

دیوان

احمد شاه ابدالی

پښتو اکېډمي د پېښور يونيورسټي

دیوان

احمد شاه ابدالی

ترتیب او تدوین:-

قاضی هدایت الله

پیژندګلو:-

مولنا عبدالقادر

پښتو اکیډیمي پېښور یونیورسټي

ب

دپښتو اکیډیمۍ دَ مطبوعاتو د سلسلې نمبر ۲۴

دوهمه اشاعت :- نومبر کال ۱۹۶۳ء
تعداد :- یو زر (۱۰۰۰)
قیمت :- درے نیمے روپیۓ

په اهتمام دَ خیال بخاری
په پبلک آرټ پرلیس پېښور کښې چاپ شو۔

پېژندګلو

دا احمد شاه ابدالي پښتو کلام د کتاب په شکل کښې په وړومبي ځل نه چاپ کېږي
د کابل د پښتو ټولنې له طرفه "د لوی احمد شاه بابا" په نوم څو کاله وړاندې د احمد شاه
ابدالي پښتو کلام راغونډ شوی او چاپ شوی وو. ولې په دغه خواږه کښې به دېوښې
پوهه او خبردارو عالمانو او طالب علمانو په ترڅ او لاس کښې ډېر کم غلطۍ را ایستلې وو او دي
چه هغوی ته دا معلومه ده چه احمد شاه ابدالي د پښتو شعر سره هم پېښه ده د
ده د فارسي کلام د وجود نه څو ډېر خلق خبر وو. ولې په پښتو کښې شعر ویلو ده د
ژوند د عامو واقعاتو په تاریخ کښې ډېر کم راغلي دي.

د خدائے شکر کړو ته کوو چه په کال ۱۹۵۵ء کښې څه وخت چه پښتو اکېډمي د پېښور
یونیورسټۍ سوري لاندې جوړه شوه، نو د هغې د هرکلي نه ورته د پښتو ادب او کیاب
کتابونه را روان شول. او په وړومبو څو میاشتو کښې چه کوم بېش بها نسخې اکېډمۍ ته
را ورسېدې په هغې کښې د خوشحال خان یو بنکلی او منقش دیوان او د احمد شاه ابدالي
د پښتو کلام دوه مجموعې او د معظم خان او صدر خان د کلام مجموعې شاملې وې.
دا کتابونه اکېډمۍ ته څنګه په لاس راغلي دي د هغې قصه به د دې کتاب د مرتب او
ایبټ کوونکي ښاغلي قاضي هدایت الله په دیباچه کښې ذکر شوې ده. د احمد شاه
ابدالي دیوان یوه بله نسخه د برټش میوزیم لندن نه اکېډمۍ ته د مایکرو فلم
په شکل کښې را رسېدلې ده. د مطالعې او مقابلې نه پس دا معلومه شوه چه د
احمد شاه د ټول کلام مجموعه که راغونډه او چاپ شي نو دا به زیاته مکمله وي

ځکه اکیډمۍ دا فیصله اوکړه چه دا دیوان چاپ کړي. احمد شاه بابا د هند و پاکستان
په تاریخ کښې چه کوم لوئ مقام لري د هغې د تفصیلي ذکر ضرورت نۀ دے دیوان په
دیباچه کښې نه ښکاري. په فارسي، اُردو او انګریزۍ ژبو کښې په احمد شاه، په
حیثیت د یو سپاهي، فاتح او جرنیل ډیر څه لیکلے شوي دي او ډیر لوئ څه لیکلو
ګنجائش پکښې پاتے دے. په تېرو څو کالو کښې د احمد شاه بابا د ژوند او کارنامو په
تاریخي اهمیت د پروفیسر ګنډا سنګه (د پټیالے د لائبریرۍ مهتمم) په کتاب
"احمد شاه دراني" او د سرا ولف کیرو په کتاب "دی پټهانز" کښې ډیر څه
لیکلے شوي دي. د اکیډمۍ په قبضه کښې څۀ نور دستاویزونه داسے راغلي دي
چه که الله پاک عالمانو او طالبعلمانو له په دے میدان کښې د تحقیق او لټون
توفیق ورکړي نو یقین دے چه د تاریخ په پاڼو به د احمد شاه ابدالي او د
هغۀ د زمانے د نورو وتلو جرنیلانو لکه نجیب الدوله وغیره څۀ ډیرے نورے
خبرے میدان ته راوزي. پروفیسر ګنډا سنګه د خپل کتاب په تمهید کښې
وائي چه :-

" د اتلسیم صدے د قبلئیز هندوستان د تاریخي تحقیق په میدان کښې
زۀ په دے خبره ډیر حیران شوم چه احمد شاه ابدالي په وسطي ایشیا
کښې یو ډیر لوئے تاریخي شخصیت وو. او سره د دے چه زۀ په یو داسے کور کښې
لوئے شوے وم. چه د احمد شاه په حمله به هلته ورکوتوالي کښې داسے قیصے
آورېدے چه هغه یو داسے مار سړے وو چه په هندوستان راغونډه شو او په
منونو سره زر او په زرګونو غلامان ئے ځان سره خوندي کړل. ولے چه زما
مطالعه څومره زیاتیده نو مانه د دے سړي په ژوند کښې د لویۀ والي خبرے مخے ته
راتلے. او زۀ دے نتیجے ته اورسیدم چه دے د ایران د نادر شاه افشار په کار نوے

[illegible] حالت کښې دهغه نه کم نه وو۔"

[illegible] ګلنډ سنګه مخکښې لیکي چه " ما ډیر تحقیق اوکړو چه دَ احمد شاه دَ
[illegible] بوه مکمله نقشه بیا موم‌م ولې په دے حیران شوم چه محققینو
[illegible] ده ل. په تاریخ کښې هغه مقام نه وو ورکړے دکوم چه دے مستحق
[illegible] ښاد ابنو دے ده چه دے دومره لوئے فاتح اودَ نظام مملکت دَ اصولو
واضح وو۔ اودا چه دے دیو لوئے ایشیائي تمام راژوندے کونکے او محافظ وو۔"
[illegible] احمد شاه دتاریخي اهمیت کافي سند دے۔ احمد شاه خو دَ سکهانو او
[illegible] جنګینه لے وو۔ نو دَ یو سیکه فاضل دا سند دهر مؤرخ دَ سندهٔ
[illegible] لنړل پکار دی۔

[illegible] شاه آبدالي دا دیوان دشاعرئ دَ اړخه نه دی کتل پکار۔ کیدے
[illegible] شعر ځنې لوستونکو ته دَ شعر دَ لوازماتو نه ډویه نیمګړے ښکاره شي
[illegible] دهٔ عقائد، ایماني قوت، اخلاص، مینه اوپت او بیا دَ دهٔ علم او تصوّف
[illegible] مجموعه کښې دهٔ شخصیت په یو نوي رنګ کښې ښکاره کوي۔ یو طرفه
[illegible] ل طرفته ضوق، دادواړه کیفیتونه په یو ذات کښې جمع کیدل عجیبه
[illegible] کاري۔ په دے دزیات څه لیکلو په ځائے که لوستونکی دده دا دیوان اولولی
[illegible] وینا ثبوت وی۔

[illegible] احمد شاه خپل کلام دے۔ داکیږي نه طرفه به ډا تلونکو څو میاشتو
[illegible] شاه شاهنامه هم چاپ شي۔ دا پښتو مثنوي دے چه د احمد شاه دَ
[illegible] واقعات پکښې ذکر شوي دي " دَ شاهنامهٔ احمدیه " په نوم په ناډی
[illegible] د مثنوي د سیالکوټ یو مشهور شاعر نظام الدین عشرت لیکلے دے
[illegible] نظام الدین عشرت دَدے مثنوي درے قلمي نسخے دي چه یوه دحیدرآباد په

آصفیه لائبریرۍ کښې دي ، بلکه په برټش میوزیم کښې او د انډیا ... د خالصه کالج امرتسر په کتب خانه کښې ده ۔ هم په دې کتب خانو کښې د نظام الدین عشرت یو بل کتاب هم موجود دے چه نوم ئې "نادرنامه" دے ۔ د نادر نامې یوه قلمي نسخه په پېښور اکیډیمۍ کښې موجوده ده او اکیډیمي د کوشش کوي چه د شاهنامه احمدیه یوه نسخه حاصله کړي ۔ یقین دے چه په دے خواوشا کښې د شاهنامه احمدیه فارسي نسخه هم ضرور چاپه شوې وي ۔ خدائے دې اوکړي چه دغه نسخه چرته پیدا شونده شي چه د محققینو په کار راشي مونږ ته دا معلومه شوې ده چه د سند د مشهور عالم او محقق پیر حسام الدین راشدي د شاهنامه احمدیه د چاپ کولو بند بنا کړې ۔ دا د احمد شاه په حقله داسې اهم دستاویز ثابتیږي چه چه د خواوشا کښې موندے شوے او چاپ شوے وے ۔ اکیډیمۍ له که دا کتاب په پښتو راغے نو په چاپ کولو کښې به ئې هیڅ ډیل او نکړي ۔ ولے کاش چه د دے خواوشا ذاتو په زړو قلمي نسخو ورکولو کښې شو متیانه وے کړے ۔ شاهنامه احمدیه چه په بل ځائے کښې پیدا موندے شي او چاپ شي نو د غني دا شعر به زمونږ د زړه د حال پوره اظهار او کړي :-

غني روز سیاه پیر کنعان را تماشا کن
که نور دیده اش روشن کند چشم زلیخا را

(مولانا عبدالقادر)

دیباچه

احمدشاه ابدالي خو په حیثیت د لوئ فاتح هر څوک پیژني. ولې ډیرو کمو خلقو ته دا معلومه ده چه دے که یو طرف ته یو نامتو جنګیالے او زبردست سپاهي وو. نو بل طرف ته دے یو رسیدلے صوفي، لوئ عالم او خوږ ژبے شاعر هم وو. او په پښتو او فارسي دواړو ژبو کښې ئې شعر کړے دے. او دیوانونه لري. د پښتو او فارسي کلام مجموعه ئې د کابل پښتو ټولنے څو کاله اګاهو چاپ کړے هم دي. د پښتو اکیډیمئ د قلمي کتابونو د راغونډولو په کوشش کښې الله تعالیٰ برکت واچوو او مونږ ته د احمد شاه درے قلمي دیوانونه په لاس راغلل په دے دریو دیوانونو کښې یو خو مونږ ته د مائکرو فلم په شکل کښې د برټش میوزیم لندن نه په لاس راغلے دے او د باقي دوو قلمي نسخو دا عجیبه قصه به دلته بے ځایه نه وي. دا د کال ۱۹۵۰ء خبره ده چه د پښتو د یو مشهور او مقتدر محمدزي خاندان یو سر پرستلي زلمے سردار عبدالرشید خان په کراچئ کښې د حکومت پاکستان په مرکزي کابینه کښې وزیر وو دهٔ د کراچئ نه د پښور یونیورسټئ د دغه وخت وائس چانسلر ډاکټر رضی الدین صدیقي په خوله داکیډیمئ مشر مولانا عبدالقادر ته په یو پیغام کښې دا عجیب ویلي وو چه په کراچئ کښې فلانکي فلانکي سړي سره د پښتو ډیر ښکلي او منقش کتابونه دي او خرڅول ئې غواړي چه دغه کتابونه

په څه صورت هغې علاقې ته اورسی دکومے نه چه داډ ټونک د ریاست
د نواب کتب خانے ته رسیدلی وُو. والیُ چه د ټونک د کتبخانے د کتابونو دَ
سنبھولو په موقع دَ چا په زړهٔ کښے دا خیال راغلے وو چه که چرے داډول
کتابونه هند وحکومت دَ ډلی ته وړی نو نَو دِ سی و لے دا پښتو کتابونه خو
ورله په هیڅ جوړ نهٔ ورکوُو. دا قلمی ګلوړ نسخے په څه چل هند کراچیُ
ته راوُرسیدے او دَ اکیډیمیُ مشر دَدے حاصلولو ته ملا وتړله.
کراچیُ ته لاړ او دَدے کتابونو ډیر او ډیر ونکو سره ئے د قیمت فیصله
اوکړه او دا کتابونه نن دا کیډیمیُ په ټولو کښے بښکلے ذخیره ګنړلے شی
په دے کښے یَو د خوشحال خټک مکمل دیوان دے چه زرّی حاشیے لری
اولویه تقطیع. دویُم کتاب د مصری خان ګګیانړی او د سکندر خان
خټک یو ځائے جلد تړلی دیوانونه دی. دا دواړه هم د غه رنګ بښکلی
لیک دی لکه څنګه چه د خوشحال خان دیوان لیک دے. په دے کښے
د مصری خان دیوان اکیډیمیُ دَ ډیر تحقیق نه پس چاپ کړے دے
او ترلرے لرے خورشوے دے. دوه پاتے کتابونه د احمد شاه
دیوانونه وو. یو خو ډیر بښکلے زرّی نقشونو کښے په نستعلیق کښے لیکے وو
اوبل بښکلی نسخ کښے. زمونږ د نشرواشاعت په سلسله کښے مونږ دَ
دے کتابونو چاپ اوتدوین ته توجه کوله. دا دوه قلمی نسخے او یو دیوان
مائکروفلم او بیا د عبدالحئ حبیبی شایع کړے "دیوان احمد شاه
ابدالی" زمونږ دَ دے نوی چاپ بنیاد ګرځیدلے.

د احمد شاه ابدالی په شاعرئ باندے د څه لیکلو نه اګاهی سبب
دی چه هغهٔ په شخصیت، په حیثیت د یو مرد میدان، فاتح اعظم او

موبږ يو سرسري غوندې نظر وا چوله شي.

د يوه عامه مقوله ده چه پښتون د خپلې پېر مړي نه د خود سرۍ نه بالاتيا په ملي نه پوهېږي - دا وينا تر يوې حده درسته ده ولې شيرشاه سوري او احمد شاه ابدالي غلطه ثابته کړه - د شيرشاه سوري مړانه، شجاعت او د ملک د ننه نظم و نسق، عدل و انصاف او د هر قسم امن و امان حال هر چا ته معلوم دے.

احمد شاه ابدالي خپل قوم را غونډ کړو. د اطاعت امير جنبه ئې پښتو وا چوله او د غيرت پېغه ئې خپل قام او د هندوستان د مسلمانان د ملاتړ په نيت ميدان ته را ووت.

په کال ۱۷۴۷ع د نادر شاه افشار د قتل وروسته پس د هغه وسيع سلطنت ټکړې ټکړې او لټ پټ پروت وو. پښتانه د نادر شاه په مړسته کښې د ننګونو نه پس ستړي ستومانه خپلو ځمکو ته راتلل او د دوی مشرانو دا خبره محسوسه کړه چه د هر څه نه بره چې د ملک نظم و نسق ډېر ضروري دے - په دې خيال د غټو غټو قبيلو مشران په ښار کښې د شيرسرخ په زيارت کښې را غونډ شول او د بادشاه ټاکلو په غرض ئې يوه لويه جرګه اوکړله. په دغه جرګه کښې ټوله پښتانه سرداران شامل وو. چا چه خپل ځان د نورو نه مشر او حقدار ګڼلو. د مشرانو حاجي جمال خان بارکزي، محمد خان پوپلزي، موسی خان اسحاق زي، نصرالله خان نورزي او نور محمد خان غلزي او دا نور وو. د انتخاب شرط دا وو چه تر څو پورې ټول مشران په يوه خوله يو سړے خوښ نه کړي او يو مشر کښې ظلم د اختيار

مخالفت او کړی نو هغه انتخاب به نامنظور وی - دا جرګه اته ورځې
کښیناستله - ولې په یوکس د ټولو په جمع صلاح رانغله - وجه یې دا وه
چه په پښتنو کښې اکثر قبیلوی رقابت موجود وی او یوه قبیله هم ځان
د بلې نه کم نه ګڼړی - نو هریو پښتون سردار دا خواهش لرلو چه
زه د بادشاه شوے - په نهم ځل چه جرګه راغونډه شوه او لا څه
فیصله نه وه شوے - چه صابر شاه نوم یو درویش چه په دغه
زمانه کښې هرچا یو خدایے رسیدلے ولی منلو - راپورته شو او د یو
ابدالی زلمی احمد خان نوم یې د دغه منصب دپاره تجویز کړو - احمد خان
د نادر شاه د پښتون فوځ نائب سالار وو او د هغه د محافظ دستې
مشری یې هم کړې وه - ټولو پښتنو سردارانو په اتفاق سره د
صابر شاه تجویز منظور کړو - او احمد خان د احمد شاه ابدالی په
نوم د بادشاهۍ په مسند کښینولے شو۔

احمد شاه ابدالی د افغانستان ړومبے بادشاه وو چه خپل تمام
په یوه خوله او په جرګه او جمهوری طریقه خوښ کړے وو - دے په
تمام قبیله او ټبر کښې د نسب د هیچا نه کم نه وو - او د ښو صفتونو په وجه
د هر چا نه اوچت وو - دے د ښکلی شخصیت، د اعلی تدبیر او د فطری
ذهانت خاوند وو - د پښتنو سردارانو د غه انتخاب ډیر موزون وو
او د جمهوریت یو داسے ښائسته نمونه یې دنیا کښې پریښوده چه د
دنیا د سیاسی تاریخ په دغه دور تر دغه وخته پورے په هیڅ ملک کښې
زدے مثال نشی موندے - او نن هم یو بادشاه داسے نشته چه وی
بادشاه ولے خلقو په جرګه او جمهوری طرز خوښ کړے وی۔

احمد شاه ابدالي د پښتنو کړې وړې او خورې ورې قبيلې را غونډې کړې او خپله ئې مرکزیت سره د هغه علاقو چه ګټلي ئې وې - يو مکمل نظام حکومت لاندې راوستې - په کال ۱۷۷۳ء کښې کوم وخت چه احمد شاه ابدالي وفات کيدو نو بادشاهت ئې د آمو دريا ب د غاړو نه تر بحيرهٔ هند پورې رسيدلې وو - هغه خپلو ته باد شاه نه وو - بلکه د قامي جرګې يو مشر وو - هر کار به ئې د قبيلو د سردارانو په صلاح مشوره کولو - جے - ډی - کننګهم (J.D. Cunningham) چه د سکهانو تاريخ ليکلې دې - د احمد شاه ابدالي په بيان د رومي مؤرخ ټيسيټس (Tacitus) هغه قصې ته اشاره کړې ده په کومه کښې چه د رومي شهنشاه ګيلبه حال ليکلې دې - دې والي چه د رومي شهنشاه ګيلبه په شان احمد شاه ابدالي هم ډير جفاکش ، اولوالعزم ، د توري سړې او فاتح وو ، خو د سلطنت نظم و نسق ئې نشو کولې - خو د سر اولف کيرو په خيال احمد شاه ابدالي د دې نه زيات وو - سر اولف کيرو د ډاکټر ګنډا سنګه په کتاب " احمد شاه دراني " باندې په خپله تبصره کښې ليکي :- " احمد شاه دراني د يو افغان سلطنت بنياد کيښود ، چه اوس هم د هغې سلطنت والی د هغه د قبيلې د يو بل دراني خانګې په لاس کښې دې - زړه ورتيا او رعب د هغهٔ په ختهٔ کښې اخښلې وو - هغهٔ په افرادو او قبيلو کښې به تنظيم راوستلو کښې ماهر وو - هغه يقيناً مرد ميدان وو - خو فطرتاً زړهٔ سواندې وو - سياست ئې داوو چه تر خپله وسه به ئې د روغې جوړې کوشش کولو - هغه يو داسې بادشاه وو چه هيڅ ئې عوامو سره تعلق نه وو پريښې - هغه د خدائے په مينه مستند وو

مادرزادے پہ دا بجرہ پیدا شوے
کہ دے بجرہ دوصال وہ ھم غریب

مغہ کس تہ ئے پہ دکہ خولہ بنیرے کړی دی دچازړہ چہ د مینے نہ خالی دی
وائی :- چہ لہ عشقہ خبر نہ وی خدائے دے واخلہ
کہ ظاھر صورت بادشاہ دکل عالم وی

سرہ د دومرہ شان وشوکتہ احمد شاہ ابدالی خپل ځان دخوارو غریبو
بے خبرہ نہ دے ساتلے ۔ وائی :-
چہ خدائے لوئے کړے احمدہ!
تل دخوارو دستګیری کړہ

کلہ کلہ ئے ځان تہ ھم فکر شی او پہ خپلو کړو کارو نو نادم شی ۔
وائی :- تہ چہ نصیحت کوے احمدہ
ولے دنیا تا نکړہ لتاړہ

څنے غزلونہ ئے ډیر خوندناک دی او پہ خپل مخصوص رنګ کښے ئے ویلی دی
دنمونے پہ طوریو لاندے ورکوم :-

سخ دآئینے دے چہ دے تل ومخ تہ کوری
سخ دلونګین دے چہ دے پاس پہ سینہ خوری
نہ دی ستا پہ غوږو غږے غږے مرغلرے
وصل دی پہ میا شتے پوهے یو سربل سرستوری
روغ مے کړہ لہ رنځہ چہ دخولے بنیرے دے داو رم
شهد وشکر راکړے چہ مے ستا شونډے وزوری

زهٔ که ډوب په غم يم تل دې ډوب يم چې عاشق يم
تا دې خدائے دلبره تل له هرې بلا ژغورې
ظلم دې د دوو سترګو هر کوره په ما زور شهٔ
څه کړم توان مجال د زورو زورلري کمزوري
ما وته ارزان دي بيا تر مشکو تر عنبرو
څوک که تورې خاورې ستا د پلهٔ په بها پلورې
دروي ستا ولوړته په ارمان کاتهٔ کا
سپينې په کاتهٔ شو احمد شاه د سترګو تورې

يو غزل يې د فارسي هم د نمونې په طور اوکوړئ :-
چو برمن تير مژګان ميزند آن شوخ ګلګونم
چو لاله داغ بر دل تا سراپا غرق درخونم
ز سوزِ دل همی بارم شب و روز اشکِ حسرت را
ز خونِ دل نشسته بر کنار رود جيحونم
ز سوزِ آتشِ عشقت که چون افروخت بر دلها
زِ لبِ سوز دلم هرګز نميدانم که من چونم
نمی پرسی اګر از من ببين حالِ دل و جانم
که از غيرت فتاده بر زمين چون بيد مجنونم
به ګردِ ګنج رويت چون بديدم اژدرِ دلها
هميسوزم همې نالم ندانم خويشتن چونم

دلِ احمدؔ زِ تو دارد ہمیں یک آرزوئے خود
بہ دیدارت رسم ماندز گریہ چشم جیحونم

بسم الله الرحمٰن الرحيم

بسم الله الرحمٰن الرَّحيم زما ‏ ‏ ‏ ‏ ده دُر د زړهٔ په اقليم زما
بسم الله الرحمٰن الرَّحيم زما ‏ ‏ ‏ ‏ بصر د زړهٔ ده سليم زما
بسم الله الرحمٰن الرَّحيم زما ‏ ‏ ‏ ‏ ب ياور ميم در نعيم زما
بسم الله الرحمٰن الرَّحيم زما ‏ ‏ ‏ ‏ بسم (الله) د دهر ابر كريم زما
بسم الله الرحمٰن الرَّحيم زما ‏ ‏ ‏ ‏ ده (د) روح بحر عميم زما
بسم الله الرحمٰن الرَّحيم زما ‏ ‏ ‏ ‏ نور د زړهٔ په حريم زما

بسم الله الرحمٰن الرحيم زما
احمد كا نا... رب رحيم زما

مصطفیٰ يا مصطفیٰ ‏ ‏ ‏ ‏ مصطفیٰ يا مصطفیٰ
مصطفیٰ يا مصطفیٰ ‏ ‏ ‏ ‏ فريادرس يا مصطفیٰ
د به زړهٔ مې ډېر ويښيږي ‏ ‏ ‏ ‏ د رسول كفٔ مې ياديږي
د عشق اور مې رانګيږي ‏ ‏ ‏ ‏ فريادرس يا مصطفیٰ
په رسول مې زړهٔ نازيږي ‏ ‏ ‏ ‏ كل امت پرې هوسيږي
چې په مونږ به ورحميږي ‏ ‏ ‏ ‏ فريادرس يا مصطفیٰ

ع۱ مخفف د كفين نه په معنیٰ د تلو يعنی تد مونه د حضور عليه السلام ۔

نن زما سترګې ژړېږي | زړهٔ جرس غوندې زنګیږي
وسک درد مې ته خولې خیږي | فریادرس یا مصطفیٰ
د رسولؐ کرم ډیر ډیر دے | په دین ئې وړې سیر دے
چه د خدائے په دربنے تیر دے | فریادرس یا مصطفیٰ
ت اوس ووایه رسولؐ | ستا وینا په ما قبول
په کرم دِ بنادیم نهٔ ملول | فریادرس یا مصطفیٰ
زړهٔ ستا د کوڅې خاورے | سر دې هغه خاورے
چه ستا قدم په شاوړی | فریادرس یا مصطفیٰ
زهٔ د تغری توړے ایرے یم | هم دِ جار د آس ترسو یم
کهٔ هوړے یم که دلے یم | فریادرس یا مصطفیٰ
د ګناهو شرمنده یم | له خجلت سرافګنده یم
د دے نفس په خوله ګنده یم | فریادرس یا مصطفیٰ
سر تر پایه ګناه پوره یم | که غایب یم که حضور یم
دنا مے د تا مزدور یم | فریادرس یا مصطفیٰ
اے زمونږ نبی حیاتَ | ته نظر وکړه وماتَ
د امت حیله وتاتَ | فریادرس یا مصطفیٰ
زمونږ نبی اکبره! | هجران ولیستو له بره
که مولاس ولسے سروره | فریادرس یا مصطفیٰ
زړهٔ مے هو سیږي | ستا جمال مے ډیر یادیږي
که نظر دِ په ما کیږي | فریادرس یا مصطفیٰ
د نبیؐ سترګے کلونه | مروارید ئې سپین غابنونه

لاله ګون ئې رخسارونه — فریادرس یا مصطفیٰ
ښایسته دده موی ونه — لکه مشک هسې بوی ونه
پرې میین د اُمت زړونه — فریادرس یا مصطفیٰ
د نبي ؐ ؤو ښه خویونه — په دوه لاس ئې کړه دا دونه
پر اَصحاب لکه کلونه — فریادرس یا مُصطفیٰ
د ښه خدائ په کرمونه — لاس ئې رسیږي ترزنګنونه
تل په غزائې کړه جنګونه — فریادرس یا مصطفیٰ
په تسبیح ئې سره شونډونه — د ښه خدائې له کرمونه
نبي ئې له نور رونه — فریادرس یا مصطفیٰ
په قد میانه بالا ؤو — هم ئې حسن په ښایسته ؤ
هم د ښه حبیب د خدا ؤو — فریادرس یا مصطفیٰ
سینه ئې پکه وه له علمه — هم نفس ئې ډوله حلمه
ملائې ښایسته قد ئې حاکم — فریادرس یا مصطفیٰ
قاب قوسین ئې مرتبه ده — زمونږ پرې عقیده ده
پرې را غلې کلمه ده — فریادرس یا مصطفیٰ
ده په نفس تیرې ترلې — ګُلې په صبر وې نیولې
په ژبه د حق ثنا وئیلې — فریادرس یا مصطفیٰ
زړه ئې له اخلاصه — له رحمته حق شناسه
نن دی الغیاثه — فریادرس یا مصطفیٰ
که فراق په زړه زهیر کړم — یا ئې غم په غم شبګیر کړم
زه به ستا نامه دستګیر کړم — فریادرس یا مصطفیٰ

لاس مې نیولی په زاری — درد نه دې د نا اُمیدی

چه قبول دې زاری — فریاد رس یا مصطفیٰ

د هجران بدې خوارې — ډیر زهیر کړم په دیسې

په یار خوږ مې اوښکې څڅوله لوئ — فریاد رس یا مصطفیٰ

زهٔ که هوسیږم — ستا کرم باران پر نازیږم

لکه گل پرې تازه کیږم — فریاد رس یا مصطفیٰ

څلور یاران دې منور — لکه آسمان کښې زیږي نمر

واړه رښتینی لکه سحر — فریاد رس یا مصطفیٰ

ابو بکرؓ و عمرؓ — بل عثمانؓ و بل حیدرؓ

څلور واړه دَ دین گوهر — فریاد رس یا مصطفیٰ

نبیؐ وو لکه نمر — دین ئې ترا ابده منور

دې ختم پیغمبرؐ — فریاد رس یا مصطفیٰ

یا مصطفیٰ قبول ئې کړه دعا — بې تا نهٔ لرم بله التجا

چه همیش کوم ثنا — فریاد رس یا مصطفیٰ

قل هو الله اَحَد — الله الصَّمَد

په روح دَ مُحمّدؐ — فریاد رس یا مصطفیٰ

زما دسترګو توری — د رسول په لوری گوری

که رسول را ته وگوری — فریاد رس یا مصطفیٰ

زما په زړهٔ کره ده — چه را غلی کلمه ده

هم دَ اوُبه دې لاړې پیوه ده — فریاد رس یا مصطفیٰ

زهٔ احمد شاه نولیږم — په خیل عمر شرمیږم

چه څفا اے ته به څرنګ دریږم   فریادرس یا مصطفیٰ
چه دا بیان نو لیسنه   احمد دِ په دُعا یادوینه
کړنده دچا دعا وروړ سینه   فریاد رس یا مصطفیٰ

ولهٔ ایضاً

کهٔ ږوایم رښتیا   وابه نه وهم زړهٔ لرتا
ننګ ناموس مې پرتا یبنی   کهٔ بد نوم مې وی پیدا
بد نامی مې نیکنامی ده   که مې مینه وی رښتیا
چه رقیب په ستر ګو وینم   کړم توکل په رښتیا
له اوله سربازی کړم   په تېره توره دَ لاَ
کړهٔ مې لا په لا نفی کړه   زړهٔ په تل اثبم بقا
اختیار ږوتوله لاسه   تر ندا ره "قالوابلیٰ"[1]
معرفت قالوابلیٰ دې   معرفت معنیٰ آتا
بقا بجره مشوشه   الفَ یو ستر آیدا
دَ وحدت په ملک ووهې   هُویت[2] څېره معنیٰ
احدیت دبّ باورشو   تَ توحید وایه ما
ثَ ثبوت نورکړم   ثبوت نور د مصطفیٰ
چه عالم پیدا نه وو   ما د نور تر له ملا
دې آمرز نه دهرچیا   په قدم مې شه فنا

---

[1] په بله نسخه کښې دا مصرعه داسې ده :- " بیا د نفی ماسوا "
[2] دَ اللّٰه تعالیٰ وزات لوې واله۔

نور ویل پریږده احمده
که ویل د مصطفےٰ

په خوار غله محبوبا عجب ښکار کا د لربا
هره چار په مکارۍ کا عاشق خونه که فنا
دا په څېل حسن غروږ په عاشق پرې وته بلا
علاج نه لرے عاشقه پریکړه سر په تیغ دَ لا
که ته سر پریکړے راشے دا به وو یے اعلیٰ
رقیبان دی په دالاز کښے دا په تل لاحول و لا
که ته خلاص شوے له رقیبه کړے به سیر الی الله
د الّا الله سیر ونه پریږدی میوه واخله دَ بقا
دَ بقا میوه هم پریږده کړه د هو پټکے ترملا
که د هو پټکے ترملا کړے جهان ستا تر ابدا
احمد خدائے په مال اختیار کړه
چه اختیار مشکل کشا

هسے کرتری په زړهٔ مینه دَ لیلا چه ثناوائی مجنون تل دَ لیلا
وائے نه خستیل سبق په دا دنیا کښے سبق بے له خال و خطه د لیلا
دهٔ ته خوب بے بیغمی تل د غزه وینه چه ئے خیال شپه و ورځ دے د لیلا
څنګه ن کړے دغم په توره کیږی آرمان نه کا چه حضور وی دَ لیلا
عاشقان چه تل لیلا کا واویلا ځان فنا بقا په نام که د لیلا
غم له پیره غمه غوارهٔ نه ئے مومی آشنا تل په غم کښے خوښ وی د لیلا

له پیرا ځت ـ پوره مرتبه ـ

د عشق درد دې واړه وسوځي یکبارګي　　چه خیال دې سرانجام شي د لیلا
راشه زده کړه احمد شاه له مجنونه
له چه مجنون په عشق موصوف دے د لیلا [1]

د یار زلفې پېچان زما　　په مخ دي سیه ماران زما
راغله مخامخ په کوڅه　　کږ ابرو کمان زما
له ښایسته به ئے څه وایم　　آهو سترګے غلطان زما
دا وسلګ بخت زما　　راغله لب خندان زما
زړهٔ به ډیر هوس کړم　　یار دے نن مهمان زما
که دے نوی نوړ بساط　　کړم به قربان جان زما
یار که دے کړم خوښ په سر　　دا دے سر سامان زما
دا دے هسے شکر لبه　　ماته وی د قند دکان زما
ښهٔ ژبان و ښهٔ رفتار　　آخلی تړهٔ عنان زما
ځوره په مخ ښنهٔ خالونه　　زیب که ښنهٔ کلان زما
ځان که آراسته کا نړے　　نه که تاب آسمان زما

وایه تل ثنا احمد ده
یو دے نګهبان زما

نن د تا د سرو لبانو مئے وما را　　لو عزیز یم دا د میولے وما را
صبح و شام دِ په دُعا مره مشغول یم　　دار ما صحبت دستا ذکیر وما را
که سرے وجود دَ مینے په اور سوځی　　خوښ په دایم اور د مینے سوځے وما را
کړې د وړے دِ د دوسترګو میزان دے　　دستا وزن د میزان د ګے وما را

---

[1] دا مصرع د حبیبی په نسخه کښے داسے ده :- " چه مجنون په عشق کښے مرینه د لیلیٰ "

دنیا یُست بازار دے څه عجایب جوړ دے ‌ هیڅ ئے نشته صبوری کالے وما را

که په سروی سرے ته وا خله دلبره ‌ د سروشونډو د خونړو تالے وما را

که وی زهر که خواږه وی ستا له لاسه ‌ که عاشق یم دا د کُوی هم وما را

دا رتا نظر دے تیغ د سر وهلو ‌ سر پرېکړے په دا تیغ یم هم وما را

دا د مینې دریاب څه د پایاب نشي ‌ تو په ووم دریاب دا ډبیوپے وما را

به زیاره دے بل خواست دا احمد کړے

څه په دوړخ نارے وهي چه د وما را

د بورے جل ته دے ولاړ دی توړهتیان ستا ‌ تمامی خولی په حکم دی روان ستا

لکه مست پرانکان د عزو په سر ولاړ دی ‌ په هاتی ولاړ دا هسے تهوتیان ستا

> ستا د سپینې خولې د ښېر علاج څوک کا؛ چه رنجکه مهیا دی زنګیان ستا؛

ستا د خولے بازار عجب ړک له شکر دی ‌ عاشقان ئې د شکر لبو طوطیان ستا

و طوطیانو ورکوی عالم شکرے ‌ دوی را غلی له هوا د هندیان ستا

چه په چاه دے د زنغ آب حیات دی ‌ د عاشقو زندګی په زنخدان ستا

څه عجب دے د خیل حُسن په خم رنګ کړه ‌ په عالم دی بنکاره کړی دا خمیان ستا

د عشق طوق ئے په ګردن د رته ولاړ دی ‌ همیشه د هونارے کړی قمریان ستا

احمد شاه څکه ناره ستا په دربار که

چه نیولے دے د حُسن په فرمان ستا

که په زړه بانده هر څوک وم دوا ‌ بے دید نه به جوړ نشي را ته دا

زما زړه که د لے و مایه دوا کړه ‌ بارے وړے دے دیار مهر وفا

معشوقه په بلندی لکه آسمان شوه ‌ و آسمان ته لاس نه رسی د چا

چه له دسته ناامید هم له پاشي ‌ بل امید ئے پاتے نشي بے له خدا

مینه هیڅ ړے په زړه په وړ نشي ‌ د شها مینه یو ورځ ده زړه له تا

محبت کړے په زړه یا په زور وے — نن به مینه وه حاصله د هرچا

هم یې عشق یو اراده دے که پوهیږې — اِراده یې بیان یو کړه د بقا

دغه عشق لره فنا نشته هیڅ پرے — شي فاني باقي، بقا شي هم فنا

چه فاني شي دا باقي بقا فنا شي — عشق به شي فنا بقا هم بیا بقا

نور بعد د شي دا بقا بے نهایته — تا به هله کاله عشقه بیا جدا

چه له عشق وِجد اکړي زما جانه — دا لیشي معنٰی و تا وته دانا

دغه عشق به له تا نه ځي تل تر تله — له سِواؤ به سوا کړي تا سِوا

چه سوا ته له سواؤ وکړے سوا — معرفت په معرفت به شي رڼا

معرفت څوک دیار سره دا دے — بے له ځانه به یار وینې هم اشنا

په نظر د تا دیار تفاوت نشته — لکه دوه سترګے د چا چه وي بینا

والیٔ غوست بوقلمون قیصر احمد

نه دے رنګ له بله رنګه یکتنها

رائشه رائشه مرحبا — ته له خدایه غوښتے ما

همیشه مے یاده وُلے — اے زما د زړه صفا

آراسته که په دُنیا یُم — زه به یې څو کړم بے له تا

مرګے بنه دے په دُنیا کښې — نه چه څوک شي بے وفا

سر په تیغ پریکړے بنه دے — ستر بے پته په دنیا

چه زه سَر په بور جل کیږم — لور په څه کړے زرا ته وا

چه یې سر په مینه کښېنود — هغه یوړه محبوبا

چه یې مینه یاده وله — تېر تر ځان وُم لا پخوا

اے دلبره زړه به بند کړې — که وُوایې ته زما

چه د زلفو په دام کیوت   دا عاشق ووئ بلا
دا رضا به په رضا که   که ته هم کړې رضا
احمد شاه ته دواړه سرائ
یکار نه دی بې له تا

اوس زړهٔ ستا کوم ثنا   اې ثریا درس شها
لاس په سر در ته ولاړ یم   یار له ما مکړې جدا
ارمان هزار ارمان صنم   ما لا یه هیڅ حالت مکړه سوا
اس د خیال دې په شان دې   په قدم قدم په چشمونو ما
آفتاب چه دِ له مخ رنګ زیړې کا   تر و یه کوم حُسن سې کړې تا
آسمان که مخ نسکور نه کې ولوړه   که نه زه یا ذې شرۀ دستاد قد علیا
آئینه چه له شصت دِ جلوه کا   له حیرته سترګې څو کړې ثریا
ابې مخ زهٔ اوړه رنګ ژړ اکړم   له ړاڅې د سینې نه یېږی لالا
ابیه د مجنون له مخ ولاړ شه   له دنیا چه په ارمان د ته لیلا
آبحیات دِ له زنخ معلومیږی   له غا ښونو صبحدم کوی خندا
آشنائ جانه هغه بللې بویه   چه په غم وخوږ زهیروی د آشنا
آبر د رحمت که سر بیرون کا   چه په داغ زړهٔ د لالا وکه ثړا
انګېرې د سرو زرد توړې خاوړې   چه پرېږدی د شهلا سترګو رڼا
اور مې په زړهٔ بل د تا د عشق کې   آرزو مند نه دیدن یم دلربا
احمد په یار قسم دې بې له یاره
که به خوښ وی په دنیا یا په عقبا

له ويسلوړ

بیا نوې نوبهار شه که دوره د لالا — نوبت د ساقي راغې که پیاله سترګې لالا

د بهار ګلونو غږ شه سوران کوي بلبل — نصیب د چمن راغې چه څرګند که نغم لالا

وصال د یار چمن ته هوس د زړه په ګلو — د چا ګوره نصیب شي د رخسار ګل لالا

په هوس د سرو ګلو نو بلبل را شه را شه — چرې توي غماز راشي زړه داغ که د لالا

په نمره د یار سر کښېږده بلبله نن ډېر ارد مې — چرې نه وي بیا ارمان کړه د چمن تازه لالا

ستړ د نغمه عاشق د چه د یار بېلا اخلي — نه چه په غم کړوي په زړه داغ لکه لالا

وصل د یار د روزي کېږي سر قربان شه — سرے ورینې د عشق په نرګه ګل د د لالا

شاه احمد د عشق په وطن نو بنور ما بنور شه
خدائے لکه پېښ اکړ د یار سره سترګې لالا

بهار راغې بیا په مزه د ګلستان ستا — خزان نه شه اوس هوس کړم په بوستان ستا

ستا د باغ ګلونه واړه آراسته دي — زړه بلبل ناري وهي په باغستان ستا

رنګ د داغ مې د عاشق له دله وا خست — ځکه ډېر دے د لاله په لالستان ستا

که تشبیه د نرګس نه وے ستا له سترګو — خیال به چرې که لالا په نرګستان ستا

کشتګان به د آهام واړه ژوندي شي — که باران که د کرم په بهارستان ستا

په خندا مې بلبله ژړا چا کړه — له ګلنار چه خاندي په نارستان ستا

له اندوه د دنیا به فارغ نه شي
مګر شي احمد ګوښه په کوهستان ستا

خدائے په تالیبه مجنون کړم ته مې کړې نه ما لیلا
در ست عالم به پښو د ما پښو د کړم که له زړه کړم دا ویلا
چه مجنون یم ستا په مینه توی به وم د نوکي وینه
تل ستر تله وایم خوښ یم زړه په دا هسې وینا

خوښ وند ے یم په دُنیا کېنې دغه لار به زهٔ پرے نه بدم
خوړے دی دنړکی سترګے ستا په مینه کېنې بینا
ستا د مینې لار له مانه څو چه یم غلطه نه ده
په دا څه شوکه وماته نسبت کړی د نابینا
په خندا به لاس وانخلم همیشه دِ دامنګیر یم
که هر څو راپورے خاندے په مجلس لکه مینا
له ښو ښه ښائی دلبره زهٔ له تا اُمید د ښو کړم
هزار حیف جور و ستم د ے د آشنا په خپل آشنا
د ستا مخ لکه آفتاب دے تیاره نشته ستا له مخه
وَ احمد ته مخ ښکاره کړه چه په نړه ئے شی رڼا
رالښه رالیشه دا معنی څه ده ملا — معنی للفظ کوم لفظ دے لمعنا
یو مرغه سینه په اور لیمبې په ادبه سر په اوره کېنې — له دریز
خور اک ئے د سینے لا رووطن پرے په خپله ها
اور ادبه اوره په خپله ها کېنې منجمد شوه
ها خالی مرغه تر دو اوس په خپل که ثنا
دزه ئے څانګه څنے بیل دی نه نوی شتی — پروازئ په اندلیښنه حکم که په چابلسا
شپېږ مبهو کے یوله بله پېټ لس ئے سترګے
پنځه د شپې پنځه کا ته و ورځ که په غلا
اده ئے ژبے دوه ئے سره د هر سر نوی جدا
شپېږ قرارے اوارمه ئے د خپل صفت ګویا
مرکه عدم تخم معدوم ثمر یها د تسلسل دے — دد مرکے تخم ثمرانه اوره شنه والی جودننا

احمد چه دا بیان که هر طالب به طبع والی
ګرانه نه ده .... ایمان عقیق کانړے نضلا

چه معشوق عاشق ته والی بے حیا — بے حیا دے عاشق نه وی بے ثنا
دا د عشق په رصیقل د عاشق زړه دے — په هیڅ شی به دے نور نشی تا صفا
لیونی به د صحرا ولو رته راشی — که پیرے راشی ستا له مخه یو ضیا
که دستګیرے دا ستا زلفینے نشوے — تل به یم د فقیرے په انزوا
هر یو زړه چه په مژګانو ستا زخمی شو — بے دا ستا له سترګو نه وینی شفا

چه په څه یار راضی کیږی احمد شاه
که په سر وی که په مال زمونږ رضا

دا چه زړه مے پر وسیږی مصطفیٰ — په ثنا دے تل نازیږی مصطفیٰ
چه ثنا کړم د آشنا په همیش ستا کړم — د نخوړ زړه مے پرے رغیږی مصطفیٰ
دا نظر په مونږ و بانے د بنده خدائے وو — چه په نوم دے زړه صافیږی مصطفیٰ
چه درود د خدائے پر تا راغے رسوله — د سکه زړه مے هوسیږی مصطفیٰ
ستا امت نن فخر کا په تا نازیږی — ټول امت به د ر خلاصیږی مصطفیٰ

احمد شاه به بیا هله د زړه هوس کا
ستا لمن ته به لاس رسیږی مصطفیٰ

ته چه ما ته وائے اے دلبره بے وفا — ولے ته نه ګورے د خپل جور و جفا
زړه بے وفا نیم ستا په عشق کښے که یاد کړے — واغوندستا ته لالا زما له وینو سرو پا
وا هره دا زما د زړه و تا ته څرګند دے — پټ چه له تا نه دے زړه نے څه کوم اخفا
ستا د دربار خاورے لوے شرف هسے پوهیږم — هر چه خاکساری کا مشرف شو سرتا پا
ستا له حسن یاره د بل حسن نه سمیږی — کله برابروی دا ذره الو شمس ضیا

ته مهر وفا کړه له بېله تل ترتله

څه کوې دلبره دا احمد سینه وفا

که زه نور یم ستا د کور یم محبوبا — هسې نه چې د پېغور یم محبوبا

نه د اصل لاف کوم نه د خبرو — اور لمبو نے ستا د اور یم محبوبا

که دا ستا نظر پر ما وی تر نمر لوے یم — که نظر کړے هم ړه نور یم محبوبا

که قدم زما په سر ږدې اے دلبره — نو زه خو خاوړې ستا د لور یم محبوبا

چې قدم مے ستا د خیال په خاطر راشي — نو زه خو ستا د خیال انځور یم محبوبا

نو په دا د نور عالمه بېګانه یم — چې د زړه په عشق خمسور یم محبوبا

دا احمد مه غواړه بے وفائي — ے نقش

ستا په مینه سره تور یم محبوبا

ستا له مینې په عالم کښې شور شرا — لږ و ډېر خو د زړه حال وما نه — د ا

چې دے حسن له دنیا تخت عروج کړو — کښېنه زما خته خمیروه په عشق ستا

تور طالع به زما سپین پر دنیا نشي — مګر ستا مینے پرے وکړه تجلا

نور د حسن دې تمام له ځانه بېل کړم — ځکه نور د جهان نه وینم بے تا

چې زړه هسې دا ستا د نور د نتر شو — دغه زړه په زړه خبر کړم لا یخوا

احمد شاه همیشه خوښ دې له خدایه

چې مرآت د زړه دے خدائے کړو محبوبا

زړه زما چې اندېښنے کا — اندېښمن کم اندېښنے کا

د عشق فکر کړنه ږب کړه — غم د هرے اندېښنے کا

که وصال دے که بېلتون دے — زړه په دواړو اندېښنے کا

په دیدن د ده حیرت دے — نا دیدن ئے اندېښنے کا

که خپل یار ورسره یار شي — له رقیبه اندیښنې کا
د بلبله که ګل خپل شي — له ضرره اندیښنې کا
که هر څو معشوق بې غم وي — خوار عاشق ئې اندیښنې کا

چه خپل یار په نظر وینې
احمد څکه اندیښنې کا

زړهٔ هسې رنګ روزګار کا — چه همیشه غم د خپل یار کا
د وصال په هوا پایم — بد بېلتون د زړهٔ ناتار کا
بادشاهي وصال د یار ده — بد هجران دې سرې خوار کا
زړهٔ په مینه خبر نهٔ وُم — اندیښنې چېچل دمار کا
که هر څو په نظر تیز وي — په دود زړهٔ کښې ورکه لار کا
چه دود د مینې زړهٔ کښې راشي — د زړهٔ بلبل څنګ چغار کا

که څو څو آساني احمده
عشق تهمت سرې په دار کا

نن خبرې بیا په ورو کا — چه بیا څه چرې په زړهٔ دکا
له عاشق ئې څه لیدلي — چه پوښتنه د نو مو کا
دا ناتار که نزه کوینه — دا تحقیق چه د کورو کا
په کاته ئې زړهٔ یو هبږم — چه قتل د سرو کا
چه سپېزوان ئې سرې لېنې که — زړهٔ پورې په اورو کا
زړهٔ به څه رنګه خلاصیږي — بند د زلفو په دامو کا
څوك به وٍلې نارې نه کا — زخم ئې د توره ماروپه خولو کا
که عاشق که فریاد ونه — د تهرکوتې په غوږ ډ کا

که ئې غم راته ښکاره شي — پټ ئې ځمزې په تارو کا

که نظر ؤکه احمده

زړهٔ به باغ د ښو ګلو کا

لاس و ماته په ورو ورو راوړه طبيبٔ — مهر و کړه حال ئې وګوره حبيب

وسکه زړهٔ زما هرګوره ډېر خوږیږي — له قسمته آشنا نه ديني قريب

دا په حسن ډېره ډېره ښايسته ده — زړهٔ ئې څکه ځله کاندې بې ترتيب

محبوبا که په خوله ډېر کوې دا دونه — ولې هر څوک بخره مومي له نصيب

که هر څو ورته کوم ډېرې زارې — راته وائي مکړه غم ستا يمٔ غريب

چه صبا ورله راشم زما جانه — وائي څوک دې دلته څه که بې اديب

که زهٔ زړهٔ ورځنې پرېکړم نه پرېکېږي — چه دا ډېره ده په اصل کښې نجيب

توري زلفې په سپين مخ باندې خورېږي — په ښائست ده شوخ وشنګ خوش ترکيب[1]

چه دلبر وته خدائ حسن د ګل ورکړ — تر و به ولې چغار نه کا عندليب

د احمد مدام طمع که چغار نه

د اشنا له ملک راځي بيا نصيب

تاولیږ کړې يم له خواب — اې د زړهٔ چنګه او رباب

چه دا هسې ده او ستړی کړم — ستا د زړهٔ کاسه خراب

که نارې وکړې رباب — زړهٔ به شم سينه کباب

چه تا وکړم خراب — ژاړې دوه سترګې سحاب

په آشنا پسې زهير يم — دا د زړهٔ نور ده آفتاب

---

[1] په بل زړه نسخه کښې دا مصرعه "...... خوش ترتيب" ده۔

دَآفتاب پہ خبرےُ مخ دے — پہ ملکانو د جلباب

کہ زړګے ودۂ تہ ټینګ کړم — پہ کاتۂ ئےُ زړۂ بےتاب

دَ دۂ مخ تہ کاتۂ لشی — ښایُستہ دے بے حساب

دا دړ ړونو طاقت چرے — سرتریا دہ عشق جوړآب

همیشہ دہ شوخ وشنګہ — چہ عالم باسی لہ خواب

خلقِ ئےُ کړے خرابے — جوړ دَزړونو دہ قصاب

غافل خوب دبے غمیٔ کړي — جہان درست دغم دریاب

دے پہ اَصل خبرنہ دے — دے خود بین لکہ حباب

دعاشق مینہ لہ یارہ — تل پہ اوښیروی غرقاب

شاہ احمد ستا پہ دیدن کښے
پہ یار خو اوښے سیلاب

من زما دلِ کباب — پہ آشنا لیے خراب

مینے هسے لیونے کړے — سری کار دِلہ رباب

ددیدن طاقت دےُ نشتہ — چہ حاضر وینے ماب

عشق دُعشق پہ میو مست کړے — پیالہ دےُ نہ اِضطراب

بیګانہ لہ کورو کلیہ — پہ صحرا کرزی ناتاب

یوکوکار دِشو پہ ځزہ — مینےُ و لیسیتے لہ خواب

څہ بہ زۂ وتانہ وائیم — د یار مینہ بے حساب

داوصال ئےُ آسان چرے — جدائیٔ دہ لہ عذاب

دُدیدن مستی احمدہ
تیرے کاندے لہ حساب

نن زما سينه کباب — ولې بزغ نګړی رباب
يوه چنلګ و ترانه ده — سينه سوی ده خراب
پهٔ تا سوت باندِ بزغ وکړه — موج وهي د عشق درياب
ما چه عشق ليدلې نه دے — د عشق مينه کړم جلباب
عشق يو نوم دے و يو هېبږ — نوم ئے عشق دے د اسطرلاب
که د ستا باور نه شي — نن ده کړه د مينې له کتاب
که د مينې کتاب زده کړې — ژوند به ورکړے بے حساب
که تر خپل عمره تېر شے — دا به در که مے شراب
هسے ننګه ے به درکه — تل به مست ئے بے خواب
وقت د مرګ چه له راشي — روح به ورکړے بے عذاب
مرګ ژوندون به سره يو شي — که خبر شے له دے باب

مخفي بيګم

احمد شاه تل وينې والي
دا د مينې له آفتاب

ستا خمارو ستر ګو مست کړم بے شراب — ځکه ګرزم مست او تر هسے بے تاب
خپل نصيب مے هسے وو بېل وما ته — خلاص به نشے ته د مينې له ګرداب
د ساقي به خوا قرار کړه له وطنه — څو به سوے سينه ته ګرزے کباب
د دے زړهٔ له حاله څه وايم و چا ته — واوره عزيز دے نزدے و نيسه رباب
يار خلوت کښې ولما سره جوړ شوے — زړهٔ مے ريږدي له رقيب دل خراب
تل چه هسے ته و ځان و ته عزه وے — دا ويو به سر خراب ګرزه حباب
محبوبا مے له ازله ښايسته وه
په ښايست ئے سيالي څو کړي مهتاب

بڼ غ په ورو کوه رباب
دا به ویښه شي له خواب

که دې ویښه کړه له خواب
مرګ به وکه بې حساب

دا دې ړوند دې ده قصاب
محتاج نه دی له جواب

څه سیالي کوي مهتاب
چه لري ښایست نایاب

که جلوه کړي له نقاب
نمر به و باسي له خواب

کلک رکاب نیسي آفتاب
چرې پرې نه وزي له تاب

په ښایست ده انتخاب
هم خوشبویه تر ګلاب

ستا د حسن له کتاب
ګل هم ووت له جواب

عاشق دې سینه کباب
مینه ولیست له شتاب

د رحمت نو په سحاب
د احمد زړه کړه سیراب

بې له اوره دې بیا زړه و سوم رباب
ستا دې وي د غم په اور سینه کباب

بنه اوده بې غمه ومه زړه په خواب
د آشنا غم دې راپا کړه بې حساب

بې له درده مې سینه شوله کباب
خبر مشه څرک د عشق له ډېر عذاب

په هجران مې د رنګ ئمه نا تاب
که خبر شم بیا داو ښیو له دریاب

بې ترتیبه یم دستر څکوله شراب
په حېرت یم که حاضر وینم ماب

د بې تراره زلفو له جلباب
و دانۍ په جهان وینمه خراب

بیا به یې له تل کوز کوي اې آفتاب
د ښها حسن جهان کړې د ګرداب

یاران داو ښیو همیش د حباب
په دریاب داو ښیو تل یم غرقاب

بې له عشقه د مینې له کتاب
بې غم احمد چه ولوست له باب

بره بره رانيشه له څنګه عندليب　　　د قسمت پياله ډکه وڅښه غريب
بې ډيره احوال نه وو ايه ومانه　　　بېلتانه ځمونک له ځان کړم بې نصيب
يار همدام بې ياره مشه خوار وزار دے　　　بې له ياره که پادشاه وي بې ترکيب
که تمام عالم ئے واړه طبيبي کا　　　د عشاقو بې معشوق نه وي طبيب
مړني له مړنيو سره ښه دي　　　مړني که يک تنها وي بې تقريب
زۀ په خپل آشنا ډير خوښ ووم نازيدلم　　　بې پروا ووم د اَيامو له رقيب
خپل نصيب را ته رقيب کړه دارا پيښ　　　ځکه زۀ په خاورو ناست يم بې تکذيب
زما عيب دياړ په وړاندے ټول هنر دے　　　واغيار ته که لقمان يم بې اديب

دا د مينے راز احمد وئيلے نشي
زۀ دے او د جدائي کړم بې ترتيب

ته چه ټول د ګل هوس کړے عندليب　　　د خزان زهر به وڅکے غريب
که ښادي وي په ښادي ليسے بيا غم وي　　　د دنيا کاروبه واړه بې ترتيب
د بهار چمن ته څو به هسے ګورے　　　د خزان په تاوه به پروت وي بې ترکيب
چه وفا ئے همه داشي بې مضمون　　　عندليبه دا دنيا لويه رقيب
اوس به څه له خپله بخته ګله من يم　　　د عشاقو قسمت وادے له نصيب
که هر څو په خوارئ خوار وي بيا ئي که　　　وعاشق وته ديار مينه (قريب)
که همه عمر ايوان شي په دنيا کښے　　　منت بار يمه په مينه له حبيب
که درست عمر بې له ياره په بېلتون دے　　　بيا دې ته ئے نظر نه کا له اديب[1]

بود و سود په دا دنيا نشته احمد
ته له خپله خدايه يار غواړه قريب

---

[1] د ضرورت شعري په وجه د ادب په ځائے اديب ليکلے شوے دے۔

د هرچا ده خپله بخره له نصيب — ستا په بخره ئې ژړا کړه عندليب
مادر زادئې په دا بخره پيدا شوے — که د بخره د وصال وه هم غريب
چه تر سرو خان و مان وياړه تېر شي — نتيجه د کمه مونده له حبيب
چه کندړان د همېشه آه و فرياد دے — د يار غم کړے ولے هسے بے ترتيب
چه طاقت د صبر نه وو ستا په ځان کښې — څه د غبنته د کلونو له ترکيب
مخ د زيړه ژړه د تور سکون نشه په کوګل کښې — په ژړا ژړا خلاص نشوے له رقيب

اے احمده که په خپل زړګي رنځور شوے
د خپل رنځ دوا د غواړه له طبيب

نۀ چه په خپل ځان هسے غره ئے اے حباب — دم تر دمه کوره چه به سم شے له درياب
ته چه په کشش باد د دنيا کئے هسے غره ئے — کوره هم په باد ده د دنيا خانه خراب
هغه کوم چه وه په تا سايه له هره باب — څښکله اوس هک شه که ئے وينے له آفتاب
هر څو که غره ئے په خپل نور شمس و مهتاب — د دومي له دنيا به عاقبت سينه کباب
خپله جدائي ئے ژړه وي له دره باب — دا باران چه وينے تل وريږي له سحاب
ته که شے خبر د جدائي له عذاب — نو به هرګز نه کړے آشنائي له هره باب

وا ورے د احمد وينا که ته له هره باب
رائي شه که ئے کوره خالي نه دے له صواب

په دا آه و غوغا چا کړه عندليب — که غنچے خولے د آشنا کړه عندليب
که د زړه رباب د رواخلے اے غريب — چه دا سوز د زړه رسوا کړه عندليب
د کلونو به د ياد دے چه ژړيږے — او که داغ په زړه لالا کړه عندليب
کوره حال د خپل زړه مه وايه و چا ته — چه د يار مينه رسوا کړه عندليب
د يار داغ په زړه بے ياره نه رغيږي — تر و به څه د زړه ادا کړه عندليب

چه دا هسې په آشنا پسې ملول شوې — که هر څو دې زړه ور واکړې عندلیب

حال د زړه به دا د ورپېژلو احمده
چرې نه چه ځان رسوا کړې عندلیب

اې دلبره په طلب یم ستا د لب — په رښتیا نه به دروغ یم مذنب
زه غریق د خپلو اوښیو په دریاب یم — بیا به دا دریاب کښې ترې لکه کب
عاشقۍ مې زړه له هسې صافي ورکړه — بې صورت، صورت دیار وینم عجب
دا د عشق بازار د سر دې زما جانه — کوره نه دې دا بازار بیا په نسب
بې زحمته راحت نه دې چا موندلې — د مچۍ په دود له ځانه خوره رطب
چه د عشق په ژړنه ورځ شي له ګناره — د حنا په دود به یوسي خپل مطلب

ستا د حسن دا بې ولیده په سترګو
ځکه زه "احمد شاه" ناست یم په ادب

زه به هم ستا شم مرغوب — اې د چا کوڅ پرو محبوب
په خپل ځان به دریغ ونکړم — که خبر شوم په اسلوب
په دیدن چه څوک غالب شي — اندېښنې ئې کړي مغلوب
شپه اوورځ ئې په طلب کښې — طالب غواړي خپل مطلوب

چه مئین شي احمد شاه
څوک قیاس کا زښت له خوب

بې وفا[1] دغه دنیا د غم دریاب ده — په هر لوري موج وهینه بې حاجت
د دنیا مینه ته پرېږده وا عیاره — د عاشق خو یاد دیار د زړه راحت
هر چه سود یار د مینې په لا دیر یکا — د هغو له یاره خود شي د لالت
که د زړه پېژندګلو شوه ستا له یاره — د ظاهر سبق په پرېږدی نهایت

---

[1] معلومیږي چه دا دې غزل پو مېڅ دوه درې شعر د نه ورک دي۔

احمد شاه کته د یار په مرضئ کار کړي
ځان په خلاص کړي ته د نفس له سیاست

ماکته د زړه مرآت — ښکاروم د عشق سموات
عشق لباس له مانه واغست — روح زه کړم د خپل ذات
ماله ځانته معلوم داکړه — د مرآت نه کړم وجات
نه شا شوه دوه مخونه — د زړه دو نظر د خپل مرئات
عشق دا چاړے په ما وکړے — وای د روح نار کړه بیات
نار خوږه وُم چه په ځان سوُم — د نار چاړ په نور ثبات
رنګارنګ خبرے کاندے — نا معلوم کائنات
عشق شهین د پاس راغے — شوم کوتره بیاوهات
احمد بے روح ژوندے شو
دا روح بیل دے که یو ذات

راوړه لاړه اوړه نهاړه زړهٔ د مینے لت — شومه قلندر ورپسے ځم د زړه له مت
نشته مے قرار شومے خپل یا مے ونده نه دے — باد که خبر راکه څو پیوند صورت ختت
ته هغه بوراومه چه تل ډکل په نړاومه — مینے ډیر نخوڼ کړم پر لوتم د نړه له کت
مینه د یار غر سره هیچانه ده تول کړي — دوه که سره تول شی ده د نه د مینے خت
په غم د عاشقے کینے غرونه چاک دړه دړه شو — هغې توبه وشه د مینے له پت
نادان عاشق د مینے هسے اوړے په سر واخست — اوس د مینے نیک بد لے ویاسته له وت
راشه احمد د همت توره زر واخله
کهندے د روح ملک په راشے د نفس له جت

له دخاد روقتو پېنږے یعنې وجود۔

په مخ بيا را غله طرټوټ[1] — سهناك لکه عيوټ[2]
که په مخ ده سهمه[4] کړه — په زړه ډيره ده همټوټ[3]
سر د يار په مينه کيږده — تل به خوږ کړنږے ديوټ
دا نارے په عشق نه کړے — يارے مينه ده اکشوټ[5]
پريکليه تر ابده — هم د زړونو ده جاړوټ[6]
چه پنډ ا چرے په زړه شي — نور پر تل کړي حدوټ[7]

مينے هسے پروړ ده کړے
احمد لکه طفل رغوټ[8]

هيڅ خبر نه يم له دله الغياث — هر ګوره له دله بيدل الغياث
که اشنائي وته ګورم نه پوهيږم — ساړه آهونه کاږم له ګوګل الغياث
که مے زړه ستاله ديده ماتے راوړه — د ديدن لښکرے راغل پرليستل الغياث
دا د زړه ملک ئے ونيوه بے جنګه — بيا زور په د زړه رضا کول الغياث
مهرويان که تسم د خوږي څه باور دے — د حسن جلوه ئے او په خلقه ئے وسپکله الغياث

شاه احمد د حسن زور دے چا سهلے
دا دنيا ده عاشق د نارے وهل الغياث

د هجران له لاسه داغ يم الغياث — په افسوس د زړه ..... يم الغياث
په وصال کښے ئے قرين وم د بلبلو — په هجران قرين د زاغ يم الغياث
ښه هوس زما د زړه د يار د مخ وو — بے له يار ه بے نزاغ يم الغياث

---

[1] نازکه او خوږه۔ [2] ماتونکے زمرے۔ [3] سخي۔ نرم۔ [4] پيچپيدا۔ ګرانه۔
[5] ډيره ونکے۔ [6] پيدا کيدل۔ [7] پيټوره ښځه
[8] دا ټکے زموږ په نسخه کښے کرم خورده دے نه ولا ږيږي۔

مخ د یار لکه ډیوه هجران ے شپه ده　　　په دا شپه اوس بے چراغ یم الغیاث
اوس د هجر تر دماغه پورے رائے　　　په سامان کښې بے دماغ یم الغیاث
زړهٔ زما لکه بورا په زړهٔ تیږي　　　تل د ګلو په سراغ یم الغیاث

احمد شاه زهار حال نه کړي پوښتنه
په زړهٔ داغ لاله د راغ یم الغیاث

شپه او ورځ مے زاړي دا ده الغیاث　　　چه مے حُب له زړهٔ مه باسه الغیاث
همیشه په خپل دلبر پسے اوتریم　　　په دامن د یار مے لاس کړه الغیاث
یار چه نه وینم وحشی د بیابان یم　　　آرزومند ئے د دیدار یم الغیاث
خپل دلبر مے کوند بیا زړهٔ په آرام کړي　　　ورځ لرګے د اور په دار یم الغیاث
ستا د مینے بهار بیا که د غوړیږي　　　اوس بلبل غوندے په دار یم الغیاث
بلبلان همیش په ګل د غنچه ښکار که　　　ګل په لاس که د اغیار شي الغیاث

اے احمد یار وی یا یار دیار وی
چه نه یار نه ده یار وی الغیاث

راشراشه یو ځلے وثاث　　　اے د ورځ کمیاه غیاث[1]
زما زړه د مستئ وړے　　　چه ئے تل دے دار ثاث[2]
هسے راښئے په خوب کښے　　　هغه خوب وینی اضغاث[3]
په تلاش ئے د تعبیر یم　　　سترګے له خوب استجاث[4]

احمد شاه قدم ناخله
څو به ته کړنے لهاث[5]

---

[1] فریاد آورید ونکے۔　[2] بد حال۔　[3] پریشان۔　[4] پارسوب
[5] مګړے۔

زما دله په دیدن دیار محتاج — دیار مینې و لیستې له احتیاج
کوم عاشق دې چه رواج د دنیا کاندې — چه ستا مینه سري باسي له رواج
عشق لیواوه دې له دلبره پیدا کیږي — هسې نه چه پیدا کیږي له مزاج
کوم کاروان دې چه به بې خراجه درومي — پر د عشق کاروان دې د درومي بې خراج
د آشنا سترګې دې بازه دې دراج دې — مخامخ له بازه کله شي دراج

احمد شاه چه خپل یار ته ځان تسلیم کړ
غم به نه کړي د دنیا له تخت و تاج

دا د زلفو له تاراج — آخلي سر و مال په باج
څو به وکړې ته فکرونه — مکر وکړي له رواج
که ته سر و مال پرې کیږدې — دا په هیڅ نه ده محتاج
تعلق د زلفو هسې — مېن هیڅ نه شي اخراج
په کم رود ځنې خلاصیږي — د عشق لاړي سمه کاج
مینې چرې په لاس ورنړي — که سل حجه کړي حاج
نه په زر و نه په زور شي — پادشاهان باسي تاج
چه د حسن قافلې ځي — څه پروا ئې له خراج
حسن رنګ په رنګ جلوه کا — تل خرید کوي له ناج[1]

احمد شاه حیران یم
عشق نه کړم بې احتیاج

د بیلتانه بده تاراج — چه نارې دي بې رواج
ته شوې کنه هیر بوټي — موافقت نه کړې له مزاج

---

[1] په قلمي نسخه کښې دا مصرع داسې ده:- سپین چوړا کړې له عاج۔

دوصل بوی دے نښته تل په جدایۍ محتاج
د زړهٔ سوے دے په چاښتے خلقه باسی له رواج
لوړ په لوړی عشق ولی زړه په خلاصۍ وی باج
د چا لاس درنه رسیږی څه رنګ خلاصی له اخراج
میین زړه د نه سره بیل کړی هیڅ د رحم نکړی احتیاج
سخت ستا غمونه چه سارهٔ نشی له علاج

احمد به وکړه خبراتونه
که خلاص وای ستا له تاراج

زړهٔ مے په دیرېږی ستاله زلفوله تاراج هیڅ رنګ امین نه دے ستا د زلفو له تاراج
تلم په لویه غرم تو ماتیږی چه خلاص شم ستر کے مے چشمے شوے ستا د زلفو له تاراج
که زړا دره کوم او بلل کندے باران دے شوم خبر ښه پاده ستا د زلفو له تاراج
پر ښهر عاشقانو وطن کندے چه به خلاص شی پوه شوم خلاصه به نشی ستا د زلفو له تاراج
ته خو هیڅ پروا ره نه لیسے زما ذ لیره خلق که فریاد که ستا له زلفو له تاراج

حیلی احمد هله به زړهٔ له زړهٔ بیغم
لری که دے ویره ستاله زلفوله تاراج

د هغو چه نه قرار نه ، نه آرام په شپه او ورځ
نه دے وی له خپله یاره بنهٔ کلام په شپه او ورځ
زړهٔ به شی زرے زرے لکه شیشه د غم په عزت
یا به مرشی که دے نه وی دلبجام په شپه او ورځ
شپه او ورځ په هیله ستا دی که زکوړی اے دلبره
د عاشق عمر تیریږی څه نا کام په شپه او ورځ

که دې خال په زړګي داغ کړم، تا نه یاد کړم اې صنمه
د غه ستا نخښه ګڼړمه، ستا پیغام په شپه او ورځ
ګرزیږم له تا آشنایه جوړ به مثل د زړه کفر
هغه څوک دی چې به کفر کړي مقام په شپه او ورځ
د احمد بادشاه زړګې به هم په دا سره خوښیږي
چې د خیل دلدار صفت کا تمام په شپه او ورځ

که مې خلاص کړه د رقیب له بده ږغ — چې بد درد دې دی بهتر تر بده لچ
د غماز لولې په تا ده اې دلبره! — کښېنه دې په اصل سپک د لا تر یچ
دا اغیار دې بیا په ځان سره زرپوه شي — که په خولې دې کړه د غم دلاس خنځ
د ستا غم په مثل غوځ په مخه مړاځې — څو به ځان زغورم د استا د غم له غوځ
د عاشق صورت به ونې نه هې نه وي — چې ستا غم دې په صورت شو لکه رېچ
د عشق اور دې په سر کښېوت نه پوهېږم — که بیلتون دې د خاطر ریښه کړه وېچ

که د احمد بادشاه دیار په در قبول شي
څه پروا که د رقیب له دې لا لچ

خدایه دې ورکړه د نا ستو د غولي پچ — چې هیڅ خلل به پاتې نه وي ستا له پچ
په هر زخم چې ستا مقام شي — تل په غم به ګرفتار وي ستا له رېچ
درست جهان په تا مردار دی او خراب دې — له ارمان لا دوه لاس من دې له ږغ
اې غافله دا دې خوښه مکړه — د ابینا سترګې دې خلاصې کړه له لچ
نه بندا دې خدایه د غواړه بل مه غواړه — بې له خدایه ژوندون کم ګڼړه تر پیچ
یو یقین او یل باور در سره واخله — د ګمان تیاره به سینه کړې له ګنج
کینی او عاجزي د تا کمال ده — د نفس تند خوي مه آخله له مرچ

هغه ځیل اصل په ته هله بیا مومې ... چه د کبر کرزن د باسې له خرڅ

احمد شاه د همت توره درواخله
نفس شیطان هند وي د وباسه له کچ

طاقت نشته د هیڅ یا د عشق له ځنځ ... عشق اوری د اور که پوری بې لا لیڅ
عشق یو اور دی د کهي تیز که قرار شي ... زړه ژړ اکه د فکر وله ډېره هیڅ
اور د عشق مینه د یار په یا لب بشي ... د دنیا غم د کهیږي لکه مرچ
چه هنر د خاصیت دې ستا په ځای کیني ... ځکه خوري د هر سړي د هند تند مرچ
چه مین لیسې سر ستړی په ژړا کې ... مګر ته خبر نه وې عشق له پیڅ
اې مینه د ډېر ځان په احتیاط شي ... تر هغې لکه غرڅه له خپله پرچ

احمد جوړ ته بېرد مینې د دیوالګه
اوس یې ځئ هماره وم د زړه له کچ

ته اوس دوایه ارواح ... معنی له زړه را غله ارواح
ته زما په لویه لوی یې ... وې پېژنه ارواح
چه ته زوو هله غه وی ... والی خود ځان ته ارواح
چه له علمه تجویز کړې ... د تجویز معنی را غله ارواح
معنی معنی له علم ... اظهار د جمال وکړه ارواح
که ته ځان وته وکړې ... درا تلو لار په بیا موارواح
په هوا د نفس بندي شوې ... معنی پاتې شوه ارواح
پرداده عرش د پاسه ... د طن و غواړه ارواح
عرش له عرشه یګانه دې ... ملکوت پرېږده ارواح
د بقا د او بو کهل ده ... هویت کوره ارواح

عرش کہ دوہ پہ معنیٰ یَو دے　　　لکہ روح ارواح هسے ارواح

احمد شاہ د بنتہ مرغہ دے
والیٔ ستا پہ خولہ ارواح

دہ د عشق د بنار فتوح　　　بنہ ړاغلے تۂ زما روح
زما ستا سرہ وعدہ وہ　　　چہ دا نفس بہ کړو مذبوح
نفس پہ میان زمونږ رقیب دے　　　نصیحت شی لہ نصوح
اختیار د نن پکار دے　　　دے اختیار ہ وی مجروح
کہ اختیار دِ پہ میان راغے　　　پردۂ لاړ لشی مفتوح
پہ معنی بہ سرہ یو شو　　　معنی زما دا ستا لہ روح
کړے اصل پہ لاس راغے　　　اصل بہ وصل شی مشروح

شاہ احمد کہ د اصل خبر واخلے
د اتیارہ بہ شی صبوح

زړۂ دردمن پہ هغہ د ردچہ لہ صباح　　　ځکہ دے پہ او بنو غرق دے شړی واح
هر سړے لہ خپلہ ځانہ صلاح کاندے　　　بے عاشقہ چہ لہ جانہ کا صلاح
د آشنا لہ غمہ سترګے مے روړ دونہ　　　بیابے سترګو لوړ څوک یم ملاح
د ا صورت لکہ قفس زړہ مے طوطی شو　　　خلاص بہ نہ شو څو نہ وی د عشق جناح
د یقین پړیوہ د عشق بہ لاړ پیدا کړہ　　　پہ تورتم کښے د ا یقین د زړۂ فلاح

نور عالم کہ نور مدامہ د جنت کا
احمد شاہ دے د خپل یار د کو ملاح

کوړہ بیار اغلہ پہ مخ　　　هغہ مستہ شاہ کل رخ
دهاتی پہ شان دړنہ ځی　　　بے پروا دہ لہ کلوخ

لہ لوټہ۔ غونډہ۔

که سلام ورته څوك وكا — سروهي لکه سپين وږخ
که د ګل په څېر ئې څير کړم — ښنا يُست د برلړي ګلخ
عاشقان چې ئې ثنا که — دا ثنا ګڼي پېړے سڅخ[۲]
ګهې پټ ګهې ښکاره شي — معرفت لـه يوه رخ
دا په کبر کبر درومي — عاشق نه وينی ملخ
د شها په دربار باندے — هے هے زړهٔ وزی له تخ

قناعت "احمده" تل کړه
هرچې درغله په مخ

ديقين په غشي ولـه د ګمان ګوخ — د ګمان موخ وي په هر دانا منسوخ
څو دِ لاس وئي نهاده ده صرفه مکړه — دا د نفس رقيب ئې وباسه له ټوخ
که تفس رقيب له ميان ووت — د طوطا شکر به خوړے د يار له رخ
هر دانا د بل دانا خبرے پند کا — په نادان وي د دانا ګفته سڅوخ
کله نمر د معرفت دے راختلے — د خفاش په دود به شپه ګرزي شبخ
که باطن دِ خپل صفا کړے زما جانه — د معنی ګوهر به بيل کړے له کلخ
تکبر دے له شيطانه مه ئې نغوړه — چې په کبر به سر وچ کړے لکه لوخ

شاه احمده ته رښتيا خبرے مکړه
چې رښتيا په هر چا ګڼي رڅوخ

پټ تورقم په رڼا درومم ستا دَ مخ — جهان زيب کا چې د چارے دا ګلرخ

له د سر سخي پوستکے چې د بوسونه پرک کړي او لګے غوا ته ئې د پچي په ځائے وړاندے کړي۔ ۲ له سخت۔ ناګوار۔ ۳ له لخښه۔ لښانه۔ ۴ له ستغ۔ سخت۔
۵ له آورميدل۔ ۶ له سخت۔ قتلغ۔

دا دَ حُسن جذبې هسې په ځان یوړم ‌‌ ‌ چه بې یاره تورنه ویتم دَ چارېخ
دزړهٔ گل یارۀ په لاس دړلړه راغلم ‌ ‌ چرې نهٔ وی چه دښمن کا پرتاسېخ
خپل نظر کړه چرې تیاس کړې آدلبره ‌ ‌ وشهبازته کوره څه وی خوارملخ
نسیم بویٔ دلونګین دماته راوړه ‌ ‌ دغه هسې بویٔ دچادې په زړهٔ سخ
که هر څو خپل ځان ژغوره نهٔ ترغورېږی ‌ ‌ بې له تا به څوك رقیب کاله ماچخ

احمد شاهٔ ورځ هغه لخدایه غواړه
چه رقیب مُدعی ویاسی له مخ

شهسواره له سمند ‌ ‌ عجب راغله سپین مرونډ
ده زیرکه خود پسنده ‌ ‌ هم له عقله دا لشمند
دا په خپل حسن غره ده ‌ ‌ هم له ځانه خود پسند
مخامخ دغه ده راغله ‌ ‌ دچا خون ته آرزو مند
دَاختیار په میدان کاندی ‌ ‌ جنګ په ورو ځیوله دردمند
چه سېزوان ئې سره لښې کا ‌ ‌ زړهٔ سبزی لکه سپند
تورې زلفې په مخ راتګی ‌ ‌ څوك به خلاص شی له کمند
بدرنګ ده چه مخ پټ کا ‌ ‌ له ډیر حسنه څٔ شرمند
له غاڼله پېلو نسی! ‌ ‌ ده غنچه زیبا سمند
صنوبر به لا خجل کا ‌ ‌ چه بنکاره کا قد بلند
خوږې ګفتارې ئې زهرونه څېرکه ‌ ‌ خوږې ئې ډکه ده له قند

که د خولې داد پرې وکړې
«احمد شاه» کړې سربلند

ژن زړهٔ ګرفتار د محمدٌ ‌ ‌ ګرفتار په رخسار د محمدٌ

زړه بلبل غندې وېړي   چه یادې شي ګلزار د محمدؐ
شمس سجده کړه له محتابه   چه یاد که وقار د محمدؐ
سپین جهان ئې وینوه له فلك   ښایسته شیرین ګفتار د محمدؐ
سروه لاړ و لاړه له خجلت   چه وریادشی ښه رفتار د محمدؐ
دین بهار په زیبه ګلونه   تل تازه وای دا بهار د محمدؐ
چه ملائك به ته اوس حمد وائي   بې د خدائ له عشقه و بل د محمد زګار
شاه احمد ئې تر شیرین نامه جاریږي
چه بې خدائې تعالی نه و ویل کار د محمدؐ

خسته زړونه آلوده دي محمدؐ   نظر و کړه چه پوده دي محمدؐ
په نظر دتا چه خاورې سره زر کیږي   نظر کړه زړونه زده دي محمدؐ
که د انفس و شیطان ډیر کړي جنګونه   ستا آغلي[1] را سره دي محمدؐ
زړه له نفس و له شیطان نه ویریږم   ستا نمونه مې کړه دي محمدؐ
د ښمنان دي کیو تلي په دوزخ کښې   تر قیامته شرمنده دي محمدؐ
د ایاران د تا ګلونه د بهار دي   هم په خیل علم پوره دي محمدؐ
عالم واړه ستا له نوره پیدا شوي   ځنې زر ځنې جیوه دي محمدؐ
د احمد لاس په ډېر سخته ورځ ونسه
او ښې وینې مې سره دي محمدؐ

د بلبلو په ځای هیڅ مه وای زاغان ګرځي   په بوستان د ګلو تل وای د ایاران ګرځي
ګل چه بې دیاره مخه لیده کیږي   جوړ د ستر ګو نظر دي په خار ستا ګرځي
ګلستان د یار له مخه سره زیب کا   بې له یاره مګرې زړه په ګلستان ګرځي

[1] ښایسته۔

غنه اوره چه د کرم او به يې نه وي — غنه اوړه مکړه په مخ د دې آسمان کښې

تار د زلفو چه يې پر يوزي په مخ باندې — بې له سره يکښې نه ويښم تاوان کښې

چه د مخ خال يې پرې ورانيږي — په مخ د يې نښي داوښيو تل باران کښې

د يار مخ دې لکه ګل خزان پرې مکړه — د غه ګل دې تل تازه وي په بوستان کښې

د خزان باد چه هر کله ګل پريشان کا — کاشکې دا ياد کړې سرې په نارستان کښې

احمد شاه د بېلتانه غمونو سوې
يو وار پياله کړې په ګوليو د ياران کښې

خوښ په مينه يم ترخه د يار لذينه — ما خو مينه ده ځکليه ستالذينه

عاشقي که ده په بخره د رندانو — په رندي که وړې ماده پيالذين

که پياله د زهرو وي هم د شکرو — زه د زهرو پياله اخلم د الذين

که ترخه پياله ښه نوائې د شرابو — چا به څه کړه د ساقي مينالذينه

چه د ګلو بوئ لري رنګ يې د ميو — ساقي راکړه هسې جام وما لذين

ته هم غوږ په ترانه کړه اې مطربه — ښه په ما لګي د قاصد الذين

د غه نفس په ديتنګ په خبر پرې کيږ دم — عشق که او ردې تر ګلزار په مالذين

که د مينې په اور کې شوم بار پرې څه شو — چه په ما تر ژوندان مرګ دې لالذين

که ژوند په آشنا باندې فنا کيږي — دا فنا په ما تر دا بقالذين

آشنائې او غم سره دي له ازله
شاه احمده د يار غم په مالذين

د دلبرو خبرې مکړې اذ عاذ — خبرې د زړو تو اهتذاذ

په نرۍ نرۍ خبرې مکوره — نرې خبرې جوړې التغاذ

له جاري ساتل۔

هر چې په حال شریک نه وي اغیار دي — له اغیارو هر هښیار که اتقیا ذ

څو دې لاس توان وي مه کړه پرېږده — د اغیارو خبرې د زړونو انجذاذ[١]

د اغیار صحبت ګڼړه د مار خونه — که دانا یې له دې خونې کړه انتیا ذ

د مار خونه په که له تشویش — له دې هسې ویرې زړه به یې انقاذ[٢]

چې د دانا خبرې پند که هغه دا ناوي — که یې پند که دې به موي استیلاذ[٣]

روحاني تلقین درلره بویه — تلقین به دې بې خود که له احناذ[٤]

څو روحاني نشئه اصل مه غواړه
شاه احمده په نفس غواړه له رب استحواذ[٥]

شو کرم د کردګار — بیا یې نوې کړه بهار

کل جهان په آراسته کا — پرې بلبل به کا چیغار

بربېر رالیشه مینه — ته وګوره لاله زار

چمن ښېله آرائي کا — پرې بلبل وهي کوکار

باغوان ښېله باغواني کا — عاشق بند دې په رخسار

هغه باد په یار را مشه — چې یې زلفې کا تار تار

د خزان باد د بسته شي — چې بلبل به شي پرې خوار

جدائي سخته بلا ده — چې بې یاره وي بیمار

د بلبل خو ګل پکار دې — ژوندې یاره څه پکار

د غه شمع چې خندا کا — پتنګ وله ناقرار

---

١ ټکړې ټکړې کیدل — ٢ آزادي - خلاصې

٣ ستیزه حرکت — ٤ په شرابو کښې اوبه ګډول

٥ غلبه - فتح

وائی دا زه ما دیدن دے　　چه کړم ځان باندے نثار
سن دیار په پټ چه مړشم　　صباح نه یم خوار و زار
دیار مرلے دے زما بخره　　هم مے وصل هم دیدار
که بوړا دے په ښو وتلو ن خوښ　　په دے عمر نا پکار
په یوه سکونت نه که　　دهرکل دے یار اغیار
دا عاشق مشه دو بینه　　دو بینی په عشق کښے عار
بوړا وے دکل مین یم　　چه کل دے په خبر دیار
مه عادهر چا یار دے　　کل بهانه دے د دلدار
دهر چا وطن یادیږی　　ځکه زه انړی که کوکار
چه په زړه دے یار وی خم وی　　نه چه لاف که په بازار
ډیر دے وو یل احمده　　له ویلو شه قرار

مرګ وار و ور کړه احمده
چه رقیب کاندی په دار

که په یار مین یے ډیر　　نشی زړه مین بریر
که په یار زړه برابر شم　　خراب زړه لشی دلیر
مخانه راته ولاړه　　نه شوه وړے دیده سیر
د یار مینه ده کلونه　　د اغیار مینه کښه هیر
زړه مے دغه شها وړے　　په کردن نه لفے چو پیر
دا په حسن شائسته ده　　هم تر درست جهان راتیر
پرورده د دے کلشن ده　　سپین خوا یه لکه شیر
احمد شاه ته نور لیس کړه　　بے له یاره کړه نور هیر

دواړه جار شه تر دلبر — هم مې سر هم مې کشور
زړهٔ دغه نادانه وړې — چه ځلیږي لکه نمر
لکه لېمبته وښیږي — توړې زلفې مشک عنبر
سیاهي د تورو زلفو — په دا سپین میدان مرمر
عاشقان یې په اوروسوٴ — سور سپېروان لکه اخګر
زړهٔ ته ګله پند وایهٔ شي — ځنې نه ستړګې کوهر
طراري او مکاري کا — لاس یې تورې وهي سر
په سرونو صرفه نه کړي — د عاشق کاږي ځګر
که دیار په عشق سر کیږدي
"احمد" هاله که اختر

وریځ راغله د بهار — کل جهان به کا ګلزار
دا ړنګ مې هوسیږي — بیا به ګل که د زړهٔ خار
ښاخ د خار کا سره ګلونه — دا قدرت د کردګار
دقدرت او به یې ورکړې — له وچ صخره[1] کا اشجار
هیڅ نشان د ثمر نه وي — شي په څو ورځو اظهار
خوند یې ورک بوي به نه وي — له وچ ونې شي اظهار
له قدرت یې نازیږم — بې او بو د غر شجر که میوه دار
احمد شاه شپه ورځ ثنا کړه
عقل د چارسي په دا کار
اې خما دلبر خون خوار — ولې نه ګورې یکبار

---

[1] سخت کانړې.

یک تنها دی لره ړاغلم — خبر نه وم زړه له کاړ

شبا خون ے په زړه وکړه — چه خبر واخلم له یار

ناګاه په ګلو ړاغلم — بلبل دیار ثنا کړه له منقار

یار اوده وو خبر نه وو — تاویښ کړه باد سحار

اوس ویریږم چرے نه وی — خوک ئے پریکه لاله زار

که ے یار دیل په لاس کینبوت — زړه به مړ شم سینه پار

چه دیار در تازه کیږی — همیشه دے وی بهار

چه دیار در نه هیریږی — خدائے ورک کړه دخزان خار

دبلبل دغه دعا وه — وخپل یار وته په شمار

تار چه له نه بیل وی — زیب نه که له ړخسار

دیار زینت په یار دے — یار بے یاره مه کړه شمار

بے له یاره زخمی صید دے — چه له سیله ځی کنار

شاه احمد ه نمر به زیړ وو

که صحبت ئے وائے له یار

مکړه بے یاره بل کار — کار بے یاره څه پکار

دا مذهب دعاشقی دے — کا بے یاره سرے خوار

سر و مال دِ یار ته کیږدی — په دنیا کوی نا څار

ایمان دعاشق دا دے — چه تل خویش وی په دیدار

دین ایمان دعاشقانو — بنده دیار چشمو نګار

عاشق خوار وی که زړه دا وی — دیار مینه زړ دینار

خواری غم بنا دی له عشقه — عشق هم نور کړم هم نار

د الوړ نار نه لېده کېږي ګېدلے په کعبه وو بازار

خلق د مېو صلبګار دے

احمد کړه د يار چشمو خمار

مړکړيه عالمه د يار سترګو ناغدار — څه عجب د مېو به دي دست پر خمار

سترګے مے د يار که دي ناغدار پر خمار — دوي لکه ګلونه ګل په وينو لاړ لار

اے زما دلبره خدائے د حسن نور نور که — ستا د ديدن حجي تل قافلے په زړهٔ بيمار

هيڅوک د ديدن پياله کسهالائي لشي — مخ د لکه نمر سترګے د باڼه په دوه خونخوار

يار له يار سره په زړهٔ د يو که رقيب نه وي — څو چه رقيب شته د جدائي د وصل سار

تا چه په هر تار د خپلو زلفو زړونه بند کړهٔ — ځکه مے مدام ته په سينه مخ لړے حصار

ستا د ديدن ترږي هم ستا په دادا وبيږي — ستا په تشنکانو يو نظر وکړه خالدار

څوک به په دعا د مستو سترګو هوسيږي — نن که دعا وکه سحر مخ په مخ ناکار

ته که د يتنګ په دود ئے اوړ وسوئ احمده

ځکه مانه کړه د اوړ سول تل د پيزوان چاړ

بيا د جنګ په شان راغلے زړهٔ پوهيږم ستا په طور

د عاشق کوړ به تالا کړے څه پروا لرے د جوړ

د مخ حسن دے آفتاب دے شغلے کاندي په ملکونو

دهر ملک تيارهٔ شوه وړکه، ياره ستا د مخ په دوړ

که دے حسن بيا په ښکلي څېر ښکاره کړه اے دلبره

د باغ ګل به تد مبوس ته خوله غنچه کاندي بالفور

سره لبے دے د پيزوان لکه بريښنا په زړهٔ خنجر شوے

اوربل واخله که به کړے ته د دے سوي زړګي غور

که له غرهٔ پرېوړی سړے ړد ړړو لاړشی نه وېرېږی
هسے ړنګ لکه وېرېږی عاشق ستا په هوړزوی

د عاشق په زړهٔ ببیا منګلے سړے کړے پړے پوهیږم
چه د خیال شاهین دے هسے شان زهٔ وینم لکه بوی

"احمد شاهٔ" که دے یار ته سر په مزکه دے بنائیږی
چه د یار د مخ افتاب دے جلوه کا په څه بنهٔ طور

که شاهی ده که دے سر ټول په جار کړم تر دلبر
راته یو دے بحر و بر څه که سمه وی که غر
په همت به ئے تسخیر کړم شاهانه په شان و فر
کړے زړهٔ دے که ټکر دواړه وریت دے په اخګر
تورے خاورے ستا دړ دی توتیا زما د بصر
نه مجنون یم نه اوتر عشق دے کړم په ځان خبر
احمد شو په ځان خبر
خاورے شو د یار دَور

نه رعینړی په دوا زما ټکر مګر پیښن شی دعوبا یو نظر
عاشق ده لکه غروته په ما بانیے د دے غر دنو څه طاقت دے د بشر
نه یب د کلو چه چرے په خیال راشی نه په آب ستا له رخسار برابر
د خطا هو سئے په خلقو کښے یادیږی وے ستا زلفو جهان کړو معطر
چه ئے ستا په رخنان باندِ نظر وی هغه کله نظر کاندی په کوثر

د احمد د زړهٔ مدام هم په داکیږی
چه مدام ذکر ثنا کا د دلبر

مازن حامله بودیم در کنار عرش مجیر — شوهر ما فرزند ما بود زیر چادر دایه پیر

سه نوبت تمامی یافت عقد ما اندر مجلس — اول کبر دوئیم کفر سوئیم عشق بے نظیر

فرزند من پیر من چو طفل شیر خوار — چون تولد ما ز مادر شد در یک پستان خورد شیر

مرغ باغ وصل بودم با شرده هزار بال — بال ما بسوخت روحم به بت بتخانه اسیر

چو مردم غسل ما آب دریائے سیاه کرد — ساخت کفن ما زمین و آسمان قبر عرش صبیر

بیکس بودم مرا هم برد ملک الامین — بُرد چه برد پیر هم توحید منیر

احمد اول نطق شد وجود
وجود بگسل روح ز روح آید ضمیر

زما زړهٔ ځوره چایووړ — په دوؤ زلفو لیلیٰ یووړ

ځکه دے شهٔ بے آرامه — چه د زلفو بلا یووړ

دا د زلفو بلا نشته — بے بلا محبوبا یووړ

مخ ئے نمر راته تاوینږی — زړهٔ ذره نمرکویا یووړ

کړے زړهٔ ته نصیحت کړ — دړد پے پنده له ما یووړ

د جهان په مخ دِ نخ کړ — مخ ئے مخ د دنیا یووړ

چه په خپل قوت غرځم — زړهٔ قوت په تالا یووړ

دا کتاب زما دَ ستړګو — یوسیلاب د ژړا یووړ

څه یارانه چه ے د زړهٔ وو — نن ستا حسن په غلا یووړ

حسن باج و چا ورنه کړ — د جهان په یغما یووړ

ماو ئیل چه مینه نه کړم — زړهٔ بے واکه شها یووړ

مینه [illegible] آرام وی — زما دَ زړهٔ آرام تا یووړ

قرار ے د زړهٔ نشته — بے قرار زلفو ستا یووړ

د لاور دیار په مخ ژرم ژړه حیا بې حیا یووړ

دا تمام عالم بنادی کا

احمد غم د اشنا یووړ

په قدرت دے گل کړه جوړ بیا په لس عمر کښې زوړ

چه چمن په ده بنایسته وو اوس ئے باد وړی لکه پروړ

په کوم صبر دے صبور کړ غه بلبل چه ئے غم خوړ

په دیدن ئے مور تیا نه شو اوس دیار غم کړ مور

لکه گر زهیسے ئے وکړه بیلتانه په ژړنده وو سړ

د خوارئ شپے پرے راغلے پروت په لار کښې لکه زوړ

هیڅ یاری بے غمه نه وی احمد شاه

گوره ژړه په یارۍ کښې نه کړے سوړ

که ئے پټ دوا یم څه راز گورد ور کښی د غماز

مالاحال و بیلے نه وی بیا د ده په خوله آغاز

په مطلب ئے نه پوهیږم سر یکار ئے دے له آز

ودلبر نه حیرانیږم چه د ده په خوله کا ساز

ستاله ډیرے بدشومئ ژمونږ توبه له بے نماز

د بلبل په دود ئے ستایم ډیر چغیږه لکه قاز

که یار و گوری و ماته بیا به ما که سرافراز

را په ژړولو مړه نه شو گوشت خوری که لکه باز

شوها کله شو لا کله چا ته نه گوری له ناز

دادم تعریف ئے څو کړم مخ ئے سینه ستر کے جهاز

دلبری کوی د ز ړونو .... مخ ږېړ لری طناز[1]

که سختی کړی یار احمده
په سختئ او سه سرباز

په قدم د روې له ناز .... نه پوهېږم په دې راز
په قدم کښې رفتار و نه .... مخ د بحر ستر کې جهاز
دغه خوار عاشق به څه کا .... زړه مې زړه سترکې د باز
په نظر ئې زړونه چوی .... د مینو زړو آغاز
جلوه کړه ښیوه کړه .... په ډېر حُسن سرفراز
دا په حُسن کښې روی کا .... هم په ورشئ تاخت و تاز
چه فلک غوندې رفتار کا .... کم اُمید د سازو باز
زلفې دام خال ئې دانه .... که مرد ئې سر دې کړه باز
سرباز ل د عاشقانو .... په کل مینه مه کړه لټاز
ترسرتیر خبرې د پتنګ ږي .... د تاز خبرې مه کړه بد آواز
دې په سرو لنبو کښې ږي .... ترسر تیر دې جان کداز

که یار په عاشقانو کښې قبول کړ
احمد شاه به په عالم شي سرفراز

اې رقیبه باسه غوږ .... د رته وایم په لوړ غږ
زما ستا صلح ونه شو .... بد مې نیشې مه کړه غږ
همیشه غواړم چه کړې .... ستا په وینه خنجر کږ
زما ستا دښمنی تل وه .... هسې نه چه وشوه سږ

---

[1] ناز کوونکې۔

بد خوئ وه ستاله ذاته — ته د سپي لرې او رمن

چه دسپي په دود تل غاپي — زړونه مات کړي په [illegible]

له احمده به لاس واخله

دې دعشق لري دروند [illegible] مه.

محبوبا چوړا شرنګ وهي له لاس — مين زړونه بيا له [illegible] باس

که چوړا شرنګ وهي له لاس — زړګ زړونه به خلاص شي له وسواس

په سپين مخ دې تورې زلفې تاؤ کړې — جوړ به هار دې په چندنړ دپاس

کړې دې ستر ګې دنور په نور رهينا کړې — تل به دويم داد زړو اکسيرد پاس

دلبر شمس و قمر که ګل کړم برابر — په همه کښې زما دلبر مخ واس

دلو يولوئ څه کمه نه شي — که وهلګ تېر ګرو الي د لې پاس

د شهيار په دود تاج دې په سر کښېښو — په ننداره ئې مين زړونه م جار پاس

هر زړه چه د مينې له بوغ خلاص نه ي — هغه زړه ته تل ځنګه له تاس

که ته نظر وکړې دلبره

احمد به رقيب پرېباسي له لاس

دپېزوان د پټه تابه يم بېهوش — د سرو شونډو له شرابه يم بېهوش

چه په خوب کښې دخپل يار صورت ووينم — چه را ولېنږ شم بياله خوابه يم بېهوش

چه دې بوئ د کاکل راځي تردماغه — ځکه هسې مست خرابه يم بېهوش

ستا د حسن په ګلزار کښې مخمور نا ست يم — زه بلبل له د ګلابه يم بېهوش

چه نسيم په سحر بوئ د نه لفو را وړي — عندليب غوندې بېتابه يم بېهوش

د بورا په خير په بوئ د ګلو راغلم — د خزان د پېښې وتابه يم بېهوش

ـ۲ـه زمونږ يا زنګي ـ   ـ۳ـه سخي ـ مهربان ـ

احمد شاه چه ځان ولیده حیران شوم
په خپل ځان کښې له دې بابه یم بیهوش

که په زړهٔ کښې مې لږ پیرو څه دانش	یاره ستا مینه به زړهٔ نه کړم الیش
شپه او ورځ په دا آرزو یم باور و کړه	که نصیب مې شي دا ستا د خولې خوږش
په یارۍ کښې یاره تول د زړونو نشي	تول هله شي چه په ذاب کښې لري غش .....
د عاشق خپل رنګ شاهد دې بې له یاره	د عاشق وهیڅ ته نه کا زړهٔ تپش
خپل سر کوږ کوره ترهرچا که دا نا ئے	سر تیزي مه کړه چه نشې سرزنش

احمدشاهٔ په تلاش به یار نه مومې
څو چه نه وي د خپل یار له خوا کشش

اے په مینه د آشنا دله رقاص	بې له دے مینې بیا کومه مینه خاص
چه په مینه داد عشق پر له رالغلې	پر دا لاره سربازي ده دا اخلاص
د معنیٰ دربه له خپله دله واخلې	چه ته پوه شې څوک چه مینې کړ غواص
بند کان وي د دے لارې که پوهیږې	په یقین سره د هرې لارې خلاص
په خنجر د کوږو ستر کو وینې توې کړه	دا په ذات کښې بې پرواه ده له قصاص

په اخلاص د جانان اوسه احمدشاه
چه د زړو ځاۓ به نه نیسي رصاص

زړکوټې د دلبر و باصر [1]	هیڅ ئې پیرزو نشي یو غاص [2]
کېنزه هیڅ لیدلې نه دے	چه تل کړي د یار زلفو قاص [3]
عالم خوب د بیغمیٔ کړي	ستا زړکې ولې قماص [4]

هیڅ متاع به سے کوم په بازار نشي — همدا سال چه ستا په لاره لري رونق.

---

[1] زلیدونکې رنګ۔ [2] تار۔ [3] ذکرکول قصے ویل۔

[4] د خپل ځاۓ نه تو پ وهل۔

چه دا هسې په شپه کړنزي | کېنزه د مینې ئې لقصاص
درسته شپه دِ غلا ونه کړه | څه کړي صبحدم را غلې ملاص
په شپه په غلا څې کنزه تیاره ده | غلا به ونکړي سپین مخ به دِ مخاص

احمد خیل پټه تر غون کړه
تل پیرې وورځ لکه نشاص

که د زړهٔ تخته کړې صفا خلاص | یکیني به وویني خاص الخاص
د معنیٰ را بجهٔ به کړې په سترګو | اشیا په یوه معنی وینې رقاص
چه دِ لا په لا نفی کړه | هله به خبر شې له خواص
د زړهٔ معنی ده دیره | په زړهٔ دې معنی کړه خاص
اصلی وطن به بیا تهٔ موې | که دې سفر کړې له اخلاص

احمد شاه د نفس سر ونه پرېکړه
مه وېرېږه له قصاص

بهید لې دې د زړهٔ وینې خیاص | که یاور دِ لشی وکوره حضاص
ته زما پند ونه واوُره | دغه پسه توکوه اخفاص
کمینې که عادت شوه تل تنل | د شیطان پر سر به ووری تراض
دا شیطان دشمن دی د بنیمنی که | ورانوی تل د زړهٔ انوار ریاض
نفس شیطان سره مل دی | کړه د دواړو مینه مقراض
کهٔ دِ مینه مقراض نه کړه | ترخوله به واچوې خورلی رباض

---

۱ غل - ۲ سپین - ۳ سپین پرق - ۴ اوچته وريځ -
۵ د حوض جمع تالاب - ۶ کم عقل - ۷ خاکساری -
۸ کانړی - ۹ دیوالونه - ۱۰ پېړۍ شوده -

که مغزی د رقیبانو ئے درمات کړه
اے احمد لوړد ماغ چینه ریاض

دعشق له بنه فیاض[1]	عجیب جوهریم بے اعراض
چیل اصل مے بیاموندلو	د دیه زړهٔ له بنه بیاض
روح بقا باقی بقا کړه	د تعلق ولے کړے مقراض
ارواح د بنو طوطی دے	فنز غازے د همت له بنه ریاض
دے به خلاص[2] خپل وطن و[3]	که نه وائے د نفس امراض

احمد شاه تیاره نه ده رونړ اده[4]
کړه خبر نه ړهٔ د زړهٔ بیاض

هسے خوبن یم ستا د حسن له فیاض	چه بلبل به نه وی خوبن له بنه ریاض
همیشه به په رښتینے لارے د روصم	عاشقی هیڅکله نه شی له اغماض
زهٔ به هله ستا په مینه سره یو شم	که خبر شم ستا د مینے له اغراض
هره شپه نهاد زړهٔ سره وعده کړے	چه بیا در شمه کوے را نه اعراض

که په زړهٔ د احمد شاه چرے نظر کړے
دے به خلاص شی اے طبیبه له امراض

که په نه ړهٔ یم زهٔ وطواط[5]	لا رد مینے د ده اختلاط[6]
غلبه پیره خاطر که	دے له لاس ئې حطاط[7]
که خاطرے برابر شی	زړهٔ او ستر کے استخراط

له فیض ۔ [2] رتها ۔ [3] ضعیف ۔ کمزور ۔ [4] آسانه همواره ۔ [5] یو طرف ته ۔ [6] حمته ۔ [7] ډیرا کول ۔

توبه وُم له غمه ویئے ‏ راشه نۀ باد حناط[۱]

زیږی ګل وصل بهار دے ‏ هجر ورك شه بد حطاط[۲]

وُدِ کښی د عشق خوارئ ‏ په منت مه کړه احباط[۳]

بے پردے کړے عشق احمده

صبر خوښ دے ترهاط[۴]

دا دُنیا ده رو رباط[۵] ‏ شمارے نشی له افراط

لکه ناوے په سینګار ده ‏ له پیری بے احتیاط

د ځینو په نکاح ده ‏ له ځینو پاتے شوړ باط

په هسے آس سپره ده ‏ چه هرګز نشی اسقاط[۶]

نادان خپله د ګټه له ‏ عاقل شاکره له اختلاط

خلق په تافلے ځئ ‏ قطع نه شوه دا صراط

د دے پاکی مه غواړه ‏ دا نه پرکه له اخلاط

احمد شاه د عقل سنجه وایه

چه د حرف معنی نه وی بے نقاط

نه دروغ کړی له ښځینو اختلاط ‏ دی ښتینو عشق د زړه دے دا رتباط

چه د دوی تش د مینے ځنبه پوشی ‏ نه پریکیږی وی د عشق په انبساط

چه اتروے دا نګړلړی په زړه کښے ‏ خدا رو کړه مړده پښه بے احتیاط

دا چه زړه د هوس کا دیار و لوړته ‏ چرے نه وی په دا لارے شی اسقاط

---

۱ خوشبویه - ۲ بدبویه - ۳ ضائع کول -

۴ یو قسم دے د ایلځور - اوچکیاه - یعنې د ناکاره څیز خوړونه صبر نشه دے -

۵ مسافر خانه - سرائے - ۶ اودریدل - تم کیدل -

عاشقي ګويا يو اور دے چه بليږي عاشقان دے ځکه وسوه په افراط

اے احمده تا چه مينه پرځان پور کړه

نو و نا کړه د دنيا فاني رباط

نفس غليم را ته ولاړ دے ستا په لاړ يم يا حفيظ

تل په ياد ستا د برۍ دے انتظار يم يا حفيظ

چه مے نفس و شيطان دواړه په مثال لکه داوړي

زه خسته په دادوه اوړه ګرفتار يم يا حفيظ

خپل عمل مے د زړه نشته چه به زه پړا عزيم

ځکه زه هميشه سر په ژړا ګفتار يم يا حفيظ

که د استا نظر په ما وي زما څه غم دے له اوره

ولے زه په ويره بيا د خپل کردار يم يا حفيظ

ته نظر کوه دلبره چه عالم د هوسيږي

که نظر را باندے نکړے زه به نار يم يا حفيظ

زه په خپل عشق هوسيږم چه په تا باندے مين يم

بے له تا نوړ نا اميده په هر چار يم يا حفيظ

احمد شاه په بيا هله په دا سيالانو سرتوري کا

که منظور په نظر ستا د لوئ دربار يم يا حفيظ

تل د زړ لفوے حفاظ[1] په څوړيره دے حظاظ[2]

ته کوے له پيره کبره په دا خپل دربار دظاظ[3]

---

[1] نګهبان - حفاظت کوونکے - [2] مزه اخستونکے - عيش کوونکے -

[3] شلونکے - شکي -

لبن د نړۀ رحم دِ بویه	عاشقان کښنږه جواظ[1]
عاشقان چه د مینَ دی	په دوئ وے شوے دلاظ[2]
گفتګوے کیږی لږسازی	تاته څوك وائی عکاظ[3]
ستا په کارکښیے سربازی کا	له دوئ مه کښږه جظاظ[4]
حیله هیڅ رنلټ ورته نشته	تل په کار کښیے دلظاظ[5]
وسکه دا زما په بخت وو	وے ته رانغلے کناظ[6]
که هرڅو زړۀ ورته کوم	نظر نه کړی حیٔ جیاظ[7]
که زړۀ سرپه استانه ږدم	وے ته ډیره جعاظ[8]
د سهلو والاك بے چرے	مهرکل نغے شواظ[9]

د دلبرو خوئ احمده
چه کاته کوی طآظ[10]

زن بے راوړه دا متاع	وُبه نه کړم امتناع
دزلفین خریں به وکړم	که هرڅوده دامتّناع[11]
زموښ له دے سره بازی ده	که دا ډیره ده شجاع
که دے سرپردکړے دلبره	وُبه نه کړم زۀ ودّاع[12]
که په سروی که په مال وی	وابه نه وړم دے مُطاع
زۀ به میښه په توږچاکړم	چه دِکړے یُم ابلّاع[13]

---

[1] بے قراره [2] د بوټے . [3] ژوراتر . [4] زورآوږ-غالب . [5] کبر-تکبر
[6] سخت . [7] عنږ دزکوونکے . [8] ناز او نخره . [9] شرونکے . [10] لرے کوونکے .
[11] داورلګنبه . [12] په ترخ کتل .
[13] منع کوونکے . [12] جدائی . بیلتون . [13] پیدا کړے .

زړهٔ په نار دُچوی احمدهٔ
په دیدن بویه اشباع [1]

همیشه دے بنهٔ ویتا بویهٔ شفیع   چه په بنهٔ شی بیګانه عالم مطیع
بیا په هره وینا تل ستا نظر بویه   ولو هیڅ ده وینا لری معنی رفیع
چه په ژبه هر سړے ګرفتار یږی   فهم وکړه دا د عقل کرسی وسیع
کهٔ قهر کړهٔ مغلوب عقل غالب کړه   دا د عقل تاج به لوړ وی له جمیع
مرلی دهرے چارے عقل بویه   له نادانه تادانی په ځان تصدیع [2]
ربتیا هر کله ترخهٔ دروغ خواږهٔ دی   اے نادانه تر بنهٔ بد وئے بدیع [3]

د احمد ویل به واړه دریته یاد شی
چه نادانے نور پیش به شی تصدیع [4]

عاشق مړ شو شوے نه اخلی طلاع   چه لیدلے ستا دمخ د ګل انواع
عاشق کا دریته سر پیش لرے قبول کړے   چه بے سره یله نه لری متاع
مزری نهٔ دی چه لبنتی ستا له مخه   چه په اصل کښے په حسن دے شجاع
عاشقان به د دنیا تر بناد و تیر شی   که حاصل ئے په لیدو شی انتفاع [5]

زړهٔ احمد په زړهٔ ذره یم ستا و مخ ته
که بنکاره لرے ستا د مخ د نمر شعاع

بنایسته ګل ستا له باغ   په سر ستا شه پر دماغ
ګل خندان غنچه هوس کا   منکر شه زده له سراغ
باغستان د بلبلا نو   د بلبل د زړهٔ کی داغ
تر همائے د لوئے ګر نک ئے   سیل کړه د شناخت له راغ

---

۱ مړیدل۔ سیرکیدل۔ ۲ سرخوږے۔ ۳ عجیبه نوے شیز۔ ۴ د سردرد۔ ۵ فائیده اوچتول۔

خدائے هماۓ دلوی کرنګ کړه — تنرے څه سیالی کړے زاغ

خدائے طوطی په میوه سیر کړه — بجزه ستا مردار و کاغ

د مردار ے په هوس ځے — خبر نه شوے له بلاغ

صبر و کړه مقصود غواړه — د ناسوت لنګه ایاغ

چا چه نن مقصود و نه غوښت — بیا به خوله لسی پرماغ

که ارمان کړے سود دے نه دی — سر به کوڼی په درناغ

بل ته پند واے احمده!

نفس دِ نه کړ سراوناغ

باد خبر او ړه له باغ — ولے نا ستے بے بلاغ

د ګلونو حال و وایه — بلبل زهیر د زړه له داغ

هیځ دیار له حال خبر نه دے — د هجر په خونه بند دے بے چراغ

باد د ګلو خبر او ړی — بلبلے ژوندے کړی له سراغ

د بڼ چه د بڼه طوطی وو — ایام له بڼه په لوست بے دماغ

منزل به ورشی له همت — طوطی که همنشین کړله کاغ

احمد شاه د وطن په لار درومه

داد لارے کاروان د ګړه وګړ که کاغ کاغ

او د بلغانه په پوره خیژی له دماغ — اوس لکه کوئل نارے وهم د زړه له داغ

د بلبل شیرین آشنا له ویرے جدائی — او بنه د فراق مے همیش د زړه له باغ

الله په زړونان له تا بیل شی بیا به راشی — بیا بیلتون د مرګ دے یا رله یار نه که سراغ

له ... ۲ه لور داغ . ۳ه کوته . ۴ ... ارزنتیدل . زدلته کرول تره ...

... ۶ه نوک .

7554

څوک که د وصال په باغ ژاړي لکه د ژړا دے — لاړۀ بلبلان څنے پرک شۀ د مرګ له زاغ

چاد بیلتانه خدنګ خوړلے زیړه څیلے — څه شوۀ په صورت که روغ په زړۀ کښې ناچاغ

په چا که جهان روښانه ووے چه ئے پرتو ترے شي — ورک شي له جهانه اے د مرګ توره کلاغ

اے احمده ګوره تل پسو لیسے ژړیده

بد رقیب که وري ده ناره د مرګ ښاغ

بیلتون ګوره له یاره دغه اور دے له یاره څه شان د بیلتون تیغ

وُسوم لا انګاره په سینه شوم پاره پاره څه شان د بیلتون تیغ

اے زما دزړۀ بهاره د سرو ګلو له ګلزاره همیش ګل او سے بے خاره

بلبل څه شۀ سینه پاره څه شان د بیلتون تیغ

زړۀ دے ولیستم له کاره۔ تازه غم دِ کو کاره زما ځان له ما بیزاره

او بنګے راغلے د ستړګو له کو هساره څه شان د بیلتون تیغ

که خبر وے له دلداره چه به راليشي یکباره ما به خبر نه که له کاره

ما به خلاص نه که له داره څه شان د بیلتون تیغ

دغه څه تیغ دے آبداره تر زړۀ ئے ووت یاره په یارۍ لا ناقراره

مکړ یار لاړلے دے داره څه شان د بیلتون تیغ

بیدا دله دنیاداره یار دِ ولیست له کناره امید شوم د دیداره

زړۀ به له کمه وی بیماره څه شان د بیلتون تیغ

بیړبیړ راشه سماره چه له بلبله شم هم چیغاره خوله غم کړے بیداره

دا احمد تکیه ده له دستاره څه شان د بیلتون تیغ

څو به ګرځم په دا سیل د هر باغ — نه رنګین ی بے لیدنه د زړۀ داغ

د بېلتون تیارهٔ خما په رڼا دی رڼ شي ۔۔۔ چه ښکاره شي د اشنا د وصال چراغ
ستا په دم به مې دم تازه شي اے نسيمه ۔۔۔ که دیار له لوري راوړې بيا سراغ
د بلبل او زاغ په رنګ کښې دواړه يو دی ۔۔۔ بيا بلبل په خوئې د عشق شو سر له زاغ
د خپل حسن ګل که ته په خپله بوئې کړې ۔۔۔ د عاشق په عشق به خوش لري دماغ

د احمد وزړهٔ ته کله کله ګوره
ستا له غمه هرګز نه لري فراغ

عاشق ستا یم ته په ما کړه الطاف ۔۔۔ يم بې وزلی له عاجزو کړه انصاف
زما لا فه یاره ستا په یارې کيږي ۔۔۔ بې له تا ده د زما لا فه ګزاف
چه د ستا رخسار ګل په نظر راغې ۔۔۔ زړهٔ بوړا منع به نه شم له طواف
ته هله پلو پر مخ نيسه دلبره ۔۔۔ که زما مينه پر تا وي بيا خلاف
په نظر په کا ته ستا زړهٔ ډير وېريږم ۔۔۔ ستا کاتهٔ خنجر بيا وزي له غلاف

احمد شاه! له ارذالو احتراز کړه
د وفا ثمر به موي له اشراف

ډيره خو کړې تهٔ لاف ۔۔۔ سينه کړه له زنګه صاف
که سينه کړې خپله صاف ۔۔۔ وبه وينې جهان باف
د ايمان چلو چراغ ۔۔۔ بيرون وجودي له غلاف
خوئې پيژنی ورک کيږي ۔۔۔ ځان ته ورک کړه بې انصاف
ته ئې مينه پيدا کړې ۔۔۔ ولې ځې ځنې خلاف
د الف په دود سم بويه ۔۔۔ ته کجي پريږده د کاف
بيا به دام د ګوره لغو ۔۔۔ شرين سرمکړه معاف
شاهانه دي وې احمده ۔۔۔ د بزرګانو له الطاف

ما د مینې وکړه لاف — ولې عشق کړمه بې ځاف

ما ګواهان د مینې تېر کړه — که معشوقه وې با انصاف

معشوقه خو په ډول کا — ګنهینه په سر نوی کړ زاف

زه خلاص له مینې غواړم — مشکین خالې ونیو قاف

معشوقه که اړې نه کا — د اخلاص لاره ده صاف

د معرفت هوسې موښکار شوه — که کجې نه وې له کاف

عاشق هغه تر سر تېر شي — څه پکار ده تشه لاف

د اخلاص سړې خاص کا — نه خبره مو شګاف

شاه احمد که وصل غواړې

کیسه د نفس څیرې کړه له ناف

کاشکې مه وای په دنیا غم د فراق — چې روب نه وای زړه په دائم د فراق

یار په مهر و په وفا نښتې مشه — که نښتې دې عاشق غم د فراق

د عاشق زړګې به ولې زخمي نه وي — تېرې تورې خوړې په هر دم د فراق

انه لېښتې لکه مار ونه تړې چاپېر شي — چې سیلاب[2] شي په زړه سم د فراق

قافلې قطار قطار له دې دنیا ځي — جهان خونه وران کړه یم[1] د فراق

په دا تاو سره به غروند هم او به شي — که پرې راشي اتشګون دم د فراق

سرو قده سرنګون شو شاه احمده

مشه ستا قامت په یار خم د فراق

له خندا ژړا ښې څاڅي له فراق — لکه شمع په خندا اوښې څاڅي له فراق

د بېلتانه له غمه ژاړي بې حسابه — لکه کباب پر اور څاڅي له فراق

---

[1] دریاب۔ [2] د حبیبي په نسخه کښې د سیلاب په ځای "اغزي" لیکلې شوې دي۔

اننګ لیښنے لکه مار که ګڼ اړونه   دپرهار ویښے ترزړه ښاخي له فراق
سمار په تورو شپه نارے که   دشبنم اوښنے ښاخي له فراق
هغه ستړګے چه امید د نوے نه وو   اوس د باران په دود ښاخي له فراق
فراق به چا ژغملے نه وی   هواده اوړو ترستړګو ښاخي له فراق
اوږ د بیلتانه کا نړۍ اوبه کړه   د ښیښنے په طور ښاخي له فراق

احمد شاه میاشت تل کوړه له ایام
هره ورځ په مخ ئے سنبل ښاخي له فراق

زهٔ عاشق ستا دربار یم هم مشتاق   په خپل قصد نه یم که سنا وی اشتیاق
که هرڅو دمخ ښائیست شو بیا ته ګوره   ستا پر حسن وی د زړه و نو اتفاق
همیشه په مهر ګوره و خپل یار ته   خوار عاشق مه وژنه یاره په فراق
بے له تا د عاشق څوک دی چه ئے ګوری   بے له تاده په عاشق د نیا طلاق
مخ د نمرا و د سپوږ مئ ځکه زیړی شو   چه خبر شو ستا د مخ په طمطراق
چه د عشق پر میدان پو نړی څوک پو هیږی   په څه خیال سره دا ستا د مخ براق

که تریاق څوک مار خوړلی لره غواړی
د احمد بادشاه "دیار لبیل" تریاق

ننن عجب چست و چالاك   چه میځن باسی له ښوالك
که زهٔ هر څو ورته ګورم   کاته نه زه یٔ باسی له واك
چه خبر دِ نه زهٔ له حاله   په دیدن دِ ئے بلاك
په قد سرو صنوبر ده   نه یو نه ځکه کریوان چاك
د ښائیست مخے ئے لښتنه   هم سمخی ده بے ادراك
بے حجابه ده و یار ته   د اغیار په مخ اداك

له وحدته را بېرون شوه — لون لون تماشاک
په هر څه کښې تماشا که — خارج بېرون لکو نه پاک
هم خارج هم درونه — یو محیط دریاب سماک
نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ — نه نظیر د غه کلاک
نهٔ خارج نه درونه — نیست عالم لوم ئې بقاک
چه له دوه کونو ورا ده — عجب جوړه کبریاک
څرګند نږد معرفت شه — ځکه د هست عالم ثناک
چه دا پاک لوی منور شه — منور ویئل لولاک
که دَ مینې یاران ویړدی — بار ئې څنې ځان تلاک

چه را تلونه ده شوه واحمدَ
دے مصدر شه له افلاک

نن مې بیان په څه بلاک — ولاړ له لاس بې ادراک
په هیڅ لوری نه پوهیږم — مګر خضرؑ مدد راک
مالیدلې یار که راشي — چه د صبر او به راک
هسې پیره بېتابي که — لیونے شه له خوراک
چه نامه د یار در واخلم — حق له ځانه دے بې واک
والي دا چه لیلا چېرے — نهٔ مجنون یم غم خوراک
دلاراے عطر سانے — نړے وینم دل بلاک
معشوقه ے آهو چشم — کجروی ئې له افلاک
شکرلبه سیم غبغبه — نرما خونه به تالاک
یار شیرین لکه شیرینه — فرهاد ځکه ځان هلاک

بنه نامه ئې ستر قيامته   چه د يار مينه رښتيا ك

مينه كړه شاه احمده
لكه مينه زليخا ك

زړهٔ چه جوړ لكه كولا ك   لوړې بيا دلې تالا كَ
رنګارنګ ګلونه ډير دى   ولې داغ پكښې لاله كَ
چې ئې داغ په زړګى ښنبښنو   بلبل ځكه پرې ناله كَ
لوړې سود ورځنې نه وى   په ژړا خپل زړهٔ ماله كَ
تر و به ولې دې نه ژاړي   خزان زرد ګلو دنباله كَ
يو څو ورځې ئې ښادى ئي   بارې غم ئې يكساله كَ
خزان وكړې هسې چارې   چه د هجر پرې ژاله كَ
تير غمونه كړه بلبله   لكه نر چه لنواله كَ

هيڅ ئې مه كړه احمده
كه د زړهرو دي پياله كَ

بلبل مينه په لا لا لكَ   خپله مينه ځان هلاك
د ناداں نه د هښيار دې   خپل نصيب ئې مبتلا ك
له دې دامه نه خلاصيږى   كه ځان سل ځلې تالا كَ
د مهرويو ديدن اور دې   په ديدن زړونه سوا كَ
تور د ستر ګو سيرد جنګ دے   بانړهٔ غشى دى غزا كَ
يرا بر مينن پيرولى!   سرې وُباسى له ژړا كَ
دا د حسن كاته ئې غشى   پر زړو وورې بے ادراك
مينه پټ سا يتلے نه شى   مشك كه پټ كړې بوئى ئې سوا ك

دلهٔ چا مینه شپوه شو   عاشق زړګی سینه چاک
اوس د مینې لګیدلے   دود د زړهٔ ځي له افلاک

چې د یار په رضا خوښ دے
احمد څه خپله رضاکَ

کړې زړهٔ پټ حال ښکاره لکَ   عالم به ئې مړ یا مسخره لکَ
هله زړهٔ له ځان خوښ وو   اوس و ماته ننداره لکَ
مدام د زړهٔ په لوړ چل باندې   تیغ د لاهوت ئې سراره لکَ
له جبروت میدان تاړی که   ملکوت د دولت اس پرې کړه لکَ
ناسوت فاني به نشه   مکړه پر سر د سپره مناره لکَ
دغه سپر سپر د معرفت وي   یقین له ځان د الله کناره لکَ
چه نه سپر نه معرفت وي   د روح لوړله لوړه ننداره لکَ
چه لوړ له لوړه ننداره لکَ   ترو معرفت انسان و لے دویاره لکَ
د مثال بازارے ولیں په سترګو   سود سودا زما په لښره لکَ
که زما لښره ئې خوښه نه وه   بیا دے بل عالم جوهر اپیره لکَ
مثال له احاطه جوړ احاطه دے   د عرش بیك وماته اشاره لکَ
عرش له محیط عالم محیط دے   عالم به د راست دمخ آئینه لکَ
د مرات نظیر له آئین دا دے   لکه زړه ځان په خیر جوړه سایه لکَ

لوړ عالم په خوله خبرې کاندې
احمد ئې د زړهٔ په چوتاره لکَ

چه ځان جوړ زما صنم لکَ   نمر په خپله د ځان ذم لک
که هر څو په مخ تابان یم   د شها مخ مے لوړ کم لکَ

د جمال مخ مې نه وو — ستا جمال مې سترګې نم لک
ستاله مخه اوس شرمېږي — د سجود لوړې تور تم لک
حسن صنعه که عطاء ده — څه نقش نه دے چه قلم لک
يو د نور سوا دا نيسي — خال و خط ئې پړې رقم لک
بې رهنګاره که اوړ پوړے — حسن جوړه د زلفو چم لک
دد ے حُسن عاشق بويه — په تعظيم ئې سر قدم لک

احمد تل د يار رضا لک
يار که نه که خوک ئې کرم لک

زړګے مې وے بيابنوړ ها بنوړ که — دوړ بل دوړ د ګنړه بيا نوړ لک
دوړ بل دوړ ګنړه که بيا تيرشه — جوړ په سپين مخ به د زلفو دام توړ لک
خلاصه تر لشي خوار عاشق — خنجر که جوړه ده د سترګو توړ لک
که تهمت هجرے وړ باند لوی — ناحق تهمت به پر باندے پوړ لک
د عشق لښکرې چه په کوړ د او خيږي — لښکر ته کم زړه د چه شپه پکوړ لک

احمد له عشق ستا نه خلاصيږي
هر څو پيزوان د که تا وړه زور لک

زړه ئې لکړ ونه، څوانا سر هوس لک — عاشقان مينه ملايان اودس لک
نقيب د عمر هر لوړ نارې کړي — غافله يا څه، فرياد جرس لک
د عاشق فخر دے په عاشقانو کښے — که ئې يار سر د بوړ جل خس لک
کاروان د عمر مدام چليږي ی — نه له هيڅ چا سره وفا نفس لک
مرګے تاړاک دے د بدو غلو نو — تاړاک بيلتون سره بيکس لک
اروا طوطي دے وطن به مومي — بيا که ئې د مات د نفس قفس لک

کړ رضا غواړې د یار احمده
پورې اور ځان ته لکه ققنس کړ

اوس به بیا دلبر د حسن جوړ بازار کړ — عاشقان واړه خریدار د سپین رخسار کړ
د کرم اوره چه بیا په کرم راشي — تشنګان به د کرم ورځ په بهار کړ
پر چمن به بیا لاله کا پیالې جوړې — خوار بلبل به په مستئ د ګلزار کړ
په بڼادۍ د لیلو دی غم به د یار خوړي — دا خپل عمر ئې تل ژړ کړې د غم په دار کړ
چه د خار خنجر د ګل په زړه وویني — که بلبل وي په زړه ئې څرخ خنجر د خار کړ
بې له یاره مې بهار په سترګو اور کړ — که هر څو د ګلشن غم ورک مرغزار کړ

په بریښنا د لوړې ژوند کوه احمده
د بري جولان په لوړ د هر دیار کړ

زړه د حماد ځان په ځان د غه یقین کړ — چه ئې عشق وي عاقبت به زړه شین کړ
یار له یاره چه د زړه په رښتیا راست وي — ید د ښوږي د رست عالم پرې آفرین کړ
په پریشتني بازار تل قلبي کوه ځي — سړ د دغي چه په دا بازار رخ سپین کړ
که هر څو بنه لا اغیارو سره اوسي — بیا د زړه سزا به ستا د غه کج بین کړ
له اغیارو سره بنه د خپل زړه خار شي — چا چه وکړه په خپل ځان باندې نفرین کړ

"احمد شاه" که جهان و بله ورشي
که یار نه وي درست جهان به دې غمګین کړ

زړه مې خیال د استاد زلفو لوړ په لوړ کړ
نه پوهیږم بیا به څه غمونه نور کړ
په وصال سره دې زړه و نه تازه کیږي
د هجران دې خسته زړه و نه سور سکوړ کړ

لکه خاوره په بهار چه چمن زار شي
د دیدن باران دې هسې زړونه نوولګ

هر یو زړهٔ چه شي په مینه کښې رېښتینې
هغه غنچه اندیښنه د بل پیغوړک

باد نیوه نه شي په لاس کښې څه به نیسم
زړهٔ د یاد په خیر چه ستا په لوري زيټ

احمد شاه بیا په عشق کښې رښتیا بویه
د پتنګ په سیر چه مینه دې باغ اورلګ

محبوبا چه په زلفینو همیشه د زړونو ښکار لګ
نه دې دیره نه چالکړي د مینو تل آزار لګ

که هر څو سرې په زیب او په زینت سره ښایسته دي
چه نظر د ښېښتن نه وي څه به زیب څه به وقار لګ

له دې اور سره د مینې هم د چا له رزګا شي
بې عاشقه چه په اور لکه کباب زړګې قرارلګ

د عاشق خو دې زړګې په خپل معشوق پورې تړلې
چه له یاره دې زړهٔ نه وي، غم عاشق به نو څه کار لګ

تندرستي زما هیڅکله، وفا نه لري دلبره
ولې ستا د تورو سترګو اهدل سره بیمار لګ

احمد شاه په دا سبب ډېر فخر په عالم کا
چه دې شپه او ورځ محبوبه هم سجود ستا په دربار لګ

عجب دور د ګلونو دابهار لګ چه بلبلې همیشه بانډے چغار لګ

دبلبلو کاته ګوره په بوستان کښې چه مدام په هریو ګل ثنا دیار لګ

دعاشقو هر څو غم که پرسر بار شي چه یار راشي غم به واړه تار په تار لګ

ګیلې سترګې له عاشقه څخه نه غلي دهوسۍ په دود چه تیښته په کوهسار لګ

دمینو بیا هم خوښ هغه ساعت دے چه معشوق ئے په سربانده منت بار لګ

هیڅ یو کار په زخمي زړه نشي دلبره هغه زړه چه په یار داغ وي هله کار لګ

واحمد پادشاه ته څه کوره عالمه

چه خپل یار ور سره مل وي وافتخار لګ

دناسوت توره للئ للئ په خوله څوک شته کړلګ

تا دا اصل پوسته پرلینو په اوبو دروده څلګ څلګ

اصل په اصل وي ګڼو لے انسان نه زیږي له سلګ

دوحانی رفتار د پرلینو په تار د نفس بندي شوے بدرنګ

دعشق په لار قدم بږده لار به طے کړے بے له تلګ

سخت بے اوره نه نرمیږي نرمینه کړه د عشق له الګ

بے له عشق شعر وائے لر و یلو وشرمیږه تلګ

عشق په خوله نه دے احمده

دعشق په سر ونته پیلګ

زما دیار لبشر خوشرنګ زړه ئے صاف کړه بیاله زنګ

کړے ورو ځے ئے لیندے دي همیش نه ووزي له جنګ

عاشقان پر څکر و لي دوئ هیڅ نه وائي له ننګ

دنظر عشق دے ووري څوک دي خلاص ستاله خدنګ

د برېښنا په دود ګذار کړي
هر ګذار دې ستا بې درنګ
"احمد شاه" که یار غواړې
نور نو لرې کړه له ځنګ

نرګس دې هسې په تا بانده تازه کېږي شوخ و شنګ
لکه ګل چه د پسرلي چرې غوړېږي شوخ و شنګ
د خاطر غبار به څه غواړې ځماله دواړو سترګو
چه سپین مخ دې لکه نمر غونډې ځلېږي شوخ و شنګ

سپین رخسار دې لکه ګل زه دې بورا یم اې دلبره
ځما نفس ستا په هستۍ سره چلېږي شوخ و شنګ
که دې زړه د استاله غمه یاره ډک شو بالکل نشته
په وعده دې دلیدو بیا هوسېږي شوخ و شنګ
د بېلتون تیاره به هله دا زما د خاطر واخلي
که سپین غاښ په سرو لبانو کښې وسپیني شوخ و شنګ
د لیدو چمن دلبره که ته چرې آراسته کړې
دا بلبلان زړه دې به څرنګه نازېږي شوخ و شنګ
"احمد شاه" له تورچانه له خپله بخته مدام ژاړي
کنه بحر د کرم دې تل بهېږي شوخ و شنګ

زړه اترشوم له هجرانه جنګ په جنګ — نه خلاصېږم له آسمانه جنګ پر جنګ
که د تورو زلفو تارې په لاس کښېوزي — بیا ویرېږم له چشمانه جنګ پر جنګ

د بڼو غشي يې تل ترتله ورېږي — چرته څوک له دې بارانه ځنګ پر ځنګ
که د صيد په دود شم غلې نه خلاصيږم — له ښکمې ابرو کمانه ځنګ پر ځنګ
له رقيبه سره روغه هرګز نشي — قرب د ده لمبه سوزانه ځنګ پر ځنګ

"احمد شاه" به يې له لمنې لاس وانخلي
که څه راشي له جهانه ځنګ پر ځنګ

که غورځنګ د زړه وي دا رنګ — شي به تېر تر نامه و ننګ
که کړنګ وي د عزم څڼيو — په همت يې ښکار وکه پلنګ
که قلنګ د زړه ور نکړم — اخلي د کړو وړو څپو به جنګ
که نهنګ د زړه لرم په بحر — سيلاب د ډېرو سېږون د څ کالونګ
که پتنګ له اوره وا همه کړ — ځپل نصيب ورته نيولي دې پتنګ
که پتنګ زړه د دلبر نوی — خير دې که عاشق زړه وي لټنګ
که کلنګ د سترګو و اخلم — نه پرېکيږي د دلبر و قد مسنګ
که خنګ د زړه له ډېرو زيبا مېرېم — قدم نخې زما د زړه فکر وکړ کنګ
که زنګ زړه له آيينې و اخلم — پکښې به وو وينم پري رويه د فرنګ
که څنګ د همت را سره مل وي — د مرغه په دود دې و رکړ څو شرنګ
که هونګ د ملامت په سر وي — عاشق څه د ياهو يې ياسه شرنګ
که تو فنګ د بېلتانه ټپنلي د رهاندې — مګره د ديه لاړې قدم لنګ

که خدنګ د بڼو وري احمد شاه
د همت له ميدانه به يا سر خنګ

داوړه کړه يې يو څو کوته ګلرنګ — چې زه ليوسم داد مخ څهره ګلرنګ
دم په دم به د چارنګ په ليوه ځورېږي — په هر دم هر رنګ چې وينمه ګلرنګ

خوار بلبل هميش ناله به په ګل نه کړي — ولې ګل ستا له رنګه دې ګلرنګه
ستا د رنګ فوار خوړلی قرار شوی — شوم آفتاب د زړه په شور ګلرنګه
مخ دِ نور ده ګلي په رنګ چه زړه شايم — ځې په غم ديار د ګل په رنګ ګلرنګه

احمد ته به د خپل خيال ګلرنګي سپوږمۍ ستړي
که له مخه پلو لرې کړې ګلرنګه

زړه غرقه د اې احتياط نه که له ګرنګه — ډېر احتياط ئې د نړې ګانو له څرنګه
زړه که هر څو لوړ مرغه خلاص نه شي — دام يا نه ئې د قسمت ليندۍ نڅرنګه
ملنګان به د له دره لرې نه شي — ملنګان خاورې د در شي ځې لنګه
منه د عشق له نام و ننګه سر ګېږي — خلاص د عشق له ضده څو چه وي هرنګه
بوالهوس نه څه د عشق هوا هوس که — پريوتي ګلي د سرو باهو له شرنګه
بادشاهان ئې پريباسته له تاج و تخته — چه د عشق لښکرې راغلې ځنګ له ځنګه

احمد شاه عشق ديار چه شين مزرې دے
خلاص نه که شي د شين مزري له چنګه

ستا نښتې د لبزه هر کوره ده ښبزرلړ — حيف چه زړونه را کاږي د خار بزرګه
ستا وصال لره زړه پېر تازه وو — هجران پرې کړه د وصال د بهار برګه
هغه بڼ چه د زړه تازه بهار وو — په ارمان ئې بېلتون وسوه د زړه درګه
ستا د وصل د بهار ګلونه توئ شو — بله مه وې د هجران د سهيل سترګه
بېلتانه هسې غريب ګړم تورخلې — څوک نوانې نوم دِ چه ده چا پېژنګه
د بېلتون غشې په کله نما و هېر شي — زوې وينې تل څي تازه تر سترګه

اې احمده د وصال مزرې که پېښ شي
ښه به خلاص د بېلتانه له لويه کړکه

دژ ګان عشق مې وونړی تل له تحرکه — نه ویریږي بې پروا د چاله مرګه

د مژګانو په خدنګ مې همیش ولی — ورته موخه شوه زما د زړګي کړلکه

چه دا هسې زړه زیږه خپلې کړنړی — کنړه عشق عاشقان وباسه یو لرګ

له رقیب احتیاط کړنړه چرې نه وی — د رقیب اشرغه کم نه دې له کړلکه

که رقیب نه ته اوښ پیل شوې بیکا — تش هوکړه خرمن نامی کړی کړلک

رقیبي ده له رقیب سره پیارسی — که یار نه وی دې به څه په خپله غبرګ

اې احمده تل په ښه لیسې بیا غم وی
تبين مشې د خزان دارمان برګ

زه بلبل عاشق د ګل یم، بلبل ستا د مخ هر ګل
په هرځائې کښې چه ګلزار وی، مېں ستا د مخ پر ګل
باز د سترګو دې زه یوړم لږ نظر وکړه دلبره
که شهید شم شهید ښه یم بیا د استاد مخ پر ګل
زه هوس بې خپله یاره د هیڅ باغ او چمن نه کړم
که هوس کړم څما هوس دې یاره ستا د مخ پر ګل
بیا بهار د عاشقانو داد یار د مخ ګلزار دې
اور دې ګل ګلزار همیں یم یاره ستا د مخ پر ګل
که له زړګه تر آسمانه جهان واړه سره ګل شی
نه رسیږی په ښایست کښې دغه ستا د مخ پر ګل
محبت لمبې لمبې کا دا څما زړګې پرې سوځی
همیش سوځ کا په لمبو څما زړه ستا د مخ پر ګل

زهٔ "احمد" بادشاه په دالۀ خپله ځاۍ په ځان خوښ یم
چه مېن تر خپله ځانه نۀ یم ستا د مخ پر ګل

چه ژړا کړم تل تر تل — رقیبو ته نۀ وو بے بلبل
ما به حال وایه له یاره — دۀ ژړا کړله له ګل
چه د ګل نوم په میان راځی — وے بے موج کړله کوهګل
که مے هر څو مره راز کړے — بے له عشق خبره نۀ وه بل
عاشق ورته مه وایئ — چرے یاره بر عنول
عاشق به څه خلا صیږی — جبین داغ دے له وربل

احمد شاه یاران ډیر دی
په تنکسه نۀ وی بے خپل

رایشه زما تازه بهار سره لاله ګل — ستا د هجران شپه د وصال سره لاله ګل
ما چه د رلیسے همیشه او بنے تو یے ولے — په دا سوی خاطر کړے بها سره لاله ګل
ستا اندیښنے او رشو همیشه ربا ندے شوم — ته زما په زړهٔ باد د سما ر سره لاله ګل
په هوا ستا د وصال که همیشه تکه مار غه وم — ستا په جدائی مړ شوم کړه راسره لاله ګل
داغ زما د زړهٔ همیش خوږیږی که ته راشے — ته که تسلے د زړه زما سره لاله ګل

جن الیٰ لکه تیاره عاشق کے روز شی
د احمد د زړهٔ دو سره سره لاله ګل

قرارے نا قرارے ریحان زلفے سنبل — په مخ د رو نګارے ریحان زلفے سنبل
تل زیب د سپین رخسارے — له رخساره بیا ګلنارے ریحان زلفے سنبل
زلفے دِ پیری رخسارے! — بنے لینے تازنارے ریحان زلفے سنبل
پرغزانه ده دربارے — دوی او سی بنهمارے ریحان زلفے سنبل

سالو د مخ نرمے کړه یار ے — څرګندوي لښتي بیمار ے ریحان زلفے سنبل
نسیمه خبر د لاله زار ے — چه شان که تراړے ریحان زلفے سنبل
که خفته زلفے که بیدار ے — زخمیان به که په نار ے ریحان زلفے سنبل
په سینه پرتے قرار ے! — د عاشق د زړه خوږ ځار ے ریحان زلفے سنبل
دوه صف ته ځي هموار ے — په نا تارسره طیار ے ریحان زلفے سنبل

د عشق پښے لار ے
احمد کړي په نار ے ریحان زلفے سنبل

که مازدیګر وله ستا د توره زلفو تحمیل — ما به څه غوښت د ښه ماز لفو له لیل
څنګه د زړه زما داو ښیو سخت دے — څه مجال ئے د فراق او ښیو له سیل
په دیدن د با نړو غشي چه تل وُلي — بیا به څرنګ په دیدن شم زړه دلیل
چند تر هاره ئے رنګین تر ګلاب و — څه حاجت ئے د ګلانو له حمیل
چه تمام انګنه د یار در معطر دے — تل تازه اوسي د باغ تازه چمبیل
چه د ګلو خزان ستا په خاته کیږي — د آسمان په مخ تل کوږ اوسي سهیل
داغ چه د خال را باندے کیښینو — د زخمي په دود کنار کړ زم له سیل

غم د یار چه تل مدام ژاړے احمده
د بېلتون نارے د زړه کړ و لکو نیل

ستا و ګل رخسار ته ګل څه ګل — ستا و ګل بهار ته ګل څه ګل
که بهار د ګلو بهائی کا — ستا و ګل بار ته ګل څه ګل
د ګلو چمن سار شي — ستا و چمن زار ته ګل څه ګل
که لاله د چمن زیب دے — ستا د مخ د لاله زار ته ګل څه ګل
رعنا په رعنایئ نه رسیږي — ستا و ښه ګلنار ته ګل څه ګل

نسیم که هر څو زیبا مخ زیبا که
ستا زیبا ګل و کارته ګل څه ګل

نرګس سترګے زیړے په کاته کړه
ستا شهلا ګلزار ته ګل څه ګل

احمد شاه به هیڅ ګل له تاسم نه کړه
ستا د ګل و نار ته ګل څه ګل

ته مغموم دا هسے چاکړے لاله دل
دیار مینے په غوغا کړے لاله دل

دا خدنګ دیټ په زړهٔ له کومه راغے
چه ئے سر په واویلا کړے لاله دل

ګرزلفے ئے کمند شوے ستا په غاړه
چه له بله ئے سوا کړے لاله دل

ګرفتارے د کمند شو زما دل
خلاص به نه شے که زړا کړے لاله دل

زما ستا قسم وو دا ماتے به نخرو
نخا مے ماتے پیدا کړے لاله دل

دیار مینے ولے ته له ما جدا کړے
زما ځان و ته د شاکړے لاله دل

هم به وا خلے د احمد له دل ځانه
پلو وا خلے بیا خندا کړے لاله دل

لاله رخ توره زلفے پسته خلے غنچه دهان ښایسته کاکل سنبل

قدردان مهربان هم مینه له جانان ښایسته کاکل سنبل

خوش ګفتاره خوش رفتاره توره سترګے سپین رخساره

دُر دندان ابرو کمان ښایسته کاکل سنبل

په قد سروه دچمن ده هم دلجو یه د مینه ده

لعل ذه له در لبان ده حیات له زنخدان ښایسته کاکل سنبل

مشک بو یه عنبر مو یه هم له خویه ده خوشخو یه!

خوش زبان مهربان ښایسته کاکل سنبل!

دلاریه عطرسایه څکه زړهٔ باسی له ځایه

چند سره غاړه خراماڼ آهو بويه له ميدان ښايسته کاکل سنبل
ښې خبرې د پېزوان دي چه شل زړونه پرسوزان دي!
ښه مسند په لبان دي ځای يې په دوو ليخندان دي ښايسته کاکل سنبل
په پنجه لکه چنار ده په سپين خوا لکه انار ده !
هميشه تازه بهار ده زيات له ګلستان ده ښايسته کاکل سنبل
احمد کوره شنه خالونه زيب کا پاس په رخسارونه
تر اوربل لاندې کلونه زيب که زيب ښايسته کاکل سنبل

که نه ما پوښتې څما د زړه له حال
حال خو دادې چه بې تا يم زړه ملال
د جمال نقش دې زړه دې زه پرې پايم
که دانه وي زړه تل او سمه بې حال
زړه مارغه وو ستا لورته يې پرواز کړه
د بېلتون په شهين پرت بې پر وبال
که دې غوارې چه زه د رشمه دلبره
په هوس دې دست و پای لاړي محال
که زړه ليښې کړم باندې څمه نه خوريږي
ستا ولورته په آرزو د ښه وصال
که ليدو له بهاوائ اې صنمه
په ليدو دې عاشق تېر تر سر و مال

که احمد له خپله ځانه مخامخ کړې
څه به وشي ستا د حسن له جمال

زړه هر کوره ن دلوړو په حصار حکم
مثل نه لرم هيڅ چې په شمار حکم
که دې خپله بلندي موجوده نه وے
لکه باد هسې د غرورتو په کنار حکم
له وحدته چه په امر ا بيرون شوم
د کثرت په ملک هر خوا په ښکار حکم

داد مینې ملک مې خپل کړ سر تر پایه
ځکه زه بندي د زلفو په هر تار یم
په لاهوت به زه نظر کړم
وجود اصل عین اشعار یم
د ناسوت په وهم ورک شوې عندلیبه
زه عنکل یم چې د مینې په ښار یم
چې عجیب بازارې جوړ په جبروت کړه
آشنا چرې دې چې زه هسې خمار یم
خپله مینه مې ښکاري تعلیم مې ور کړه
زه غرقه په کړنګونو د کهسار یم
ملکوت ګوره خاصان د صومعې کړم
همیشه د میخوارانو په بازار یم
بلبلان د ساده ګئ نه خبر نه دي
لکه ګل هسې په لاس کښې د اغیار یم
ګل هله دُم چې هیڅرې مې سیال نه وو
دا مې نشته چې یمین او که یسار یم
که هر څو د تا د مینې ورې درونده دې
ولې تل د خسته زړونو په قطار یم
اې مینه دغه څرې چې بزغ نه کړم
په دغه ساعت د زړونو په آبصار یم

احمد شاه ته دُرّه بورجلنه کوره
بې ماخوړك دى چه داهسې په کفتاره ځم

زن بیا هسې گلزار په ننداره ځم — چه له یاره سره خوښ هم کناره ځم
توره سترګې سره لیان اشنه خال ئې — ستا د لب په میو مست او مستانه ځم
مست درخت ده چینار نه لمحې بنهماران د — رقیبانو که غاښ چیچي سر بریده ځم
هله لالئن نږدهالي اوس ئې هوت یم — چه دا فتح مې روزي شوه زن ښکاځم
چه رقیب د رقیبانو خدائې فنا کړه — په ټولي د ښو یارانو هموار ځم
چه بر کړې مې خدائے تعالی لاس په رقیبانو — تر وبه زه د هند په لوری په تماشه ځم
چه د هند د ملکو فتح مې روزي شوه — لوړ ایران لره په توغ په نقاره ځم
په دا کړي دا دِ خدائے نشي پښیمان — تر نګین مې ایران لالئن شاهانه ځم
معشوقې د ایران ډیرې ترکې شوخې — خدائے تعالی چه دا که ترکی هنده دیاره ځم
زه تسخیر د ولایت د خدائے تعالی په دا کړم — په مدد د حبیب هره خوا تاره ځم
چه زما د ولایت فتح روزي شوه — تر وبه څه دیاره تازه کناره ځم

زه احمد دنیا فاني گڼم چه نشته
دنیا پاتې له ایمانه په سره ځم

دیدم شخصی در صحرای عدم — نی سر و انشت نی دم نی قدم
بردگفتم به نزد خود جوهری — برسرش دو لعل موخر و مقدم
بردگفتم به نزد جنس خود جوهری — ورنه جهت ترا به نظرای نقش دو عالم
بروی خویش روی بعقد زبان شگافی موئرا — بزبان عالم معطر سازی آ عیسی دم
بمن گفت ای فرد حقیقت — ز شرط بگذر در طریقت نه قدم
که طریقت گل بود معرفت خار او — زین هر دو بگذر شو نور ز نور مقدم

چونکه من دیده ام دو آئینه را روبروئ · رویت شان به هستی جلوه گر آمد وجود عالم
احمد را خاموش باش زین گفتهائ خوش
در پلشیئ صاحبدلان مانی بهیائ جام جم

لبته سحر اسرو پلئ ستم · بیا تو داد جان بلبل حاضر منم
چمنم خبرے دارد خمار · خمار چشمی چشم غلطان کم
بلبل چنار خورد شراب · ستم گرم نوشته کاغذ قلم
پلنگے شکسته بوزم ناگهان · دوم پلنگے شکسته بوزم چه غم
سلطان زمنم منم شیدارا · خورد بلبل نالهٔ دارا جم
چراغ به بلندی وشیرازی · نصیبم نوشته تار و شبنم

احمد! بس کن مگو این معما را در عالم
نه بینم کس که بگوید این معما در عالم

راشه زن سینه کباب یم · وړے ټکړه دل خراب یم
زهٔ مقتول د تورو چا نه یم · ستا د سترګو د قصاب یم
زما ثو نه د ستا دیدن دے · بے دیدنَ په عذاب یم
ستا د حُسن له حیرت · تل په غهتو سترګو خواب یم
که هر ځو په زړګی زور کړم · په کاتهٔ دِ ډیر بیتاب یم
لښ په حال کوه پښتنه · بنه د زړ لفو په طناب یم
دا زما هستی له تا ده · هم په تا سره کامیاب یم
ساقی جام د میو را وړه · غرق داو بنکو په دریاب یم
ستا د میو له شربته · مست د سترګو په شهاب یم
څوے دا مستی په سرده · زهٔ بے غمه له حساب یم

دا جفا د یار قیامت دے | بیلتون اور پکښې کباب یم
خدائے دِ یار که مهربانه | نور دهر غم د خوب یم
زړه به څو کوم صبرونه | ډیر مین ئې په آفتاب یم

یار مې کل د نو بهار دے
په ژړا احمد سحاب یم

که هر څو په زړه ناداں یم | ستا زړه لفو قدر دان یم
که بادشاه د درست جهان یم | غلام ستا ماهِ تابان یم
په صورت که سلامت یم | له خوږ دله خون افشان یم
ما وے غم به پرزړه وینو | له رقیبه زړه بریان یم
رقیب له ویره مکره | په وصال دِ هم کریان یم
په خپل ځان هم نه پوهیږم | په دیدن ولے حیران یم
د دیدن مقام حیرت دے | چه د عشق سروسامان یم
چه ئې نه وینم غمجن یم | په دیدن بیدِ لرزان یم
دوه ئې دی ملالے سترګے | په کاته ئې سرغلطان یم
یو څو ورځے رضا کړه | جانه څو ورځے مهمان یم
که هر څو په بهار درومم | آخر پا ئے د خزان یم
که بلبل ومانه وو ے | ما هم زړه دو د چه ژړان یم
عمر باد عوندِ تیریږی | نو په څه لره شادان یم

دا دنیا فانی احمد ه
بارے خوش به په ایمان یم

هسې نه چه يک تنها يم — زه په هيله د بنده خدائے يم
د هستۍ زما له کومه — سکه دده په هستۍ پايم
که جلوه ړا باندے وشي — په جلوه به زه روښانه يم
زما اصل هستي نه وه — اوس په شوق د مينې پايم
چه عدم وم وجود را غلم — اوس عدم وجود نما يم
له عدم وجود کثرت شه — له کثرته يک تنها يم
په عدم وجود روښانه که — تا مقصود عدم روښا يم
لکه تمر چه شپه روښانه که — شپه روښانه ځي زه پرخايم
يقين هسې پوهه ړا کړه — چه د لوئے کهنه عنقايم
که ګمان د کوډے احمده
له همه غيرو ورا يم
زه چه خدائے مينې هر ګوره کاخ کړم
درد به پټ ساتم له خلق نه به آخ کړم
وايه نه هلم زه خپل لاس له مخه ويا نس
که هر څو ډير درد به زړه سوراخ يم
چه دا ستا جمال زما په نظر[1] کښيوت
خدائے دِ نه که چه به بله خواته ښاخ کړم
سرے ستا په آستانه ليښي دلبره !
ميل د لعيز نيشته چه بل خواته به ر[2]اخ کړم

---

[1] نظر کول - کتل -
[2] آسوده حال - خرم -

که هجوم د اوښیو نړه راباندې راوړه
په رخسار به جوړ د اوښیو راه را اخ کړم
دیار درد که څه درد دې څما مرهم دشه
د مرهمو په لېښو به ولې آخ کړم
ما ورته هیله ډېره وه په کار کښې
دا د مینې لښکرونو په زړه تاخت کړم
زه احمد به له ډېره لاسه نخلم
که هر څو د بېلتانه پرسنګ لاغر کړم

ده دلبر کچل آبندام　　چهار ده ماه تمام
د عاشق په بخت راغله　　په غافل بانې حرام
عاشقان لې حاجی کړي　　غافل څه زده لداکرام
واړه تښې شلو میې شاری　　خبر نه دی له پیغام
له قرښتو به صحبت وي　　چه ئې ستا پیاله انعام
له بقا به هم فانی شی　　هویت پیالې انعام
چه دا هسې بخره موی　　همیش مست له میو جام
مخلوقات به ئې تابع وی　　وخدمت ته ملک رام
دا د عشق خوږ خبره　　آسمان پېرې غم بیرام
څوک دیار په غم ویشتلی　　ذچا غم د صبح وشام
عمر شپه وورځ تېرېږی　　ولې ناسته ئې ته ناکام
غم په غم ووب کړه احمده
وبه وینې خوش خرام

مینې هسې زه په یار پسې ملنګ کړم — اوس به زړه ور پسې خم غمونو تنګ کړم
ستا په لوري یې ښکاره کړه چه سفر کړم — نه پوهیږم د مینې فکره لوکنګ کړم
دا سفر په زور نشي چه یې وکړم — مګر په یار پسې له زړه شړئ لنګ کړم
معشوقې دې زړه ورې باور نه کړ — که د زړه په وینو دوه لاسونه رنګ کړم
په خپل زړه مې باور وو چه خم به نه کړ — ولې ریز مریز د ګړ و ورو خو په جنګ کړم
مستو سترګو مست کړم په کتلو — په زړه زخمي د تورو بانړو خدنګ کړم
ما ویل زړه ټینګ په نام و ننګ یم — ستر د سترګو بیرون له نام و ننګ کړم
د دنیا روزګار را نه شي چه یې وکړم — د یار ډیرې مینې په زړه سنګ کړم
سیلاب اوښیو مې دریاب کړم — داولو په مې کاته لکه نهنګ کړم

احمده که یار بیا که زما قسم دے
که په یاری ګښې د زړه آئینه زنګ کړم

زړه چه یاد د ستا وفا کړم — آواره فاني دا ره دنیا کړم
څه حیات څه مے ژوندون دے — و ژوندون و ته به شا کړم
څو مے لاس وي دا ژوندون به — صدقه په دلربا کړم
په دیدن ئے نه پوهیږم — ګڼه ژړا ګاه خندا کړم
د هماے سیوری کرم دے — زړه ئے په سیین ښکلا شین کړم
د هماے سیوری را و شو — په سایه ئے زړه سوا کړم
چه له خپل زړه نه خبر شوم — په تحقیق به زړه جدا کړم
که جفا کا که وفا کا — زړه به تل له ده رضا کړم

لکه یار چه مے یاري کا
زړه به هم خپل زړه تنها کړم

احمد شاه دا امانت دے

ترو به څرنګ ماسوا کړم

زړهٔ دیار غم بیمار کړم — یا بیمار غم دیار کړم
زړهٔ به څرنګ بیمار نه وی — چې په زړهٔ زلفے تار تار کړم
زړهٔ مے ګوره زلفو بند کړو — اوس ارمان د سپین رخسار کړم
مهرویان لکه ګلونه — زړهٔ بلبل د کوم ګلزار کړم
داغ ګل دے که رخسار دے — په زړهٔ داغ دے لاله زار کړم
چې ګل په څیرے مخ دے — پرے بلبل غوندې چغار کړم
زړهٔ اوده وُم خبر نه وم — د بلبل نارو بیدار کړم
و آشنا لره به درومم — د اخپل سر به ور نثار کړم
که مے سرود ته نثار کړه — یار له ځانه منت بار کړم
د آشنا چه سر پکار وی — بے ویلو به ترے جار کړم

اے احمده که یار مل وی
په رقیب به زړهٔ ناتار کړم

اے نادانِ خام — خپله چار کړه سرانجام
د نفس هواده لویه — که دِ کوزه کړه له بام
که دِ کوزه کړه له بامه — خپله چار به کړے تمام
عشق یو واسطه دے — و دلبر ته ناکام
واسطه ور لره بویه — چه ته ورشے له مقام
چه ته ورشے تر مقام — چرے نشے بے آرام
د حُسن له پرتوه — ځان به ورکړے له مدام

چه ته ګمان وړ کړې له بځانه — بیایې وینې خوش خرام
دا دل زړګی نه کوم — چه ته څه وې له دیه کرام
دا دل زړه نور ایمان دے — حلال بیل کړه له حرام
د شهې زلفې تار تار دی — احتیاط یو یه له دام
که ته وس کړې له دے لاړې — له خپل اسمه شے نام
احمد شاه چه شو بے اسمه
چارې ئې اوشنده تمام

زړ بیا د زلفینو په ډېر خیال ځم — تار په تار په مخ خوږې مخ په شمال ځم
ساقي جام دلاله میو ماله راکړه — اوس د میو په خمار ستړے مثال ځم
اوس چه د جبروت[1] په صحرا راغلم — د لاهوت[2] مرغه په لامرق پښکاښخا ځم
د ملکوت حمیل بے جړه کړه — د وحدت فکر کړو بے پروبال ځم
درریا یا په دود ځئ له ځانه راغلے — ځکه بحر په موجونو مالا مال ځم
د هویت اوږه په وحدت ووړی — د احدیت باران په لاس په لښکا ځم
احمد شاه د ثانی زړه وطن پریښې
دا اول نور وطن کړم چه خوشحال ځم

اے د نفس شامت سموم — خوا بزه مه کښېږه ته فتوم
د وحدت د یېنو طوطی وے — اوس د لبنیتے یه لوم
لوے الله یښنے کړے دوځاره — کوره پیوسرېل سرے بتکوم
که دا نا ئے د نفس خبر یرېږده — جامه رنګ کړه حقیقی کامل مخوم

---

[1] اپنے دالے۔ عظمت۔ [2] الله تعالی ته درسیدو هغه مقام چرته چه یو سالک وړ فانی الله درجې ته اورسی۔

دارواح نور به دې په هره معنې بوه که — څه به احتیاج کړې له رمله نجوم
هله به ته د اصل په نامه بللې — اوس ځان نه پېژنې بې له نوم

احمد شاه که ملک دې نیسې له هندیاله روم
د نفس طمع به نه کړې ته لا شوم

خرام د ګل اندام — په ډېر حسن ده تمام
دا د زړه په میدان تو — لکه آهو ځي خوش خرام
دا ئې له بې پرواه وکا — دا د عشق له میو جام
هم ساقي هم مې فروش — عاشق زړه باسي له کرام
خال دانه زلفې دامونه — څوک به خلاصږي له دې دام
چه په حسن مهیّا ده — ځکه زړه وهي بې آرام
د زړه .... حاضر لشي — چه همیش وائي همّا مدام
دا د زړه له ډېرې ځلې — ورته ژاړي بې نا کام
یو نظر په عاشق وکه — بیا ئې څوک له ایّام
نا امیدي ورځنې نه وي — دا د عشق له سر انجام
د زړه په مټ ئې غواړي — تیر تر سروي له دوام

شایسته خوله ئې غنچه ده
احمد غواړي له ګل فام

زړه له دردہ بې آرام یم — په آرزو د میو جام یم
د غنچې په شان ئې خوله ده — سکه عاشق ئې ګلفام یم
که ته جام د لبو راکړې — تل له ځانه به نا کام یم
که دا خدائې مې جام روزي کړي — هم شاکر په صبح و شام یم

کړے څه پوښتنے له حاله   کشته ستا چشم بادام یم
چه په سترګو وینے ژاړم   څه په ښنا دے ګل اندام یم
زړه مے وریت د یار په غم دے   تر دو په کوم زړهٔ به آرام یم
ګهے غم ګهٔ په آرام   بیا آرام په خوش خرام یم
که د یار په نظر نه ؤم   له مقامه بے مقام یم
که یار ترځ رایانه کاندے   له ادبه لا کلام یم
پښتګی د کار په یاره ده   بے له یاره په کار خام یم

نظر که ئے یاره ستا وی
زهٔ احمد په کار تمام یم

که خبر شے اے آدم   د ملا له لویه غم
یوه هسے مسئله ده   چه جواب ئے نشی له عالم
مسئله دا ده اوس به ئے وایم   ته ئے ښهٔ داوره اے عالم
څلور نوره والی اتهٔ یو   حساب کړه والی اته نه دی له بے غم
حساب کړ والی اتهٔ شپارس   اوس نم وایم څه خبره نها توم
په دا اتهٔ نوره د پاس   یو محیط دریاب دی له خانه مقدم
سل دوه څلویښت ئے سره   چه محیط دی سری نشته څه وایم
دوه نالے ځنے بسیلیږی   یوه خوږه ده بله ترخه ګنزه آدم
نم نوری دریاب ئے یاب کړ   ځکه انسان قرآن والیٔ عالم
هم دغه نوری بیا نظر کړه   یو بے مثل مرغه وشو مکرم
سینه تور زړه ئے سپین دے   تور له سپین یو دوه وایم
دوه څانګه یو وایهٔ شی   ځکه له یوه څانګه دوه وایم

دا مرغه بیاړته په هغه هادے — د صورت مرغه وبښوله قلم

په څلور سره دے آغاز که — اته لینبے یوه مبنوکه لرې سم

اوه څانګه دوه لاسونه یوه ژبه — د وولس ستر ګے نه ږوځے په سر کښے له غم

سر و لاس ئې لینبے وے هُبله لرے — مکان په مکان د مکان جدا ئی کم

دے یو مرغه اتلس ئے مقامات — والئ په تیر سو شپیته نزله ورم

دوه عرش څرګند یو محیط دے — له محیط والئ په دا څرګند غله کرم

دهر محیط له د هر محیط یکانه دے — دا د هر صفت له عرش محیط نن کوم

احمد له احاطه خوار څنګون راغے

د معنے سریه نزکوة نړ ئے شنډم

زه حیران داستا د مخ نګارستان کړم

بیا دِ تتل د دوو ورځیو باغستان کړم

که سر په سودا راوړم نه ئے پیری

هسے ورک دستور حسن شهرستان کړم

دلبر ځائے دِ منډه نشی چه د کوهسار

بیلتانه دے لیونے په کوهستان کړم

فراق مے نړه دی که مخ ښکاره کړے!

د هجران غمو دِ کړه په خارستان کړم

دوا ئې د دروځ دِ یاغی خال که د هنه

هم اسیر دِ د رخسار په زنګستان کړم

لاله ګون رخسار دِ تیرو زلفو پټ کړه!

مخ ښکاره کړه دوب د زلفو شبستان کړم

نخرې لاله سترګې پیاله د میخوارانو
د پیالو خمار ې مست په لالستان ګرځم
د رخسار ګلو دِ ولیښتم له کاره
چه نظر دِ تا ږغ په ګلستان ګرځم
نندارې د سرو ګلانو دلبر یاد که!
د رخسار لاله دِ داغ په باغستان ګرځم
د پیزوان لنبو دِ وُیستم له خوابه
بې دیده نه څه روزګار په نارستان ګرځم
داد خیل زړهٔ حال به څه وایم وَ چا ته
زړهٔ په پټه خوله نارې په نیستان ګرځم
احمد شاه دِ په دې دور سترګو مین کړم
اوس د سیل د شهلا په نرګستان ګرځم

بې خبره زړهٔ په تا بانده خبر کړم — ستا و لیمو تورې ته روان لکه چیر کړم
د عشق لوی دِ و دماغ ته رادرو دی — نه پوهېږم محبت په ځان او تر کړم
زړهٔ په عشق کښې بې قیمت په زړهٔ یم — که بېتاب یم زړهٔ د یار په لوري سر کړم
د زړهٔ سرې وُچاو د ستا په جدايي کښې — اوس بې زړهٔ به څښتن د ن په چا حیل کړم
ورقیب نه سرکوزې شي دم تر دم — که په مینه د خپل زړهٔ خبر دلبر کړم
که خبر چېرې د یار په محبت شوم — په دوه سر لکه قلم به د اخبر کړم

اې احمده نواتې یار ته راغلې
زړهٔ عزت په ننوات د ځان کړم

خوښ په تا یم همیشه زما همدم — که مدد کړې زړهٔ مې وُچاو د ستا له غم

که هستي که مې ژوندون واړه په تا دی — دا هغه په او به دم زړهٔ ستا په دم

یو زمان که مې له دوستۍ غایب شي — په دوو سترګو به شم ړوند بې تا له غم

د همت لنګر کمند که په لاس واخلم — دا مرغیني ملک به زه ونیسم له جم

کل همت همای ستا په همت کیږي — بې لتا نه هما بیا کوم چاره ده سم

ستا و لوري ته ذره غونډې پروانې کړم — که د مخ شعلې دې کړه و ما ته سم

آحمد زده به پیاله خو به راولاړ شي
که د مخ رڼا دې پیر لوته پرې شم

زه زړهٔ بیا په دا هوس یم — چې له یاره هم نفس یم

عشق د علم په لوري را ولم — په خپل ځان د عشق په درس یم

چه د مخ په کتاب را غلم — لکه طوطی ګویا په خپل قفس یم

لوري د زلفو دره را کړه — په شکایت که د خپل نفس یم

پیزوان په اوري که تربیت کړم — د خپل ځان په اوري که خس یم

د مخ آفتاب په زړهٔ را د خوت — لکه د سیوري پیش و پس یم

زکوة احمد د ځان ورکړه
اوس د روح په اودس یم

زهٔ د یار په لوري لکه باد هسې اوتر ځم
دیر په تعظیم سره د ناز د زړهٔ په سر ځم
زهٔ به په خپل بخت سره هله ګوره نازیږم
زهٔ چه ګډه په زړهٔ د مین یار شیر و شکر ځم
زهٔ چه د سحر شمال په بوی ګلو ویښ کړم
لږ دی د آشنا را معلوم نهٔ دې چه اوتر ځم

زۀ لکه کرکنړۀ چه په ځان زړه زړه شوم
تل جُدا جُدا دِ جدا ئیئ په خنجر ځم

زۀ چه سبق د پروانه و د بلبل شوم
بیا چه د محبت دعوے کړم تیر تر سر ځم

اوریم ستا د سینے پاس په زړۀ باندے بلیږی
مخ راته کړه چه د سینے په اخګر ځم

ستا دیدن د لبره د غمګین د زړۀ اختر دے
مخ راته ښکاره کړه چه زۀ تل په دا اختر ځم

هیڅ درنه پرهیزم د دیدن لوږے دِ کړم دے
زۀ لکه بورا د ګل د بوئی په اثر ځم

خدائے که دے یو ځله د اشنا وصل روزی که
زۀ احمد شاه تل په دا منګیر د خپل داور ځم

په خپل زړۀ سینه د خپل جانان ږدم
په زړۀ پټ کاندے یم او ر د پیزوان ورکړم

همت د زړۀ ے رهبر و یار ته شۀ
سر لکه څوګے د یار په میدان ږدم

شوم سربلند په درست عالم کښے
چه پر سر د یار چرګان ږدم

که مرئیم مرنه یم ځان ژوندے کړم
چه په زړۀ پټ غشے د ابرو کمان ږدم

خوش بوئ د حسن ستا چه نسیم را وړه
لکه مړي تازه روح زهٔ بخپل ځان وړم
چه مې خپل شان وخپل یار په شان کړه
په فلك د پاس بلند خپل شان وړم
چه مې خبري که ځان ستا د بحر
زهٔ احمد په بحر ځان په سامان وړم

اے دلبره همیشه دِ ستا په غم یم — په هجران کښې ستا له غم سره همدم یم
نهال د زړهٔ ترې شه ستا په فراق کښې — په امید د وصال ستا کړهٔ په نم یم
که هر څو دا ستا په مینه کښې زهٔ کرم یم — باړې خوش یم چه په لار د مینې سم یم
ستا د مینه لکه گل زهٔ لکه بوئ یم — څو د غنه گل دے زهٔ همیشه ورسره ضم یم
ستا ورو څیو ولِنه ته چه ضم کوم — که هر څو یم په زړهٔ تینګ په صورت خم یم
لکه خدائ چه ستا صورت د گل پیدا کړه — له بلبل سره ستا په غم همدم یم

د احمد لاف په خوله دی په زړهٔ دی
خدائے دِ نکه چه په مینه ترچا کم یم

[1] یوځائے - نسخه

چو بر من تیر مژگان میزند آن شوخ گلگونم — چو لاله داغ بر دل تا سراپا غرق در خونم
نه سوز دل همی بارم شب و روز اشک حسرت را — ز خون دل نشسته بر کنار رود جیحونم
ز سوز آتش عشقت که چون افروخت بر دلها — ز لبس سوز دلم هرگز نمیدانم که من چونم
نمی پرسی اگر از من ببین حال دل دیوانم — که از غیرت فتاده بر زمین چو بید مجنونم
به گرد گنج رویت چون بدیدم اژدر دلها — همی سوزم همی نالم ندانم خویشتن چونم

دل احمد ز تو دارد همین یک آرزوی خود
به دیدارت رسم مانند ز گریه چشم جیحونم

داستا غم به یاره هېر کړم په کوم غم　　کوم یو غم دی چې ستا غم دې تر ده کم
ستا جمال به زړه د چا په جمال هېر کړم　　هر جمال د استا له حسنه وړې رقم
څوک چې بوی کا ستا د مخ ز زیبا ګلونه　　بې له تا نو به ښادي شي ور ته غم
چې ستا په حسن زړه ښایسته صاف شي　　هغه زړه دې په مثال د جام جم
هر چې بې له تا نور سمع د چا نه کا　　د هغو د وېرې باب شي زېروبم
که د نفس کمند زه وا خلمه له ځانه　　ستا د غم هوسۍ به ښکار کړم په هر دم
که هوسۍ مې یاره ستا د کړه ښکار کړه　　زړه پرې هېرم په انګېزه به دم قدم

احمد شاه که د همت توره دې واخلې
بیا به وکړې په رقیب باندې ماتم

زه که نن بادشاه یم　　مغرور کله په خپل جاه یم
دغه ستا نظر پر ما دی　　که نه خاورې ستا د راه یم
بیا هم ستا په مهر شین شوم　　مهر که نه وي اوچ ګیاه یم
نه کړیم مې زړه مې رښتین دی　　چې بنده د بې نیاز شاه یم
چې وګورم ستا لویې ته　　په زارۍ د صبحګاه یم

یاره لاس "احمد" ته ورکړه
ډوب د خپل عمل په چاه یم

خپلې مینې اې دلبره زه به دار کړم　　د دنیا په کار د بارې بیا به کار کړم
لکه څنګه چې حصار دې ستا د مخ دی　　دغه هسې او ښیو څما د مخ حصار کړم
بوالهوس زړه مې داستا د مخ هوس کړ　　د مژګانو تېر دې یاره او ږد لار کړم
ما وې زه به د زنخ په چاه او به څښنم　　خبر نه وم دام د څڼو ګرفتار کړم
د بېلتون له اوره زه بیا نه وېرېږم　　که لیلا شوې خپل سر به یې نثار کړم

په زړګی به مې قطار شي ستا غمونه — پېرزوان د خوبانو د اوښیو جوهر جو بار کړم

چه دنیا بې غمه نه ده "احمد شاه"

ستر و څه غم وي خو به غم د خپل نګار کړم

راشه جانانه ځما جانانه بل جانان نه لرم — که روزي شوې ځما نوې به ارمان نه لرم

همیشه مې زړه په تالیبې تل لیبوی — که وصال د خپل آشنا وي فغان نه لرم

د بېلتون اوردې ځما زړه کښې ورتیږي — په دا هسې اور زړه څرنګ سوزان نه لرم

زه د زړه داستان د غم په نم ښکاره یم — په جهان کښې بې له تا نه پاسبان نه لرم

د صورت اسباب مې ستا په مهر جوړ دي — بې له تا د صورت سر و سامان نه لرم

احمد شاه په خپل دلبر سره نازیږي

بې دلبره زه بیا ځان د جهان نه لرم

زه چه تل نظر دا هسې لوړ په لوړ کړم — په هر لوري د خپل زړه صیقال بیا نور کړم

نه پوهیږم زه زړه ځما د کوم آشیان ور — د یار مینې بیګانه له خپله کور کړم

چه ځما ایمان رڼا رڼا ایمان دې — نور په څه لره دفتر د زړه بیا تور کړم

که په زړه ځما د غیرو واپسه تښته شي — زړه به مې عزم د خپل یقین په تیره لوړ کړم

یاره ستا مینې له ځانه سره بیل کړم — اوس له ځانه په ځان ځم غیر به څه پور کړم

چه د تورې ستر ګو تورې په زړه راشي — سیاهي په سیاهي باندې د زړه لوړ کړم

دا احمد بادشاه یې ځان وو په عشق او سوز

که وکوړې ځانه به بیاله ځانه پوره کړم

څه شو زه که په ظاهر صورت زهیر یم — چه د خپل یار نظر شته په زړه امیر یم

بیا الی هرګز په خپله لوی نه کړم — همیش ستا د قدمونو دامنګیر یم

کړې برق د سپینې لوړې بیا برېښنا کړه — ستا په مهر په هر لوري عالمګیر یم

د بل لوري ته مې هيڅ مخ نشته — يار زه چې ستا د وره ته تل فقير يم

د رقيب له لاسه نه ژاړم وتا ته

د بيلتون په توره شپه احمد په وير يم

زه دردمن دا ستا په درد يم چې مدام په ځګر داغ بږدم

چې ته نه يې خدايه ځنه کا چې قدم په لوري د باغ بږدم

چې په تا غوندې دلبر دماغ ونه کا مرد به نه وي

څکه زه له رقيبانو خپل قدم تل په دماغ بږدم

ستا د مخ په خير دې ياره څکه زه ئې دا عزت کړم

چې په سر باندې د مخ هميشه لاله دداغ بږدم

دغه ستا د جفا توري، نن به سر او سپر زه کړم

لکه شمع په کوګل کښې د خوبا د ياد چراغ بږدم

چې اروا ځما دلبره ستا د بڼو طوطي دې کوره

زه احمد څکه دا هسې خپل قدم د نفس په زاغ بږدم

بيا په مخ به زلفې چين که ګل اندام — بيا شين خال به په جبين که دلارام

بيهوشي مې د زړه دم تر دم پيريږي — د لب جام که را تمښين که نرګس فام

په افسوس د زړه به بيا ورته ولاړ يم — په خندا کُم مې غابن سپين کاندې ګلفام

زما زړه که پريشان ځي له وطنه — په ما کله يقين که نازک اندام

په هيڅ نه کړې باور نشي چې به رانشي — که وعده په يقين کا زما ګلفام

يا په نښان خاطر به مې تلپې د زړه کړم — يا مې لب په لب شيرين کاندې مې کام

په دوو سترګو د يار غم د زړه غنديږي — که په سترګو بيا شين کا نرګس فام

بې له ياره زړه په داغ هميشه دار وي — بلبل شوري په نسرين که علي الدوام

که احمد عاشقي یا له تر ځای وزده
په عالم کې آفرین کاندې مدام

ستا په غم که پټه خوله یم بیا په زړه کښې ګرفتار یم
که باړ په عمر نشته ستا ولاړ ته په رفتار یم
خوږې ستا د بڼو غشي دي په زړه باندې خوږلي
زخمي مرغه په څیرله ځیله سیله اوس کنار یم
کوم څوک به په دا قید په ادا راضي شي بې له مانه
چې راضي په قید هر کله ستا د زلفو په هر تار یم
که بلبل نه یم دلبره اوس بلبل ستا د چمن شوم
چې مشغول په ثنا ذکر تل دا ستا د مرغزار یم
په اوښو به د کوثر زړه او به نشم پرې پوهیږم
چې په تنده همیشه د عاشقۍ د جو نهار یم
که مرغه غوزې پرواز کړم تمامي جهان وغواړم
زړه "احمد" بادشاه مین بیا د غم ستا په بند بیا یم

ولې نه پوښتې له حاله ځما همدم — چې په دروغ صورت رنځور یم ستا له غم
چې مې دا غشي په زړه دې دروغ به نه یم — مګر ستا لیدل مې ږوشي اې صنم
لا به کله روح له تن نه وداع کړې — که امید نه وې دا ستا له بنه کرم
داد مینې په روزګار د زړه له اوره — همیشه مې سترګې ډکې وې له نم
چې سواره د بېلتون هسې په جهان وو — کشکې لا بخوا تره خاورې وې بې دم

۷ احمد شاه "بیا موړ تیا د سړي نشته
که تول ملک د دنیا رانیسې له جم

نا رجهان لاړے تا م پر زړهٔ میئن شوم
په ژړاسے اوس لهٔ غمهٔ زهٔ لیچن شوم

د ناصح نصیحت ے بکاره شو
زړهٔ پوهیږم چه بلبل دے چمن شوم

په دلبر که زړهٔ قبول که نا قبول یم
شکر کاږم چه زړهٔ ستا دغم درد من شوم

چرے یار په ستر گو نه لیده ته هیر دم
چرے ولیدهٔ په دوؤ ستر گو روښن شوم

کړے ز لیفی ستا دیار په څمخ خوښ من کا
خوږ په زړهٔ یمه دوی په خوب کړمن شوم

لهٔ کمن اوم اوس باد شاه یم هما جانه
اے دلبره چه دستگیر ستا دامن شوم

ما احمد د ستا یُسته وُ خیال چه خیر کړهٔ
کړ بے صبره وم په صبر به رمن شوم

بیا په زړهٔ و لے راستا مینے رنځور کړم
زړهٔ ے چوی د دوؤ ستر گو دے زهٔ دور کړم

ستا کاته لکه د باز دی زړونه ربړی
که سم کوړے زهٔ به زړهٔ دړته حضور کړم

که صورت لهٔ مینځهٔ واخلے غم به نه وی
خیل صورت دے چه لهٔ یاره ے مهجور کړم

چه ستا تیغ ے تل په غاړه راځکیږی
حکه سر په باغ کښیے هسک لکه کجور کړم

دغه عشق دے چه دارنګه رنګریزی کا
لولهٔ شان ے په زړهٔ داغ په وینو سور کړم

احمد شاه که صورت لهٔ مینځهٔ واخلے
زهٔ به هاله دغه ستا صورت خیل نور کړم

عالم سیځ پیزوان
د سرو لبانو خان

ستا لهٔ ځانه خبر نه ے
چه څه اوے دِ دے لهٔ ځان

خلق دِ په اوے وسوسے
په لب پروت د اوے په شان

که زیب د لبو ته ے
په لب پروت یه همان

که بیا کړے زمونږ د داده
د اشنائے د خولے پاسبان

زر سا لو لوړے بنکاره ے
دائره ے لهٔ آسمان

عجب ژړونه دِ کباب کړهٔ — ترېلو پورې خندان
عجب سهم دِ سهم چېرې — چه شاهان کاندې شان
لب ږ حم بو يه صنمه — عاشقان پراته بې ځان
کشتګان به دِ تازه شي — پېلو ؤ اخله ناګهان

په خندا که وړ ته ګورې
احمد شاه به نه ځي له سامان

راغلی بنه چه راغلې په چشمانو کښې سکون — څه دِ لو عزت وُم چه تل خوړم جګر خون
دوب د خپلو اوښکو په دریاب د غم نهنګ وُو — ستا دیدن زما مخه وجاریو ست سیحون
ژوندکه بوړا همیش د ګلو په سراغ تلم — ګل مې مراد بیا موند ما یه زړهٔ کښې کړ دروُن
نه لقو نا قرار و زما زړهٔ بیا بې قرار کړم — مې دلبو راکړه ګنده بیا مو سکون
سینه په زړهٔ داغ کړم دړمې روځ په ځ زیاتیږي — ستا دیدن که مو م دغه دړه به شي بیرون
سینه دیار اوړده خبر نه وم چه په سحر — لښکر د مینې راغې کړ په زړهٔ مې شوا خون

هر څوک سره خیل ؤ زبون بیل دړ دي له سیند[1]
خدای دِ احمد څوک په زړهٔ نه کړ نه زبون

[1] له بنهر۔

راوړه اې نسیمه یو خبرې له جانان — زړهٔ له وینو ډک شو بیا تر ډم له اړمان
غم به له خاطره زما هیڅ رنګه بدر نشي — نه مکر دوینم به دوو ستر ګو لب خندان
زړهٔ مې سره ریږدي بیا هلونه سکاشي — یا نېړه مې د غم ستا له غمه شوه لړزان
زما د تن ړهٔ له داغه دالاله لا خبر نه وُ — خبرې شو له حاله لوټ ړاکوي په بوستان

د مژګانو تیرې کاندې دریغه ګذارونه
احمد شاه هلته وباړه که کوي لویې لیمیدان

زړهٔ مې تل په داا تسوس د ګلستان — چه به څر رنګه رژیږي له خزان

هغه دم چه تیغ د هجر سر بیرون کا   د بلبل سینه شي چاکه له ارمان
دغه و په مخ تیاره کله را دره دمي   هرچه وینې نمر د مخ د استا روښان
که د زړه داغونه اخلې زړه پوهیږم   په خندا به لاله شي له کوهستان
د بېلتون غم که ډېر شي پرې پوهیږم   بې اجل د عمر پاڼه دي لړزان

تکلیفونه به مې ورک اندېښنې شي
که دلبر د احمد شاه وي قدردان

همېشه سر په صحرا یم جان جان   بیا په سر او مال فدا یم جان جان
مینې ستا مې په زړه ډېر اثر وکړ   چه له کوره کلي جدا یم جان جان
څومره ډېر د استاد مینې مې نوش کړي   له سوا نه ماسوا یم جان جان
بلبل نه یم چه همېش په ژړا تړا یم   ستا د مخ په ګل بویا یم جان جان
د بانړو غشي دې څوله زړه وکاږم   ستا د دیدن په تمنا یم جان جان

زه احمد د زړګي سوز ملام په دا کړم
چه مین یمه پر تا یمه جان جان

په هر لوري ستا بهار دی ګلستان   د بلبلو پرې چیغار دی ګلستان
مخ زما د یار په رنګ لکه آفتاب دی   تل پرې شین د زړه ګلزار دې ګلستان
ستا د مخ آفتاب که کله په ګلزار دې   دی په ژړي نګونسار دی ګلستان
چه آفتاب زما د یار د وصل وخوت   تل د زړه په ملک بهار دی ګلستان
له لاله دې په زړه داغ طعنه په ګلو   دا بې ګل غنچې خار دی ګلستان
په هر کور سوا د عشق دي پر لیوتلي   د هر چا په زړه کوکار دی ګلستان

احمد ستا په عشق که ګل دې که ګلزار دې
ښه ده یار په سپین رخسار دې ګلستان

راڅشه بهيږ راڅشه ښه چه راغلے رمضان
ستا تابع غمځين نه دے خندان رمضان

سپينه ورځ دِ سپينه خوله عاشق وته ښکاريږي
تورے زلفے شپه قدر پيدا که رمضان

پاس دِ په سپين مخ بانډے دى ډيرش خالونه ښيني
بيان دِ دے آختر عاشق ته خاندى رمضان

ستا په جدائۍ به نادان سړے خو ښيږي
ستا د وصل څته ترحد پيره رمضان

رنګ رنګ نعمتونه وو تر فهم د چا نه وو
اوس د نعمتو قدر پيدا شه رمضان

پير دى ګناهونه واړه ستا په باري ريږي
راشه د ګناه پاکى په تماشى رمضان

امر دے د خدائے آحمد په زړه سره منلے
په د سيرش نيته چه رب له ماراضى شي رمضان

کړه زه وو ايشم زما جان | خلقه به شي حيران
زه په يوه ها وم | خبر نه وم له دے ځان
بل قوت ے تورنه وو | خوړاکه له بيابان
ها په اوده کاله پخه شوه | په دريابه شوه ناګهان
چه له هاے سر بيرون کړه | پيلار ځغه وو زوو عيان
مور لا ويده وه | ما شو دے ورکړے لښيمان
مور ويل چه دے پلار زوو | بيا تر په نس وے خندان

پنځوس ذره کاله په نس وي ... پلار ردي پېژاندي له مان
ماشومان مورې ښه واي ... ولې ته خبر نه يې له بيان
ته چه زما له پلاره زوى ... زما سينه په عشق وه بيابريان
عشق له پردې بيرون کړم ... وسکه وايي وماته مسلمان

احمد شاه هسې بيان ووې
شک يې پاتې نه شوه له ايمان

صفت کړمه له جانان ... رقيب ته دو زه لـه ميان
پري رويه ده خوشخويه ... سپينه خوله لري خندان
دلفريبه ده خوش زيب ... دعاشق ده قدردان
شکرلب سيم غب غب ... سره لبان لري دُر دندان
ګلعذاره لاله زاره ... عجيب خوبنه ده له ځان
سنبل موى عنبر بوى ... همه مسته ده مستان
قدر ناك عطر ناك ... زړه ولي نالان
نمکينه مخ زرين ... سينه بحر بے پايان
دل آرايې عطرسايې ... خوش آوازه غزل خوان
دل آزاره کج رفتاره ... عاشق باسي لـه ميان
خندانه خوش دندان ... ګويا دُر دوړى له کان
ده دلبره مو کمره ... پټ په زړه وړى ناګهان
سرو قده سمن خنده ... څوک به رسي له ديه شان
آهو چشم ده شوخ چشم ... تورې زلفې يې لرزان
سحر کړه ښيوه کړه ... لاس نه اخلى لـه مان

خوش رباسنه مهربانه ... له ګفتاره بې ارمان
خونریزه جنګ: ننګیزه ... بیا په حسن دلستان
لب ریزه شکرریزه ... له زړهٔ ده مهربان
ګل اندام خوشخرام ... آرام دری له جهان
نازنینه ده فترینه ... د عاشق د زړهٔ سامان

سبحان مهربان
د شاه احمد شي نګهبان

غم بنادی د ګلو بوی دے ترکستان ... د بلبل په های هوی د ترکستان
لکه ته چه زیب د ګلو د چمن ے ... ځکه ستا په خلقو روی د ترکستان
وارام ته ځکه باغ ارم وائی ... یکینې ستاد مسکن ځائے د ترکستان
نسیم بوی دے لکه راوړ صا ویرته ... د قمریو ترکوی کوی د ترکستان
ګلستان به په تاولے نه نازیبی ... د غرچا په دے کوی کوی د ترکستان
لاله ستاله لاس داغ د زړهٔ دیاسه ... چشم یار ګل خوشبوی د ترکستان

چه نظر د په احمد له خیاله نه شی
د شهلا سترګے د خوی د ترکستان

بنهٔ دیار ګلونه باغ بوستان دیار بوستان
څه عجب خوشبوی ترنه ګلستان دیار بوستان
شین خال ئے مشکین پاس په رخسار د لاله کښیښو
زیب د رخسارونو د بستان دیار بوستان
ستا چهره رخسار دی هغه ځائے تل ګلزار دی
ګورم ځ دیارته بے خزان دیار بوستان

تل سحر سحر باد نسیم چه الوتهٔ کړه
ولیبن شي په سحر کښې عاشقان د یار بوستان
بوستان بوئ دے وهلي همه دي له خلق تللی
جوړ دے په صورت په زړهٔ حیران د یار بوستان
سترګې چه په یار دي په اغیار و باندے خار دي
هغه د خیل یار دیار په شان د یار بوستان
بوئ د ګل احمد ولیږ کړه چه زړهٔ د دیه هیبنس کړه
تل دغه بوئ مومي خاکساران د یار بوستان

بنهٔ ګفتاري د ثمر دے د خوبانو — سم ولاړ دے صنوبر دے د خوبانو
له سهمه یې ورځ ته کتائے نشم — جوړ دے سترګې خنجر دے د خوبانو
لکه داور په مخ چه شته تورېږي — هسې تند کاته انګر[1] دی د خوبانو
سمندر به له دے اور تاب رانه وړي — عاشق لکه سپند په دا مجمر دی د خوبانو
چه هم ګل دي هم خوشبوي — ګویا درست صورت عنبر دے د خوبانو
د ګل عمر موړي چه خدائ ګله کړه — هر ګاه د زړهٔ اختر دے د خوبانو
د حسن په بنائیست یې غلط مشه — د کبر کاته اوتر دي د خوبانو
د حسن په بنائیست یې نه پوهیږه — چه پري وه که بشر دے د خوبانو
چه له مخ یې تور خاطر رونړا کړه — سپین مخونه نمر دي د خوبانو

احمد شاه چه تل ته تل دا صفت کا
دا صفت له ځان برابر دے د خوبانو

پیر حسن د خوبانو — حسن زړهٔ چوری د خوبانو

---

[1] انګیټهۍ -

زخم د چشمانو — اوکه کړۀ دي د خوبانو

لاس د چاپېړه رسي — حُسن عطائي د خوبانو

لکه ښکاري ښکار زخمي کړه — زخمي کړے چشمانو د خوبانو

په زړۀ کښې تاب د حسن چېرے — نشي تاب په زړونو د خوبانو

هرے رنګ په رنګ جلوه کا — ګېنړه هم تمر دے د خوبانو

چه دا هسې لاله څرګون دے — مېنځ کښه قطار دي د خوبانو

احمده چه دا هسې ئې پرېشان

ګېنړه وړے ئې پرېشانه زلفو د خوبانو

يو څه عجيب ساعت وو — زما سره تا سره خلوت وو

د مخ زېب لکه ګلونه — زړۀ بلبل پکښې رخصت وو

د ديدن په مينه مست وو — له رقيبه فراغت وو

د هجران له درده سوخته — نن ديدن پرده جنت وو

چه هماے په سر راغے — دا ساعت دا سعادت وو

زړۀ به ولې هوس نه کړي — چه پېزتن د غم هيبت وو

په هغه چه يار نظر کړي — درست جهان په فراغت وو

د ديدن داد الٰهي دے — هسې نه چه په حجت وو

په يوۀ نظر د يار ته — ښرا تحقيق له ما جنت وو

يو بې مثل يار زما وو — زيات تر ګلو ئې زينت وو

ډيرے سرو د چمن دي — زما يار ترے خوش قامت وو

د ديدن ئې کړه سيلونه — شيرين يار لکه شربت وو

چه د حسن ته ئې ګورم — شمس قمر څه ئې قدرت وو

احمد شاه به ئے تعریف څوکه
درست عالم ئے په صفت وو

دل میرود بسوئے تو   غم نرود سوئے تو
بنگر سوئے نالۂ من   که بر بندم بگیسوئے تو
گر ببینم آفتابت   ذره وار روم بروئے تو
قمریم طوق در گردنم   کوکو زنم در کوئے تو
بلبلِ دلم فغان کرد   چون نسیم سحر آورد بوئے تو
چو نے ناله در سحر دارم   چه شود اگر دلم رسد بآستانۂ تو
چو نظر همایت بخاک ره افتد   چون زر شوم رسم بکوئے تو
که هرچند معشوق بعاشق نظر دارد
احمد میترسد از خوئے تو

په بنړ د عشق راغلم د قمرۍ شان لرم یا هو
وسکه بنړه ماوطن چه قمرۍ شان لرم یا هو
دے طوق د بندګۍ د قمرۍ په دود په غاړه
زۀ په ژړۀ د تابنده یم قمرۍ شان لرم یا هو
لړ ازل د عشق اوریدے چه د زړۀ په سرئے داغ کړ
تر ابده زړۀ په داغ به قمرۍ شان لرم یا هو
چه یا هو له خپله دله په یا هو د هو خبر کړم
بے سرود روح په ژړا به قمرۍ شان لرم یا هو
زۀ ماهي د هغه درئم نهنګ په بحر رادرم
خپل وجود په ځان پردے کړم قمرۍ شان لرم یا هو

اوس بحر په بحر تورګډم چه سپين در رښتيني راغلم

وطن عشق زړه سره وطن شوم قمري شان لرم ياهو

زما سترګې خلاصې نوې نابينا ومه بينا شوم

هم هستي زما نيستي ده قمري شان لرم ياهو

د خمار سترګو او ده ورم ځان په ځان د خوبه ويښ کړم

اوس په ځان له ځانه ځمه قمري شان لرم ياهو

بسم الله قميص د يار کوره چه سان راغی احمد

الف لام د لام الف چه قمري شان لرم ياهو

سحر سحر سحار شو — عين زړګي بيدار شو

د آشنا له ويرې مينې — لکه دوه لاسه ګذار شو

عليسته د يار له غمه — لکه بلبل دي په چيغار شو

عالم د دنيا که روزګار رونه — زما بې له ياره کم روزګار شو

چه يار نه وينم په سترګو — خدې ژوندن خدے وتار شو

ټوک چه له ياره بيل دی — که صورت جوړ ده بيمار شو

چه بې ياره ببها لی کا — له سرګوز هسې دستار شو

بلبل چه په ګل ياد شه — بې ثناء ورده منقار شو

د آشنائي مينه له اوره — بلکه بيت په زړه انګار شو

مينې اور دينې په جوش که — تو سترګو توی لکه جريبار شو

اور د مينې رالګيږي — په اور د چارګي قرار شو

چه يار نه وينې په سترګو — ګيرته هغه ګړی په دار شو

چه په خوله يار په زړه انکار کړي — هغه يار په جهان خوار شو

تنکسه د مرو تله　　په تله ښکاره د شي مقدار شو

شاه احمد تنکسه کوره بلا ده

په تنکسه کوره کم یار وفادار شو

نن نه ما یه مخه یار شو　　ښایسته پرده ګلنار شو

د هوس په دود چه راغلم　　په خندا له ما کنار شو

له ادبه مې یون نه کړه　　په مخ جور دې زړه جویبار شو

چه دا هسې نازنین　　آفرین سې په رخسار شو

که د باغ ګلونه پیردي　　بار دې یار دې ګلعذار شو

په یوه به یار ستائي　　د بلبلو وج منقار شو

چه له یاره ګل سیالي کړه　　له خزانه پیې ناتار شو

له رخسار ګل ورځي　　آرائش ئې بې نګار شو

چه دا هسې دلبر ویني　　بتروداره زړه ولې بیمار شو

د ښایست بازار د جوړ کړه　　عاشق ځکه پرې افګار شو

احمد شاه به ترې خلاص لشي

ستا په زلفو ګرفتار شو!

دا په زړه نا تار دی که غم دیار دی یا الله

ونخت د سحار دی زړه مې بیدار دی یا الله

زړه زما بیدار دی په تسبیح دکړه دکار دی یا الله

تسبیح د حق ګلزار دی زړه په چیغار دی یا الله

کل اشر دیار دی چه زړه په کوکار دی یا الله

عمر بې یاره خه بېکار دی بې یاره نه یم دلګیر یا الله

نهٔ زما په دار دے همیشه په دا تکرار دے یا الله
عزیز دے که خوار دے خوښ په دلدار دے یا الله
پردهٔ بهار دے دا اسم دننهٔ وتار دے یا الله
ننهٔ عندلیب د چمن زار دے ځین په سپین خپار دے یا الله
د وطن په لور طیار دے هوری چه به څی یار دے یا الله
بے یاره عمر خار دے استرگنه پردهٔ تار دے یا الله
عجب وقت د سحار دے دا احمد د ننهٔ اذکار دے یا الله
د مینے کاروبار دے د عاشق ننهٔ خبردار دے یا الله

لا اله الا الله محمد بنهٔ نوم دے یا الله — لا اله به تل وایم محمد بنهٔ نوم دے یا الله
هر نفس چه مے چلیږی زما نهٔ پرتار کیږی — په هر دم کښے چه دا وایم محمد بنهٔ نوم دے یا الله
که زهٔ ناست یم که ولاړ یم همیشه پدا تکرار یم — تل زهٔ خوښ په دا اقرار یم محمد بنهٔ نوم دے یا الله
که په صبح که په شام یم په ثنا درب د وام یم — هم په دا د ننهٔ آرام یم محمد بنهٔ نوم دے یا الله
که زهٔ ویښ یم که ویده یم که پئ لاره روان چم یم — همیشه په دا ثنا یم محمد بنهٔ نوم دے یا الله
که مے روح که مے زړهٔ دے هم دا اسم په خوله دے — قوت د ننهٔ دے چه یے پایم محمد بنهٔ نوم دے یا الله
د ننهٔ ویښے چه څیږی هم په دا رسم رنځیږی — چه رغیږی تل به یے وایم محمد بنهٔ نوم دے یا الله

منور په دا نوم کړه د غه نوم د ننهٔ نور دے
په دا نوم احمد خبر دے محمد بنهٔ نوم دے یا الله

د معرفت له صبحګاه! — یو ګهتار و شوهٔ ناګاه
زما صورت ئے له مابیل کړو — بوس ژوندے کړه مے ساه
د توحید ژوندے نفس دو — د ناسوت ساه تباه
د وحدت جام و عنوانه — د کثرت کاسه سیاه

د وحدت جام که دِ نوش کړو — د وحدت لولي به وُوينې تر ماه

داول نور زره د عنوا ړه — په تل ا کاه د ړه دے له ړاه

په يقين سره ګمراه دے — څنګه ورځ بېل له بېګاه

د معرفت او بې پروا نه — په ګمان بندي د زړه له جاه

که نظر د رحمت وکړے

احمد تنها به کړے خلاص د غم له آه

پراو بر چه ترا غوره کړنږه حبابه — د دنيا عمر دے کوم دے بے حسابه

که يو دم ته په خپل ځان سره غوره شے — لاس خالي به شے د کبر له شرابه

لږ خو فهم فکر اوکړه چه ته څه ے — له هستئ به په نيستئ شے زر خرابه

د غه خپله هستي ستا په ځان بلا ده — ته ځان نيست کړه چه بيا بيا شے تر مهتابه

د معشوق لوري دے هيڅوک بے خبره — د خفاش په ځير ته ړوند شوے له آفتابه

ته په تنده د يار څو بے ړے احمد

طلب کړه چه د ديد نه شے سيرابه

هغه څوک چه محتاج شي ستا د ړه — د صغو به څه اميد وي د بل سر ته

څه اميد به دے د بل طرف ته کاندي — چه تو بري ے په يو تلي د ځکر ته

د زړے په دود چه ستا د غم په شر شو — هغه زړه به څه نظر کا د بشر ته

ذره شان چه ستا د غم په نمر فاني شو — دے باقي دے که فاني شو ستا نظر ته

وخوار ه ته د دنيا به څه نظر کا — چه نظر دي ستا د لبو د شکر ته

چه صورت نه وي پکار پر تا يئر شي — سر چه پريږدي ستر ګے کوري يا ملي ته

احمد څه شو که ويا ته سر تاوان کا

ستر يار پوره بيګاله دي خيل ته

لمبې راغلې د عشق سر ته　　څه به ګورم و بل سر ته
پیاله ځانه ئې پیمان کړم　　شوم حیران ودا آشر ته
چه د نمر سپوږمۍ ته ګورم　　نه رسیږي ستا لشر ته
د عشق راز په ځان خبر کړم　　ځان بې ځار دو دا خبر ته
د باغ سیر کله ر سی　　ستارڅ بنهٔ قد د نښتر ته

کږې ورورځې ئې محراب دي
احمد اوګوره دلبر ته

ته لږ وګوره زما د زړهٔ و اور ته　　طاقت نه لرم د استاد عشق د زور ته
دوه مینې چه مې په حال سره شریک وي　　حیف دې دا چه د غم حال وائې و نور ته
هغه زړهٔ چه ستا په عشق سره د سوا شو　　التفات نه کا د خلقو و پیغور ته
چه په عشق د عاشق زړهٔ د کوره بیا شي　　بیا ئې میل هرګز نشي د خپل کور ته
د عاشق نور د دِ وی پر تا دلبره　　چه خپل ځان ئې دې تړلې و د لوري ته

احمد شاه ته به پېښې ستړې د رو
غم به ګوره د دنیا و شر و شور ته

محبوبا و د ته ښکار ته　　بیا دا نه ګوري و لار ته
څو پوره مدعا نه کا　　را به نه یشي په بیار ته
چه د خیال توسن دا زین کا　　په دماغ نه ګوري یار ته
د سرو نو ښکار به وکه　　بیا به راليشي و بازار ته
جوړ به حسن آراسته کا　　د دیو د پهونو و نا تار ته
د ښښ یشت تعریف ئې نشي　　حق حیران یم و دې کار ته
چه محبوب په سترګو وینې　　و نړ کار چرې و خپل کار ته

که زړه په مدعا شي — همیش ګوري ور خسارته
عشق څه دار نکه څېزنه دی — چه محتاج وي و مقدارته
د بلبل په دور دې عمر — چه تنا کړي و ګلزارته
د سر ستر ګې ير کېل باسي — تحمل نه کا و خارته
زړه به څېرنګه د زېږي — دا د زلفو عقیده مارته
د رست عالم دې مسخر دی — ولې بیا ځي د نا تارته
په یو رنګه جهان چرې — کړې ګوري و پرکارته

چه ضعیف تن دې احمده
حیران ستا و دړانه بارته

څه عجب خوشرنګه نته — چه داړانګی له قیامته
دي دوه ډېر په پیودلی — بې بهادي له قیمته
سپېزبان به څه سیالی کا — دا دي نه له سکونته
چه رخسار باندې زنګین دي — ملک خپل دي پوره ښنکته
د اصورت ور باندې زیب کا — بیا خار جه له صورته
د آسمان په خیر ده روغ — ثریا دې له ز بینته
د شهې خبرې پېرې — صبرا ده له جهته
تل د زړونو حاکمي کا — خوشخولي ده له جنته
زړه به باولو ست له ملکه — واره کړه له ارادته
که د علم پوهه نه وای — ملک د ستانه وو قدرته
چه له علم ار ادیک — حسن ستا ده بې وسعته
نه زهیري نه څو اینږی — له انده خوش قامته

کیږه کله شو لاکله! تل ابد ئے بے مدته
لکه پټ هسے ښکاره ده کړه ئے واړه له حکمته
تل ئے مکوه فکرونه ووېرېږه له غیرته

احمدشاه فکرونه پرېږده
بخره مومه له جرأته

څه به وایم دلربا ته خود خبره له حالاته
زړه له یاره په داچوی رقیب لوړ بنځۍ وماته
یاره ستا په کوڅه پروتیم ستا ستم دوایم چا ته
که هر څو رقیب رهزن دے لاسرنه اخلم له حیاته
آشنائۍ زما حیات دے د حیاته څم بقاته
په آشنا به خبر نه شم خو خبر نه شم له ذاته
که له ځیلے خودۍ تیر شم خود به زړه شمه مرآته
معرفت به سے روزی شي که فانی شوم و فناته
دا دیار مینه خوږه ده په پرېکړې سر ده نیاته
عاشقان په عشق ژوندي دي غافلان مړه اموات ته
عاشقان چه سرفانی کا فانی خود وکه اثباته

سرفانی کړه احمدشاه
یار به دویني څخ راته

نن چه یار کوري وماته بیا دبخت څخ دے دیخواته
به دابخت به هرسینږم چه دلبر وینم څخ راته
زما بخت نه دے لوږ څه دے چه منظور یم دلربا ته

هغه داغ چې مې د زړه وو اوس یې ورکړه و لالا ته

ښن ګلزار زما په لاس دے خبر وړه باده شیدا ته

چې مېوند زما په لاس دے ځانه به ورنکړم چوړا ته

ور نیب ته وایه را اُشه مخ د توره کوټه دِ ما ته

د یار وصل مې روزي شه ستا دِ مخ شي د بلا ته

احمد شاه دا دِ بخت دے

چې ښن یار کوري وتا ته

هیراني ده د قتالو سترګو توره چې خدنګ یې په زړه ورومې مخ ولوړته

هسې پېره هیبت دے ستا د توره سترګو څوک یې تاب سهلای نشي هېڅ لوړته

چې کاته د توره سترګو لوړ په لوړ شي هغه څوک دي چې سهل شي د دا ز وړته

ستا مېینې اوړي پټ په زړه بلیږي د چا تاب دي چې یې حال وواني نوړته

چا چې ستا مېینې کړ هوس په زړه کېښه اوس په زړه زخمي د سترګو څي د کوړته

حال د توره سترګو دا دے که هوس کړې زړه په مثل د کتاب کړه زي بل اوړته

دغه حال د توره سترګو دے که کوري په کاته کښېنه زړه سوي که د بل لوړته

عاشقان دِ دَ دین دي پوره وړي

اے احمد خپل سر پېکړه ودا لوړته

زما یاره که له زړه وګوري ماته زه به حال خپل د زړه دوایم وتا ته

ته زما مونږ د زړه قبله یې را ته ګوره بے له تا عاشق اسره نه که د چا ته

که نظر د خپل آشنا په آشنا نه وي شه صبا کله عالم ګوري صبا ته

په نظر به د هر چا بنه شم که بد یم که نظر د رحمت ته وکړې وما ته

سر و مال که له خپل یاره عاشق دریغ که له عاشق کړي دغه دو سره میراته

ته خپل لوړے همم په خپله راښکاره کړه تسلی ے دزړهٔ تښتی له زیاراته

اے احمده د زړهٔ حال وایه ویاړته

څو دِ توان وی مهٔ وایه وبل چاته

بله مه وایٔ زما ختته محبوبا شوه له ما پټه

دا زما صورت که نه وای دا زما ماده کته مته

جدائیٔ ده له صورته دل زما ودزی له مته

د همت توره به واخلم که امان راغی له پته

ومیٔن ته نه وی سخته چه جدا که سر له تخته

لکه کوئ هسے غلطان که که خوښی دِ وی له نته

احمد رازکوی له یاره

دا رقیب دے لکه جته

دا زما د صورت خمته په څلور عنصره پټه

که څلور عنصره واخلے معرفت به کړے بے وته

کل جهان به درته نورشی که کچی واخلے له څمته

د یقین وابنه غوندی کړه چه ګمان لکه سکروته

دعقلت خویونه مکړه زړهٔ خبر د زړهٔ له نته

کړه سینه له زنګه صافه د ناسوت توره خرچمه

که سینه دِ شی صیقله غیر به عین وینے بے وته

د باطن سترګے بینا کړه په یقین به وکړے کته

څو خبرے کړے احمده

ځاے ته دره د ایمان څته

خدائے دومرہ کڑہ دناستی دغولی مچه
چه هیڅ خوله به یاتے نه وی ستاله مچه

په هرنه خم چه ستا مقام شی
تل په غم به گرفتار وی ستاله رچه

دهست جهان په تا مردار دے او خراب دے
له اړمانه لا دوه لا سر مړے له غنچه

اے غافله دا دم خویونه مکړه
دا بینا سترګے دے خلاصے کړه له لچه

ته بنده وے خدائے و غاړه یله غواړه
بے له خدایه ژوندون کلم کیږه تریچه

یو یقین اوبل یاری در سره واخله
دکمان تیاره به سینه کړے له غچیه

کمینی او عاجزی د تا کمال ده
دنفس تند خویونه مه واخله له نرچه

هغه خپل اصل به ته هله بیا موے
چه دکبر کړدن د باسے له خرچه

احمد شاه دهمت توره دره واخله
نفس شیطان هندوے د وباسه له کچه

که د وایم له یاره وایم څه
خپل نصیب دے له رهزنکا وایم څه

که د معشوقے په نړه نرے
د فلك له کجرفتاره وایم څه

دلوړه زلفو ګله نه کړم
سترګے خونریزے له کشتاره وایم څه

چه یاری راسره نکه خود اغیار دے
یار دیار وی له اغیاره وایم څه

نسیم د سحر چه ګل خندا کا
خود نسیم دے له سحاره وایم څه

خار چه د ګل وی هم ګل وی
چه دا ګل دے له خاره وایم څه

د معشوقے ونګ که بار دی هم پکار دی
عاشقان چه منت بار دی له یاره وایم څه

ګل که د نړه باغ د بلبل د زړه چراغ
د بلبل د زړه چراغ دے له چیغا وایم څه

تا د کو کار که زړه ونه تار په تار که
تللے میین یاد که له تاره وایم څه

احمد شاه که دار دے هم ګلنار دے
دار دیار ګلزار دے له داره وایم څه

زړهٔ چه میین وی ګورم څه   چه دا هسې مبتلا وی ګورم څه

مخ ئې تر ګلونه ښائسته دے   تر دا هسې ښائسته به ګورم څه

که یار و ما ته ګوری   نور بې دهٔ به ګورم څهٔ

کل جهان سپین پرتو دے   له مخ و پرتو ته ګورم څهٔ

که مخ و ته ئې ګورم نور دے   له نوره و مخ ته ګورم څهٔ

نور جمال محمد څند که   نور دینم جمال ګورم څه

په وجود عدم ورک شه   عدم و وجود ګورم څه

له وجوده مې وجود یم   نه وجود نه عدم یم ګورم څه

زما بشره عدم دلا   له وجوده عدم ګورم څه

تر عرش لوئې یم حکه ورک یم   په ورک کښې لوئې ګورم څه

جفت له طاقه را ئې   طاق له جفته ګورم څه

یار یې وې دے احمده
نور له یو والیه ګورم څهٔ

نن د زړهٔ ژبا ګویا دلا   سکه راغلیه دا بخراده

د زړهٔ حال به ور بیان کړم   د دے لویه کبریا دا

هله پټه خزانه وه   اوس ده رچا محبوبا دا

اوس تهٔ وا ایه محبوبې   پټه مینه څه بلا دا

چه د ستا مینه پرکیږی   ما پر لیښې هم رضا دا

چه دا خپله رضا پریږدی   مدعا د هغو ستا دا

چه دیار په نام و ننګ وی   دغه دود دے له فرهاده

په دا دیرو عاشقانو   بیا شها و لے تنها ده

چه دا هیسے ځ څرګنده ‌ ‌ ‌ ‌ پر مونږ څه پروته بلا ده
خپل دانش په ځان بلا شو ‌ ‌ ‌ ‌ ګنړه جوړه مهیا ده
چه ئے خپله هستي نه وه ‌ ‌ ‌ ‌ تردا بنه هستي دچا ده
دا هستي ئے همیشه وه ‌ ‌ ‌ ‌ معرفت ئے مدعا ده
دوجود هستي دده نشي ‌ ‌ ‌ ‌ له دو یئے جرے بقا ده
مونږه تل بقالیدله ‌ ‌ ‌ ‌ اوس کاسه دسرفنا ده
دا دسر کاسه دِ پریکړه ‌ ‌ ‌ ‌ د فنا کمال بقا ده
له ناسوته تر لاهوته ‌ ‌ ‌ ‌ دیا هو جلوه رښتیا ده
اول واؤ د هِ آخر شو ‌ ‌ ‌ ‌ الف ووت هو معنیٰ ده

شاه احمده هوَسیږه
چه سن ستاپه مُدعا ده

خما دل دی دمستده ‌ ‌ ‌ ‌ شهان مونږ میرمن ده
که هر څو مرغ زیرک ئے ‌ ‌ ‌ ‌ خلاص به نه شے له کمنده
ته چه حب کړه د خالو نو ‌ ‌ ‌ ‌ خال دانه ده لاد پر بنده
غلا ئے هیڅ له حسن نشي ‌ ‌ ‌ ‌ دا په لس ژبے سوسنده
عندلیب به ژړا نکړه ‌ ‌ ‌ ‌ خوله غنچه دیا سمنده
چه لاله جوړه پیاله کړی ‌ ‌ ‌ ‌ بلبل ځکه دے په تنده
چمن ځکه ښرالی که ‌ ‌ ‌ ‌ چه ګلاب دیار ماننده
نرګس چشم پری روی ‌ ‌ ‌ ‌ عاشقان باسی له ژوندہ؟
له دے حسن ئے څه وایم ‌ ‌ ‌ ‌ مرئ کمره وتد بلنده؟
که پلوه له مخه واخلی ‌ ‌ ‌ ‌ ده دخولے پورکړه بنده

ترپلوڅ کهٔ مخ ښکاره که　　ډیر وړی یاران له کنډه

د ښایست هوسناک ډیر دی　　د چا چا سینه سپینه

په تلاش هم هر څوک دی　　له چاوی که چا ښیا منډه

د ناسوت په تنده کړیږی　　بې خبرله لویه سینه

د احمد حیله رسول ته

چه دده لویه لمن ده

چه په حسن مهیاده　　دا د نړوونو محبوباده

کل به څه سیالی دده که　　دا تر ګله هم زیباده

دا رعناده که زیباده　　تر همه حسنونو تاده

دا خشبویه عطرناکه　　دلفریبه دل رباده

پری رویه ماه پیکره　　د آفتاب په څیر علیاده

شکرلبه سیم غبغبه　　موکمره یک تنهاده

دا دلاوره یک تنهاده　　ښه د سولو زړونو غلاده

د غنچې غلاغلې څوک کا　　چه چاپیره اښه دهاده

لنډے وروځے بانړه عشقی　　په زړهٔ سخته توخاراده

هر یو صمیم په ګنډ اروٗلی　　له کهٔ اره کم خطاده

په تیره خنکے دُلی　　دعاشق کړه سزاده

احمد شاه خوئے صفت کا

چه د نړۍ وړونو مقتداده

ښه دلاوره محبوباده　　په ډیر حسن مهیاده

ښ بخت به خپل کوړم ‖ څه عجبه یک تنها ده

حکم نشه ئے کانه لشی ‖ چه ترمخ لا زیبا ده

دائے په حُسن نه سمیږی ‖ که سپوږمئ که ثریا ده

زهٔ تعریف به ئے ولے نه کړم ‖ داد دوه ؤکونو شها ده

دکمال مخے ئے نشته ‖ لمستائینے بے پرواده

دکمال له سر کته ‖ هر عاشق والئ زماده

په بنائیست ئے جهانونیوٗ ‖ نن د هر زړهٔ کی رنړا ده

وعاشق ته وایه رائیشه ‖ خدائے داکړے نن دیدیا ده

چه عاشق په دونړادړی ‖ په غافل تیاره بلا ده

چه دیار په بودجل رائیشی ‖ که سر پریکه زمونږ رضا ده

په سر وتللو نه ویریږم ‖ دیره دا چه بے وفا ده

دا کمال دے احمد شاهٔ

زاری کړه دلږه دا ده

چه زما مینه په تا ده ‖ هر چه کړے زما رضا ده

زړهٔ م خدائے په تامئین کړ ‖ چه د خپل ځان ته ئے شا ده

نهٔ پوهیږم مینه اور ده ‖ په دے خوبن یم چه په تا ده

که مے سر په مینه بائیلو ‖ بیا نو څه کله زما ده

عاشق په رڼا درومی ‖ په غافل تیارهٔ بلا ده

چه سرستا په ننګ بائیلی ‖ د هغو ولے ژړا ده ؟

په ننګ مرخوشه مرنه دے ‖ ربے ننګه ژوندون جفا ده

هر میره چه شی بے ننګه — بلاړے سپے دے مور غواړه
لاس به وا نخلم له ننګه — که په ننګ پلتے د نیا ده
بے ننګی د یار ننګ نه ده — بے ننګی مے مدعا ده

چه سر پرېکړی احمد شاه
دهغو مینه رښتیا ده

زما مینه چه په یار نه ده په چا ده — همیشه زما د زړه پسے زړا ده
که یار د وینم زړه بیانه صبرینم — ډیره مینه مے دیار د زړه له خوا ده
غم تیرېږی ولے یار کله هیرېږی — چه دا مینه تل وزړه ده له بینا ده
زما یار لکه محبوب د کل اشیاد ے — تر و تلی ماله یار او کم اشیا ده
خلقه که سودا او ره لاس په لاس که — کل سودا زماله یار سره نسیا ده
څوک به وائی چه شی مونږ دریاشی — په خپل سر له شهاسره زمونږ سودا ده

احمد که په سر سره یار مونږه شی
ګرانه نه ده دا سودا زمونږ وریا ده

که زړه نه وای ستا د سرو لبو په تنده — نه وګرځه په لاس چا د استالمن ده
که څه نه وایم خو د تا نه به ښکاره شی — عشق په خپله په یار ښکاره نه میمن ده
بنه او ښه به ته په خپله اوس وو ینے — چه څوک خلاص نه شی ستا د زلفو له کمنده
عاشق ګوره هم په تا سره بنائیسته دے — لکه زیب چه د چوړا دے له مړونده
که له قصده په خوله وائی خود په هیر شے — خلقه د و دیدن ته آس زو مننده
په ژړا که دعاشق او ښیو نه چوړی — چه ژړا ئے ده ژړا د عشق له سنده

احمد ډیر که څه و وائی بیا څو پېر دے
چه د عوئے د په پیر تربے د سرسن ده

هغې توبه د بېلتانه بیا کړکېږه — چې همېش که په مینو زړونو منډه
بنه یاران خپله تار په تار جدا که — د هجران شپه د تل خدای دې وي لنډه
چې دا عیسی بې آرمانه عشق ولي — د آشنائي خونه خالي ورځ کور هغه
بې ژړا یې بل راحت د زړګي نوی — لوند ګرېوان آغوښه کاڼي لکه کېنډه
د یار غم یې د ادب ګرېوان پاره کړ — تېز دا وښو یې که د سترګو واله ژغنډه
نا ړه به یې څه رنګ غوښې وینې ژړانه که — د فراق او ښې به سترګو تړې ړنډه
فراق ډېره و عاشق ته وار ورزکړی — د زړه وینې یې تر سترګو څڅې کنډه
وهیڅ خوا ته یې امید نه وي چې کوړي — خپل صورت شي پر د بانډې د غم پنډه

که غم زور د ربانډې وکړي احمد شاه — له ژوره .
له اخلاصه ته وخدای ته وکړه منډه

کړه له بدو چارو منډه — چې ته خلاص شې له دې ړنډه
که نه خلاص شوې له دې ړنډه — لاړ به د وینې بې سر منډه
په یقین به خپل یار موې — نفس به هوا ره کړې لکه تنډه
معرفت چراغ به بل کړې — یقین و باسه له خنډه
په دا لار چابک مړوی ده — دا چار مه غواړه له ټنډه
نفس غافل دې ویده شوې — پرې ږاوا چوه کړکنډه

احمد شاهه که یار غواړې
لرې کړه د ګمان پنډه

راغه نقش دې اې نا پرورده ګاره — اوس او به سره لیده شي برقراره
د او به په څر کشتۍ وینم د باد دګه — د حساب پرده له مخه نا قراره
دا دنیا وینم یو هسې بې وفا ده — د حباب ته نظر کړه دویه له کاره

سحرګاه په خوب اُوده وم ناګاه — په غوږ ورغې آواز د خوښت له تاره
عالم واړه سره خوب د بېغمۍ کړه — او د عُمر قافله په لښن[2] تیاره
زړهٔ زما هغو زلمیو له صایو وړ — چه له سره نه وایه کړ نه له داره

احمد یې لیاره واړه نسیان کړه
چه په ملک د آشنا راغې بې اختیاره

بنه چه تر ما راغلې رایښې د پېزوان دوره
مر عاشق به شي ژوندې په تا د پېزوان دوره
غم دې لګه بحر عشق صدف د دغه بحر کې — د درد و غم له بحره بیرون کړه د پېزوان دوره

زلفې د یار پاس په سینه لونګین دې
دا زیب سینګار همیشه ستا د پېزوان دوره
زړهٔ زما مرغه دو په یو خل دوت له ورکه[1] — ستا په دور د حسن رایښې د پېزوان دوره
پاس فلک به څه تیرې له تا کوي پېزوانه
ستا د حسن سپینې د آفتاب د پېزوان دوره

چې یې که د بهار ګلونه لون طور طور دي — تا ته په سلام کې همیشه د پېزوان دوره
زړهٔ سا ته احمد کړه بیا د پېزوان دوره — ستا ده زړه په بیو بیا د پېزوان دوره

خوښ دې په سینه یم ملنډه — که خوښ په سینه کړه د ځاد یاره
ستا سینه که هر څو سوز د زړه لري — سوز سره خلاص که د څېرګله باره
که آرایش یو د له ځلې سینګار وکړي — په سجده به نور کړ د قبله داره
سپوږمۍ مې نمر ته بیا ري هر کال راځي — ستا حسن خلاص د تل له آزاره
په سودا سره تا ته دې وړي — د حُسن کچه ستا تل بې شماره
چا چه کړي تل ستا د یاره — چه همیش خپل دي یاري اغیاره

[1] وجود - جسم
[2] کوچ کیدل

زهٔ احمد خوښ یم په دا خبره
چه د سبو به و فرق وی له یاره

رائشه ته ښ د کوره — د غه مسته شاه سرتوره
کړه آشنائی له یقینه — مهٔ شرمیږه له پیغوره
برابره نشانه څئ — ددې مستیانو له زوره
ښها نګینه د مینو — تل دی پردنو شوراشوره
چه د مینې عشق ووری — سکه دی په شوه وینه توره
که کوشش نه واسئ مینه — خوښت به چاد عشق له اوره
چه د عشق لښکرې رائشي — خراب ژر شهٔ باسی له کوره
بې سوخته آرام نه کا — بیګانه له پلار او موره
دم په دم د یار یادیږی — سینه سوځی لکه سکوره
همیش وچه شونډې ګرځی — پیاله غمه څکه توره
دردې سخت د آشنائی — جدائی ئې ده له اوره
هجران وصل کنزه یو دی — ژړد خلاص د غم له شوره

یو دیار غم شی احمده
دې تیب کفا لا نوره

رنځ، غم

ښ راشه ښها دلبره — ده عجیب شیرو شکره
دل آرامې عطر سائې — مه جبینه موکمره
آهو چشمه کل اندامه — دل آرامه مه پیکره
سیه چشمه دلربایه — شکر لبه قد عرعره
در ګفتاره خوش رفتاره — سنبل مویه زرین سره

نازنینه دل آزاره   جوړه سروِ صنوبره
ګلعذاره ده مشکباره   پری رویه ده ګل سره
سیمین تنه ګل بدنه   جهان ګیره سرا سره
پُر طربه سیم غبغبه   خوش آهنګه تېز نظره

دَ دلبر له صفتونو
احمد چرې دې خبره

مجاز راغله حضور ته   زړهٔ خوښي کاله دیه نوره
زړهٔ به چالیدلې نه وو   که فاني وے له صدوره
ذاکران به ذکر نه که   چه خبر شي له مذکوره
یوے مثل ذکروائي   بیاله تا پټه مستوره
دیقین جلب دی واخله   ته زړهٔ مات کړه له غروره
څو غرور لرې په سر کښې   خلاص به نه شې له ضروره
ګوره دا دیلي یار دی   څو ګمان کړې له ماروره
په نظر زړهٔ صورت باسه   زړهٔ په دا نظر منظوره
دعارف په زړه جلوه کړه   دغافل له زړهٔ مهجوره

احمده په ګمان به یېږهٔ نه شې
په رښتیا اغله دا خلاص توره

دا دلبره نا قراره   ده مشکباره ګلعذاره
نازنینه پری چهره   ده راغلیه له ګلزاره
تېرې سترګې ئې کولې دي   خطا نه ځي له ګوزاره
عاشقان ئے زخمي کړي   جوړه سرو د جویباره

شوخ و شنګه ده هر کوره | تراس نهٔ لری ستاره
دواړه ئې لغړ ئې کمند دی | ویره نهٔ که له آزاره
توری کړی ئې دی نیوونه | لاموږه نه ده له ښکاره
دادی وئ په مید الونو | همیشه ګرځی شهسواره
چه دا هیبی ښایسته ده | شرم ستا ښائی ګلزاره
ګل به وائی نهٔ شرمیږی | هر ازګل ئې له رخساره
هم په حُسن ښایسته دی | آهو چشم خوش رخساره
سیمین تنه ګلبدنه | شکرلبه دل آزاره
عنبرِبویه سنبل مویه | یوږه ویړے له عطاره
ګل به حُسن ځنے یوړکه | که خبرشی له سینګاره
په ادی و سوزے پیزوانه | همیش رګ شے له انګاره
ته دیاریه شونډو پروت ئې | خبر نه ئې له کوکاره
زړهٔ ئې وسوهٔ تر قیامته | عاشق ئې دُرغُنچے ابداره
دِلربائے ناز پروره | خوش نغمه ده موسیقاره
په نظر کښے تیز نظره | نظر نه کړی عنقاره

بل پناه دَ احمد نشته
مل ئې شے پروردګاره

غم دِ مه وینم دلداره | غم دِ زړهٔ باسی له کاره
ستادیدن نهٔ دی ګلشن دے | دا ګلشن دے به له خاره
دغه ګل تازه بهار دے | ګل تازه هسته بے واره
چه ئې دم په دم شریک وی | بے دم زیست نه شی ستاره

یار مې ګل زړه مې بلبل دے　　بلبل نه وی بے چغاره
ګل تازه بلبل چیغار که　　ګل تازه لره سحاره
تل د شپې زړه نه خانه وی　　د سحر باد له ګلزاره
د عشاقو زړه بیدار کا　　چه ثنا کا له دلداره

احمد شاه زړه د بلبل دے
چه ثنا کا تل له یاره

څه وایم د عشق له زوره　　چه سرے سیځي بے اوره
تمامی عمر نه لیږی　　وچې شونډے کونه توره
بے له یاره څه یاد نه وی　　بیګانه له خپله کوره
په ژړا ژړا دے درومی　　بے له یاره بیله نوره
که ئے سر په تاوان وړکه　　نه خلاصیږی له دے پوره
چه دا هسے دوه غمونه　　کاش پیدا نه واے له موره
چه جهان ته ئے نظر نه وو　　میینے د یاسته له سوره
عاشق تیر تر نام وننګ شو　　نه شرمیږی له پیغوره
جدائی دَ زړه لو اور ده　　سرشندی له عشق له توره
عالم خوېش کاروزګاروته　　عاشق بے له یاره کوره
ستا په نام دے بدنام شوے　　دَ آشنا په سترګے ګوره

احمد شاه وائی دلبره
رقیب خولے ته مه ګوره

نن دے ولیدلو لاړه!　　محبوبا په زیړه غاړه
د اخلاص جنګ ئے له ما کړو　　په ستنه راځنه لاړه
راته ووے حال دِ څه دے　　اے زما په غم ویجاړه

زړهٔ همیش له تاسره یم — بیا به خپل او طاق مے غواړه
که له تاسره زړهٔ نه وُم — بیا هاله را پیسے شړاړه
ته مے غوټه د ګریوان ئے — تل د عشق مزے په غاړه

داو ئیل به احمد نه کړه
که په عشق نه وے لتاړه

زړه الهی تاته جوړ د عشق له سوزه[1] — خبردار به نشے ته له دے رموزه
یاد عشق خبرے چرې دی آسانے — کړه د کبر خولۍ ته له سره کوزه
ته ئ ماینه ونه دار وه که پوهیږې — یقین باسه ګمان له دے تموزه[2]
کمان لکه وانیه ورباندې کیږده — بیا د عشق په اور کے ووباسه دروزه
په ډیوه دی دوصال همیشه بلے — د غفلت په تیاره څو ګرزے عجوزه
د یقین باره له ځانه سره مله کړه — د همت ښکار ونه راالسه لیوزه[3]

رضا خپله ترڅو د یار الهی احمده
ګرزه چا په لاس نیولی دو ترپوزه[4]

ته له درده مهٔ ډیږه — ستا کمال دے وسهیږه
چه له ځانه شے بے ځانه — شے خبر به وپوهیږه
زړهٔ په عشق کیږے بیتاب دے — په رو رو وړته ودیږه
زړهٔ مے هسے لیونادان دے — له نادانه وُ ویریږه
له آشنا که زحمت پیش شی — ته په صبر و توا ښیږه
معشوقه ترخهٔ وئیل که — په ترخو ئے مهٔ کهیږه

---

۱ سیلاب۔ ۲ سخته ګرمي۔ ۳ له پیرانلو نه۔ ۴ کمزورے کیدل۔

داب د عاشق دا دے | څهٔ چه اَروے هوسیږه
لکه قهر هو مره رحم | په دا قهر مهٔ نولیږه
دآشنا دیدن یاران دے | لکه زمکه پړاو بیږه
دَ دیدن ګل به زهرغونشي | نه بلبل غوٌندے جاریږه
دیار عفو نو دوب کریم | زما زَیه ورحسیږه

د احمد نفس سره دکوه ده
زړه ته یے ډیر حسیږه

اے زما زهیره نسه | څه خفه ئے له نفسه
په آشنا پیسے تلاش کړه | خودے لاس وی له دستړ
بچاؤ زړه خپله بوریاکړه | وکړتاه کړه له یکرشه
دملے شرف دے بیا موند | بزرګی ستا تیږه اطلسه
اوپه ځان باندے قبول کړه | هنرزده کړه له قفسه
سرزکوټه کړه نو به خلاص شے | دناسوت له دے قفسه

تورودیل ئے دخ واخست
" احمد" خاندی له هوسه

که هر څو راشي ویاسه | عشق به نه وی بے هراسه
دے په خپله زړهٔ میٔن کا | کا ارمان له خپله لاسه
وعاشق ته جواب ورکا | بیانا رے وهی چه راشه
ته هغه زما میٔن ئے | چه تل نوش کړے لبیاسه
زما مینه په تا پیره | ولے ته ئے کم اساسه
که زهٔ پیره دلیری کړم | ولے ته بے کم دکاسه

لے دا وېنا مته ده فرخ شوی کېږي.

لے نااتلاری - خپر

هوښياري بويه احمده
چرے پرېنوزي له آسه

خوار عاشق به ورک شي نن ماياره ستا له لاسه
مه پرېږده رقيب له کوره باسه

خاص عاشق هغه دے ستا په مخ باندے دلبره
سر پرېکړه وتاته نورے ځي په سر د پاسه

دا شاهان انعام ددروکاندي د هر چا ته
ستا انعام دغه دے چه وَيار ته واڼے راسه

تنشه ستا مينه و عاشق ته سروپاے دے
اے دلبره مخ ديار له مخه مه جاره باسه

هيڅ به ستاله شانه کم نشي دلبره!
کله کله خو وخپل عاشق ته وُجاره باسه

مېنه ده د عاشق به شي ځنډے نن ما دلبره!
ورکړے که يو گُل شراب د سرو ليو له طاسه

نشته د احمد د زړه آرزو آرزو دے دا ده
ياره هرڅه شي خو يو دے ته له زړه مه باسه

اے کم بخته کور کښېنه — څو به خورے د سړي خوښه
د دُنيا په کار نن غمرد سے — دين کښې آس تراخې له لېنه
نفس شيطان دواړه زهير کړه — دښمنه نه وي د چا خوښه
په رښتيا ويلو زهير ېږے — له دروغه آخلے غوښه
ته دے خپل ښه و غواړه — دنفس مه آوُره بار کښېنه

د دې نفس عمل نهٔ پرېږده — دغیرت لېنده پرې کېښه

دا خپل ځان که تورې خاوړې — دکینه دکاږه بل کېښه

د باور غشي دې وا خله — دا د نفس خاطر پرې کېښه

په دې واز کو منزل لنشي — ویلې ئې کړه د عشق له کېښه

احمد شاه کهٔ نفس پرې وُلې

غشي کاږه له سېر کېښه

تهٔ چه وعظ په منبر کړې اے واعظه — منبر په وعظ معتبر کړې اے واعظه

ستا هم ډېر دی تر الوسه — چه ابلاغ د پیغمبرؐ کړې اے واعظه

د بېسو بنې خبرې وائے! — ناخبره به خبر کړې اے واعظه

د وعظ تحقیق دِ بو یه — بله نوی دې لم د بلے سر کړې اے واعظه

احمد شاه وبل ته وعظ وائے

ولے خپل نفس خبر نکړې اے واعظه

زړهٔ مې سوزی د بېلتون له سخت داغ — چه همیشه مې لوګے خېژی له دماغه

که نسیم چرې د ګلو په لوري راشی — دا وېره بلبل به ولېږی کانړې له باغه

زړهٔ بلبل زما وېدهٔ نه دې په ستر ګو — انتظار ئې د نسیم ته له سراغه

زهٔ دا وښیو باران وورم غنچه خاندی — خدائے دِ نه کا دا هوس د ګل له زاغه

زهٔ احمد د یار پر لوري په سردر دوم

د بېلتون په تیاره هسې بے چراغه

شیرین عمر چه تېرېږی دریغه دریغه — دا دلربه څیر بهېږی دریغه دریغه

ولے نه پوهٔ یې خبر نه دے له رفتن — چه دا هسې زر تېرېږی دریغه دریغه

ولے هسې شوې بېغمه نه ما دله — عمر باد غوندې چلېږی دریغه دریغه

که هر څو په ویرنا نجوړې کړې مانړۍ — په ارمان ځنې پاتېږي دریغه دریغه
دریغه دریغه آخر دریغه ږ ما دله — چه مینځ هیله بېلیږي دریغه دریغه
دیاران لکه ګلونه د بهار دي — دخزان په تاوړ ژېړیږي دریغه دریغه
دهجران مثال دوزخ بېلتون وړې — دعاشق په سر لګیږي دریغه دریغه
ددنیا دلې پرلېښودي بې وفا دي — سودې نه وي چه وړل کیږي دریغه دریغه
که پیدا نوے دیدن بېلتون به مړ وو — له دیدنه خون بهیږي دریغه دریغه
که مقصود د آشنائۍ ده بېلتون خېز کړه — ستا له لاس درسیږي کو دریغه دریغه
آشنائۍ په مثال ګل حاصل ئې خار دې — خارشي سخت هله څرخیږي دریغه دریغه

احمد شاه به څه غم که وقت دهوش دې[1]
دوصال نوبت تېرېږي دریغ دریغ

راشه ترسرتیر شه اے په سره پېزوان عاشقه
سر پرېکړه پالنګ نه څه دخیل جانان عاشقه

ځي په ژوند وادرته څکه توم ددنه پتنګ شو
څه په ژوند واوړته اے په نارستان عاشقه

راشه اے بلبله دے وطن ته د سرو ګلو!
دروهه و بهار ته اے په ګلستان عاشقه

مات کړه د صورت قفس طوطي له بنده خلاص کړه
دروهه بیا د عشق ته په دا باغستان عاشقه

سیر د معنی کړه دا خبره په زړه آوره
شه خاموش په حرف د "احمدشاه" پوهان عاشقه

---

۱ د حبیبي په نسخه کښې دا شعر داسې دے :- " احمدشاه به څه هوس کا وخت د غم دے .
د بېلتون نوبت غونږیږي دریغه دریغه "

که ووایم له تحقیق — کلمه ے ده رفیقه
د رندو ستر کو پیره ده — بے له دے نشته طریقه
اقراری دے له جنته — منکر ته کنډه غزلیقه
چې هیڅ نه کېږله — خوند ئے بیا مونده حرلیقه[1]
په ارمان ئے نه خلاصیږی — داد اور له منجنیقه[2]
ستراَبده پیکینې بندوی — دو توږوی ئے دقیقه
جهنم د دهٔ سزا ده! — خبر نه وو له شفیقه
له دے ابره[3] به تو لیږی — داد بلے لاس شقیقه[4]
داد دوؤ کړنو کلید ده — خپلولی ئے له تصدیقه
چه بیغمه شوه له غمه — د کلی له بنده لو نیقه
په کلمه سړے اصلی دے — پرسش نشته له زریقه

د توحید میوه کلمه ده
احمد ئے خواږی له رزیقه[5]

کرشمه د شان په شان که — د نګار نقش جهان که
د کثرت بازار ئے جوړ کړ — عجیب تور پکینې جولان که
د عدم ها چه پخه شوه — د موجود نور ئے بیان که
لکه نور له ځانه بیل شو — د موجود ها ئے نشان که
پته هاوه په عدم کښې — د انسان نقش په ځان که
یو نور ود ده مثاله — یو ظاهر بل ئے نسیان که

---

[1] سوزش - سوزے۔ [2] پجرغنه۔ [3] سستنه - لشه۔ [4] ناسکه روره ملګرے
[5] رزیق لفظ صحیح نه دے خو احمد شاه بابا د رازق په ځائے استعمال کړے دے۔

یو کړته دوه ئې ستینې — پکښې پل لیر دَ ایمان که
شو به مثله کړته سازه — بیا جدول ئې د قرآن که
بنا یُسته جنت ئې ساز کړه — تماشا پکښې ر دحان که
مست تر سن د جبروت دې — چه سوړلی پرې کاملان که

دا جهان ډیر پر تا نړیوړی
احمد شاه دَ خپل وطن ارمان که

غم دیار چیړه عجب سرې زړبون که — غم دیار دے لکه مار د زړه جیحون که
جدائي ئې هسې تیزه لکه اوړده — چه بې تیغه همیشه د زړونو خون که
غم دیار کا تِ یار مرغه پاتې نشي — بیلۍ یار له تنه تللې روح راستون که
د صبر ۃ ستون د زړه په کله وریږي — چه بیلتون د صبر ۃ مات دغه ستون که
که نعمه ځان پټ که پټ به تر نشي — په هر دم کښې یار دیار پیر شوا خون که

ای احمده دنیا تیره په هر چا ده
ستا په تورو په بل وقت فخر پښتون که

بلبل چه دا ناله که — په زړه داغ لکه لاله که
د نرګس چهره ده زیړه — د داغ منت لاله که
بلبل خه رنګه سهیږي — چه نرګس چشم پیاله که
حق ئې په جانب دے — چه په ګل زړه کړے تاله که
په دا هسې هي سره — بیا خزان زړه نا له که
د خار به منزي تماشي — که ځان د ګل په خوله ترا له که
د سرد لال به ډیر شي — که دیر ستر ګې تره غزاله که
د نسنه د هسې په چانړ که — کمنادا د ساغر یکساله که

هر بیان چه د عشق وي
احمد شاه ئې جوړ رساله که

زړۀ زما کله آرام په دلارام که — مګر پیش راته د سرو لبانو جام که

تسلي مې د زړه نشي بې له یاره — که غنچه د خُلې خندان نه ګل اندام که

د غه طور داوریل دې نه پوهېږم — او که جور و ستم زلفې سیه فام که

چه تو سن د یار د خیال راغئ د یار ته — ادس آرام به د عاشق په زړۀ حرام که

په وعدا وعده به یار بازي درکه — کم ښایسته دې په وعده خپله دوام که

په درست عمر د یاري تار که تاؤ که — بیا چه ګوري کله ورو هغه خام که

د یار کشکي بیاري که تل وینا دي — ورانوي به بېلتون به انتقام که

د غه هومره چه د یار په نامه یار شي — په ترخه وینل و یار و ته کلام که

د یار فکر که څوک کانې نه ئې نه که

احمد فکر د خپل یار په زړه مل که

زړۀ بلبل په لاله ګل په ځان هلاک که — روغ به نه شي که دلبر ئې بیا رد اک که

د چمن بلبل به بیا هوس ونکه — که یو ګل ښکاره د مخ د ګل لاله که

د عاشق سر به قلم په یوه دم که — د غمزې په تیغ ښکاره کړې ئې شهدا که

د خدای نه یاران د عشق په وطن وُوري — بې له یاره خوار عاشق سره د چا که

د هغه عاشق سر غوڅ شي چه ئې دریغ که — چه له سره وایه نه که څه پیر وا دې که

په نفس نفس و یار ته په سجود وي — په څو ورځون چه ئې له تنه سر جدا که

مینه اوس ده پتنګانو سر پرې کښېښود — د یار دید د مرګ پیاله ځان پرې تنا که

د دلبر نظر خدای نه دې خطا ستنه څو — که هر څو عاشق مارغه ځان په هوا که

له دوې بیت په معنی پوې نه شوم۔

چه شعله به د پېروان ښکاره په ګل شوه — وهر ګل وته سجده څکه بورا که
چه ښکر دیار د زلفو مخامخ شي — زړه که هر څو بادشاهي ماتې پیدا که

دا مهم د عشق آسان نه دی احمده
دا مهم د خدای په داد که ئې خدای اسرا که

نن مې زړه په اختیار نه که — بې اختیاره اختیار نه که
څو آشنا ئې دې لیدلې — لکه دی یشتلې قرار نه که
د پېروان لمبو دې داغ کړه — څنګه له داغ د مدار نه که
له خپلو دې پردی شو — هسې رب څوک بیمار نه که
بیګانه له ننګ و ناموس — بې له یاره وقار نه که
د آشنائی غم نه وړي — بې له غمه بل کار نه که
که بهار په زېړه ګلو — بې دلدار بهار نه که
زړه د ګل په سینه لګي — هېڅ پروا دې په خار نه که
په ژړا در بانده ژړا اړي — بې ژړا بل روزګار نه که
که د هوسی په زړه خبر وي — ښکاري به په کېلیو ګنار نه که
لکه د هوسی په زړه تېرېږي — په زړه دې د چا هسې تار نه که
لیونی وړ لیچه ګرځي — زړه چري قرار نه که
د سرګند له ویره غمه — قرار په دښت د کوهسار نه که
چه بې یاره شپه تېرېږي — هغه شپه دې شمار نه که

دا احمد شاه دیار رضا پکار ده
خدای دې څخه بېزار نه که

چه دلبرے شی ساقی سترګے پیاله که   نږه بلبله د رخسار په ګل ناله که
چه دلبرے غمزه طوره اِشاره که   ګویا نور د نمرله مخه کشاله که
چه ئے ګل دِ مخ چمن ملاحظه که   په افسوس سره ئے زهره ګلِ لاله که
تصور ئے د شهلا سترګو پر لسی   په کاته ئے سترګے خاورے غزاله که
فلک کله به د تیښتے لار پیدا که   که دِ تند کاته مزري پرے حواله که
کاته ئے سیف ابرو کمان بانړه خدنګ دی   په سر تور کاکل سنبل زلفے تاله که
په هیڅ طور د معشوق ځوك نه پوهیږی   چه هم قهر نازو غمزه وزد وړه لاله که
د دنیا د غم بیړی ځبله داوړه   چه بنادی ئے لږه غم ئے صد ساله که
دا جهان ګوره عجب د ګلو باغ دے   حیف په دے چه د جهان تیغ ئے ماله که

په دنیا کښے پو اسمان د احمد دا دے
که مے خدائے تعالیٰ له چیله یاره هم پیاله که

نه چه هسے تیره غشی همیشه ساتے له شنګه
د عاشق به ځرنګ وېره نه کوی ستاله خدنګه
د غه ستا د تیز نظر صیاد چرے چرے خیال که
د عاشق له سره یاره خولے پرے باسی بے درنګه
په تش یادے د عشاقو شیرین خوبنی له سترګو
نه پټیږی دنیا سترګے ستا سره باهوله شرنګه
تر دا بے بیتی دیار ته مرګ بهتر دے هزار ځله
خدائے تعالیٰ دِ نه کا په یار ئے کښے ځوک پټه هم بے ننګه
ګرزیږه دیار په مخکښے "احمد شاه" ادب بویه
که ته نه اورے هیڅ رنګه د مخالف غشو له جنګه

دړه وینے مدام پرهٔ بهیږی حُما کلرنکه
پرے پوهېږم په لیمو دے بیا دی بیږی زما کلرنکه
د مږکانو په خدنګو دے تمام سوری سوری کړم
نو دے پریښوم نه کېږے چه تیریږی حُما کلرنکه
حُلبلاند دے د هجران دانه یښنو کړم حُما یاره
جدائی دے لکه اور په زړه لګیږی حُما کلرنکه
سحر د هغو عاشقانو چه خپل یار و ته به ژړی
خوار شو هغه چه ئے یار و ته رسیږي حُما کلرنکه
زړه حُما لکه غرغړه تل چه تویږی د نظر ولی
ستا د سترګو له کناره څوک نه ځیږي حُما کلرنکه

اے دلبره د "احمد" له حاله وګوره قیاس کا
چه به یاره په بیلتون کښے څوک سوځیږي حُما کلرنکه

تاسی و پوښتئ بلبله — چه دا څه وائے له ګله
دخزان لښکر خوره کړے — خبر نه دی یو له بله
دا خزان په زړه بلا دے — د هوس عمرے رانیوله ګاله
د بلبل زړګے به څهٔ کا — خزان پرے پاسته پریله
چه یاران ځي بېلیږی — بلبل آه د ګله دله
دیار په لوری کتائ نشم — زړه مے چوی له کوګله
آه په غڅو سترګو ګورم — یاران وا الوت یو ځبله
پېژ هلایه سترګے ځکه — چه جرس ناره وهله
جدائی لکه اور ونه — په دے اورئے سینه چوله.....

په مرګ نه یم چه به مړ شم؛ ارمان دا تورو اوربله = نست نه یم چه ارمان کړم؛ جدائی ئے کوم زړه کی ځاله =

داڅیراسې دارمان ډیر — چه بېلتون سینه یې ژله
زړه مې تل د غمګی ځانې دی — چه بېلتون راشه مل مله
جنګ له بېلتون سره شي — په هر میچن چاده بولوله

۵ حکایت مکره احمده

شه تیریده دی لیوله بله

مینې غمڅکه وار کړې ځما دله — څو به ته باره کوکار کړې ځما دله
د لیسرلی ګلونه ډیردی په جهان کښې — څو بلبل غونډ چنار کړې ځما دله
توره شپه به رڼا ورځ شي په تابانه — که پتنګ غونډ نثار کړې ځما دله
دا د عشق غوټۍ به ښه تروتازه کړې — که یقین ابر بهار کړې ځما دله
د بېلتون شپه به هیڅکله پاتې نشي — که اخلاص ته یې د الار کړې ځما دله
همیشه به ته دیار په لیس د مورې — که تاریک خاطر سهار کړې ځما دله

"احمد شاه" بله دعا نه ده عالمه
په لیده وصې ون کار کړې ځما دله

نن بیا ولې ژړا کړې زما دله — همیشه آه و غوغا کړې زما دله
لکه څپلی ګلې ورک کانده هوسۍ — هسې شان اوبلا کړې زما دله
ګورم بیا په نصیحت د صبر نشې — ګریوان چاک په واویلا کړې زما دله
لکه اوړته ناقراره څې ستی — شیرین عمر و ته شا کړې زما دله
په دا ډیر ډیر شوره شر دې نه پوهیږم — هسې نرم زړګي چاکړې زما دله
بیا هاله به ته د غم له درده خلاص شې — چه د زړه ترکه هوا کړې زما دله

دعبتی په دیوان کښې دا بیت دا سې دې :-
دا نه ږې ځکره احمده — چه په څه ډیر تیریده له

د شها دا ګنړ سیل به هله ادا کړې — که تسلیم خپله رضا کړې زما دله

د پسرلي ګلونه ډېر دي په جهان کښې — که بلبل غوندې نوا کړې زما دله

تور شپه به رڼا او روڼ شي په تابا ستې — که پتنګ چه ځان فنا کړې زما دله

غنچه ګل به له هوس پرتا زره کړې — که یقین ابرو وفا کړې زما دله

د خزان شپه به شګفته پاتې نه شي — که اخلاص په دا وینا کړې زما دله

همیشه به ته دیار په دیدن موړ یې — چه تاریک د زړه ضیا کړې زما دله

احمد شاه بد دعا نه زده عالمه

په دیدن یې خوا په خوا کړې زما دله

دلربا و ئیل غافله — وعاشق وته راز غله

هر عاشق چه یې هوس کړي — سر یې نه وړله بوړ جله

هر چه سر یې بوړ جل بایللی — هغو زه کړم پسر خپله

د مینې مې نوش کړي — روغ به نه وي له کوګله

که زما خسار یې یاد وي — وینې به تر اوږي تل نه تله

هر عاشق چه په عشق راستې دې — زه له دو نه یم غافله

که یې لین غوندې یاد دې کړي — زه به یې یاد کړم یو په سله

د آشنا سره مې راز دې — غیر محرم دې له وربله

براېه چېړې احمده

شها سینه خوله ولشله

دلبره خوش خرامه — په حسن ده تمامه

په حسن ده تمامه — زړه یې یوړ بې آرامه

زړه یې یوړ بې آرامه — داد عشق له سرانجامه

دا د عشق لہ سرہ انجامہ — عاشق شولو تل ناکامہ
عاشق شولو تل ناکامہ — دا د سرو شونډو لہ جامہ
دا د سرو شونډو لہ جامہ — زړهٔ لہ میو بے آرامہ
زړهٔ لہ میو بے آرامہ — عجب ښاندی گل اندامہ
عجب ښاندی گل اندامہ — زن را کوزہ شوہ لہ بامہ
زن را کوزہ شوہ لہ بامہ — هغہ مستہ گل اندامہ
هغہ مستہ گل اندامہ — عاشق ولیدہ تمامہ
عاشق ولیدہ تمامہ — پہ خندہ الہ الف لامہ
پہ خندہ الہ الف لامہ — پہ وصل نہ دہ خامہ

پہ وصل نہ دہ خامہ
احمد ولیدہ تمامہ

تل دیدن ئے وے لہ جانہ — زړهٔ بہ خلاص ؤم لہ هجرانہ
کہ دا بخت مے میسر شوای — گرانہ نہ دہ ستا لہ شانہ
ستا لوری بہ کمہ نہ شوہ — زړهٔ بہ خوش ؤم تل لہ تانہ
پہ آشنا بہ هوسیږم — تل بہ وینم لب خندانہ
و آشنائی تہ بہ گورم — زړه خوښی کہ لیږوانہ
زړهٔ بہ څرنګ خوشی نہ کہ — چہ وینم دوی زلفے لړزانہ

احمد شاہ کہ همیش وصل دیاوی
د رقیب غم نہ ځی لہ ځانہ

زړهٔ مے تا پورے صنمہ — مدام کا د دیدن طمعہ
کہ د ښاد پہ دیدن نہ کړے — دے بہ ومری ستا لہ غمہ

په کېدای که نظر وکړې ستا لوڼی به نه شي کمه
زړه چې ستا په دیدن بنا دوی هغه زړه تل دي بې غمه
چې ګل په دود خندا کړي خالي نه دي له ما تمه
د اخولي کړه تل سخي سړی طمعه پرېکړه له حاتمه
مینې هسې پېره را کړه هېره لاس کښېږده په لا رحمه

که ترخه ده که خوږه ده
دغه لار احمد ګا سمه

زړا غله مسته مستانه لکه هاتي له خپله ځانه دیوانه
سره لبان او تورې زلفې خنړوي لږ په لوړ کړي لږ غواړي بهانه
دیا زړونا ګک بې بیاري جوړه ولي بې عاشقه به بې څوک که نشانه
داسپین رخسار تورې زلفې دام شو زړونه بې بند کړه دشته خالي تشنه دانه
بندي یم که خلاص یم ستا له زلفو پرېږده به نږدې ستا د زلفو آستانه
که په مینه د یار هم ستا د قسم یې که به را نږدې ساقي لب پیمانه

حال ستا ته احمد شاه که دانا یې
اوس زړه په بهانه ده زمانه

زیب تر ګلو زیات د یار که رخسار دنه روي رخسار که تجلي کاندې نور دنه
زه د یار په صفائي لکه آسمان دې باطن زیب که لکه ستوري شته خالونه
په سامان د سر رخسار زما د یار دې لکه چوري د میئن ور لیبې ژ ږدنه
د جنت حور ولې حسن لاس په سر کړ چې نظر بې د شهي کړه په ښکار ږ نه
نه پوهیږم دغه زړونه دي که لعل دي چې لیدې شي په غاره سره هارونه
نه پوهیږم رڼنائي د صبحدم شو که خندا بې سپین سحر که په ملکونه

زړه سړېږي که په اوبو له نجالسته — چه ئے ونډل دلبر په سپين غابنونه

په احتياط ئے څارل کړۀ چه وړی نجوری

احمد شاه د سپيږي زلفے مارونه

غنچه خوله سپين سپين رخسار شنشن خالونه — د چندن ونه شهان زلفے مارونه

سرو قدو نازنينه معتبره — کږ ئے وروځے په زړۀ کړۀ که پرهارونه

په ليدۀ به د چا زړه وړته قرار که — شمس قمر ئے کړه خجل په آسمانونه

د چا تاب چه تعريف ستا د حسن وکه — چا تمام کړه ستا د حسن داستانونه

تا ديده د خلق غول په ګمان عاشق کړه — په ديدن به عشق کم نه وو له جيحونه

د فراق اوښکے که وزن په دريابشي — د جهان مخ به فراق که دريابونه

په دلبر چه لاس نه رسی بنادی ګم ده

احمد زاری له زړۀ ئے جوړ شو کبابونه

راغله په مونږ هسے يوه ټکه زمانه — ډکه له بے قدره له بے درده همخانه

ده يو بے کماله د کمال پوښتنه نشته — ره وغله احمقو له احمقو يکانه

زړه بتر لے دا زمانے پورے عبث دی — جوړه د حباب په دو دلبو ياد ئے بهلنه

هغه چا چه زړه ودے په دنيا پورے تړلے — شو خاورے د دهر له طعنه بيګانه

هر څوک پرهيز کوی د خلقوله تهمته — جوړ مرغه به که تا ته وښه دانه

ګمان که نه هر څو څنے وباسے ونه نه زے — دا دنيا له غمه هم پيدا ده غم خانه

کوره دا زينتي زلمی هم هغه کسان دو — يرے ئے به وه دنيا ورځنے ټوپ کړه مستانه

رائيشه د وفا طمع ترے مه کوه احمده

بے وفا دنيا ده بے وفا ده زمانه

؎ د تاتار دير مشهور درياب نوم دے۔

که دلبر الېښي په مخ شنه شنه خالونه — هسې لېښي دي ښڼا په زړهٔ داغونه

په دیدن ئې هوسېږم که تل لېدېږم — عجب اور د بېلتانه پرې څوي لمبونه

چه د هجر په اور وسوه سبزه به نه شي — مګر ووري پرې د اوښېو باراڼونه

د چمن زيب و زينت په ږ پېوګلو — د خزان پرې بانده راغلهٔ ناتارونه

د آشنا وصال بهار هجر خزان دے — خزان تورۍ ګړهٔ د وصال د مراد ګلونه

د چا بخت چه ماتېه راوړي مرګ بهتر دے — چه بې بخته ژوند کوي د غم مارونه

بخت د يار سره ياري ده احمد شاه
يار چه يار وي هر نفس دے جامۍ

ښايسته د باغ ګلونه — په مخ زيب که شنه خالونه

د ښايست ځے ئې نښته — سره لبان سپين ئې غاښونه

هم خوشحو په عنبر بويه — لورې زلفې تورې مارونه

په قد سرو صنوبر ده — سپين څړانګے مروندونه

په څه شان کوي زيبونه — چه دا سره که سره لاسونه

ګل رخسار لاله زاره — شهسوار خوځي ږ پردونه

لېندے وروځې بانړهٔ غشي — پر عاشق ئې ګذارونه

بې پروا ده سنبل مويه — ښکار د زړهٔ په ميلانونه

را جهان ئې مسخر کړ — هميشه کا ناتارونه

آهو چشم نهٔ شرمېږي — د کولۍ که ګذارونه

د يا قدرت په شلۀ شو ځے — په خزان وچ شه پاڼونه

د غاښونو ئې تجلی ځي — بې بها لکه درونه

لونګين ئې دے په غاړه — په زړهٔ کاندے ږتارونه

صراحي گردن مئے لبه　　سره لوګان لکه لالونه
دلبرئ يې رنګ په رنګ دی　　هم يې ځوئ له شموا خونه
آشنائي يې نا قرار ه　　ګاه بڼا دی د ګاه عمونه
ځان په حسن آراسته کا　　ورته چوی مئين زړونه
مرلټ په ش وند وربنکاره که　　بنه عجيب دی خصلتونه
غمګين مه اوسه عاشقه　　دا د مستور وز کا ړونه

احمد شاه د يار طوطی دے
وسکه ډيرکه چيغا ړونه

شه عجيبه نازنينه　　تورے زلفے مه جبينه
دلاراے عطر ساے　　خوش قامته کمر چينه
سيه چشم دلربايے　　ګل اندامه د ه قرينه
مه پيکره دل آرامه　　زړه يې خپنکله سهينه
شکر لبه سيم غبغبه　　يو عجيب ناز لړينه
ګل رخساره خوش خرامه　　د مشک بوئ نازنينه
دل آزاره شوخ و شنګه　　تل په وړوځو جنګ کوينه
خوش آهنګه پری رويه　　کوړه زړه آخلي په مينه
سرو قده ګلعذاره　　خوش رفتاره ځي مهينه
آهو چشم ګل بدنه　　تل په زړونو تاخت کوينه
سپين يې غابن لکه درونه　　بے بها قيمت لړينه
سنبل مويه کج رفتاره　　تل د زړونو سرو هينه

ناز پروره ده ماه رویه — دا غمزوے زړه سیزینه
مرکمره خوش زبانه — څه شو اورکه لګوینه
سیمین تنه عنبر بویه — تخت سینه لکه بالینه
د معشوق تعریف مے دکړ — عاشقان به ئے لولینه
نن په خیل عمر غوړیږو — صبا تیر خلق یو لینه

په دعا د احمد یار کا
هر چه دا غزل وائینه

څه عجیبه ناز نینه — تازه رویه مه جبینه
یو دا هسے مخ لرینه — نالیدلی زړونه دړینه
خوش زبانه خوش رفتاره — بے له تیغ زړونه وهینه
زړونه هسے ربوده کا — په خوله پټ اسم لرینه
چه دا هسے ده ماه رویه — زړوے ښکله سهینه
که هر څو نفس چیری کړم — د لیسار د له یمینه
د لیسار و له یمینه — ملک ئے یو دے له یقینه
که هر څو په نالیدلی — په خوله بزغ وکه شیرینه
نبه بیه زه الشه مینه — د عشق لاره تک سپینه
زه ګل یم مینو بوئے کړم — شوم حرام له دو بینه
د یاران په دود ورسیږم — د عاشق په ډیره مینه
د غه خیل دین ورجار کړم — بیا په خپله شم امینه
په پور حل ئے دننه پوهه — ترشهرګ یم ورقرینه
زه خبر کله ذات صفات یم — ستر ګے نه لری خود بینه

دا خرکنده معما ده | چه له ما ځان ته وائینه
کله زما هسې هستي که | ځان ښکاره کړه رسینه
چه تو خپله خودي تیر شي | ما بر دو یني مهینه
ما په خپله خودي بینو | سهم ستاره لونګینه

احمد شاه خودي پرېښ ده
چه ووینې لب شیرینه

زه به څو کړم ارمانونه | مینې ځې په قطارونه
دردا تلو و لاړې نشته | بیلتون کاڼي کړل اړونه
دا دنیا د غم رباط دے | پردیسیان ځي زخمي زړونه
د هجران لښکر یو ښوري | مرتل ولي مین زړونه
ده ره سودے په چالښي | ګوري خوله هالك ماړونه
چه یاران ځپله بیلیږي | ولے نه ځیږي لړمونه
ګوري یار ځي څاره نوي | او بنے مات کا حصارونه
بے ذړاے بل سود نه وي | په نظر دا د بنیو جهان لکه خارونه
څو وند په لاس کښینے د جانان دے | چا به وسو په اوروته
نیاز من په لے دړمي | په ارمان یرین دي ګوروته
هغه څوك دینو یارانو | خالي ځې هیڅ الوته

احمد نه والې یو ځے
سینې ډیرے کبابونه

د دلبرو سپین مخونه | ګوره زیب کا شنه خالونه
ګوره زیب کا شنه خالونه | زیات دے لقو بنهما رونه

چه لېزی دا جهمار و نه — څه تراړوی مېګن نړدنه....
مصرۍ تورې لاسونه — غوټوی همیش سرونه
غوټوی همیش سرونه — تل دعشق په میدانونه
سرهٔ ښنډوان ډك له میو — ځ چمن ستړګے کھلونه
ځ چمن ستړګے کھلونه — په خنداےٴ سپین غاښونه
په خنداےٴ سپین غاښونه — چه هرچا پریښوه کوړونه
چه هرچا پریښوهٔ کوړونه — پرې پېزوان لګی اوړونه

پرې پېزوان لګی اوړونه
احمد ځکه شو داغونه

نو بهار په نړ ېیړ ګلونه — پر بلبل کا چیغاړونه
د سحر آفتاب را وُ خوت — پرې چمن کوی نڅیبونه
ځړهیسے رنړا ورځ کړه — لاړه شپه په اړمانونه
محبوبا په سیل راغله — په خندا سپین سپین غاښونه
ځ ےٴ ځړ غوندے ځلیږی — آړاستهٔ په شنه خالونه
د چالاس ورنه ړ سیږی — پېزوان اوړ سیزی کوړونه
دعاشق په ښکار راغلیه — خال دا له نړلټے دا مونه
دشمال منت رابانده — ځ ځځےٴ لرےکړتارونه
احدیت یو سادګی ده — وحدت دریاب وهل موجونه
لاهوت دسیل باغ دی — جبروت راو یستل ګلونه
ملکوت ےٴ تل ثناکړه — ناسوت ےٴ دثناکړه حسابونه
یوچه مکرو کړی کثرت شی — دکثرت به له یوه نشی شمارونه

څه تراړی له مېګن نړدونه . مصری تورې لاسونه ،

مقتدي د دوو يو دے　　که يونړاے دوم نشي شمارونه

احمد شاه چه دا ويل کړه

مګر تاله خپله سره ټولي د لاسونه

ل وينځان -

زړهٔ چه ياد کړي د شها مينه　　ترسترګو توئ که د زړهٔ وينه

هغه وينه چه د زړه وه تکه توره　　اوس ترسترګو څاڅي تکه سپينه

زړهٔ په يار د ير مين دے نه پوهيږم　　او که برخه ئے تل ژړا شوه اولينه

چارے خدا که بخت ئے لار ے　　که د الار جانه په چا برابره شينه

بياله بخت به سيالي څوک که　　چه بخت کم اصل اصيل کوينه

مينه د يار غواړه له بخته　　مينه که ترخه ده بيا شيرينه

که د يار زلفے په لاس راغلے　　د سجود دريغ به نه کړم له جبينه

هماے د بخت چه سايه وکه　　پريشان چارے که په رندهٔ نګينه

احمد شاه به دا هر مره نارے نکړو

ولے غم لکه لښکر شي ودرينه

راغلهٔ ستاله بڼو طوطيان بيا که چيغارونه

کيښنواته په لومه ستا د زلفو په تارونه

کښنيواته په دام کښے که په ارمان د زړهٔ بنديان شو

اوس کله خلاصيږي هجر وکړهٔ سخت وارونه

راګيشه عاشقه يو ګل حال د ګلونو ده کړه

کښنيوت په دانه د قسمت لکي پيرِ اورونه

دغه عشق اور دے چه دهر چا په زړهٔ لګي

عالم بيد ے بيديا شه اوس د لاهدي تش کودرونه

سم دغه چاره په خپل یار دده روزی شه — خوار شوه چه پریما غلطه پیلتونه نا تا ره
سهی پرنه یو دیږي دے قرار عمر تیر یږي — تا کړله د ترک لیمنه بانډ ولکه کړن اړونه

اے احمده هر څوک چه پیاله داجل نوش که
به دیار بیلتون دے پلوی په زړه اوړونه

دلبره وے کړے ډیر تهستونه — که سر بدم بد دے بم په زړه اداغونه
وَجا ته نه کوړے چه داتر وخه دی — خلق دِ بندی کړه په زړ لخیزونه
هغه کوږدونه چه له خلق پک وو — کوږه ولاړ دی اوس تش تورونه
خپلے ویے ددوی خوراک شوے — لا اذل لیپنے شوے ورنه مارونه
سر په زړ الو لکه بنفشه زړ اړی — شسیه اودی رځ په زړه غمونه
دزړه ملهم بے تا څوک نشته — که ږیرله ځان کړم سره نکرونه

بے یار مراد دا احمد بل نشته
لاس دهرچا نِسی عزا ږی مردِنه

څه عجب وطن دعشق بنه میدانونه — چه پرکرزی تورآهو شمنه شمنه خالونه
ددیدن باران به تل پر یاندے وورږی — چه دغ په آفتاب شه که سره کلونه
تل بهار دشهیځ بے خزانه اوسی — همیشه ځے تازه دحُسن چمنونه
دلربا ره ځماتورسترګے کلونه — وسکرزیب که داد عشق وطنونه
عاشقانو به دهونارے پرِ ډُکړے — کړے نوئے رادب په خوله مهرونه
څه عجب ښایسته وطن دے دخوبانو — که پرِنه والے دسرو تو ږیر تتلونه
عاشق صید شها صیاد د عاشق ده — اوس ښکارونه کا دزلفو به تارونه
بے پروا عجیب دحُسن بازار جوړ دے — اوس خریږ دعاشقانو په سرونه
ددغه وطن کتنه یه دُنر کړه — احمده نسه دکامل پنجه لاسونه

په نظر که کړي ننا د وصال غرو نه ـــ دي حيات زما د زړهٔ د وصال غرو نه

بې وصاله ژوندے نهٔ يم ـــ روح زما د وصال غرو نه

بې روح څوك پاتيږي ـــ زيست زما د وصال غرو نه

د ګياه حيات اوبهٔ دي ـــ هسې زيست کا زما د وصال غرو نه

وصال دے بصر د سترګو ـــ کړه نظر زما د وصال غرو نه

زړهٔ زخمي د جدائئ ـــ کړه مرهم زما د وصال غرو نه

مزکه د آسمان باران طلب که ـــ دے باران زما د وصال غرو نه

که يره دُعا قبوله د احمد وي
ده دعا زما د وصال غرو نه

راته ياد کړهٔ مينې ستا د مخ خالونه ـــ چه دي زيب د سپين رخسار لکه ګلونه

عشق صياد زړهٔ مې صيد کړو ناګاه ـــ پر ميدان ئې د رخسار زلفې داموُنه

که اوربل له مخ اخلې غم به وا خلې ـــ زړهٔ تيار شه که وخاندې سپين غاښونه

زړهٔ مې ورک وو ستا د عشق په ميدانونه ـــ زړهٔ خبر نه وم دې راغې پرغمونه

تللې زړهٔ په غلا د يار د سپينې خولې وم ـــ پاسبانانو په ما کښېښوهٔ پرهارونه

د بوالهوس عاشق سزا د احمد ده
دهٔ په څه کړے شهيد ستا زلفې مارونه

زما دِ په آشنائئ دي قسمونه ـــ کهٔ له دامن د کاږم لاسونه

ستن دلبره خدائے را کړے ـــ له بنه خدائے ډير کوم شکرونه

هر ګړز وامه لوږے شماله ـــ چه په ته کړے د يار زلفې تارونه

د يار زلفې له مخ سره زيب که ـــ لکه په چند تر د پاسه پرتې وي ښامارونه

هغه کوم ساعت چه زه په زړهٔ لېږدي ـــ غه ساعت وي چه به زړهٔ شي رخسارونه

یو ساعت له یاره غافل نه یم — که شمار شي زما د عمر نفسونه
لکه د یښتلې آهو له ګلې بېل ځي — په زړه له خلقه بېل کړم خلق نتونه
له آسمانه به د اوښیو باران توی شي — که ښکار کړم د خپل زړه داپرهارونه
د مینتوانه لیښنو له خلق بېل کړم — اند لیښنې به لکه مار که کنډارونه

اے احمده! جدائي له یاره مرائي
څه زه خیر د دنیا واړه غمونه

څه عجب دي رخسارونه — ښایسته په شنه خالونه
په چند نرلسړلے عاړه — پرے څرېړی ښهمارونه
سینه ئے عجب تخت ده — سپینے خوالے اتارونه
ولاړے صنوبر دي — شرے سترګے ئے کچلونه
سرو قده نازنینه — سپین چهرا ئے مړوندونه
زړه مے هوسیږي — مخامخ ده سره لاسونه
خوږے کوي خبرے — سره لبان لکه لالونه
په مهر اته خاندي — سپین غاښونه دي درونه
په ښایست مخے ئے نشته — ورته چوي مئین زړونه
چه داهسے ښایست موي — څوک به نه که هوسونه
عاشق به هوسیږي — رقیب ئے کا غمونه
وصف دیار به تمام نه وي — که څو جوړ کړم کتابونه

احمد شاه له یاره خوښ دے
وسکه دیار که صفتونه

کۀ په زړه کړم ستا د لفې خالونه — په مخ به جوړ شي داو ښیو حصارونه

جدائي د یار تو ره بلا ده — خدائے تۀ دِ نۀ کړه مبتلا د هیچا زړونه

کۀ یو دم زړه بېغم کړم بې غم لشي — الله لېښني لکه مار که څن اژدونه

زړۀ مې زوړ شو ځوان به نه شي — د آشنا له غمه لوړل لوې بارونه

هر کوره زړه نادان وو خبر نه وو — بے ځاف بیلتون کښېنیوست په تالونه

خدای که یو نظر که په سوی زړونه — ګنړه بے خدا ے په څانه رسی سوونه

پریشان خاطرے زړه پریشان کړه — کله به ښکاره کړي سترګے ګلونه

د بهار ګل چه مخ ښکاره کړۀ — فراق و هلے بلبل شو که هو سونه

باد که د یار خبر دِ راوړه — له زړۀ به وا خلے د هجران سوي داغونه

که مې یار وُلیده چه دادے — زړه به بهار شي به زېړ ګلونه

که ژوند دے ژوند له یاره سره شه دے — خدائے تۀ دِ نۀ که ترهیان د بیلتون غمونه

احمد شاه بیا په غم لیسے بنا دی ده
د خزان مزکه به بیا شي پر ستانو نه

کۀ دې رته وکړم هزار نکرونه — وتا ته رسي د چا لا سونه

ستا له دولته به هیڅ کم نه شي — که مهر وکړے په زړ یم نخونه

د ابندیان و یئے تړلي چادی — ستا تورے زلف دي نۀ ځنځیرونه

زړونه بے اوره کباب پیلي — ستا د مژګانو په تور سیخونه

چه ګرفتار شو د تور و زلفو — تِر کله کیږي د دنیا کارونه

د عاشق د زړۀ چمن به شین لشي — ستا د کرم ګکر شي بارانونه

احمد رنځور شۀ نۀ ګنړم روغ شي!
مګر ور و خاندی په سپین غابنونه

عشق مې ورک کړه د دنیا هر هوس نه
چې مې ګرځي په زړه ستا د مخ خالونه

ستا د مخ رومبړا به کله په ما را شي
چې مې ورک شي له زړه تور تیاره دودونه

ستا د مخ د ته چې خوا ګرځم وطن شاړم
را چاپېره شوه ستا د زلفو تور حرفونه

خپل وطن پرېښوے نشي بې له زړه
عاشق پرېښو د عشق راغله لښکرونه

ما بنادي د هغه کور لیدلی نه ده
چې تړلي پېر د عشق راشي صفونه

په ارمان چې د عشق دواته له کوره
اوس ښکاره دي په عالم کښې زېرګونه

زړه زما که هر څو لوی شي لکه غرونه
په ژړا ذرې ذرې ځي په ملګونه
صبح ستا له لبو خاندي هر سېږی
چې خندان لیان ښکاره کړي سپین غاښونه
خوار عاشق که ژړا که ستا باور نه شي
په خنجر د سترګو چاک کړے جګرونه
چې جګر د عشق چاک کړے وبه وینے
سلامته چې د چاده د زړه خونه
په ستهي دا دکه وکړ عاشق به واخلي
په نادان زړه به ټوک کړي آتش اورونه
زړه مې پانړي شي د ولي سره ږېږ دي
چې د وینم ستا د وروځیو دوه خالونه
د دنیا چارے احمده په همت شي
په همت یې د زلفو شي تارونه

بادشاهان که خزانې وي د ټنګو [1] په خزینه
ما لره یار بس دے نه د زرو دفینه

د آشنائۍ دیدن غواړم که خدائ که
څو حسابوم د کال میاشتې آدینه

د آشنائۍ دیدن نظر کیمیا دے
زر شم چه نظر که زما د زړه په مینه

زړه حوصله سینه زور ورکړه ښائۍ
د کمزورۍ څه زړه څه حوصله څه سینه

احسان دلبره تا لره بایده دے
ګنزره [2] شاهین ته څه طاقت د لبودینه [3]

د نصیب له خطه هیڅ سرے تیرے نشي
که حاجي شي په مکه په مدینه

عاشقان له خپله بخته ګیله من دي
ګنزره ستا د حسن څه کم نه ده مهینه

د نصیب له تندے هر چا وار ویده
څکه د اوبو غاړه اختیار کړه پردینه

احمد شاه که ته غواړے یار ووینې
د خپل زړه کړه سینه صافه آئینه

ښایسته عجب جلوه وه
چه همیش له ما سره وه

مشه نه د صورت خته
چه په زړه هله ناره وه

د وحدت له ملکه ولېږل شوم
ارواح جوړ بېله ډیوه وه

دا بیلتون د اړواح نه وو
په تقدیر صورت پرده وه

په وحدت یګانګي وه
په ناسوت یو معرکه وه

چه زه نه وم ارواح خوښ وو
دا حجاب یوه کوټه وه

د لاهوت حجاب صورت شه
په ناسوت څکه ناره وه

که د خپل دیدن ته ګوري
د دیدن مرآت بشره وه

د توحید آفتاب راوختت
په صورت کښې جلوه وه

اوس دا خپل وطن ته زه ځم
معرفت یوه ډیوه وه

---

[1] روپو - پیسو - [2] ممېز - چتې - [3] دیلنې -

ځمرې سوړی دوا احمده

ولې ستا صورت سايه وه

چه بازی که له اَبجاد[۱] | ګوره نشي انزواد[۲]
دچا لاس ور نه رسيږي | په ديدن زړهٔ شي ښاد
په خوله ګوته دَ حيرت يَم | زړهٔ مې کښېنوت په اراد
آشنائي ئې تر حد زياته | ولې که نه وی انحناد[۳]
بيا په بيرته نه ستنيږی | زړهٔ چه کښېنوت په براد[۴]

له کثرته څهٔ احمده

د عرفان ډيره اضراوه

ته چه هسې تورې زلفې تاووې | زړ پوهيږم بيا د زړونو غلا کوې
د عاشق سر چه په خپله توره پرېکړې | بيا سرې په وينو کوې شرنګوې
له اوله زړونه کاږې له کړو کله | بيا په حُسن بانډې خلق خپلوې
تورې زلفې دې په شان دی زنځيرونه | عاشقان پرې د عالمو ځيلوې
هر طرف ته د بانړو نادکی وُلې | د زخمي زړونو بيا ته ملهم کوې
تهٔ بنياد د عاشقۍ کيږ دې په خپله | بيا د اخوار عاشق پرې ولې تورتې
چه يو ځلې عاشق خپله رضا درکړه | بيا ترې تله همېشه ګېلې کوې
ښکاره[۵] کړې له نقابه بيائې پټ کړې | بې ګناه پرې عاشقان رنځوروې
خدائ دپاره لږ پلوُ وا خله له مخه | که مين زړهٔ درنځهٔ ته غوسې
د ياقوت غونډ لبان دِ عنابي دی | نهٔ پوهيږم بيا به څوک پرې ګښلوې

---

[۱] ظاهر۔ ښکاره۔ [۲] ګوشه نشيني۔ خلوت کښې کښېناستل۔ [۳] کوږې۔ کږو۔
[۴] لرې۔ [۵] روښنه۔

خوار عاشق ته د خولې سپينې خيرات وکړه
که احمد په دې نعمت دِ بنا دوې

نن بيا ر اته وګاړې — توره زلفې زېړې غاړې
سپين غاښونه يې برلېښنا که — سره شونډان شکر يې لاړې
په قد سرو د چمن دې — سترګې پيالې په بله اوړې
رخسار و نه لاله ګون دې — بلبل زړه مې ورته ژړاړي
چې دا هسې په نخ راشي دلبرانې — تر و به ولې صورت نه وي کاړې واړې
ماويل چې زړه مې سخت دې خم نه که — د شها هجرته څه رنګ زړونه غاړې
که لږ مې دلبرته وماته راکړې — خراب زړه به قانترقا جهان غواړې
په تسبيح د مهربانو مهر نشي — زاهده که هر څو دير په سجده تړاړې
که عزه دې په طاعت خلق احمده
باري ته له عذر بيانو د عاغواړې

نن مې بيا سترګې سرې شوې — په ديدن و بله نزدې شوې
چې له يارو هم پياله شوم — د اغيار ړلې خورې شوې
توري مخونه چاودي زړونه — هم په سترګو يې ايرې شوې
په ارمان لا سو نه مړي — چې په مودو څه پيرې شوې
رقيبان عاصيان دِ کوړي — په يا د مراد زلفې خورې شوې
د دين خيرات يې وکړه — هم په کښلو خولې خوږې شوې
د خپل بخت منت را باندې — چې سپينې شونډې سرې شوې
د هجران په اور دي سوي — په وصال يې زرغونې شوې
نور به تل که هر سو نه — چې د عشق کړې غلې شوې

د ګلزار به هوس وګړه چه تمام د خزان شپې شوې
احمد تل کړی شکرونه
په دیدن ئې تسلې شوې

سترګې د دلبر په تجلي وې د عاشق په زړه بلې سرې لنبې وې
کله شو لا کله ستا له غمه د عاشق په زړه د غم چړې وې
چه هیڅ نښان د عالم نه وو د عاشق بیا د عشق غلبې وې
چه له اوله تر عالم عشق راغې بیائې وله د زړه په وینې ککړې وې
څوک چه رضا د یل په رضا درکه د هغې د خپله ځانه څه ګیلې وې
چه بنیاد د یه عالم شو د عشق په کور تهمت بیا د امنارې وې
ستا په عشق خو تهمت مه وای چه پریکړی عاشق په عشق دمکلې وې
چه قالوا بلیٰ طلب شو په عاشق بیا د مینې تلوسې وې
د حسن له هجوم هر څوک ودالئ راته دا یه په حسن د چا سترګې مړې وې
اتلس کاله د نبی د معراج شپه وه چه راغې د ناستې خاورې لا تړ دوې
شاه احمد سر د عاشقانو محمدؐ دې
چه انکار که د هغو په خوځاوې ایرې وې

په نظر مې نن سنبل زلفې د یار وې په تهتهې ئې پاس پرتې لکه ښامار وې
لکه زه چه له اوله خدائی پیدا کړم د دلبر زلفې زما د زړه وقار وې
ناخبره پروت ویده په دا سحر وم سرې ښکې په تیاره ئې زهاد ښکار وې
نیمې شپې جرس له خوبه راپیدا کړم که کاته م تجلی د سپین رخسار وې
د جرس په آواز ولویدم له خوابه روښنائی ئې د غابنونو د سحا وې
یو هوس مې د بهار که چه د ګورم په هر ګل باندې نازې ناستې د خار وې

نن د یار زما بهار ګلان ترې وړې — دا بڼادي د رخسار د مرغزار وې

دوه رخسار د یار لاله زړه م داغ دې — له بلبله سره تاست نارې دیار وې

محبت که لاړو جوړه په عاشق کړي — د عاشق د محبت اوښکې پکار وې

اې احمده تل د یار بڼادي یاره
بې له یاره د عاشق سترګې پړ اروې

چرې م زړه چې په یاد زلفې دیار شوې — دغه زلفې یا ښځلې بلې د نار شوے

په زړه داغ یمه داوښیو باران ووړم — سوړ به نشي انګ لیمنې د دلبر مار شوے

زړه قرار که انګ لیمنې یې بیا په دار که — څه بڼادي که سترګې تل په انتظار شوې

دواړه سترګې مې ښیبنړی نه او چیبنړې — ګویا ږکے ستا د هجر په انګار شوے

که عاشق همیش ژړا کاندي کړم دې — وړه سترګې یې مرے کله په یار شوې

د سحر باده خبر د بلبل راوړه — ګړه خزان ګلونه توی ایره انبار شوے

په مانړ وے دَ دنیا وو زړه تړلے — اوس د زړه دیڅے ټوټے په خپل یار شوے

احمد شاه لکه چه غم دَ دنیا ادلیه
اوس د زړه دیڅے ټوټے بخپل یار شوے

مست ے په سینه حئ عاشق څوکړی هے
دا په خپل حُسن غره حئ عاشق څوکوی هے
کړ سر پریکړے په لاس کینې کښیږ دے
دا ستا په سر سپیره حئ عاشق څوکړے هے
که چرے له نازه بیا چاسته د کړی
دغه ناز ے له زړه قطره قطره حئ عاشق څوکوی هے

تل د عاشقانو د زړه خونخواري ده
دا هسې دلبر ګریوان پاره ځي عاشق څوکي هې
که چیرې دا د کلو په سبیل راشي بیا دې
راد مېږنو لتوله لیستنه ځي عاشق څوکي هې
که چیرې دا ساقي شي مې و لیشینه
په عاشق چه راشي تشنه پیاله ځي عاشق څوکي هې
که له غمه جوګي شي وطن پرېږدي
ستا له غمه پیاله تا سره سره ځي عاشق څوکري هې
که دې لیسه رنځورې دا په تا لیسې نه هیره
د غه نازکه چه غره ځي ماشق څوکوي هې هې
مستنه دې پرستنه دامستنه له السته
خمارې سترګې پلو حوره ځي ماشق څوکوي هې
نو احمد په دین خوبنس یم که دین وي تل تتل
ولې عمر په شماره ځي عاشق څوکري هې

د شهانز لغه تار تار دي	لکه مې هسې خمار دي
همیشه په نه بیره غاړه	دوې خفته لکه بنهمار دي
ماران پروت وي په کنجونو	دوې وزړه نه په ګوذار دي
د شهۍ نه لغه تار تار دي	ګوره زیب د سپین رخسار دي
په قد سرو د چمن دي	سپینه خوا لکه انار دي
سبینه تخت ګریوان یې بیرته	په دیدن نه روند بیمار دي
چه په تیر د بېزد زخم	نه روند هغې بیمار دي

لټ پټ په بله آوري — په زړه ولېښ په صورت خوار دی
که زړهٔ شاه عقل وزیر شي — څهٔ پکار په دا دربار دی
یار تازه ګل د بهار دے — عشق ئې باڼ منګلې ښکار دی
ښه ددی دغ ځلونه — غوړېدلی په سمار دی
زلفې دام خال ئې دانه ده — چندین لښتی صد هزار دی
منګلې د باڼ لعل سپر لېښی — لېچې ئې د مصرئ تورې ګوزار دی
دواړه دروغ ئې لتنګ باڼړه ئې عشق — و عاشق ته په ګوزار دی
په ګرېوان باندې غوټۍ — وی ګنهلی د زړو په تار دی
په هر لور چه زړونه ګورم — لکه د حسن په باڼ ار دی
په باڼار ګښې که ګل را شي — بې بلبل څوک خریدار دی
-- د جنت خواست په هغه کا — چه غم نه لري د زړ ګار دی

لوی خواستونه د جنت که
احمد دیار کاڼهٔ په کار دی

ګوره داو سیلی چا دی — عاشقان مېن په غلا دی
بخیلی په میان رقیب که — داړه ستا د در طوطا دی
څوک به نه پوښتی ګډېږي — غفند جوړ لکه ګوتا دی
رقیب ستا په زړهٔ وسېږي — د عاشق په ځان بلا دی
که د ستا مرضی پرې نه ولې — په دامیان چرې ګویا دی
که مو راز و بله یو واشي — د غمازو په څو قلا دی
که لیږ راز ته لمایټ ګړه — رقیبان راته و یا دی
له رقیبه څه ما نه که یم — عملونه داړه ستا دی

ته چه ماته سم نه ګورے — عالم ټول غماز زما دی
څه خلک رقیب بهانه کړي — واړه ستا په مدعا دي
رقیب څه خبر له رازه — حواله کړي وړے ستا دي

هغه رقیب بوله احمده

چه زما ستا په مینه ګویا دي

بیلتانه دے زړه سوری کړه پوري وورے — چه طاقت مے نه په زړه شي نه په سیوري
د دنیا قیامت دغه دے که پوهیږے — چه آشنا له تا بیلیږي ورته ګوري
سخت زړه کانړے په هیڅ رنګه نرمیږي — چه بیلتون ئے کړے داسینے لړے ګوري
بیلتانه په زړه کي هیڅ اثر نه کیږي — پرش پراکه د زړه چوي او سترګے ګوري
بے له صبره ئے علاج په لوږ څه نشي — که بیلتون د غم سکروټے کړے رالوي
هم په صبر علاج چرے شي نادانه — چه یادیږي د آشنا زلفینے توري

احمد شاه د بیلتانه خبر پیژند

کړه خبرے د وصال نادرے نوري

سیه زلفے تار تارے — په مخ ګډې بیسارے
دلبرے نا قرارے — سیه زلفے تارے تارے
مخ ئے نمر سترګے ګوهرے — سیه زلفے تارے تارے
سیه زلفے تارے تارے — په مخ دي نا قرارے !
اے ځبک د کوهسارے — تل د غرو سرونه غواړے
تل د غرو سرونه غواړے — څه پرواځے له حصارے
سیه زلفے ئے تار تارے — تل دوي اوسي حصارے
زړه شهین هکه په ورکه — که استوګه په کوهسارے

کہ اُستوګه په کمرکه   بے د عشق ذَچے لا رے
سیه زلفے تار تار ے   د مجنونی جهادا رے
د مجنونو جهادا رے   عجب زیب که سپین رخسار ے
تل دِ وی کمزی بیمار ے   سیه زلفے تار تار ے
تورے سترګے خونخوار ے   سپین غابښونه لب آبدار ے
سپین غابښونه لب آبدار ے   شنه خالونه د فکار ے
سیه زلفے تار ے تار ے   مخ چمن سترګے خونخوار ے
سیه زلفے تار تار ے   په مخ دی لاله زار ے
دلفروزه ماه افروزه   کلی عشق ئے له سوزه

کلی عشق ئے له سوزه
احمدؔ ئے که نوروزه

تن مے زړهٔ بیا ډیر خوږیږی   وسکه مینے ډیر یادیږی
په هیڅ لوری خبر نه یم   دم په دم مے بشر یادیږی
د بیلتانهٔ سبے سکروټے   خراب دل مے کباب بانے وریتیږی
هیڅ خبرنهٔ یم نهٔ پوهیږم   چه لاړ بند که یار په ماشرمیږی
باده څهٔ دیار په لوری ورته وایه   که ولیشتلے آشنا دِ یاد که زهیریږی
نه ولاړ ے هواد دِ وطن کړ   هجران دِ را پریښو چه رحم ئے نه کیږی
که په دا څو مدت را نغلے   بیا باشد چه په مو دیدن کیږی
که دِ هیروم نه هیریږے تل نه تل   مینه دِ اوږشوه را الکیږی
که عمر تکیه کړم تکیه نه شی   ولے عمر لکه یاد هسے تیریږی
چه حیله نه ددیدن وی نه دَ عمر   تروبه خرنګ صورت نه لولیږی

عمر چه ځی بیا به راشی په بیارته
اے احمده عمر لکه باد هسے تیریږی

زړهٔ زما وله پریشان دے — کهنړه یار پسے کشان دے
زړهٔ په خپل زړهٔ نه پوهیږم — چه تر حده ډیر نادان دے
آشنائی چرے که پوښتنه — چه مے یار وله ګهریان دے
زما زړهٔ لپسے خوږیږی — په ژړا ځما خندان دے
یار دے تل اوسی خندان — خاموشی د یار خزان دے
که مے یار په سر خوښیږی — تر قربان مے شیرین ځان دے
خدائے دِ یار نه که ملال — زما غم د زړهٔ آسان دے
زما د یار رضا پکار ده — چه رضا د یار ایمان دے
که هرڅو کړم زهٔ فکرونه — یار باقی عمر چلان دے
ارمان نه کړم زهٔ دَ عمر — زما د یار لشتر ارمان دے
که دَ زړهٔ په مُد عاشی — زما قبول یار تر جنان دے
یار به وله قبول نه وی — ښایسته ګل د بوستان دے
په اختیار به مے خپلیږی — که شهانمر د آسمان دے
په دیدن کښے ئے شک نشته — نادیدن زمونږ ګمان دے
د خودی حجاب له تخه — له هر چا ګنړه ګویان دے
که هوړے وکه دلے دے — دے د هر خاطر جویان دے

تهٔ خپل زړهٔ ساته احمده
یار په هر زړګی پوهان دے

مخامخ را غله زیړئ — زلفے ګل ستر ګے ګولئ

د مینو زړهٔ ئے لیونے — په هوس لکه هوسئ
توره زلفے ئے کمند دی — د عاشق د سر زندئ
ډیر په حسن آراسته دے — راځئ هرچه تاب لرئ
دوه ئے لیچے مصرئ تورے — تل د هی د سر موئ
خود پرسته پری وشه — تل په زړهٔ کوی بازئ
نازنینه ده دلجو یه — له هرچا کوی یارئ
د هرچا چه مئین ډیروی — څه وفائے له یارئ
څه ئے نمر سترګے ځلونه — که په سترګو قضا بئ
یو په خپلهٔ مین که — بیا سزا د آشنائئ
د مئین په زړهٔ بلا دهٔ — ګاهے غم ګاهے بنا دئ
د مکرو داو سره په سرکا — که په خپله دلیرئ
کهٔ څوک ئے زلیفته شي — که ځان بیګانه له عیارئ
قتلول د دے خوږو لنړ — تل د مرګ که تیارئ
خال دانه که زلفے لومه — مئین بند تولی تولئ
قتلول مے سعادت دے — پردیسی تولے خوارئ

قتلول دیار دواړه جهان

احمد خونه ده پردیسئ

ګوره داوئیل دیار دی — شهے ګل سترګے انګار دی
پیچ وتاب ئے توره زلفے — غوړیدلے په رخسار دی
د ساقی د مینو مست — هم ئے سترګے پرخمار دی
په قد سرو د چمن دهٔ — هم هیکل ئے د چنار دی

مخ چمن خال ئې ګلونه — عجب شنه په نو بهار دی
د ږیرې په څیرې سترګې — اړول ځنې بیمار دی
چه مینن د تورو چشمو — کتوره تل هغه په دار دی
مخانخ عجب را عله — سترګې ګولۍ بانړه مسما دی
یو عجب ګوزار به وکه — په مخ زلفې لکه مار دی
غابن ئې سپین لکه درونه — عجب خوا لکه انار دی
دغه خوار عاشق به څه که — چه ئې کسی تنړ کار دی

نور به څه وائې احمده
یاران وا په ګلونه د ګلزار دی

که ته نظر په ما کړې — ما به له ماسوا کړې
که ماله ماسوا کړې — ته به حاصل خپله رضا کړې
زه صید ته ئې صیاده — صید زه یم ښکاره چا کړې
صباح به صیقل زړونه ښکار کړم — عاشقه راځه که تماشا کړې
په خپل آئینه به ماوینې — که ته وځان ته د ځان ثنا کړې
تا په حسن ډیر خلق وژلی — څیرې نه وې چه سر زما جدا کړې
د جالاس درنه ئې سینړی — په یوه نظر که ته جهان فنا کړې
زما مرنده په سر دی — ما به موې که سر و مال تالا کړې
د سحار فیض به موې — که په ګل بلبل غونډې غوغا کړې
کله آسانه موندې به ئې پریکړه — که د خپلو کشتګانو په سر ما کړې

شاه احمد ستا د دیدن تږې
که اوبه ئې په دیدن ستا د لقا کړې

دَ مینې اور ئې راګیرې   او که یار مې ډیر یادیږي
دا زړهٔ له ویره دړه ده   د سرا وښې مې بهیږي
جدائي ځنزه له اوره   زړهٔ کباب پکښې وریتیږي
د دنیا مرګ هم دغه دے   چه دوه مئین جُدا بیلیږي
په څه ارمان ئې بیلتون بیل که   بې زړه د چا لاس نه رسیږي
نه ئې لاس رسی نه ئې لیښې وی   شیرین آشنائې روانیږي
که هر څو ورته ګوري   بې ژړا اوقات نه کیږي
بې له صبره ئې چاره نه وي   په ارمان پسې ټولیږي
سمندر ته که په اور کښېنې   هره ورځ لپې ټولیږي
د آشنا له خوږې مینې   د اوښیو سیلاب پېنځ بهیږي
دنیا هسې بې وفا ده   د جانان زړهٔ پرې نه ښه کیږي

احمد شاه مینه مکره
بې له خدائې نه بکاریږي

د بهار وریځ وریږي   مئین بلبل پرې هوسیږي
ده رنګی سر په تازه که   زړهٔ ئې ګل پرې زرغونیږي
د ګل وخت ته ګوره   زخمی زړهٔ به جوړیږي
هغه مړ بلبل ژوندے شو   چه د ګل بوئ پرې لګیږي
د آشنا دیده ئې مرهم دے   بې مرهم کوم پرهار رغیږي
دیدن ګل د نو بهار دے   د بلبل زړهٔ پرې نازیږي
ګل پیاله ده دَ سرو میو   بلبل څکه پرې مستیږي
باد دیار له لورې راشي   احمد شاه پرې تازه کیږي

ما د آشنا ئے بشر لیدلے | د زړه په نوره پېژاندلے
زړه خو دا زړهٔ نه وو | د ازل په نور ئے وویلے
د آئینے صورت به را کړم | ما خپل ځان پکښے لیدلے
ځکه دوه د آئینے وو | دُم له بله چا کتلے
معنے مے و لیده مے پخپله | له معنے معنی دُوم را وتلے
د محفوظ زړه د کوره | عشق له عشقه په ما وُځلیدلے
عشق بنائسته نور وو | د عاشق په زړه را غلے
عشق ئے جوړ میزان کړ | عرفان په دا تله تللے
د عشق تله په کونین | نور د ایمان دے ترے ختلے
چه صفت د صفت نه وو | نور بیا زما صفت نیولے
هغه نور چه عکس د ایمان وو | هغه نور دا صفت کو بنځلے
چه ئے عکس په عکس د اغوسته | دے لا نه وو رسیدلے
عکس د عکس حجاب د اغوست | نمر د توحید پرے ځلیدلے
د دوؤ سترگو نظر یو شو | ما د یار اَمر منلے
د اَصل اَصل مے بیا مونډ | عاشق دلبر په خوا نیولے

احمد شاه صوفی نه د درویشرد
ځکه ددر ولیش فراق د بیلے

نه پوهیږم ته د چائے | چه د هر چا په رضائے
له عاشقه سره راز کړے | پیاله رقیب سره وائے
عاشق ستا د رخا وُرے | د رقیب ته ئے ولے ستائے
زړهٔ په اختیار ستا دے | چه د هره خوا ته بیائے

که ته جور و جفا کړې — څوک به وائی بې وفا یې
په بښتنه لو د سر خوښ یم — چه ته له ما رضا یې — له ترپانکول
ستم ورته نه وائیم — ولې ته زموږ شهایې
نظر دې په عاشق وی — ستر خه څه شو که وایې
ته که هر څو شا کړې — خپل مئین په نظر بیایې
خلق د زړه خالی شوې — جوهر د زړه آهن ربایې — له مقناطیس
زړه چه هسې ته غروې — کنز په سایه د دې همایې
د عاشق په زړه شریکه — پیاله زړه یې یک تنهایې
عشق دِ آئینه کړی صافه — ځکه په دوی سترګې بینایې

خوش اوسه احمد شاه

چه په نظر د دلربایې

زما د یار دیدن بکار دې — عمر بې یاره څه بکار دې
بې یاره عمر چه تیریږی — هغه عمر د انکار دې
آشنایې دې سر ستر ګې — چه بې سترګو سر خوار دې
زړه له یاره سره بنه دې — چه بې یاره زړه په دار دې
زه به هیڅ په خوله نه وایم — په زړه د زړه کوکار دې
نصیحت وزړه ته نه شی — مینه ورې بې اختیار دې
زړه به چا لیدلې نه وی — چه مئین وی دې په لار دې
په کنګل د زړه تازیږی — له ناصحه دې بیمار دې
مینه د زړه ګل دو — لکه بلبل دې په چیغار دې
آشنایې هیر یا دیږی — چه د ادبنیو په حصار دې

احمد چه یار په نظر ږدی
په نظر جهان داو ښیږ خار دے

مستنه بیا کړی حیرے — خوږ ګفتار لکه شکرے
سره لبان ئے هسے خاندی — سپین غاښونه ئے مرغلرے
زړه له سهمه کتائے نه شم — د حسن په لښکرے!
وروځے ئے لینده ے دی — باڼهو ئے سکنړی زغرے
دو ډیلو تالاش څوک که — معشوقے دی زور آورے
د زړاری طاقت ئے نشته — په حسن سهم کړے
زړه لیسے بے تابه — چه پلو که د مخ لرے
رخسار ئے کړ نکو نه — زړه په پریوزی ترکمرے
زړه ساته اے احمد شاه
ښایسته دی سهم کړے

زړه د تا دلبره پرست دے — بیرنګه پر خمار چشمو د مست دے
که جام سنا دلبره کړے! — په جام د زړونو هست دے
که مے جام دے روزی شو — همیش په غم شکست دے
که ورسیل له مخه واخلے — دور وځیو خال پیوست دے
مخ دِ آفتاب رنګه ځلیږی — چانیولے نور په دیوال لیست دے
چه میاشت باسی له نوره — دا آفتاب د حسن د ست دے
سم ولاړ دے صنوبر دے — مخ دِ تازه ګل الست دے
د پیزوان به څه مهر په زړه ږدی — دے له ازله خود پرست دے
پیزوان دِ سرے لمبے که — سوے د عاشق د زړه دلبست دے

بے دیدنه به وانه دړم   پښې د عاشق په سر بر لښت دے

چه هر صباح به وژنی احمد شاه   نه رسم۔ دستور۔

د معشوق کم نه ړه خدائے پرست دے

ستا په مخ کوږه وریل دے   څکه بل اور مے په کوهګل دے

حصار زلفو حصار کړه   په حصار که نظر که کمال چپل دے

تل د مستو ستر ګو له شراب   استغراق ے ستا بوږ جل دے

که دستم پو بنتنه وشوه   ز مونږ په تا لیبے حق پل دے

ستا د مخ شهره ځلکونه   مینه په هغه که چه بلبل دے

ګل که غنچه که په چمن خلاصه   بلبل څکه مرغ نیم بسمل دے

چه ستا د مخ صفت یکبنے نه وی   هر صفت چرے رونق دکسبل دے

دلبران که ډیر دلبری که   چه له کوهګله نه ړه باسی هغه لابل دے

ما سوی له دلبرانو ے دلبریا موندل   چه ترکلوے بنایست یو په سل دے

که ډیبا د حسن بازارجوړ کړه   دار نګین درست آب و ګل دے

یار که په هر شیوه روزګار که   روزګار د یار زمونږ تحمل دے

هجران تیرشو اوس هوس کړه   بهار دے غوړېدلے د وصال ګل دے

اے احمده د یار ثنا کوه تل تتل

که دڅوک په دعا یاد که ثواب ځپل دے

وقت د نو بهار دے   بلبل په څو چیغار دے

بلبل په نه ړه غمرنه   ګل مست پخپل خمار دے

د بسرلی په زیړ ګلونو   راوتلے شیرین یار دے

وړلغیتو وته ګوري   عاشق تر میان کنار دے

په څو ځير کړې کاته که — ګوره وچاته په ګونګار دے

که کبر که ځونګار که — عاشق يې انتظار دے

خدائے د يار رنګ ملال — په ملالۍ يې مين خوار دے

جدائي د يار بلا ده — په سر و هلېو منت بار دے

دا به څا وئيلي نه وي — چې په جدائۍ نړۍ کې قرار دے

که ديدن که جدائي ده — په دے دوؤ د نړۍ کوکار دے

سر په عشق پيکړے بويه
بے عشقه سر احمد څه پکار دے

ته زموتن شهائے — هم د نړۍ نو مقتدائے

چې دوئ نوم په سينه واخلي — ته يې هم په سينه ستائے

چې ستا په نام مشغول شوه — ته خو دوا زما شيدائے

د غفلت پرده له منځه — ځنړه د هر زړګي همائے

ستا مونده په سرشي — که سر پرېکړم ته زمائے

زما په لاندې باور نکړے — چې تر سر تېر شم څه به وائے

چې اختيار که نظر بويه — ته بادشاه د دے ګدائے

زړۀ چې د نور ذات شي — هله په ووالۍ چې دائے

چې د نور ذات ليدلے نه دے — ذات د نور وائ ددیه ځلے

زړۀ چې دا يار يک سفر که — نور والې غيرله ځائے

له محبته دا ويل شي — زما ترزړۀ وما صفائے

په معنی د ر پوهيږم — په و يلو معمائے

د شاه احمد د معنے سترګې بينا کړه — چې د معنے د سترګو رهنمائے

په سودے د بلبل وروځ چين چينے
دغنچو خولے په خنده اګنزه چين چينے

په ارمان دزړهٔ لاله داغ کړه بلبله
دزړهٔ ويښے په مخ څاڅي چين چينے

داشبنم دے له آسمانه که ژړاده
دبلبل اوښکے په ګل درومي چين چينے

درخسار لاله ديار دمخ خنداکه
عاشق وژنی چه تارتار زلفے چين چينے

دچند نرغاړه هوس مکړه عاشقه
په چند نر بنهمار پرانته غاړه چين چينے

بوالهوس عاشق به هرکله سوباشيلي
دی خبرے دشيرين زبان چين چينے

معشوق زړهٔ دعاشق کله په هوس که
کله کله په غضب ورورځے چين چينے

ستا دحسن آفتاب درست عالم لوټ که
په ګرمئ دا حمد زړهٔ ولے چين چينے

په ورى زړهٔ که رالېشي نور نار بجي
اوکه ږ نحو ږدل دی خوی ده نور نار بجي

شهد شکرے تلخ کړن دړمی ترخے دهغه مستے
څوک چه ئے لوټم ياد که دلور نار بجي

دحسن په جولان که بيا ړودته له کوره
اوس دسر چوګان بازی که نور نار بجي

ستا دحسن فوځ چه په کور ولو دچارا شي
څه څاره دسرکه څوک دلور نار بجي

خوئ دحسن دا دځن آئے دلور په ړنګ که
دآفتاب ئے څير جهان لسي نور نار بجي

دعشق دوطنو توله بازار خريد څوک که
په خپل سر ئے خريد که دلور نار بجي

سرکه دعاشق دروى احمد خودے لاړشي
بے سره دی چا موندلی نور نار بجي

تور ليمهٔ ئ ماليمه ئے
په پالنګ زما دزړهٔ ئے

څه سړ دهغه زړهٔ دے
چه بانی دزړونو ته ئے

دزړهٔ پيښے هوس که
چه دکرم لويه واله ئے

په ديدن ئ تږی اوبه که
دکوثر داو برخوله ئے

خوار شو هغه زړونه — هر چې ته سې په زړه نه یې

هسې شنه شو هغه زړونه — هر چې ته سې په پاله یې

د آشنا سره چې بنه یې — د رقیب په زړه چاړه یې

لکه جور جفا د لښته — بند د مینې په تاړه یې

دغه هسې دلبر چوی — په غم دوړی د ماړه یې

احمد شاه د رقیب لس دے
که ته یې لمانه په تاړه یې

زړه زما کوره په یار پسې تاویږي — که یې نسیمه اوبه غونږې تویږي

که هر څوک زه بلبل د خپل چمن کړم — بیاده د گل نارې هم زړه مې ویلیږي

یار څه مال نه دے چې صبر څنې وکړم — یار زما د سترگو تور تل مې یادیږي

د یار مینې سر تر پایه وچ وابنه کړم — محبت مې د یار اور دے رالگیږي

زما یار گوره چې دور د عنقا دے — و عنقا ته وایه لاس د چا رسیږي

د یار مینه وه که غزوه نه پوهیږم — چې په زړه بانډې راځي ریزه کیږي

دغه پسه په نالش د مینې نه کړم — چې بې واکه مې د زړه وینه وچیږي

کوم خوی د عاشق وادے که پوهیږې — که هر څو په زړه دردمندو ي پرې نازیږي

یار په څه رنګ د چا هیر شي احمد شاه
را ته وایه چې بې روحه څوک پاییږي

خلقه واړه د شاه د خولې په غم دي — چې د شاه خوله یې کښل کړې هغه کم دي

چې د شاه د زلفو خیال لري په زړه کښې — هغه تل په زړه پریشان په صورت خم دي

داد عشق د بادشاهانو هسې کار دے — چې د فقر په جامو کښې محترم دي

د چندن په دوو نه څکه بوی روان شه — هر چې ولي یې د عشق په اور بو نم دي

چه له عشقه خبر نۀ وی خدائے واخله — که ظاهر صورت بادشاه د کل عالم دی

که د زړۀ زخم لره دارو طلب کړے

احمد شاه ویل د خوږ ورپروم دی

سره د آئینې دے چه دې تل د مخ ته کوری — سره د لونګین دے چه دې پاسۀ سینه ښوری

نۀ دی ستا په غوږ و غوټے غوټے مرغلرے — وصل دی په میاشتے پورې پوسریل په سنوری

روغ مے کړه له زړۀ نه چه خولے ښیرے درواړو — شهد د شکر را کړه چه ستا شونډې وزوری

نۀ که د روغۍ غم یم تل د درد یم چه عاشق یم — تا د خوۀ آئینے دلبره تل له عرے بلا ته غوری

ظلم د ډو دوۀ سترګو هر ګوره په مانو شه — ته کړم توان مجال د زور و زورورۍ کمزوری

ماو ته اوران دی بیا تر مشکو د تر عنبرو — څوک که تورے خادرے ستا د پاڼۀ په ځای ډوری

درومی ستا ولورته په ارمان کاته که

سپین مخ په کاته شو احمد شاه د سترګو توری

ستا د خیال شهباز دے ویم په هوا ځی — چوره سترګې مشکلی بیا په زړۀ د ځای ځی

ستا زړۀ نه ویم هرګز چه له زړه مو رفی — چه د خیال تیغ د په زړۀ د جل جدا ځی

په هر لوری چه نظر کړے عالم ستا دے — د نظر عشق دی دیدن لکه بر بینا ځی

په کاته په د عشاق زړونه ښکار کړے — د ازل نابینا تل په نا بینا ځی

عجیب تیغ د محبت دے ساز لے — چه دا تیغ همیش په زړۀ د خپل آشنا ځی

نا آشنا خلاص دی له دوکه هم له درده — د آشنا په کور د تل د غم غوغا ځی

د دو بین خوی پټیه ورځ و فساده — په دلبیتی لکه غل هسے په غلا ځی

احمد شاه به وفا کړه له وفا داره

د وفا تخم له غیره بے وفا ځی

زړۀ زما چه تار د دم دے — یار له ما سره همدم دے

کهٔ له مرګه روح غافل دے — زړهٔ زما دیار په دم دے
چه دیار په دم ئے دم وی — یاد ئے چرے د زړهٔ غم نه دے
لږ قیمه څه پروا که — چه دیار په یاد خرم دے
چه نظر پرے د خپل یار وی — هغه شاه په زړهٔ منعم دے
دا کرم د معشوقو دے — او که نه وی عاشق کرم دے
کهٔ دیار نظر پرے نه وی — دا جهان په ده تورتم دے

ستا غمونو په زړهٔ خم کړه
احمد کله په زړهٔ خم دے

جانه په زړهٔ مے دا رنګ آواز ځی — چه هر طور خبرے دی پټے راز ځی
ستا له اندوه رنګ دیار زیر شهٔ — په زړهٔ ئے خبرے دی منګلے د بار ځی
صبر به ئے چرے شی که پرے پوهیږی — هر لور نامے دی چه ستا د ناز ځی
خاطر دیار مے بحر محیط دے! — د خیال ایلچی پرے لکه جهاز ځی
زړهٔ د عاشق دِ په کوم لور ودک کړه — شغلے د مخ دِ هر لور په مناز ځی
بادِ سحر دے چلنه ولیبس کړه — زړهٔ مے بلبل دے د لوئ په آغاز ځی

احمد له رازه دِ ترتیب بیا موند
چه بے زړهٔ اوس د زړهٔ په جواز ځی

مخ دیار شمس و قمر زلفے ریحان دی — هسے زیب د سپین مخ نا مشکین ماران دی
رخسار لاله تازه د نو بهار دی — نه پوهیږم تازه نم د کوم باران دی
لاله څکه داغ د زړهٔ په سینه راوړه — چه بادام ئے تور شهلا د نرګستان دی
ماچه بند نظر د زړهٔ په آئینه کړه — د غه هسے خیان چرے د جهان دی
ښائسته سرو صنوبر عشوه ناز ده — چه د توره کاکل سنبل ابرو کمان دی

تور بانړهٔ عشق چا پیر د تورو سترګو — ترسره تېر دي دا د تورو آهوو ښکاریان دي
په نظر لکه د زړو آهن ربا ئے — د چا تاب دې په کاتهٔ دَ جانان دي
چه شهباز د تورو سترګو کړے نظر که — لوړ په لوړې عاشقان ئے شهیدان دي

چه دا هسے دلربائے په جهان وي .
اے احمده د جهان تلهٔ پایان دي

زما زړهٔ دے په دے پوړ — ما د تور په نظر کړے
چه له یار سره یار یار وي — له اغیاره خپله ځغوړے
د رقیب دخل بېشهٔ نهٔ دے — رقیب اور په وانهٔ پورے
د رقیب خوئ رقیبي د کا — که تر میانه لاړ ے تورے
رقیب یار بے مایه دے — بے وفا د دیوال سیورے
دا د تورو سره آوړ — تل د ښځے ورځے په لورے
د اغیار لوئ بېشهٔ نهٔ ده — غیر که لوے شي بیا چوړے
غم خو خپل لره د ړینه — غیر یاران په اغزي ووړے
که د ورځے یاران ډېر دي — بیا د شپے خپل وي کور خورے

احمد ډیره له چا نهٔ که
که تور رب ئے شي په لورے

کله په سفر کړمه د مینے په زړهٔ ئے — چه په لار د مینے واخلم قدمونه پیاپے
یار مے ډیر یادیږي که خضر ئے مے ملګري — که چرے بیا ووینم دا د سرو لبانو مے
زما د زړهٔ له حاله عالم را خبر نشه — ځکه تل کړم آه و ناله لکه دَنګ
د رست عمر ارمان وتړي کړم له سودله — ګورم که د لبر را شي چه څوک دے نذرانے
ملامت را باندے مکړئ په ناروا ترا عالمه — ډیر ډیر دا دښمیو د فراق کړم لیونے

که چېرې د دیدن په نخ نهٔ ور برابر شم — هیڅ د آئینې میلې ئے نهٔ زړهٔ نهٔ را وړي برې

په نظر د شهٔ ساړے سړے دے — مشه د محبوب بے نظر سړے

که په سترګو یار نهٔ ګورې جفائے نهٔ ویرېږم — سر د غمو دا که شم د یار په زړهٔ پرده

چه بنهٔ کاتهٔ د یار شا احمدهٔ پاشا هو ده

او که نظر نهٔ وی په شیونو کښې څهٔ شے

تهٔ چه ما ګورې له ورائے — په زړهٔ څندی راته وائے

ګنډار را باندې کاندے — نهٔ پوهېږم ستا له رائے

دواړه سترګې دې خونرېزې — له خونو ئے بے پروائے

ګل به څهٔ سیالی که — چه تر ګلو خو شنمائے

لږ په زړهٔ نو نظر بویه — اے د زړونو دلربائے

د نظر سایه دې بویه — اے د لوئے ځړنګ همائے

د دیدن طاقت به وُکړم — که مې زړهٔ نهٔ ځی له ځائے

وُ دیدن ته په حیرت یُم — چه دا څهٔ نقش دے خدائے

په دیدن به ځان شهید کړم — ملامت را باندې مهٔ وائے

د پیزوان لمبو دې وُسوم — د رښتے اور کړم سر تر پائے

عاشقی نهٔ ده مشکله — چه ئے ته مشکل کشائے

احمد شاه سفر د عاشقی که

عشق ئے خود وی رهنمائے

ستا د تورو سترګو په زړهٔ کښې مات خدنګ دے

نهٔ په وره څړم تېرهٔ توبرۍ د جنګ دے

چاچه ستا تېره خدنګ په زړه دے خوړلے
اوس له خپله کوره هم په تا پسے ملنګ دے
عاشقان ډېر ځان بولي د مینې لاف هر څوک که
څوک چه سر د یار په مینه ږدي هغه پتنګ دے
هغه بوئ چه ستا د زلفو یاد د سحر راوړه
وایه هسے بوئ پېښے په کوم لاچي لونګ دے
هر عاشق چه ستا د مخ آفتاب و لید په سترګو
په مسرد زړه دے ستا د غم تورے خوړلے رنګ دے
راشه د خپل حُسن قیاس په خپله کړه دلبره
څوک دے په جهان کښے چه ښکار د تا په رنګ دے
ستا حسن ته د له د بل حسن طاقت چرے
ستا دی دا کاته که د مزري یاد پلنګ دے

لاړو دا اختیار یاران لیده نشي احمده
اوس که په خوله لاف که په زړه بے نام ننګ دے

څه عجبه ښایسته ترجان زمائے — چه را تېر په زړه تر کلو جان زمائے
تورلیمه لوړ لیمه زما لیمے — په پالنګ زما د زړه دے جان زمائے
که زړه نه وے داغ په لړه به زما چا ښو — ستا په داغ خوښي کوم چه جان زمائے
زما روح لکه طوطي تفس مات کړه — ستا د بېنړ په هوا ځم چه جان زمائے
که مے خدائے د ستا د بېنړ وطن نصیب که — په خپل سرئے خیرات کړم چه جان زمائے
که مے ستا ینه سر د یا سه عرش — سر به ستا په قدم بد دم چه جان زمائے
لکه دوه سره یاران دي په زړه نوري — احمد زړه به نیسته ورم چه جان زمائے

یاده سلام زما په تا باندے — چې ځے ته ورو ږ د یار د دربانه
ګنده چرے دیار بیا چرے زه ویادشم — چې یار ے وینه خوږې د زړه په بانده
یا به پښتنه د مینے وکاندے — یا به سلام کا تر ننګانه لاندے
هرچې ووے خبرے راوړه — یار ته ښکلنګا کړے که پوهے خاندے
که ګله له مانه یار ے د سرکړه — تر قدمو ے نه واے اینبے سر لاندے
ما اینبے سر دے دیار قدم ته — چې یار پر درد مې نظر به کاندے
عاشق بے یاره که تر خاوره خوار دے — بخت دے که یار ئے بږدي قدم پر بانده

دا حمد خوښی نه شی بے خپله یاره
بے یاره دے د غم تر غزه لاندے

نن دیار شمس و قمر دے — نور دیار تر دواړو سر دے
شمس و قمر که سره نور کے — نور دیار په قد سرو صنوبر دے
رنګ د دواړو زیړ تاویږی — یار مے بے نور روښن پور دے
څوک سیالی که ستا له حسن — حسن کل ستا مسخر دے
وروځے هلال د عاشقانو — لب دِ جام زنخ کوثر دے
همیشه زخم په زړه وي — ستا د سترګو څه خنجر دے

احمد ستا د بد هوس کړ
چې له عقل اوس او تر دے

ابه زړه باندے جلځ عشق د چا دي — زه یو هیر م د دلبره عشق ستا دي
په دا یکرنګ بریښ که نه ده ریږی — دا تیره توری رغکړی کوم استاد دی
ددو سترګو په خنجر د زړه سره که — بیا عاشق نه واے ستا نه دی سوا دی
ستا د مینے بار هیڅوک نه شی اخستلے — دا بار ونه د عاشق نادان په شا دی

سرو پاڅې به د عاشق ځنې خلاص نشي　　غم کاروونه چه د لیره ستا په خوا دي
که راضي په سرو هڅو د عاشق يې　　دریغ يې نه که هم د غم يې مدعا دي

متیر یې له سره ګران نه دی احمده
ترسر تیر ته د شهامونه وړاندې دي

چه دا هسې شو ګلشن دیار په مینې　　تو به وي څکه همیش ور پسې وینې
تازه غم د مینې بیا آشنا در پیر لیږو　　ټکړه زاړه څو کړې بری تور په سپینې
که زم زړه ور پسې زاړی کړم خونه دې　　څڼې دا رنګ حسن ته په جهان وینې
څه سیالي ده د آفتاب دیار له حسنه　　تورې سترګې سپین رخسار زلفې چینې
لکه میاشت د مزله نوره سیالي نه که　　دا رنګ ستاله مخه دواړه نازنینې
چه د خیال دماغ دِ تیروي تر فلکه　　څه به ګوري خوار عاشق ته څه به وینې

نه احمد له خدایه د غم هم غوارم
رقیب پروت و سترګې پټې داړې سپینې

بله مه وایه دیار الو جدائي　　سرې زړې که بد وي غم د تنهائي
چه بیلتون کاندې یارانو غبله لرې　　عجب اور د سرې شو نګ پکښې پائي
په دنیا که آخر کوره جدائي　　مرګ بهتر نه د یارانو جدائي
دنیا ستیره چه شي پاتې بې وفاده　　ښکې د هغو چه پریږدي نیکنامي
دا دبو نیول په لاس ګوره آسان دي　　دا دي ګران چه زړه ساقي بیوفائي
چه یاران شوه چل سره دِ سره بۀ دي　　چه سر دروي ګرنیل دي بدنامي

نور عالم که سبې له یاره هم روزګار که
احمد ګوره چه دیار په مخ پائي

چه را یاد دې تورې زلفې سپین رخسار د خپل جانان شي
بې اختیاره مې په غم باندې د دواړو سترګو باران شي
په لمبه باندې د عشق دې چې سوی ویم زړه بریان شي
چه را یاد د یار لبان کړم باندې پرېوځي سور پېزوان شي
زړه بلبل غوندې د فکر په خواب دارنګه یم تللې
چه رخسار یې د یار کله دلاله په دود خندان شي
زړه مې تږې د دیدن دې و دیدن ته آرزومند دې
که مې تږې زړه سېراب ستا په کوهي د زنخدان شي
د واړه لاس به له هوسه زړه خپل سره کړم په نکریزو
که یې خوله مې په لاس کښېنې ستا خوشبوئ زلفې نجاشي
د غمه اور به په دواړو سترګو زړه قبول کړم که یې سوزم
کشکې داغ مې د واړه شونډې په اور ستا د سره لبان شي
زړه احمد به له دې هسې پټ ځواهو چرته تبسم
چه را باندې مې دوه وروځې غلو خاله ځواهان شي

غشي پټ په زړه کښې ستا لرم محبوبې | په دا درد د زړه غوغا لرم محبوبې
لکه تل مې پټ پټ ته په غشي ولې | زړه بلبل ځکه نوا لرم محبوبې
تورو سترګو دې زړه څه بې تهمت تور کړم | قیاس مې وکړه قیاس په چا لرم محبوبې
ته چې غشي ولې ځان پټوې ولې | د خنجر زخم د چا لرم محبوبې
که تهمت که زحمت کړې د تورو سترګو | په در پروت ستا زحمت ستا لرم محبوبې
خوښ زهیر په خدنګ ستا یم د مژګانو | زهیر خوښ تبرک ستا لرم محبوبې

کہ زخمی یم وایه نه یم ستا له مروره — درځ

احمد زلفې د نغزیږ ستا لرم محبوبې

زړه مې بیا په غم له یاره شو زنځیری	نه پوهېږم لکه بیا زړه دې پر یا دیوری
په تندي یې اور بیا دا وښکو زړه غلو	تر لاله د زړه له وینو زړ غوښیری
څو دیار یې لکه لمر او سپوږمۍ وه	زړه یې سوځي عجب اور یې زړه لگیږی
داغ د مینې یم د زړه د پاسه ایښی	که یار مو شم روغ به شي که نه خوږیږی
زړه غوټۍ غوټۍ په باد سره غوړیږي	و دیدن په باد غوټۍ د زړه غوړیږي
سترگې دیدن آب حیات زما د زړه دی	بې دیدوه [illegible] زما زړه وچیږي

احمد دا وینیو دریاب به او ولالیږي

په همیش لکه جیحون په مخ بهیږی

په زړه مې بیا خوړه عجب بهار دی	لکه مرغه په هوا د یار دی
سیزوان ته کوي دا زړه خانه	اوکه په آسمان د ترلفو تار دی
دلبر مې بیا د موسم لې دی	چې اختیار زړه په خمار دی
غم و یمادی دیار په دید ده	چه یاد [illegible] نوبگار دی
[illegible] عجب شی [illegible]	عشق عجب [illegible] کار دی
د هجران غم د عاشق تیر شه	د سحر نسیم [illegible] سکار دی

زړه بیا خبر دی د [illegible]

[illegible] زړه چه د [illegible]

نه پوهېږم زړه زما بیا ولې پر ولېږی	مینه [illegible] بیا زه د زړه بلیږی
شین لوگی د زړه مې همیشه ترخو لا ښیری	آه د زړه په وینو عجب اور دی [illegible]
زړه که [illegible] په [illegible] رنگه [illegible]	یاری لکه [illegible] د زړه پرې تازه کیږی

داغ د زړه که هر څو پټوم لا ښکاره خو شیږي — اوکه سر ته ښکاره کړم په عالم کښې رسوا کیږي
پرېږدې دم که زړه چه د بلبل په درد دو شیږي — پټه خوله سینه مې ستا په غم دده ځایه کیږي
کانړي له آسمانه که پرېوزي څوک خبریږي — شور که آسمان ځکه چه مېین ځبله بیلیږي

جدائي د یار احمد د ه بلا سره خواریږي
خدائې مکړه چه یار له خپله یاره جدا کیږي

د زړه په داغ مې که یار خو ښیږي — زړه به مې د دمه چه همیش خو شیږي
د یار سمتی بیا په زړه ز عمل شي — بیلتون لې اور دې په زړه لګیږي
زړه د عاشق د ګل نلۍ غرڅه دې — توبې و پیشتلې غوښې وریتیږي
سرنوشت د عشق کښېنږه داوو — د زړه خوناب مې په مخ بهیږي
معشوق کو پیاله اوره پیدا اوو — خوړي داور دې سوی نه سریږي
باران د او ښیو په مخ وریږي — د چاک زړه ویځ ترسترګو تویږي

احمد ګلزار د خپل یار بیا موند
ترېمل بیل ګل نې بلبل جاریږي

راشه دلبره زما دلجوئ — په دنیا به نه وی تا رنګ یار دې
زړه زما و ما ته هسې وائی — چه ستا په رنګ به هیڅ ګل نه وی د خوشخو
که هر څو په ګلستان بوستان ګرځم — ترصد بړکه دې لا زیات خوشبوي
زما زړه شه مسافر د حسن ولوړته — چه د چین ترکې څوک ستا لئ د مشکبوي
معشوقې که رنګارنګ و بله وړشي — ستا په رنګ به یو هم نه وی عنبر بوی
د آسمان ستوری به کله شمیرته رسی — نه په حسن د هر چا د زړه دار دې

زه احمد به د هر چا رویونه دعورم
اې دلبره که ته بیاد چا په ړدې

رائیشه رائیشه که زما خبرے آر وے — په کور د عاشقانو تل لښکرے د تاتار وي

کور د عاشقانو ئے هلته تار په تار که — چه پاس ئے نه دپاسه تورے زلفے ئے تاتار وي

دباڼه په دود کاته به همیشه زما د یار وو — تل ئے منګلے سرے د زړونو په ښکار وي

چرے که نظر به ئے د مهر په خپل یار وو — بیائے له قهره دواړه سترګے سرے لکه انار وي

تل شپه چه تیریږی د سمر ګل وغوړیږي — ځکه همیشه د بلبل چیغے په سحار وي

هر څوک چه د مینے اورے پاس ئے زړګی بل شهٔ — تل به ځنے سوزي چه په زړهٔ شغلے دیکاوي

اے احمده تل دینے دیار په دیدن ښے وي

دین چه دیار شي غه دینے دچا پکار وي

یَو مشکل راته عیان شهٔ، لکه بل نمایان شهٔ

هغه څوک چه ئے حل وکه هغه صاحب اسرار دے

عجب سور راغے له بره دوه ئے پښے خلورے سره

آته تاجه ئے په سر وو یو عجب رنګارنګ دے

مجرد په لاس جوهر وو په دوو سترګو کښے عرض وو

عدمی مرکب د لاندے یو عجب ښکلے شهسوار دے

تازیانه د فنا پاکه، بل جلب له آب و خاکه

زین ئے ورله اور دباده د اخه طور څه ئے اطوار دے

لیسے الیسے خورجین که ولیښے ئے دوه هاغه ئے کښے لیښے

دغه هاده تکه توره سپین ترے دوړی عجبکار دے

قد ئے نه که په دا لوی ستر آسمان تر زمکه لوئ

نه دے پورته نه دے ښکته شپه و ورځ له حرکته

د رحمت عالم ورو ی نه کړی جنبش نه کا د اخه کار دے
یوه ښا توری تر بے سره بله مار ځنے نی ر سره
دود له دیو ښکار بیرون شوه څه عجب نغمه څه تار دے
هغه مار د لبو ری څوراک شو مار لویه هضم که تریاک شو
هر عارف چه په دا یوه شو هغه ګل د لو بهار دے
شهسوار دالت نه ما جاته که خبر شے له دے متانه
قد الف شی یه یم ب ده سر د عجب بر و ښکار دے
څه د "س" پیوره د "ش" ده دا یو ښکله آئین دے
غاره ئے "تیین" "سیین" "سین" دوه یاره د عجب سو ر کار دے
پیښه د "ی" یا نر وله "قاف" میان نکرین ئے دی له "کاف"
لب له "لام" که پوهیږ ے دا یو ښکله څو کار دے
میم نی ما څکوره کلام دے مدعا "ذال" مدام دے
"دال" ئے ویځ اراده "نون" ئے نا عجب سینګار دے
صاد صفت په ضاد ښه کار کړم دا مکان پټکی را څخه
باتی ایاز غوښه محمود دی دا یو ښکل عجب ښکار دے
هر یو ښے ما غزه له ورځ ئے له "ف" که پر پوهیږے
عجب سور عجب بیان که دا مشکل که د چا کار دے
عالمان دی د بر یا بونه دا نظر په حل که شاه
دا تفصیل ئے د مثال دے بلکه حال څه ښه ګفتار دے

سپین رخسار او تورې زلفې د دلبر دی | ځکه یو ځای کا ګل سنبل اشهل عنبر دی
سره لبان د یار د تی پان د عاشقانو | هم هغه په سپینو ږیږنی چه تیر تر سر دی

څو سرې کوړې څوې یا په سینه پورې — تند کاته دیار په مثل د خنجر دي
په بوستان د ګلو راغله د لارام — سم ولاړ ده یار د سرو صنو بر دي
باغ د ګلو دې که سرو صنو بر دي — واړه یار وته په حسن لاس په سر دي
عاشقان چه وینې وینې تو یه وینه — د وفا په بیوفائۍ څوک خبر دي

ای احمده قدمبوس لره ئې راشه
د غه سپینې پښې دیار که سپین مرمر دي

سحر صبا شوه نمر راغوړیږي — شبنم له مخه د ګل ولاړ پیږي
بلبل ته وایه که راځې راویښه — چه شبنم درومي ګل هو سیږي
شبنم د ګلو غوښته پریو لښه — ګل په ځان ګیره خشکل نازیږي
په مهمانۀ د بلبلې غنچه راغله — بلبل په سر په تر نتر باسیږي
بوئ چه د ګلو باد د سحر راوړه — د بلبل له تنه ارواح بیلیږي
چه دې ژوندې په یار دې — بې یاره ګله عاشق پائیږي

د یار د زړۀ تخم د احمد یو کړي — له - نیمل
چه همیش یو رنګ سره زرغونیږي

د فراق طاقت د نشته لرم محبوبه — چه د رخ و مخ په زړۀ لرم محبوبه
کښې هیر و لاله هیر د زړۀ په لسم — داغ د هر په زړۀ لرم محبوبه
دم نه یاد تا په دم دې زړۀ پوهیږم — د ژوند قدر د په زړۀ لرم محبوبه
اه محبوبه ته چه حب د درست جهان — مهر ستا به څرنګ هیر لرم محبوبه
عاشقي مدام یاد دیار په زړۀ دې — غیر به کله یاد په زړۀ لرم محبوبه

غل په زړۀ نه ئیم که زړۀ د احمد کوې
بې له تا به څه په زړۀ لرم محبوبه

کهٔ له دی ده ئے تار ے کړم عالم به ویلېښ شی
چه ئے پټ په دړه ساتم نړکے ے مېښ[۱] شی

کهٔ له مینے توبه کړم چه نوربهٔ کړم
بے اختیاره نوم دیارم په نړهٔ کینی شی

رائیشه رائیشه باد مراده خبرے راکړه
چه غنچه خاندی که شهبت کړدم چیښ[۲] شی

باده ورشه ورته د دیر د پیرزاری وکړه
گندے هغه ویده بخت بیاله خوابه ویښ شی

خط د قلم بیا کهٔ یار ور واخست
پوهیږ ه ته راشی نړهٔ یم بیا پرهیښ[۳] شی

د نړهٔ قرار بے دین ن احمد چرے شی
په خط په ویلو که په ځائے وی له ځایه لیښ شی

---

۱ په مرض گرفتار نه شی۔ ۲ حیران۔ ۳ کوچ۔

څه دیار عجب ښهٔ بهار لری
چه په سپین مخ بانده زلفے تار تار لری

خاره روح بیا تازه تازه شی
د نړهٔ نظر کهٔ دلبر په یار لری

د کور آهو ښکار په هغه عاشق که
چه له خپله ځانه ځپل سر کنار لری

د شهباز سترگوئے داهسے خوی دے
چه په هر نظر د نړهٔ نو ښکار لری

په بیته خوله دیار غلط مشه
چه په ویشتلو نړهٔ نو همیشه کار لری

په کرهکو نو د عشق زرهٔ غرغره کا ندے
په خدنگ د سترگو پر مدام گذار لری

د لاله بهار گوره لېسے خزان دے
دیار لاله ے همیشه بهار لری

بوی د گلو لو د منتخر نسیم راوړ
د نړهٔ بلبل ے پر فغان چیغار لری

احمده خبرے دیار گلونه دی
د اغیار خبرے جوړ په زړهٔ خار لری

په نړهٔ ځنو هسے بیا د غه مثلی دی
چه دیار دعوی څوک که له سره تللی دی

چه ترسره تېر وي د عشق لاف هم هغه کړه — تېر هغه دے په زړه تېرې خوږلي دي

د مژګانو خدنګ ئې هسې تېره دي — پوره ئې راپوره د مئين تر زړه ختلي دي

چه د عشق په وطن راشي ډوبه وينې — پرمشه د شهيدانو چارچاپېره کلي دي

چه دوبين د غم ئې تور دے لاړے نشته — خپل رښتيني ئې خپل انګړو بللي دي

که شپه ئې پلوله مخ که بيا ره ته — باک ئې نشته پټ و يارته ئې خندلي دي

د عشق لاف د هغه کړه د عاشقانو — بې اختياره ئې چه د غه نيلي تيزلي دي

احمد بيا په زړه کښې هوسيږي

ګنږه يار د زړه په مهرورته کتلي دي

[1] آسونه تړلول-

يو کار که د نيم تور نيم تياره دے — هسې لوړ دے چه هغه سپين ئې سکاره دے

په هواځي دے پلي ئې په نامه د سواره دي — هسې اوړے ئې ترخولے خيژي چه دن اوړے ترتيا دے

يو هسې نور ستره وو دوست — بے وسره دے په وساره دے

بل دا هسې فرزند وزيږوو — چه دے په اسم پلار دوراره دے

يو شين لوګے پيدا شو — نمر پټ ښکاره اوره دے

د اور و حجاب ئې واخست — آسمان پټ ښکاره تروږه دے

احمد د نس بند ونه تهنګ کړه

ځکه ياد په رنګ د غره دے

[1] وزير-

ما چه کوت مخ د شهي تر اوربل لاندے — لکه لمر چه پراوره رالښئي د باسندے

نږدم که يو ځله کړه بيرون له بره — په ليدو ئې درست جهان پرمئين کاندے

زيب د نږمخه دے دلبره ستا له مخه — هر يو زړه مستي د ستا په ميو کاندے

ماهر حسن ستا له حسنه مرو قياس کړه — چرے اوچ لرګے او چرے لښتے تاندے

لکه برګ د بيد زړه ريږدي د عشاقو — ستا په مخ چه ووينې زلفې لړزاندے

چې ئې پټ هوس وو ستا په زړۀ کښې کړے　　　اوس دا ونيوے وئے په مخ بهانه ئے

اے احمده که دیار مینه خوږه ده

د جفا خوراک ئې تېرے کاندے تر سپا نه ئے

زړۀ مې هسې په خپل شان که ځان کاندے　　　چه قسمت به څه راپیش که دوړا ندے

دباور زړۀ ئې ناګاه راځنې یوسه　　　بيا ولاړه په قهقهه دیار ته خاندے

دعاشق دزړګی ولی ئې راد کښنی　　　ولے بيالري مخ پټ تر پلو لاندے

له هيچا نه هيڅ پرواه ئې په چا نشی　　　وژلی زړونه په مثال د لښتے تاندے

لکه مخ يار ته ښکاره که بيائې پټ که　　　څه اوږ ونه بلوی په زړونو باندے

که ښکاره که مخ ويار ته يار ئې ګوری　　　په کاته ئې بيا د زړۀ پاڼړے لړزاندے

واحمد وته له زړۀ ولے نۀ ګورے

چه په زړۀ ئې بيا درد ميچن ورغاندے

چه داشان په لاله زار ځے　　　در پوهيږم په آزار ځے

بيا د حُسن آراسته کړۀ!　　　د ښکاری په دود په ښکار ځے

دوه د زلفې په مخ دام کړے　　　له عاشق بيا کنار ځے

دادی واړه ستا پندونه　　　په تل کچه لکه مار ځے

دوے دے سترګے قصابی کا　　　د سروتو په بازار ځے

دواړه درومې دلېندے کړے　　　بيا د زړونو په تاتار ځے

ده وهر چا ته معلومه　　　خوی مجنون په زړۀ هسبيا ځے

ستا دعقل کے نشسته　　　که دَ عقل په مدار ځے

"احمد" راشه توکل کړه

که رښتيا په لور ديار ځے

عجب خوبنه پر خمار ځې | تل دې روڼړو په بانړار ځې
ته و چاوته هم ګوره | که تل هسې کج رفتار ځې
ته په خپله رضا درومه | له عاشقه په کنار ځې
هیڅ ته نه کړې پښتنه | همیشه زلفې تارتار ځې
د غمه ګړ دِ یوه نه ده | ګوره کجه لکه مار ځې
یاره هیڅ دې نه پوهیږم | چه داولې په آزار ځې
په عاشق به مهر وُکړې | که همیش به په ناتار ځې

د احمد زهکے دِ یودړ
بیا دوړیو په کنار ځې

په زړګی چه ناترار ځې | په هوا د مینې یار ځې
دَ آشنا لوړې دِ کوم دے | چه دا هسې تیزرفتار ځې
دا مقام دے دېپټ خولیو | دا ته ولې په ګفتار ځې
جوړ آشنا دے ډیر یادیږی | چه دا هسې په کوکار ځې
سیر به وا خلے له سیره | که دا خپل سر ته په دار ځې
که دا خپل سر ته په دار کړې | مست دَ دینو په بازار ځې
خپلو وینو مے به نوش کړې | مست د سترګو په خمار ځې
ته دے سر کړه شها خپله | که له عشق پردا لار ځې
دلیل پرېږده یقین کړه | څو په دا نقش د معمار ځې
دبے رنګه رنګ ګوره | که دَ وحدت ته په جمار ځې
که یقین در ثمنه ورک ته شو | همیشه به د معنو په لاله زار ځې
بلبل د دیه ګل وے | وسکه اوس ته په چیغار ځې

د معنیٔ معنیٔ به واخلې — که معنو څخه کنار ځې
مشک به را دړې عشق واخله — که د ختن آهوګړو په ښکار ځې

رقیب به له ډیره غمه ومري
اې احمد شاه که په لاس زلفې د یار ځې

ویړي له مخه ستا لاله په لالستان کښې — عجب نه دی که ستا دمخ په ګلستان کښې
ستا دمخ په څیر به نه وي چه نظر کړم — ښایسته ګل به وا نه ړې په بوستان کښې
ستا د شونډو وله رطبه هسې خوند دے — چه دا خوند لشي مونده په نخلستان کښې
زړه مې هسې بندیوان شو نه پوهیږم — په خلاصي مې ستا دمخ په زنګستان کښې
هسې شان دې ستا د ناسته اے دلبره — لکه ناسته د شهباز په کوهستان کښې
له رخساره دې په سر غاښو نه خاندې — دا رهات سینه مې چاک په ناړستان کښې
سرو ستا د قد له برکت شان بیا مونده — ځکه سرې تیر وي همیشه په باغستان کښې
د شهلا سترګو را بخه د شهلا واخست — ځکه فخر که شهلا په نرګستان کښې
سره لبانو دې دُر پټ کړه نه پوهیږم — لکه پټه که صدف دُر په بحرستان کښې
د وصال آرزو مې ولیستم له خلق — تش ککوکل نارې وهم په نیستان کښې

احمد شاه که غواړې اوریدا خله
داوربل سهی وی لو په شلستان کښې

ګوره بیا په سره ګلذار کښې — لاله رنګ په سپین رخسار کښې
لونګین مې تل په غاړه — بلبل مست که په چیغار کښې
هوسیږم ور ته ګورم — خزان سوی په تاتار کښې
د وصال نوبت مې دا دے — نن د ګلو په بهار کښې
یار مې ګل او ګلبدن دے — ډیر زینت مې په رفتار کښې

غمزه که په ملا خو ښېږي — تل د ترکو په باړ ار کېښې
عزي مه غنده څليږي — زلفې مښکې دي په تا تار کېښې
ښهماران زلفې په غاړه — سرې تل د غونډ په غار کېښې
رنګارنګ ګلونه پېړدي — د بلبل عشق په ګلنار کېښې
تا چه حسن د ګل واخست — زړه به څه وي په قرار کېښې
څه علاج څه طاقت وي — چه شهاشي په سينګار کېښې
هميشه روز ګار داوي — مېئن زړه نيسي په ښکار کېښې
لنډې وروځې باڼه غشي — عاشق ولي په کنار کېښې

نارې مکړه احمد شاه
د روغ خوی لښته بيمار کېښې

ستا په رنګ به بل يو نه وي په جهان کېښې — پلو وا خله يار به مړ شي په ارمان کېښې
هميشه سوې سينه د ر لېږې کړه څم — چه ستا څائې نه دې په نه که په آسمان کېښې
قلندر يا به ملنګ په جهان ګرځم — يا به اوښي تو يه ووم په خپل ګريوان کېښې
د سحر باد خوش نسيم خبر راوړه — د زړه ګل دې خندا نه که په بوستان کېښې
چه نارې کړم يا ترا رم مراد مې داوي — زړه بلبل دې ستا د مخ په ګلستان کېښې
ستا د حسن له تاراجه زړه تړاکه — چه بلبلې هم تړاکه په خزان کېښې
په جهان به زړه خلاص وي له تاراجه — زړونه سوزي عجب اور دې په ېېزوان کېښې
ته د خلقو ملامت به په ځان نه ږدې — په نارو عاشق ولاړ په د ا ميدان کېښې

هيڅ به جور او په جفا به لاس وانخلم
زه احمد که چېرې جور ووم په سانا کېښې

د زړه وينې راغلې په ليمو کېښې — د صورت خوښه دې وليږي په غمو کېښې

پُه دے ویر خله هیله ستا دَدیدن کا — دَدیدن طاقت دے لښته په لیمو کښے

همیشه چه یار دا یاد کړمه په ژړه کښے — بیا دژړهٔ آهونه کا دم په سانده کښے

دآهونو شمار یه څنګه او تر څو کړم — چه په هر نفس دے ساه خیژی آهو کښے

هجران او درد دے ټکیدلے غلطے دِ نهٔ که — میئن نژړونه به وُسوړی په لیمو کښے

جدائی مثال دا ور سهلاے نهٔ شم — جدائی لکه میغرنه ځی په ژړه کښے

په شمال دِ جدائی به راضی نهٔ شم — په دے خوښ یم که وصال وی په اوږو کښے

په وصال دیار به غر لکه جوړ پیږی — هغه ژړهٔ چه بیلتون دا په چرو کښے

دهجران نوم چرے ما خله احمده
له هجرانه ریزه ریزه یم په هډو کښے

بیا ته وله نهٔ شرمیږے — آشنا ګوری نهٔ پوهیږے

دیقین په لاره دروړے — په ګمان وله دریږے

دوغه دریاب ماهی ئے — په یقین که دپو هیږے

دګمان صورت که واخلے — تهٔ دریاب په موج بهیږے

کهٔ اِخلاص چرے دنکړے — ستر ایده به نو لیږے

شك فانی یقین باقی کړه — په باقی به هوسیږے

دغه خیل یار په دوینے — دیقین په نور کهٔ هنیږے

عمر تن دے که تلاش کړے — په تلاش به تهٔ بینا دیږے

داد نفس غروره بدشو — ربه ته کهٔ ورحمیږے

ژړهٔ یه خلاص کړے "احمدشاهٔ"
کهٔ دَرد په خولهٔ وسیږے

دلبره ته چه ابرو کمان لرے — دَلیندۍ په دود به دے تل کښان لرے

غالې دانه کړې زلفې د امو نه   حاجت د دام نشته چه سوړ پیزوان لرې
زړۀ که مرغۀ شي هم خلاص نۀ شي   چه انسونیه ژبه د کل جهان لرې
دا بادشاهي نۀ ده لوړه ده چا نه   چه د تورو وروځو عاشقان لرې
چه ترنبۀ نۀ وي همیش خوا ږه وي   ته د غه هسې خوا ږه لبان لرې
حیف دے دلبره دستا له شان دے   یاد سوړ په ویښو ته لا کمان لرې
سړیۀ عوخ نۀ دے عاشق ژوندے دے   د شفق په دود که لب خندان لرې

احمد زوړ نۀ دے تل ځوان دے
که ته په د سینے په سینه ځوان لرې

راغلۀ شاه په مخه سوړ پیزوان زلفې تار تار ے
سرۀ سرۀ دے لبان وه تورے سترګے ناعه دا رے
شوبه کړم زړۀ کړی ستا د قدم ترچوګان لاندے
سرزې ما که کوے دے خیل چوګان لرے دلدارے
همیش دی د عاشق د زړۀ لښکرے ځنے ماتے
ستا لکه چا پیرے ترهسار زلفے فوز دارے
هر څوک که شبګیر کا ستا د لبو غلا به څوک کړی
تا چه په سپین مخ زلفے لښکرے کړے تیارے
حسن دِ که اوږه دے ترو ولے دارنګ سرول کړه
دارنګ دا وړسول وی همیشه د پیزوان چارے
تا د تورو سترګو نخچیر دا هسے بدرید کړه
راغلے بیار خوم د زړۀ وینے لارے لارے
زړۀ مے د تندرو په دود ستا په منګل دړکۀ

ستا د شهبازې سترګې ولې نه شوې لا قرارې

هیڅ رې نه پوهیږم په کوم مې کښې دا اسرار دد

ته چې دواړه سترګې همیشه لرې خُمارې

ستا حسن ادب ځماو زړهٔ دا هسې را کړ

زهٔ احمد په خوله خاموش په زړهٔ د هم کوکارې

داد غم تیرې چړې — قتل د زړو په خون لړې

په لیدو دې ځما جانه — د چا سترګې دي مړې

په د سید کله دي مړې — د کتو لاړې ستړې

په دیدن دِ مړې نه شوې — عاشق وُږې سترګې وُږې

دا د زړهٔ د شوي د پیاره — سرهٔ پیروان دې لَنبې کړې

چه عاشق دِ په اور وُسو — بیا تا څهٔ غصې خوړې

دا په اور سوي راضي ده — کا د یار سترګې سړې

میں زړهٔ ستر کله تیرکړې — ستا کیلې نه شوې زړې

ته میں میں لرې — بیا په مینه دې چړې

ته قسمت په عاشق وائې — ولې ځان نه دې ویلړې

دا عاشق به ولې نه مري — رقیب په خوله دې شړې

عاشق وږې د دیدن وي — قربنه ویل دې کړې نمړې

په دیدن دې بېخبر وي — تود مینې لمبې وهي شړې

د ائینې لره دې بولي — بیا وي څه غوارې سترګې

احمد شاه به سر پردې کړې — که شړې

لاړ د مینې کهٔ ستړې — که سړې

یار خبرے دالاڅه په ښه به راوړے — که غنچے د سوسن ښه به په خوله راوړے

داشیرین گفتار د یار هسے اثر دے — بے اختیاره او بنے زړه په لیمه راوړے

زما د زړه لکه بلبل هسے پرے وسه — چه نافے نسیم سحر په ساړه راوړے

تاوده مینے د یار هسے زور دے — گویا غوښے دے د زړه په چاړه راوړے

چه د مینے لښکر راغے هسے پوه شوم — بیلتانه د نیزو څوکے په زړه راوړے

زړه به بیا لکه د گل هسے تازه شی — که وصال د غنچے سحر په تیاره راوړے

د خزان چمن به بیا سره گلزار شی — که د عشق او بهار د زړه په واله راوړے

احمد شاه به هله خلاص له اندیښنو شی

که یې لیکه د خپل رقیب په خپله راوړے

میږه ول ته لوړ په لوړ کړے — بے ستاله مینے به په ما څه تور کړے

که به تور د مینے لیسے زړه تور یم — بے د غمه تور زبانے زور کړے

حیف دے دلبره ستاله شانه — چه په عاشق له ځان دا هسے تور کړے

چه د واړه زلفے دې باد ور کړے — گور د عاشق به په غمکی خوار کړے

که یو وار وخاندے په سرو لبانو — خلاص د عاشق به له غمه کور کړے

یو وار د مینے نظر که وکړے — خسته عاشق به بیا ته دلور کړے

احمد به بیا هله هوسیږے

چه رقیب مے تور لکه سکور کړے

که کرم په ما د سرو لبو شربت کړے — ما به خلاص ته د ساقی نه ډیر منت کړے

که د سرو لبو شربت د یار راکړه — په خپل لاس به رقیب مړه په دا غیرت کړے

چه په سر سره سودا شی پاتے څه شی — په سودا د سر عاشق له ملامت کړے

چه په خپله خپل انگړله بالا شی — بیا به وَلے یار په سر باندے منت کړه

نه لیست ژوندون د خوار عاشق په څنګ د معشوق وي — بې دم ژوند ډیرے حرام که غیبت کړے
که په مینه وړنه دو اسے زمانے — د عاشق به په دغه استراحت کړے

خلائق که ډیر هوس وکه جنت ته
واحمد که ورکړے خو ایر به جنت کړے

چه تل د بیانه د جنګ کړے — د عاشق زړه به ملنګ کړے
توربانږه چه دِ هندنګ دی — بیا به وینو به ئې رنګ کړے
آفتاب به دِ سجود که — که ښکاره څهره کلرنګ کړے
چه پروائے له فلکه — چه ورنزدے محږ دِ څنګ کړے
فلك به سر کوږی که — چه همائے د خیل کرنګ کړے
څوك به څه تاوان د سر کړی — چه د قرب د غره پلنګ کړے
هسے به رقیب سپے کړے — که یو ګل د عاشق ننګ کړے
سیم وزر دی هغه خاورې — چه د نظر به رنګ ئې رنګ کړے

لږ نظر په احمد بو یه
چه ئې خلاص د لسو جنګ کړے

چه دِ بیا زلفے تار تار کړے — میئن زړونه به بیمار کړے
دا دِ پند دے چه لیده ئې شي — تاودے زلفے بنامار کړے
داږه زړونه به تناء حیل کړے — په ښتیا که ځان سینګار کړے
پرے بلبل به تنګ ګویا کړے — که ښکاره د مخ ګلزار کړے
هیڅ کم نه دے ستاله شانه — که خسته زړونه بیدار کړے
په خندا به جهان ګل کړے — که په یار تازه بهار کړے
غم اندوه به له زړه واخلے — که یو ځله غم نګار کړے

کهٔ دِ مِینه په عاشق کړه — دعمان ګوری به نا تار کړے

که پلرلٔه مخه وا خلې — په بنمایښت به نمر اقرار کړے

احمدٔ شپه او ورځ زاری کړه

کهٔ مینٔ په ما دلدار کړے

مُتفرّقات

اے زما دل چیغار کړم — زړهٔ په مخ باندے حصار کړم
زهٔ به دا لفظ تکرار کړم — لَآ اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ ط
له نور څخه زما توبه ده — د حق مینه زما سره ده
دغه مینه کلیمه ده — لَآ اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ ط
اے زما دل حضوره — غیر یاسه له صدوره
چه ته ووینے پُر نوره — لَآ اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ ط
همیشه غواړه مطلوب — څو به ګرزے بے اسلوب
داویناکړه له قلوب — لَآ اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ ط
معشوقه ترتا چو پیره — ولے ته ګرزے بے پیره
یقین واخله ګمان زیره — لَآ اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ ط
له ناسوته ته راووزه — وخپل اصل ته جار ووزه
هم په داوینا سره ووزه — لَآ اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ ط
ته پوهیږم اصل کوم دے — بے یاره عمر زقوم دے
دا ویبي دِ تنعّم دے — لَآ اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ ط
چه ته نه وے هله څوے — د خالق په امر زوے
وسکه دا اے دړته ووے — لَآ اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ ط

ته به خو چرته غافله — د حق یاد کړه پتل تتل
دا معنی کړه ته حاصل — لَآ اِلٰهَ اِلاَّ اللهُ ط
خبر نه یې له چو هکله — زړه چویا لکه بلبله
لکه زړه هیسے واصله — لَآ اِلٰهَ اِلاَّ اللهُ ط
هغه ونه مونږ لیدله — په کړته کښې میوه کړله
د چا خپله چار وو له — لَآ اِلٰهَ اِلاَّ اللهُ ط
که حاصل یې معنی کړے — ځان جهان واړه فنا کړے
هم د زړه ستر کے بینا کړے — لَآ اِلٰهَ اِلاَّ اللهُ ط
دا خودی خپله حجاب ده — لکه کړے چه حباب ده
د حباب هستی له آب ده — لَآ اِلٰهَ اِلاَّ اللهُ ط
د دنیا فانی خبرے — بیا یې جوړے دی سندرے
مکره دا نصیحت زرے — لَآ اِلٰهَ اِلاَّ اللهُ ط
زما داو پنا غونږ باسه — زړه له کل غیرو جار باسه
په زړه فکر کړه بے قیاسه — لَآ اِلٰهَ اِلاَّ اللهُ ط
که کړته کړے له آسانه — آخر دا به شي ویرانه
همیشه وایه عیانه — لَآ اِلٰهَ اِلاَّ اللهُ ط
اے زما دل حیرانه — چه به ځے خیرے کړیوانه
په خوله داوایه یکسانه — لَآ اِلٰهَ اِلاَّ اللهُ ط
مدد غواړه له سبحانه — هم مدام وایه یکسانه
ترسنه داده له جهانه — لَآ اِلٰهَ اِلاَّ اللهُ ط
دا د عشق په لارے دروه — یقین بازوی کمان بوه

له دیه لفظ معنی موم — لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ط

دا دعشق ډیرے شبرے — چرے نشی له نړهٔ لرے

وسکه نړه ے ډیره پیرے — لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ط

که دا خان اموخته کړے — ته به نړهٔ بله ډیوه کړے

هم دا ذکر سره کړے — لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ط

لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ — لا فانی باقی اللّٰهُ ط

دَ الله معنی اللّٰهُ — لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ط

هیسے نړهٔ والی له نیرو — دے ناظر نړهٔ منظور

مدام دا کهنړه حضور — لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ط

حضوری ے لا خامی ده — نړهٔ په نړهٔ کوره دوئی ده

نهٔ نړهٔ یو کړه سربازی ده — لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ط

تاسے وا روئ مؤمنانو — په دُعا مو ښاد کړئ یارانو

دا وینا کړئ عاشقانو — لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ط

خوش خرام اوسه احمده
د حضرت ښهٔ مرتبه ده
هم په خولهٔ دِ کلیمه ده
لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ط

مُناجات بدرګاهِ قاضیِ الحاجات

زهٔ زاری کوم الٰه — شرمنده یم پر ګناه
نااُمید ستا له رحمته — تللے نهٔ دے له درګاه
د ستا فضل کرم ډیر دے — له عمل یم روسیاه
په عمل مے باور نشته — کلیمه به کړم پناه
چه و خپل عمل ته ګورم — وایم کشکی وای ګیاه
نفس شیطان راسره مل دی — نشي یو کار عند الله
که تلاش کړم نه خلاصیږم — د شیطان له بده چاه
که د زړهٔ سا تنه وشي — سترګے خړنګ شي نِګاه

تهٔ یاری غواړه احمده
له بنهٔ خدایه نهٔ له جاه

نن دِ وخت دے ګوره ته نشتے بیراه — ګڼړه دا چه درځُ د عمر ده بیګاه
کمینی شکستګی د کمال دے — خود بیني او پرائي ګڼړه تباه
نیک خویٔ چه د سړی حسن کمال دٔ — ولے تهٔ د ابد خویٔ کوے اَبلاه[۱]
چه په خپل عمر غره وی نا خبره — یوه دمځ اجل ګډ نړیکه ناګاه
لاس به مږی سود به نه وینی هیڅکله — قافلے د عمر تللی دی کوتاه
له کتلی څهٔ به یو نسی عقباته — نااُمید یا برهنه ځی مخ سیاه

---

۱ کم عقل۔

چه دا هسې روانه ده دې د عمر
ولې نه وائې اے احمده اِلّا الله

آلف اِسم دالله دے | دهمه نه پوهنې آگاه دے
الف اسم که ئې ګورې | ذات ئې خود په خپل ګواه دے
اسم صفت عیان شه | لکه اړواح د روح پناه دے
صفات له ذات کوښې په دا رنګ | لکه جلوه درې نی لمرې خرګاه دے
رونړا له رونړا څخه بیلیږی | دسکه جلوه د لمر پناه دے
احدیت بیجده تیره تیاره وو | نن د معرفت صبحګاه دے
په اراده کښې طلب کړم | ما ته زده علم څرګنګ سهیا دے
په قدرت یو بیله جوړ کړم | بیا په ختم مقصود الله دے

چه دا هسې ځائے راغلم
احمد ځکه په سیر الا الله دے

ب باور کړم | عشق لکه نمر کړم
نه ما خبره د عدم وو | د وجود په نور ئې نور کړم
دوا حدیت په تیاره راغلم | معرفت ئې سپین سحر کړم
چه هیڅ نه وو هاله څه وو | هغه عشق اوس هم آخر کړم
مالا عشق لیدلے نه دے | ولے عشق په ځان خبر کړم
نه ما د عشق نسبت نه وو | ګنړه له ځان په جوهر کړم
نن جسم جوهر عرض یم | صباح لمر یم چه ترک لشکر کړم

احمده لہ بقا بہ باقی نہ شم
مګر فانی دا شیرین سر کړم

ت توبہ کړم لہ خودئ   چہ آخر دی پہ د لیسئ
کہ دنوړ عمل ے نشتہ   و خپل خدائ تہ کړہ زاری
یو دِ لوئ سفر پہ مخہ   چہ وُنہ کاږے ټنګ ستئ
ت توحید نۂ ژ دہ کړہ   چہ بے توحیدہ وی خواری
کہ پہ خپل اصل پوہ شے   هم دغہ دی ستا بنادئ
د آخرت تو بنہ پکاړہ   لہ دُنیا ځئ فانی مسافرئ

احمده بے لہ عشق هنر مکړه
چہ عشق سر دے د بنا دئ

بت تال دژ لفوتار کړه   لہ غیرو ځان کنار کړه
ژړهٔ ښژ بنتہ خوئ کړه   نفس شیطان پہ یقین خوار کړه
صورت نیست کړہ پہ هستئ کښے   هستی لہ ځانہ تار پہ تار کړه
کړه دیار مینہ پہ زړهٔ ډیره   مینہ بے یار استغنار کړه
پہ هستئ بہ زړهٔ پہ زړهٔ سوا کړه   هستی د زړهٔ پہ زړهٔ مهار کړه
خبر بہ شے لہ محبتہ   زړهٔ بلبل د سپین رخسار کړه
محبت یو سواد دے!   جستجو دَ اصل لار کړه
لہ دے اصل دِ اصل بیا مونډ   پہ اصل و زړهٔ کو کار کړه
لہ اصل چہ خبر شوے   خبرے د بلبل پہ منقار کړه

پہ یارئ کښے خطر ډیر دے
اے احمده ځان هُښیار کړه

ث ثبوت دغه دے — چه د حق یاد ے راسره دے
وسکه یاد ے جلوه کړی — له لیسنتی نړۀ په تاره دے
یقین چه په راوړ — یاد د بقا په مرتبه دے
خپل سر به فانی کړه — حضور عین راسره دے
حضور د طالب تجربه — هویت مقام کره دے
ن سیل په هاهوت کړه — هویت وتلے تر بشره دے
که د یار مقام بلند دے
احمدؔ په کلیمه تاته ښکاره دے

ج جوئ د وحدت بحیرې — نه ښکاره دی نه ؤ چیرې
لکه پته هسے ښکاره دے — ماے نه تر ده پت ښکاره بهیرې
وسکه نړۀ ے راته وویل — صینه بوئ په دماغ رالګیږی
ماته څه و ئیل له دے پایه — چیرے ربه وته تهرسیږی
وحدت د ځان واحد شۀ — احدیت دریاب بهیږی
احدیت توړ دریاب شۀ — وسکه سپین نور رابیلیږی
دالنور به سپین نه شی — چیرے بیارته په دغه دریاب کښیږی
د تویے ونه کلیمه ده
احمد ځکه په خبیږی

چ چپ مشه له دینه — په چپ لاړ عمر ضایع شینه
پیروی ته دَدین دکړه — چه ستا لاس به ونسینه
دُنیا تیره بے وفا ده — کم نادان به زړۀ ترینه
غم د آخرت کړه — آخر یاتے داخود بینه

دلنس نغوته پریږده — نغوته اوره عمل سیکهینه
چه دلنس په نغوته کښېنوت — شیطان به زړه یې په غابنو چیچینه
چه د دوی په خوله عمل که — ځای به جوړ کړه له سجینه
روح نړه له بنده خلاص کړه — د دین چارې به کړې متینه
چه په نغوته د ملک که — هره چاره به شي مهینه

روح بندی له بنده خلاص
احمد اصلی وطن لره ځینه

خ څه وفا په دا سړي — څه شو خلق چه ستا وو دسري
بیلتون واړه تار په تار کړه — اوس د خاوره جوړ شو کوړي
د ګل په هیڅرې د د محزونه — زیړ کړه د خزان پاڼې نړیوي
دا دُنیا د حباب په دود کړه ده — په کوټه د حباب څه نړه تړي
شیرین عمر که یار د چا بېلیږي — په بیلتون څرنګ تیره شي مړي
چه دا هسې بې لښتنې ږوارې دي — کشکې مه دلې پیدا په دا نړۍ
د دُنیا قدرم ولیدو په ستر کو — له اطلسه برابره ځي شړي

په دُنیا د آخرت کته احمد شاه
خوار شو چه په عمل یې نه وه کړي دړې

ح حق حاضر دے — ته منظور یې دے ناظر دے
چه دا هسې ده حضور کا — ولې نړه دې ناخبر دے
چه یې ستا خپې ړازلې — اوس ولې دې و تلې له خاطره دے
اوس بې غم بې هوده ګرزې — وسکه زړه د کاؤ خنر دے
د کامل طلب ته د کړه — چه د کاملانو اشعار نوړ دے

احمده پریږده نصیحتونه
دهرچا خپل عقل کا زړه دے

خ خولې بوېيه — اے د آدم زوییه
ته زما خبره واوره — ږوځ به درښئي څه لویه
بله آسره د نشته — نتیجه د رسول بویه
د رسول په لار ے درومه — نفس غلیم دے یزید خویه
په عبث چار ے خونښیږے — خوبس دے کمهو بلا لویه
شیطان لوئے دشمن دے — ولے د نفس بیا ترغویه
یو قاضی بل مفتی شی — یوکه اودس بل کوزه تویه
ته هملئے دلوی کرښنک ئے — کوره نښئے د ناسوت سځه

اے احمده دیار په ویلو لوړے
ګردن باریک ګنزه ترهویه

دَ د التّه شها ګوره — که خبره د زړهٔ له کوره
د تا زړهٔ عرش الله دے — که د زړهٔ لخته دے نه ده توره
نَحْنُ اَقْرَبُ اِلَیْهِ — و خپل اصل وَته ګوره
چه نوسه هله څهٔ وے — ځان نابود کنزه اے وروره
که د ځان په نابودئ شے — شها به وو یئے سر توره
یو عجب د هر سیپنے مخه — د زړهٔ سترګے کاږه لوره
خوځان ته دهری نه کړے — و به نه وینے د سترګو توره
د هر مطلق عنوا ہے — پریږده د صبر کاسه نسکوره
پر دغه سترګے به ووینے — چه ځان دهری کړے د ناسوت کوره

ستا نظر به کا تهٔ نور که لیز ته ځان و ته وګوره
داحمد روح دهري دهري ږاغے
دهري به ځي د هر وطنه کوره

ډیره ډیره ش اهره اے مطلوبه طالب غواړه
که مطلب د حاصل نه که په نیمګړي عمل مه دیاړه
بے له خدایه طلب مکړه تل د خدائے په طلب یاره
غم د آخرت کړه آخر پاتے دا د یجاړه
نغوته د نفس پرېږده چه خلاصه دِ وی غاړه
هغه ورځ اسباب نن کړه چه په حلق دِ چلیږی لاړه
نه چه نصیحت وائے احمده
ولے دُنیا تا نهٔ کړه لتاړه

ذ ذاکر ذکر خفی کړه په دغه ذکر سرثانی کړه
چه دِ اسم هم مسمیٰ شی تر فکر انتهائی کړه
له فکره تیریدهٔ دی اِلاَّ الله ذکر ثانی کړه
جرے ذکر جرے ذکر واړه مِینه حقانی کړه
لاَ اِلهَ اِلاَّ اللهُ وا خله اِلاَّ الله د زړه روحانی کړه
چه حضور دِ شی په بجره بیا خپل سرے قربانی کړه
د دوبین لوړے سیاه دے دوحدت جان نشانی کړه
وحدت هم یو صفت دے له لاهوت خوشحالی کړه
لاهوت هاهوت بے ادراکه
له هوُ هوُ هانی کړه

احمده که دا مقام روزي شي

تل باقي بقا د حقاني کړه

ژر به بیارته ګوره — د ګمان کاسه نسکوره

د یقین توره دروا خله — نس رقیب باسه له کوره

کړه یې و باسه له کوره — کور به خلاص وینې له شوره

کړه له ځانه خبر نه یې — لږ و ځان وته و ګوره

که له زړه سره آشنا شې — محبت ناصح به آوړې لوړ د لوره

محبت د زړه آیینه کړه — پیاله زنګه یې ته ژغوره

محبت ګڼړه صیقل دې — کړه د زړه تخته په نوره

له ځان و ځان ته ګوره — که تخته د زړه دې نه ده توره

که تخته د زړه صیقل کړې — ځان به ګورې وینې ښها وروره

ته هماې د لوې ګرځې — شه سوې د ځان له لوره

ځان په ځان سوې دې — که ګمان باسې له زړوره

ګمان یقین واخله — تعلق ښه نه یې زړه بلی موره

تعلق له دله واخله احمده

په تعلق زړه سوزې بې اوره

زه رویت روښانه — لکه نمر له آسمانه

رویت مې هغه وینې — چه سر بیل که له ځانه

چه له مرګه مخکې مړ شي — شاه هغه وینې عیانه

مړه لره محو کیږي دي — محو په محو شي له شانه

محبت یې غلبه که — صفت دا ره له رحمانه

حق وینی حق وائی   حق جو یه له سبحانه
دیقین په ښا وراشی   حق باطل بیل که ګمانه
خپل اصل ورښکاره شي   آخر توبه وکه له ځانه
له خپل ځان شرمیږي   هم له کړداره وي پښیمانه
په کسب وپه طاعت نه ده   دعشق غزوي ناګهانه

د احمد په حق دعا کوئ یارانو
چه خدائے امان وکه له نیرانه

زړه ب واخله له دل   زړه به خلاص کړے تل د تله
له خلط به ته خلاص کړے   د صحبت روح به کړے حاصله
دنفس نخوته نځو نه   نغته پرېږده اے غافله
د حباب په دود غره وے   عمر د تیر کړه بے حاصله
په خپل آصل خبر شه   دے وتړنے د زړه بلبله
که زړه په اصل ګویا کړے   د حیات اوبه صافے کړه له ګله

احمده د اصل ونه به غوړه کړے
اصل میوه نه که لوله

زه زلف پریشان   خدائے دِ راوله ژړا جان
پر مخ بانده کږیږي   له عاشق بے ګمان
جلال جمال سرګند یږي   ځکه زړه کاندے لړزان
پر سپین مخ خوله د پاس   عجیب نتّ لري ګران
دوه دی په پیو د لي   پردانه افلاک عیان
که لعل ورسره نوی   دربه چالیده مکان

وسکه زړهٔ مې وېښېږي ... غنه پټ مینه شوه راښیان
ما به څه وئیل له حال ... زړهٔ صورت فاني حال نمایان
له ظاهر وې باطن دی ... له باطن ظاهر کویان
عاشق ذوق تماشا کړه ... د غافل خونه ویران

احمد خوښ په پاشاهئ ئې
او که عشق دړی له جهان

ش ژاړي ناره کوي پړوه ... مینٔ وئیستې له کوره
دمینې سرګران دے ... زړهٔ وُباسي له زوره
که سرنا د راحله کړے ... مقصود به بیا مومي ناورو
ناسوت وجود بے معنی دے ... ملکوت دمینې کړه انځوره
جبروت جلوه د زړهٔ نور که ... ولاهوت نور بے حد ستر کے توره
په لاهوت غلط مشه ... پر مقام دهو غواړه سر توره
دهاهوت جلوه کړه ... پر واهوت د معرفت ونمره کوره
احدیت بیحده توددریاب دے ... د وحدت جوئ روان لا دی توره
معرفت سحر نمر ختلی ... غافل خفاش په ستر کے کوره

په دا ستر کے به ئے نهٔ وینی احمده
د دین ستر کے معنی به که نوره

ش سر دایم ... د شهئ په جمال پایم
وسکه ځان له مانه ورک شه ... لکه ذره د نمر په مخ پیدا یم
لکه چه راغلے وم بیا لاړم ... د جمال په نور جلا یم
شها نمر د معرفت شه ... وای له وحدت هویدا یم

مطلب ئې معرفت وو — نور ئې بړغ وکړو چه دایمٔ
په خپل جمال مې تهيت کړو — بیا وطن لړو به ئې بیا ئیم
اَحدیت سره مخ یٔم — وحدت د خپل جمال نزایمٔ
له وحدت جلوه کړم — د ناسوت په ملك وایمٔ
عاشق خبر نه دې — تل د محبت په ښر به ستایمٔ

احمد که سرفانی که
نه به بړغ وکړم چه هایمٔ

ښن شراب د وصل نوش کړه — ته مړ دې نفس خر کوش کړه
که له زړهٔ محبت کړې — ته زما خبره گوش کړه
د یقین په لاره د رومه — فانی واړه فراموش کړه
فانی د تا صورت شه — ته د عمر جرس گوش کړه
په گمان ئې سرگردان دې — له معرفته ئې جام نوش کړه
له کامل تلقین واخله — په ذکر تلقین ځان مدهوش کړه
د آشنایئې لوړې صحیح کړه — خپل سرئې دیگ جوش کړه
که بلا نور دې باند وکړه — گوره په صبر زړهٔ خموش کړه
که یار زهر په لاس د رکړو — له محبت ئې نوش کړه
د نفس پند ونه ویردی — ته غیرت باندې سرپوش کړه
د عشق لاره سر بازی ده — ته له هوشه ځان بیهوش کړه
که له هوشه شې بې هوشه — تل له هوشه ته سرو ش کړه

چه یار په بخت راغی احمده
له هر سه پیاله نوش کړه

بن ښهمار زلفے کنار که　　　بے رنګه زړه بیمار که
ښ وندون په دَ زړه څه وی　　　په چند نرغاړه ښهمار که
زړهٔ چه تل نارے که　　　ګناره نه وار په وار که
یو جلال یو جمال دے　　　عجیب دغه سینګار که
د زړهٔ پټ په پردو وو　　　جمال دغه په نور اظهار که
زړهٔ پټ ور ښکاره نه وو　　　اوس په نور سره ګفتار که
که زړهٔ ویده وو ګمان ولیش　　　نن خرید دَ روح په بازار که
روح هاله د زړهٔ بادشاه وو　　　جمال د حیات پینځے په تار که
د جمال یاران ورینږی　　　د روح ملک ئے مرغزار که
یو د جمال آفتاب ځلیږی　　　ځکه روح سیر په دا لار که
اوس دَ روح سره آشنا شه　　　ګوندے سم ستا امانت بار که

زړهٔ احمد چه ډیر ډیر ژاړم
که مے لائق د خپل دید ار که

ځَ صورت کړه بے غروره　　　زړهٔ به مومے اے رنځوره
پیرو دَ نبیٔ او سه　　　کړه د کبر شمله کوره
دے د خدائے تعٰ حبیب دے　　　چه عالم ئے دے له نوره
ځلور لارے کوښے نه دی　　　لکه ثمر د خپل پردو انځوره
طریقت یار یکه لاره　　　حذر بویه له زه نیوره
که په سالک باندے راشی　　　دا څو مقام پوره
ځلور تږے ګوښے نه دی　　　نه په رفتار دے ځبله دوره
مقامات ئے بیل وایهٔ شی　　　که سالک خبر شی له دستوره

جبروت لره چه راشی | کُل جهان بو یه پرلوره
د بقا یقائے څوره | دوړه ته ژوندون له تبوره
دلاهوت لا منزل دے | د نور سرطب عواړه له لحوره
دهاهوت الف ته واخله | چه وُنه ویئے دهو جنت جوره
دهوهو دریاب له موجه | اراده قدرت دعلم توره
هو جامع دے بے پایانه | لابیان څه وایُم له صدوره
هر سالك په مقام راپُشی | تفحص د مقام نه که بے شعوره
هر چا یو مقام وطن کړه | دائے داوه زما منظوره
دائے واړه نا پوهی ده | تیریږه ده هو مقام سروره
هر مقام حضور کښینه | نه یو هیږم له حضوره نامنظوره
که زما خبر دِ باور نشی | ستا حضور دے ته ضرب وکه موره
په تش خیال وائے خدائی وینم | عجیب له خدائے بے شعوره
خدائی دهری په جسم لیدُ نشی | بے پریکړی سره دے مقدوره
چه تر خپلے کلے تیر شے | مرګ محوی څنزه دحوره
نور به حیات په دُنیا نه وی | څشو که بیا ته کړنزے له ضروره

احمده هر چا خپله مینه حضور کړه
حضور سپریږه ده کړه حضوره

ضمن ضوا دے ! | لکه جمال هسے جلال دے
که مخفی ظلمات دے | او خنداے آب حیات دے
له یوه ځمه دوه مخه | څه عجیب ئے کمال دے
ذات له ذات به څه وایم | چه دننه کوم مجال دے

چې په زړه کښې مې داحال دے — که تر خوله ئې باسم قال دے
پټ به وایه نه شي — ذات په ذات آګاه دے
له وحدته را چلیږي — وحدت یو لوړې دریاب دے
د وحدت آفتاب ختلے — ولے خپل صورت پناه دے
که ځان حجاب نه واے — یو بې مثله صبحګاه دے

احمده نور خو یو جمال دے
چې تل د زلفو په پناه دے

ط طیران کړم — د عشق په ملک جولان کړم
آشنا که نه پوهیږي — خپل جمال به ورعیان کړم
پوهه مې ما واړه ناپوهي ده — ناپوهي ده زه پوهه که بیان کړم
که زه ماله عشقه واړه — تر و د ملامت غشي نشان کړم
له وحدته را بیرون شوم — په ناسوت به بنکاره ځان کړم
که سالک په مینه راغے — خبر به ئې په خپل سر و سامان کړم
که دې له خپله خویه وُوزي — روح به ئې عرش زړه به ئې آسمان کړم
له چمانه به مجبور شي — چې یقین ئې نګهبان کړم

احمده چې د زړه په اخلاص دے
زه به ئې هم د جمال د باغ باغبان کړم

ظ ظهور کړه! — جهان واړه نور کړه
جهان واړه نور دے — صورت له میانه د دور کړه
صورت که ستا حجاب دے — بار ے زړه لکه منصور کړه
که خودي واخلې له میانه — بیخودي خود حضور کړه

یو جمال دے سر کند یری ته په خپل نظر منظور کړه
ستا نړیکے خالی دے د جمال په لوړے پور کړه
نړه خو د جمال دے غیر همان له نړه دور کړه
جهان صافه صفائی ده ته صیقل سینه صفا کړه
کړه سینه له نړ نګه صافه په تالاش د زړه چور چور کړه

احمد د فکر اندیښنو یو وړه
که دِ یکار دے پلوله نخه دور کړه

ع عین عیانه د صورت کوته له میانه
نَحْنُ اَقْرَبُ اِلَیْهِ نن ے بیا مونږ له قرآنه
شاه مِنْ حَبْلِ الْوَرِیْدِ هم له مکان لا مکانه
له وحدته را بیرون شوه د زړه کوته کړو ودانه
نن ستا په خوله کلام که د کلام معنی انسانه
چه انسان نه وو هاله څه وو اوس هم هستی عیانه
د انسان په کیل ے زړه وو نن د انسان په ثر به کویانه
د انسان نور ایمان شه اے د ایمان نور انسانه
که ے خپل نور نه وے ما به څه پیژندے سبحانه

د احمد ادوام طوطی راغے له کومه
چه بے یاره څه نه وینی یکسانه

غ غیر پرېښه ده وحق چارو ته اړ هیښه ده
لکه غیر هله نه وو اوس هم هغه وطن لیږه
د دنیا چارے فانی دی دحق په لاړے پښے ږده

که د شاه په کېل دِ نه پرېږدے — کله پرې کړه ډلې يې کېږده
نفس ډېر کوي پېنډ ونه — ته د غېرت عزيز کښېږده
نه پرېږده د خودو چارو ترې — ته په نه پرېږده کښېنې د عشق نهال کښېږده
د دُنيا ترکه که دِ نسي — بار يې غيره مينه پرېږده

عيب که د چاوو يې احمده
کړه ځان په خبر پرکل مالېږده

ت فارغي کړه ! — ترک وجود په راستي کړه
که دِ ځان لطلکه دُپوست — د وحدت په ملک بنيادي کړه
ګمان توره تيارۀ ده — ته د يقين پرې رڼائي کړه
يقين د نه پرې شناخت دے — هم باور په جاني کړه
د غفلت په تيارۀ بند يې — له اغليه ځانې وطني کړه

غير اندېښنې د سره دي
احمده ترک اندېښنې هم دوئي کړه

ق قهار شهاکوره — نن را غلے ده سر توره
يو د عشق مينے په غاړه — لوے هلاک بيائي له موره
په عشق هسې ليونے شي — بيګانه حئ له خپله کوره
خواب خوراک يې په ځان شي — هم يې وچې شونډې کونه توره
يو ارخت په بله آوري — خر خم يې چا نه ده اوروره
جهان واړه که طور طور — تل يې خوے له ښو راښوره
د عاشق په شرا خاندي — بے پروا له خپله زوره
که نزاري د ديدن وکه — والي په پرېکړې سرے کوره

احمده په تیره اختیار ئے غواړه
په اختیار د هر مشکل خونه نسکوره

ک کاف کمینه — دکمین بخره سنګینه
ستا بخره لویه — کمینی له تابیا ئینه
خود بینی شیطان کړه — مړ ئے تور شوله جبینه
په لوئیئ پوره نه ده — په کمینئ کچه کتړ له نګینه
د کبر کاسه نسکوره — توبه د کبر له آستینه
د شیطان خوئ کبر — مه کړه اوړدے له کینه

احمده بے له یاره
غیر داړه غیر دینه

ل لا ځان نفی کړه — اثبات هله په راستی کړه
هستی یوه نیستی ده — ته ئ د غه نیستی هستی کړه
ته له مثل ئے بے مثله — اسم بے مثله جاری کړه
بے مثله به ئے وُوینے — ته په سر و مال خواری کړه
که مطلب غواړے طالبه — د کامل دامن ګیری کړه

چه خدا تم ئے لوئے کړے احمده
تل د خدائے دستګیری کړه

م مهر په یار کړه — ځان عاشق د سپین خیسا کړه
که د صورت بند ئے په مخه — د عشق په اوړئ تار په تار کړه
د غفلت توره تیاره ده — د ایمان په نور کار کړه
که د ایمان په نورانی شوے — نور د وحدت په کړنګو نو ښکاکړه

دتا زړهٔ تل میخانه دے — ته زړهٔ مست له خمار کړه
که ذرهٔ له زړهٔ غواړے — ارواح په روح بیدار کړه

احمده که یار غواړے
د نفس پند ونه خوار کړه

ن نور د محمدؐ دے حلیه لے — په کلی جهان دے غوړیدلے
دعدم یو توره شپه وه — دے لکه نمر پرے راختلے
جهان واړه یے له نوره — هُنر نه دے لا پیدا ندے
د شیطان په نغوته د ړومی — دوئ د سر عقل خوړلے
دلیقین بانده شپه ده — په گمان یے ایمان بائلودلے
نوره چه جوړه په دریاب کښے — دریاب خپل موج وهلے
که بهیږی تر آبده — موج خپل دریاب نیولے
تجلے رنګ په رنګ شی — چه له دریاب نه دے وتلے
نور یو کل دے — دے د وحدت په ملک کړلے
په خپله یے زرغون کړه — پیاله آفته یے ساتلے

د نور صفت چار دلا
احمده له محبته څروئلے

ن نون ولے بیا — صورت د نون وو پخوا
نون نور اول وو — د صورت تکی له نونه کړم جدا
په مثال کښے هغه نوریم — څه شو که غوړند کے شو ترملا
نون په لیس و یه دوو — د صورت الیس نور کړه وینا
له امر ارواح راغے — په بوستان د نور که تماشا

عالم له نوره پیدا شوے ــــ دا قدرت دا ګړه له خدا

زه احمد له نوره پوه شوم

اوس ثنا کړم ربّنا

ق وحدت یګانه ــــ یګانه له مثل بیګانه

صفات د لعل شعاع ــــ لعل شعاع یو ځا نه

دوګانه په ذات نه دے ــــ دا ځے خوځے خود یګا نه

صفات د ذات خویونه ــــ معرفت ئے نه ګمانه

بیرون له دهره ــــ تسلسل زمانه

زنځے نوم زمانه ــــ صباح له دهره یګا نه

دهر برقرار دے ــــ تصور ئے زمانه

زمانه مدت نوم له شئ ــــ شئ فانی نور بے نام نشانه

مدت په شئے پورے تړلے ــــ چه شئے نه وی نه مدت نه زمانه

زمانه یه فانی نه شی ــــ فانی به شی په بل صفت یګانه

په قدر خپل پوهیږی

احمد په قدر څه پوهیږی بیګانه

ه همدم زما دم ــــ که نیست و هست یم همی دم

زما هستی په هست شوه ــــ نیستی زړه جام جم

چه ګمان له میانه ووت ــــ عشق د یقین لاره کړه سم

لکه ګل کړم غنچه خلاص ــــ ژړا تاو کړه شبنم

که سحر زما وصال دو ــــ وصال عرق وکړو له سم

بلبل چه په ګل راشی ــــ په وصال ژړا کړی له غم

د بهار تل باقي راشي سحاب　　چه بلبل ووړي د ګل له ماتم
همېشه چه يار وينې　　سينه پاره سترګې پر نم
د دوئ د پاره ژاړي　　چه په وصال تل د هجر وي غم
د وصال خوند يې شپې دي　　که د رست عمر وي ده هم کم

په دنيا کښې سخت ساعت د غم دے
احمده څوک د لشو ستا په ظلم

لا له اصل روحاني يم　　په صورت کښې ژغېدلے لکه يم
څه شو که د صورت خال شوم　　کنه په اصل لامکاني يم
نن صورت زما وطن دے　　په وطن کښې بے وطنه وطني يم
وسکه اصل مې ويريادېږي　　چه په اصل يک جاني يم
د غفلت تيارو له مخه　　که فنا شي زه نور ظلماني يم
زه آشناے لره يکه ځم　　داسې نشته چه فلاني يم
که د عشق په ميخانه ځم　　د کفر په بتخانه يم

رايه زه ستا در ګدا يم
څه شوي که احمد شاه دراني يم

عزم اراده وکړه　　له علميته يې کره کړه
قدرت يې وکړه　　له نيستي هست ښکاره کړه
هست به نيست شي　　که هستي يې ورښکاره کړه
ذره اصل له بوده　　نن ځکه دا وعده کړه
نَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ　　نهم په دا فکر سره کړه
که له اصل د بانده دے　　ته سر زا دوراځله کړه

خپل اصل به مومې — د حق ولوري ته اراده کړه

احمده وځان وته وګوره

چه ستا خټه چا جوړه کړه

ته یو اکبر دې — د هر چا د زړه خبر دې

زړه ستا له غیرو — که د صاف د زړه دفتر دې

ستا هیڅ حجت نشته — چه را غلې پیغمبر دې

د رسول حکمونه نغوږه — چه ئې نه مني کافر دې

د عشق په لاره دروه — بې له عشقه لوئې خطر دې

که شها من حبل الورید — ولې په عاشق ئې تل نظر دې

غیرتنګ ناموس پرېږده — که د وحدت هوس اختر دې

ته له عشقه خبر نه ئې — چه بې مثله حوض کوثر دې

که په دامیو خبر شې — په پیریکړې سر سکندر دې

اصلي وطن به بیا مومې — که غوږ کړې د شیرین سر دې

ته زما خبره نغوږه — چه د دنیا عمر نازدیکر دې

چه د عشق په لوړه کښېوزې — د هغو نظر چرې په سیم زر دې

د سیم د زر مینه پرېږده — چه آخر کوچ بې خبر دې

د دې هسې دنیا هوس مکړه — چه پس له تا د بل پرې اختر دې

که هر څو نصیحت وکړې احمده

د دنیا سړې په غوږ وکړه دې

دَازل له بنهٔ پر بڼ ۔۔۔ خنک د بایلو ما تهین کڼ
دناسوت په ملک خوری ۔۔۔ خوره ییا نری له با بجن
اصل دے کمزه کوڼ وو ۔۔۔ خپل نصیب د ته پیشه کړه جاڅن
غافل اصل بیل کړه لما تهینکن ۔۔۔ غیر د زړهٔ دعشق په مقراض سکڼ
روح درا تلو په لار روان کړه ۔۔۔ چه مانز یکه د باقی مثال آستڼ
چه ده مثال ته ځائے راغے ۔۔۔ هغه به تیرشی داَصل له پټڼ
دا مثال دے دَ روح علم ۔۔۔ کمزه روح دوحدت د باغ مڼ
خپل گمان په ځان بلا دے ۔۔۔ دگمانه غیر کړه لرے یقین بڼ
که یقین باور دِ یقین شو ۔۔۔ د مقصود پری به ووینے له انګڼ
د مقصود پری چه مومی ۔۔۔ په هغه تل د معنی وی کڼ
چه د معنی معنے والی ۔۔۔ غه څوک د نفس پمه و باسی له کڼ
ارواح طوطی غه و سیری ۔۔۔ کمزوری زړهٔ خبر کړه له سجڼ
ملک خپل مکمزه نادانه ۔۔۔ ملک به خپل کړی د بنهٔ او با لهڼ
بنه په بنه لباس تیریږی ۔۔۔ د خواری جامه ته واچوه سنګڼ

له بینو بنهٔ عزا ره احمد شاهٔ

بد سپک کمزه ستر بڼ

روکه بدیم میخانه وطن ماست ۔۔۔ گر بمیریم در میخانه عشق کفن ماست
چونکه اسلام جوئیم میخانه رویم ۔۔۔ وز نور ایمان پرمے دهن ماست
ترک وجود زدیم از کنگرهٔ عشق ۔۔۔ یافتم لوح وجود عدم دفن ماست
مظهر نسانند از جلوهٔ دوکون ۔۔۔ دوکون رود عشق سراپرده مکن ماست
در صحرائے عدم سراپردهٔ عشق ۔۔۔ عشق گفت سراپرده عدم وجود عدن ماست

۱ۀ تخم. ۲ۀ نیغی کول. سکلبندل. ۳ۀ کمبریال. اتقزاچول. ۴ۀ کمروی. ۵ۀ منزه. سلب. ۶ۀ معشوقه.

از وجود دو کون کان آمد قریب — اصل هر کان در عشق در عدن ما ست

احمدا بیا قدم بر افلاک زنیم

نیستی ما هستی شکن ماست

زړهٔ که چیغارونه — د بهار په زیر ځلونه

که هر څو لړی خارونه — په سینه زما دي پرهارونه

ږغ به نه کړم له ادبه

که زړهٔ که ارمانونه — یار حاضر په شنهٔ خالونه

مخ صباح سترګې ځلونه — عجب زیب کاږ خسارونه

زړهٔ ئې یوړ زمار ربه

عجب ذوق و تماشه دی! — برابر کوهری بنا بسته ده

په قد سرو استاده ده — خوله ئې قند غنچه ئې خوږه!

زړهٔ زور که له جلبه

مخ ئې روح زلف ئې شپه — په عجبو کېنې عجب

ترجمه ئې ته عرب — یو نور ده زمار ربه

په حسن زړهٔ باسي له طلبه

مخ ئې سپین په شنهٔ خالونه — ورته چوری مېږن زړونه

په داسوی ځېګړونه — پړې یېنې په دا داغونه

زړهٔ ئې وکېښ له لرمونه

که په زړهٔ کړم ارمانونه — ارمان نه لسی لا سونه

د دلبر تنه خویونه — چه هیڅ نه که روزګارونه

زړۀ ئے وکیښلہ لرمونہ

سپینہ خولہ دِ راوُړہ   سپین غاښونہ شکرلاړہ
د رقیب بیړیٔ واوړہ   چہ تل لار لنبی د جاړہ

عجیب راغلہ چند نرلړلیہ غاړہ

کہ هرڅو کړم مینٔ توب   نۀ آرام کوُم نہ خوب
مینٔ ماکړہ لکہ چوب   پہ دا هسے رنګ زړۀ توب

احمد ہ آخر پاتے ددنیاکوب

نن یار زما   یوځے وړ زړۀ زما
غشو روزګار زما   عشق یو وړکار زما

عجیب زړۀ دے حصار زما

سحر سحر دے   د زړۀ نہ رب خبر دے
ماسرے ځکر دے   یار هغہ دے نہ دیګر دے

ځکہ د مینو زړۀ اختر دے

زړۀ ئے د وصالت پہ میو مست   ننګ ناموس ئے پرلښو هر چہ هست
زړۀ د مخ ئے لکہ طوطا شکر پرست   مینہ رم د زړۀ کوز چہ ډېہ ایست

واے ځوړم د ژوندون لہ دم

یو عجیب اشعار دے   د مینو زړۀ چیغار دے
وسکہ صفت د یار دے   چہ دا هسے پہ کوکار دے

زړۀ مشہ بے غم

د یار زلفے تار تار دی   د مینو زړۀ زار دی
غور پیدلی پہ رخسار دی   عجیب توږے لکہ مار دی.....

عالم لنبی لہ سحر ؏ بلبلے پہ چیغار دی ٭ ونیدلی پہ سحار دی ٭ مینٔ پہ لالہ زار دی ٭ بیګانہ لہ یارہ خوار دی ٭ مرمر

مم څوک بے یاره مشه طم

چه په زړهٔ ویښتلي بیدار دي　　خښتو که په کوکار دي

په خولګم په زړهٔ هوښیار دي　　په تن بیګانه مخلص دیار دي

مینه دے د کوی زیاتکم

دیار سترګے خمار دي　　راوبنتي په یار دي

جوړې کولئ د کندار دي　　ګوره دچا په تاتار دي

عاشق روغ مشه لهٔ زخم

دیار ویښلي یار دي　　شیے ګل سترګے انګار دي

د دهٔ تورے زلفے مار دي　　څه پیدلي په سر خمار دي

د ساقي له میږو مست

همے سترګے پرخمار دي　　په قد سرو د چمن زار دي

هم هیکل د چنار دي　　د عاشقانو په آزار دي

ځ چمن خال ئے ګلونه

که نګرم مینه　　هر ګوره ښایسته لرینه

داده دلبره نازنینه　　بے واکه زړهٔ وړینه

احمد ښایسته ده خوبتر آینه

نارے څو کوے بلبله　　زړهٔ دِ وُچاوُدله ګوګله

او که خبرے لهٔ ګله　　چه خزان پرے پاسته په بله

څکه چیغار که تل تتل

سن سحار دے　　په زړهٔ راغلے یار دے

یو د ندو کار دے　　له خوبه خوایه بیدار دے

احمد لکه بلبل په چیغار دے

که دزړهٔ کوکار دے　　یار دعشق بیدار دے
دمیین په یار دے　　خشرکه په دیدن خوار دے
دے ګل دلاله زار دے

دیار مینه مشکله　　چه نازکه ده له ګله
لکه داده تازه وله　　چه بے یاره دډیرې دله
احمده مینه دې په غلاوې کوله

دیار په مینه زړهٔ یم　　لکه کب په اوبهٔ یم
که هرڅو بیتو په خولهٔ یم　　ددے لا مکان مرغهٔ یم
احمده ماپرېښوده په لاهوت عین زړهٔ یم

عنوارد له خدائے دلربا　　په ډیر حسن محبوبا
چه همیشه والئ دارما　　دزړهٔ زړه صنه صفا
راته راکړه وما

په غم سینه کباب　　تل سوځی بے تاب
چه یار لیسے خراب　　څه وایم له دے بابه
څو به صبر کړم دوا

زړهٔ سوزی دجدائی له داغ　　جدائی سره پر بیاسی له دماغ
باد د ګلو خبر راوړه له باغ　　چه به کله عطر ورشی له دماغ
احمد شاه روح تازه شی له ایاغ

په خبرو مو شګاف　　بیهوده څو کړے ناانصاف
اول دزړهٔ سینه کړه صاف　　چه دزړهٔ سینه کړه صاف

د یقین توره به ووځي له غلاف

که خبر شې له طریق ‏‏‏— د زړه یقین به راشي له تحقیق
هره وینابه د زړه کړې تحقیق ‏— خلاص به نشې د نفس له حریق
جهان به ویینې قاف تر قاف

یقین د زړه دې بې ادراکه ‏— که سینه کړې ز غیر و پاکه
هر چار به بې ریا که ‏— د زړه به توره تماشا که
احمد شاه چه د مخ لرې ژړاکه

داوره اې غافله ‏— ولې ناست یې بې عامله
د عمر قافله تلله! ‏— د عمر غله د هیڅ و نه کړله
احمد شاه ځان به خوار کړې تر تل

بې یار نفس حرام ‏— ولې ناست یې ناکام
یاد کړه له مدام ‏— په یاد کړه خوش انجام
له زړه مشه بې آرام

که خبر شې له بدنه ‏— زړه د کل دې له چمنه
کړه سترګې روښانه له زړه ‏— چه خبر شې له مینه
پته نه ده کل اندام

که د د زړه خلوت وو ‏— دا خلوت د نصیحت وو
کنه بحث د اشارت وو ‏— اشارت یې معرفت وو
احمد شاه خبر شه له دوام

د نفس په غوله مکړه ابله ‏— خپل مقصود غواړه کمه
ځان باسه د نفس له څه ‏— د عمر لار کړه

څه امید کوے ترکه

د دنیا عمر تیریږی | غافل پیر هوسیږی
کم نادان په دا نازیږی | چه شیرین عمر تیریږی
احمد شاه مقصود غواړی له اَلله

د وریس قطاس زنځیریږی | په زړه زم او رلګیږی
میئن خپله بیلیږی | زړهٔ مینه نه سهیږی
د فراق اوښکے تو یږی
احمد شاه د بیلتون په زړهٔ خوږیږی

نه کړه وماته | بے تاوا یم وچاته
ژړاے ده وتاته | بے تا مینه ده میراته
څوک به خوږ وی بے له تا

تل ساقی ده الغیاث | عجب باقی ده الغیاث
هم فراقی ده الغیاث | سیره په ایراقی ده الغیاث
احمد شاه به ولے نه کوی ثنا

مست بے رواج | بے فروا له احتیاج
خوله وړی له باج | عاشق و مرله تاراج
خلاص به نه شی لا علاج

که خبر شی ته ما رُوح | د عشق له بنهٔ فتوح
ته به نفس کړے مذبوح | د غفلت تیاره شهٔ وی له صبوح
نور به ته بے محتاج
که دینا دی باندِ شوخ | او ربنتیا د ښیل ته شوخ

په اصل له خوار ته کلوخ　　په ګمان دِ سرو چ کره لوخ

احمد شاه غافل له اصله مزاج

دا دلبر باده　　پر اغلیه مرحباده
د دوو کونو شهاده　　دعاشق په سر سواده

بې عاشقه تور دچاده

د ښو ښه وینا لذیذ　　ښه وینا په ښو لګي لذیذ
د صحیح مزاج لقمه لذیذ　　له زر کام خوند نه وکا لذیذ

د دنیا خوند بې بنیاده

زړه به څه دایم دلدار　　سینه ئې د ښو بې پرهار
تا ر ې وهم بې کار　　کله به راشي بادِ سحار

احمد شاه د یار مینه کړ میلاد

زړه د سو له کډ ارزه　　مینې کوتک کړم له آوازه
څه دایم له دیه رازه　　د خون خوئ دې له بازه

احمد شاه معشوق کله کړي ساز

د آشنا غونډ ر اغلل بې قیاس　　زړه م وچاوډله وسواس
نادان به ومري له هراس　　مکر رحم وشي دیاس

کړه نشه بې حواس

زړه ولې او ترشه　　مسافر په دا سفر شه
پکېږه یا دې بیه بشر شه　　چه له ځانه بې خطر شه

زړه له مینې مه جار باسه

دیار مینه خلاصه　　ما کړه له اِ خلاصه

تائبی

سینه له زنګه خلاصه عشق صفا کړم له رصاصه
اے زما د زړه مواسه

دعشق له بنه دنیا ځنه غیر مینه کړه مقراضنه
فیض به مومے له ریاضنه ځان به خلاص کړے له امراضنه
نغوته پریږده له خناس

له دنیا مکړه اختلاط دا دنیا نالی رباط
له مینے کړه احتیاط مینه ئے نه توړه بے غلاط
احمد شاه ځان خلاص کړه له اختلاط

مینه زړه نیسی په وعظ بنه زړه له مینے منع کړی په وعظ
که مینه واے په وعظ واعظ په خپله کړه په وعظ
مینه کړ بنه نشی په ختام

زړه کړه سامع په قدرت د دیه صانع
په عمل ئے راجع چه خبر شے له نافع
احمد شاه په دا همت به شی رافع

شمس و قمر د درست جهان ئے یا رسول
هم ئے دین زمونږ ایمان ئے یا رسول
د خدائے په لوړے لوئیئ ئے اے حبیبه قبول په زمکه په آسمان ئے یا رسول
دا شرف دِ دے له خدایه چه مهتاب عزت تابان ئے یا رسول
په دوه کونه ئے سرور کړے
ځکه سرے سروران ئے یا رسول

ژړا ژاړي ژ موږ وتا ته　　　چه د هر حاجت امان ئې یا رسول
دا فخر ستا د امتیانو　　　د ماضي امت ځا جوړیا نې یا رسول

نفس شیطان رټې رټې کړو
کرم کړه زموږ پاسبان ئې یا رسول

جنت امت د واړه نا ژیږي　　　چه مهتر د ږهست جهان ئې یا رسول
چه د حبیب مکمل د حبیب دې　　　ته د ږهست جهان سامان ئې یا رسول

زړونه مړاوي غوندې ګلونه
د آب حیات باران ئې یا رسول

هلال له شرمه دوه ځایه کیږي　　　مخامخ ابرو کمان ئې یا رسول
چه د محبوب د عشق صفت شي　　　ته سرد عاشقان ئې یا رسول

احمد ستا د قدم خاورې!
که قدم ناوړې لرزان یا رسول

رُباعِیات

یار مې سوړ کهٔ زړهٔ پورې ووې
آشنا به کله لا را ته ټکوړې
داستا خدنګ چې په زړهٔ ورِاسنهٔ شو
تر ځیګرې خټلې پورې را پورې

سحر سحار دې وقت د سحار دې
زړهٔ مې له غمه ګویا په دار دې
کهٔ تهیّه دې د دلبر د تللو که
زړهٔ مې کباب غونډِ په اور قرار دې

سحر صبا شهٔ وقت صبحدم دې
زړګې مې ړوب د آشنا په غم دې
د آشنا په غم به وړلې ړوب نهٔ یم
چې په زړهٔ مې یېن دې په جهان کم دې

را ایښه راغلېشه زما دلداره
یو دم غم واخله له خپله یاره
غم دِ پلو دې له مخه واخله
چې وبې موړ شي ستاله دیداره

زړهٔ مې په مینه د آشنا توړ که
آشنائی را پورې د مینې اور که
هېڅ تسلّی مې په څهٔ د زړهٔ نهٔ شي
غم دیار زړهٔ مې لکه تور سکور که

غم دیار ویتم لکه بل اور دې
زړهٔ مې کباب شهٔ لکه تور سکور دې
بې خپله یاره به څه روزګار شي
بنیادې بې یاره د غمګي کور دې

کۀ ژړا ړي ژاړي زړګے مے ژاړي — تلے آشنا مے را څخه غواړي
ګله به دیدن د مقصود نصیب شي — چه په دیدن مے زړګے ویاړي

زانګو ته څوک قطار قطار ځي — په هوا دن زړۀ کښېنے په څۀ کوکار ځي
له ولایته راځي په بیا رته — اوس بیا رته دروي پۀ چیغار ځي

چوي چوي د زړۀ هیر زړونه پیپے چوي — زړۀ مے لکه تے زړۀ هسے ړوي
ګله به مے ستا په وطن زړۀ میشته شي — چې مے ړے شي وږي سترګے په غمونو سوي

څۀ د ښائسته ګوره تر ښائسته ګل دے — زړۀ که بلبل دے بیا ستا د ګل دے
مینه به ولے ستا په ګل نه کړم — د مینے زړے مے شین ستا په ګوګل دے

په مخ زغلي مے داو ښیو حبابونه — چه را یاد شي د آشنا شنۀ شنۀ خالونه
که هر څو زړۀ صبروم را نۀ صبریږي — اوس بے واک شو داو ښیو بارانونه

پاس په مخ مے د آشنا زلفے داموونه — له هر لورے په پکښے تښتلي نادان زړونه
نادان زړۀ چه بیا له زلفو راجار باسي — نۀ خلاصیږے د قسمت له زنځیرونه

اوږدے که پراتۀ دي په سرو شونډو پیزوانونه — زړونه په اور سوه د چا نه رسي لاسونه
تل تل مې یادیږي د آشنا د مخ څلونه — باد سحر را وړۀ له خپل یاره پیغامونه

زړونه پُه واک وو اوس بې واکه له ما درومي   دم دم یادَوي ژړته دیار د مخ خالونه
هیڅ مې په لاس نه ورځي که هر څو سعي تلاش کړمه   نه که په دیدن دیار شنډم سرو نالونه

بیابیا که زړه مې بلا که   په بیابان سرشوم بې خوړاکه
زړهٔ دهوسي په څرنګ لیپې چوي   ښکاري له سترګو که بل جړاکه

هر څوك چه دوه سره خپله یاران وي   دَاغیار په سترګو کېنې ښکاره ماړ دي
دوفا څلونه چه زړه غونه شي   دمحبت به پرې تل یاران وي

چه زړه ستا په محبت ړنك دې   دَاغیار ځکه را سره جنګ دې
که په خپل یار باندې دیار نظر وي   اغیار په زړهٔ کېنې ورته پلنګ دې

راشه دزهیر زړه پهونو درد منده   هجران دِ وسوم دعشق په تنده
دوصال نعره به لاکله واورم   چه پرېشان خاطر پرې شي خورسنده

توره توره دعاشق کونه توره   یله مه واې د بیلتانهٔ اوره
جهان دقول سره اپرې کړه   ك خبر نه ې له خپله زوره

کهٔ تهٔ خبر شه زما عزیزه   ددنیا کښې د فهم تمیزه
خپل که پرده ورې ته یَو دې   دا ده په اصل کېنې بې تمیزه

کړي شي خبر د زړګي له رازه — شي به فارغ د دنیا له نازه
تمام جهان به درته سوړ او ړ شي — بې د آشنا له رازه نیازه

د رقیب خبره ده په زړه سخته — د آشنا که سخته ده په یار ګلوره
ته له جهان ورك شه رقیب — که په ځان خوشبوئ په زړه ترخ

زړه مې همیشه چې داد او فریاد که — همیشه په زړه کښې د خپل یار یاد که
زړه به کله لا د وصال مرغه شي — څو به هوا لا ستا د هوا دهکه

په زړه مې راغله توره بلبله — چې د ګل ثنا ئې همیشه ویله
خزان را پیرې یا سته د باغ ګلونه — په ارمان ارمان سره تر والو تله

زه چې همیش نعرې په سحر لرم — بې یاره نه یم دلبر لرم
اوس ئې هیڅ لوړې را ښکاره نه دي — ځکه او ترلیمې زړه او ستر لرم

د آشنا مینه مې تیره خنجر دے — د زړه په حال مې د خنجر سر دے
زما د زخم مرهم به وکړي — زه خپل دلبر ځم د ننګه لبر دے

روژه روژه ده عجب روژه ده — ورځ ئې ده سخته ماښام مزه ده
کله به تیره میاشت د روژې شي — په زړه مې د لوږې ډیره غلبه ده

راشه راشه اے زړهٔ مهینه — رقیب د بنسنهٔ دے لاړه وهینه
احتیاط کړه زړهٔ کوره پهٔ دالا رے — چه بے پو بنستے سر پرېکوینه

دانړهٔ زمادے که صحرا غرځنهٔ دے — پرے نهٔ پوهیږم زخمی پهٔ څهٔ دے
یار کېنږه خپل یار لیدلے نهٔ دے — چه بېلتانهٔ زخم ئے الیښے پهٔ زړهٔ دے

چه څوک خبروی ز پیاے رسی — کم زوئ دیلار ترځایه رسی
همه کاروته د خدائ پهٔ داد دی — څوک ځئ تېرشی ځئ ترپایه رسی

چه پهٔ خپل زړکی تهېروی الغیاث — بے تا څوک به ئے دستګیروی الغیاث
بے له تا چه اُمید ورته پاتو لشی — پهٔ غریب به ستا نظیروی الغیاث

زړکے اووت له کل رواجَ — دیار د زلفو یده تاراجَ
زړکے زمائے له کاره ولیوست — ادس شه قار غه له احتیاجَ

اے دعاشق زړکیه صالحَ! — سراسرور شو له جوارحَ
وقت دِ دغه دے که څهٔ تدبیر کړے — له ځان کارهٔ د غم شارحَ

که دور دے دورے د آشنا ے دور دے — زړهٔ لیسے حمهٔ زړهٔ ے رنځور دے
پهٔ بل هوادکه آشنا بیا نهٔ موم — زړهٔ کښے ے سوزی صورت تور دے

اوس یاران کهٔ ټکان دی　　په زړهٔ غلهٔ په خولهٔ به خاندی
کل ته بیرۓ په فریب دے　　لاف د یار د مینے کاندی

زلفے د یار ے بیا تار په تار دی　　زهٔ پرے پوهیږم زړنی د ښکار دی
بیا به څوک ېر زړهٔ پرے باندی ښکار کړے　　تا جوړے کړے په دغه کار دی

راغلے په مخ او ښکے قطارې نه　　اندیښنے مے په زړه خرخ دی د خار وُنه
د آشنا دیدن به مے خپل رحم کهٔ　　کهٔ روغ د زړهٔ شی سوی داغونه

زړهٔ کړے هر څو الا بلا که　　دلبر که کوم خپله رضا که
زړهٔ کړے زاری د حیا به څه وکه　　خپله رضا د خدائے په رضا که

زړهٔ مے زخمی دے که د ریادونه　　نسی به تا څوک د عرض لاسونه
کهٔ ته په داد و زهیرو رسے　　در ښکاره به کړم د زړهٔ داغونه

یار کهٔ هر څو جور و ستم لری　　یار به پته په یار د زړهٔ خم لری
په زړه پورے دهم خپل عاشق دے　　خشتو په خلقو کښے پر نظر کم لری

د غم د راغلهٔ په ما فوجونه　　تاخت و تاراج شوهٔ د زړهٔ کورونه
اوس مے زړهٔ ناست تش خالی کوهګل یم　　حُم په آشنا پسے بر دم قدمونه

توبه توبه شه د عشق له درده — چه تل ئې ګل کړم له آه سر ده
چه خپل یار دیم په خپلو سترګو — سینه مې ډک شي د غم له ګرده

اوستاد که ډیروالئ زما خه بنه دْ — چه دیار له غمه سینه پاره ده
له هغې ورځې چه له تا جدا یم — په سر مې ایښې د غم اره ده

زما په مخ که دا څه تیریږي — بحر د زړه مې په مخ بهیږي
اوښکې له سترګو مې په مخ روانې دي — که د زړه وینې دي چه را چلیږي

ګرانه د زړه ساتنه ګرانه — که عذر دواخست په سر آسانه
هغو چه زړه د خپل یار خندی کړه — بخره ئې لوړه له خپله ځانه

زړګې زما دې چه ډیر زهیریږي — چه خپل آشنائې تل تل یادیږي
چه خپل دلبر مې را ته په یاد شي — نه دوړ سترګو مې اوښکې توییږي

اې زما زړګی هلاک کړه! — بیلتانه په تا خپله تشه خواکه
څوک نارې وهي د جاپیر ته نشي — د زړه په خپله دې تسلي که

هر بوټي ګل دې یا که ګلزار دی — دیار په مخ مې همه پکار دی
په بوستان کې یاره زما په سترګو — هر ګل مې بات که نظر خار دی

سحار سحار دے وقت دسځا دے — زړګے زما په غم دخپل یار دے
هغه زړګے چه په یاد دیار نه وی — زړه نه مه بوله په سینه کښے خا دے

مخ دګل ترچا پیر خالونه دی — دویم په غاړه ئے سره سره لعلونه دی
که ښه نظرے پر باندے وکړی — پرپوړدلی دعشاق زړونه دی

دلاله په زړګی کوره عجب داغونه دی — دبلبلا نو پرے چیغارونه دی
جارشه عاشق ترهغه معشوق — چه دمعشوق په زړه ئے داغ پرهارونه دی

پرے عجب کوره لوے لوے غرونه دی — پکښے سره ښمنه رنګارنګ ګلونه دی
که تاسے وړو ښتئ تورے بلبلے — خودی ګلونه په دوی داغونه دی

زمے زړه کوره خوشحال دے — دیار په لوړدروی په عجب خیال دے
دآشنا په مینه کښے دا رنګ مست دے — چه ګوره ئے بے حال کړے په حال دے

راغله راغله په زړه بیا دآشنا مینه
بے اختیار هسے د زړه رسئ شکیږه
په هواد که لیپے لا پهم بیاسے نه مینه
څه عجب دے که مے زړه له غم مړینه

ختم شد

کتاب ختم شو په دوشنبې	یارانو مونږ به څو تاسو دلې
په آخر روځ د روژې	سنه وو هزار و صد و شصت و سه
چې یاران څبله بیلیږي	په څه شان نه وه که غلبلې
آرام ور باندې نه دی	بیا په صبر ئې تسلې

احمد په دعا یاد کړئ یارانو
چې په کار ئې شي په روځ غه څو لې

دا پورتنئ د دیوان خاتمه ده د بلې
نورې نسخې نه لیکلې ده.